

Rolnictwo w 2017 r.

Agriculture in 2017

Rolnictwo w 2017 r.

Agriculture in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Rolnictwa
Statistics Poland, Agriculture Department

Zespół autorski

Editorial team

Anna Bogumił, Michał Mosakowski, Mariusz Wojciechowski,
Anna Wróblewska, Elżbieta Ziółkowska

Kierujący

Supervisor

Barbara Domaszewicz, Artur Łączyński

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Drewnik, Marzena Jędrzejewska, Halina Sztrantowicz

ISSN 1507-9724

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. 205/2018/nakł. 210

Przedmowa

Rolnictwo jako istotny sektor w polskiej gospodarce narodowej stanowi podstawowe źródło utrzymania znacznej części społeczeństwa. Obszary wykorzystywane w produkcji rolnej do wytworzenia bezpiecznej, dobrej jakościowo żywności zajmują blisko połowę powierzchni kraju, determinują przy tym krajobraz, a także środowisko naturalne terenów wiejskich. Integracja z Unią Europejską oraz procesy globalizacyjne sprawiły, że polskie rolnictwo stało się częścią otwartego, ogólnoświatowego układu gospodarczego. Uzyskując szansę swobodnego dostępu do rynku europejskiego poddane zostało równocześnie presji konkurencyjnej. Aby sprostać związanym z tym wyzwaniom rolnictwo w Polsce podlega ciągłej transformacji.

W kolejnej edycji opracowania zaprezentowany został obszerny zestaw informacji statystycznych dotyczących rolnictwa w zakresie: wyników produkcyjnych, warunków produkcyjno-ekonomicznych, zmian sytuacji na podstawowych rynkach rolnych, koniunktury, zaopatrzenia i zużycia podstawowych środków produkcji oraz najważniejszych przemian strukturalnych. Wyniki produkcyjne rolnictwa w 2017 r. przedstawiono na tle lat 2010–2016, z uwzględnieniem ujęć kwartalnych i miesięcznych. Publikacja zawiera analizę podstawowych procesów zachodzących w rolnictwie w minionym roku.

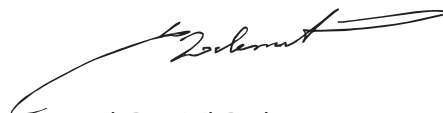
Wyrażamy podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom za współpracę i przekazanie danych do niniejszej publikacji. Wszelkie Państwa uwagi i sugestie dotyczące tematyki wydawnictwa będą cenną wskazówką przy pracach nad kolejnymi edycjami opracowań.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Rolnictwa

Barbara Domaszewicz

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, lipiec 2018 r.

Preface

Agriculture as an important sector in the Polish national economy is the main source of livelihood for a large part of society. Areas used in agricultural production to produce safe, high-quality food cover almost half of the total country's area, while determining the landscape as well as the natural environment of rural areas. Integration with the European Union and globalization processes have caused that Polish agriculture has become part of an open, worldwide economic system. Gaining the chance of free access to the European market, Polish agriculture was subjected to competitive pressure at the same time. In order to meet the associated challenges, Polish agriculture is a subject of constant transformation.

In the following edition of the study there is presented comprehensive set of statistical information on agriculture in the areas: production results, production and economic conditions, changes in the main agricultural markets, business tendency, supply and consumption of basic means of production as well as the most important structural changes. The production results of agriculture in 2017 are presented against the background of years 2010-2016, including quarterly and monthly approach. The publication contains an analysis of the basic processes taking place in agriculture last year.

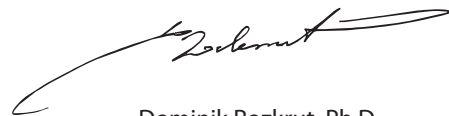
We would like to thank all persons and institutions for their cooperation and the data provided for this publication. All your comments and suggestions regarding the theme of the study will be a valuable clue when working on subsequent editions of publications.

Deputy Director
of Agriculture Department

Barbara Domaszewicz

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Warsaw, July 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Spis treści	5
<i>Contents</i>	5
Spis tablic	7
<i>List of tables</i>	7
Spis wykresów	13
<i>List of charts</i>	13
Spis map	14
<i>List of maps</i>	14
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	15
<i>Symbols and main abbreviations</i>	15
Synteza	19
<i>Executive summary</i>	21
Rozdział 1. Uwarunkowania produkcyjno- rynkowe w rolnictwie	23
<i>Chapter 1. Productive and market conditions in agriculture</i>	23
Rozdział 2. Wyniki produkcyjne rolnictwa w 2017 r.	43
<i>Chapter 2. Results of production in agriculture in 2017</i>	43
Rozdział 3. Produkcja roślinna	47
<i>Chapter 3. Crop production</i>	47
Rozdział 4. Produkcja zwierzęca	61
<i>Chapter 4. Animal production</i>	61
Uwagi metodologiczne	195
<i>Methodological notes</i>	199
1. Źródła i zakres danych	195
<i>1. Sources and the scope of data</i>	199
2. Objasnienia podstawowych pojęć	196
<i>2. Main definitions</i>	200

Spis tablic

List of tables

Rozdział I	
Chapter I	
Tablica 1. Przeciętne ceny roczne podstawowych produktów rolnych w 2017 r. w skupie i na targowiskach	25
Table 1. Average annual prices of basic agricultural products in 2017 in procurement and at marketplaces	25
Tablica 2. Wskaźniki cen towarowej produkcji rolniczej	26
Table 2. Price indices of market agricultural output	26
Tablica 3. Dynamika cen detalicznych środków do produkcji rolnej	29
Table 3. The dynamics of retail prices of means of agricultural production	29
Tablica 4. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych	30
Table 4. Relations of retail prices of selected means of production for agriculture to purchase prices of basic agricultural products	30
Tablica 5. Zestawienie wyników badania zużycia środków ochrony roślin (w kg/ha)	35
Table 5. Summary of results of the survey on consumption of plant protection products (in kg / ha)	35
Tablica 6. Płatności obszarowe do gruntów rolnych zrealizowane w ramach Kampanii 2010–2017 na podstawie danych z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi według stanu na dzień 30.04.2018 r.	40
Table 6. Area payments for agricultural land made under the 2010–2017 Campaign based on data from the Ministry of Agriculture and Rural Development as of 30/04/2018	40
Tablica 7. Wysokość stawek płatności bezpośrednich realizowanych przez ARiMR w 2017 r.	40
Table 7. Amount of rates of direct payments carried out by ARMA in 2017	40
Rozdział II	
Chapter II	
Tablica 8. Wskaźniki dynamiki globalnej produkcji rolniczej w ujęciu realnym (w cenach stałych)	44
Table 8. Dynamics indices of global agricultural production in real terms (in constant prices)	44
Tablica 9. Udział towarowej produkcji rolniczej w produkcji globalnej (w cenach bieżących)	44
Table 9. Share of market agricultural production in global production (in current prices)	44
Rozdział III	
Chapter III	
Tablica 10. Plony i zbiory głównych ziemiopłodów w 2017 r.	50
Table 10. Yields and harvests of main crops in 2017	50
Tablica 11. Zbiory warzyw gruntowych	51
Table 11. Field vegetables harvest	51
Tablica 12. Zbiory owoców z drzew w sadach	52
Table 12. Tree fruit production in orchards	52
Tablica 13. Zbiory owoców z plantacji jagodowych oraz z krzewów owocowych w sadach	54
Table 13. Fruit harvest from berry plantations and fruit bushes in orchards	54
Tablica 14. Skup zbóż w sezonie 2016/2017	55
Table 14. Procurement of cereals in the 2016/2017 season	55
Tablica 15. Zbiory roślin pastewnych na paszę	58
Table 15. Harvests of fodder crops	58

Rozdział IV

Chapter IV

Tablica 16. Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc	61
<i>Table 16. Procurement of livestock for slaughter in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight</i>	<i>61</i>
Tablica 17. Pogłowie trzody chlewnej	63
<i>Table 17. Pigs population</i>	<i>63</i>
Tablica 18. Pogłowie bydła	67
<i>Table 18. Cattle population</i>	<i>67</i>
Tablica 19. Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc	71
<i>Table 19. Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight</i>	<i>71</i>
 Wartość produkcji rolniczej	
<i>Value of agricultural output</i>	
Tablica 20. Produkcja rolnicza (ceny bieżące)	73
<i>Table 20. Agricultural output (current prices)</i>	<i>73</i>
Tablica 21. Dynamika produkcji rolniczej (ceny stałe)	74
<i>Table 21. Indices of agricultural output (constant prices)</i>	<i>74</i>
Tablica 22. Produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące)	75
<i>Table 22. Agricultural output per 1 ha of agricultural land (current prices)</i>	<i>75</i>
Tablica 23. Globalna produkcja rolnicza według produktów (ceny bieżące)	76
<i>Table 23. Gross agricultural output by products (current prices)</i>	<i>76</i>
Tablica 24. Struktura globalnej produkcji rolniczej według produktów	77
<i>Table 24. Structure of gross agricultural output by products</i>	<i>77</i>
Tablica 25. Towarowa produkcja rolnicza według produktów (ceny bieżące)	78
<i>Table 25. Market agricultural output by products (current prices)</i>	<i>78</i>
Tablica 26. Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów	79
<i>Table 26. Structure of market agricultural output by products</i>	<i>79</i>
Tablica 27. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji rolniczej (ceny bieżące)	80
<i>Table 27. Share of private farms in agricultural output (current prices)</i>	<i>80</i>
Tablica 28. Towarowość produkcji rolniczej (ceny bieżące)	80
<i>Table 28. Yield of marketable agricultural output (current prices)</i>	<i>80</i>
 Produkcja roślinna	
<i>Crop production</i>	
Tablica 29. Powierzchnia zasiewów	81
<i>Table 29. Sown area</i>	<i>81</i>
Tablica 30. Struktura zasiewów	83
<i>Table 30. Structure of sown area</i>	<i>83</i>
Tablica 31. Dynamika powierzchni zasiewów	85
<i>Table 31. Indices of sown area</i>	<i>85</i>
Tablica 32. Plony głównych ziemiopłodów	87
<i>Table 32. Yields of main crops</i>	<i>87</i>
Tablica 33. Dynamika plonów głównych ziemiopłodów	89
<i>Table 33. Indices of yields of main crops</i>	<i>89</i>
Tablica 34. Zbiory głównych ziemiopłodów	91
<i>Table 34. Harvests of main crops</i>	<i>91</i>
Tablica 35. Dynamika zbiorów głównych ziemiopłodów	93
<i>Table 35. Indices of harvests of main crops</i>	<i>93</i>
Tablica 36. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów	95
<i>Table 36. Share of private farms in main crops production</i>	<i>95</i>

Produkcja zwierzęca

Animal production

Tablica 37. Zwierzęta gospodarskie	96
<i>Table 37. Livestock</i>	<i>96</i>
Tablica 38. Pogłowie bydła	98
<i>Table 38. Cattle stock</i>	<i>98</i>
Tablica 39. Dynamika pogłowia bydła	99
<i>Table 39. Indices of cattle stock</i>	<i>99</i>
Tablica 40. Pogłowie bydła według grup użytkowych	100
<i>Table 40. Cattle stock by category</i>	<i>100</i>
Tablica 41. Pogłowie trzody chlewnej	102
<i>Table 41. Pigs stock</i>	<i>102</i>
Tablica 42. Dynamika pogłowia trzody chlewnej	104
<i>Table 42. Indices of pigs stock</i>	<i>104</i>
Tablica 43. Pogłowie trzody chlewnej według grup użytkowych	106
<i>Table 43. Pigs stock by category</i>	<i>106</i>
Tablica 44. Produkcja żywca rzeźnego	108
<i>Table 44. Production of animals for slaughter</i>	<i>108</i>
Tablica 45. Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	110
<i>Table 45. Production of cows' milk and hen eggs</i>	<i>110</i>
Tablica 46. Dynamika produkcji żywca rzeźnego, mleka i jaj	110
<i>Table 46. Indices of animals for slaughter, milk and eggs production</i>	<i>110</i>
Tablica 47. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji żywca, mleka i jaj	111
<i>Table 47. Share of private farms in animals for slaughter, milk and eggs production</i>	<i>111</i>
Tablica 48. Sztuczne unasienianie krów	111
<i>Table 48. Artificial insemination of cows</i>	<i>111</i>

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

Tablica 49. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	112
<i>Table 49. Procurement value of agricultural products (current prices)</i>	<i>112</i>
Tablica 50. Skup ważniejszych produktów rolnych	114
<i>Table 50. Procurement of major agricultural products</i>	<i>114</i>
Tablica 51. Skup zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych	118
<i>Table 51. Procurement of cereals and potatoes in farming years</i>	<i>118</i>
Tablica 52. Dynamika skupu produktów rolnych (ceny stałe)	119
<i>Table 52. Indices of agricultural products procurement (constant prices)</i>	<i>119</i>
Tablica 53. Skup zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych według miesięcy	120
<i>Table 53. Procurement of cereals and potatoes in farming years by months</i>	<i>120</i>
Tablica 54. Dynamika skupu zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych według miesięcy	121
<i>Table 54. Indices of procurement of cereals and potatoes in farming years by months</i>	<i>121</i>
Tablica 55. Skup żywca rzeźnego i mleka według miesięcy	123
<i>Table 55. Procurement of animals for slaughter and milk by months</i>	<i>123</i>
Tablica 56. Dynamika skupu żywca rzeźnego i mleka według miesięcy	124
<i>Table 56. Indices of procurement of animals for slaughter and milk by months</i>	<i>124</i>

Użytkowanie gruntów

Land use

Tablica 57. Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	125
<i>Table 57. Agricultural land area by land types</i>	<i>125</i>
Tablica 58. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych	127
<i>Table 58. Farms by area groups of agricultural land</i>	<i>127</i>
Tablica 59. Gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych	128
<i>Table 59. Private farms exceeding 1 ha of agricultural land by area groups</i>	<i>128</i>

Agrometeorologia

Agrometeorology

Tablica 60. Średnie miesięczne temperatury powietrza	129
Table 60. Monthly average air temperatures	129
Tablica 61. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych	130
Table 61. Monthly average sums of atmospheric precipitation	130
Tablica 62. Usłonecznienie	131
Table 62. Insolation	131

Środki produkcji

Means of production

Tablica 63. Zaopatrzenie rolnictwa w kwalifikowany materiał siewny	132
Table 63. Supply of agriculture with qualified seeds	132
Tablica 64. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	133
Table 64. Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in farming years (in terms of pure ingredient)	133
Tablica 65. Produkcja nawozów mineralnych lub chemicznych według miesięcy (w przeliczeniu na czysty składnik)	134
Table 65. Production of mineral or chemical fertilizers by months (in terms of pure ingredient)	134
Tablica 66. Produkcja pestycydów według miesięcy	135
Table 66. Production of pesticides by months	135
Tablica 67. Sprzedaż środków ochrony roślin	136
Table 67. Sales of plant protection products	136
Tablica 68. Zużycie środków ochrony roślin w wybranych uprawach w 2017 r.	137
Table 68. Consumption of plant protection products in chosen crops in 2017	137

Ceny

Prices

Tablica 69. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	138
Table 69. Average prices of arable land and meadows in private turnover	138
Tablica 70. Wskaźniki cen produkcji rolniczej	138
Table 70. Price indices of agricultural production	138
Tablica 71. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	139
Table 71. Average procurement prices of major agricultural products	139
Tablica 72. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	140
Table 72. Average procurement prices of major agricultural products by months	140
Tablica 73. Wskaźniki cen skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	141
Table 73. Procurement prices indices of major agricultural products by months	141
Tablica 74. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach	143
Table 74. Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers	143
Tablica 75. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy	145
Table 75. Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers by months	145
Tablica 76. Wskaźniki cen ważniejszych produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach według miesięcy	146
Table 76. Indices of prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces by months	146
Tablica 77. Relacje cen wybranych produktów rolnych według miesięcy	148
Table 77. Price relations of selected agricultural products by months	148
Tablica 78. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych	149
Table 78. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products	149

Tablica 79. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych według miesięcy	153
<i>Table 79. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of selected agricultural products by months</i>	<i>153</i>
Tablica 80. Wskaźniki cen produktów rolnych sprzedawanych oraz cen towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne w rolnictwie	156
<i>Table 80. Price indices of sold agricultural products and goods and services purchased by private farms in agriculture</i>	<i>156</i>
Tablica 81. Wskaźniki cen towarów i usług	157
<i>Table 81. Price indices of goods and services</i>	<i>157</i>
Tablica 82. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według miesięcy	158
<i>Table 82. Price indices of consumer goods and services by months</i>	<i>158</i>
Podstawowe dane o rolnictwie w przekroju wojewódzkim	
<i>Basic agriculture data by voivodships</i>	
Tablica 83. Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym według województw w 2017 r.	159
<i>Table 83. Average prices of arable land in private turnover by voivodships in 2017</i>	<i>159</i>
Tablica 84. Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika według województw w 2017 r.	160
<i>Table 84. Agriculture land area according to the user residence by voivodships in 2017</i>	<i>160</i>
Tablica 85. Powierzchnia zasiewów według województw w 2017 r.	162
<i>Table 85. Sown area by voivodships in 2017</i>	<i>162</i>
Tablica 86. Plony głównych ziemiopłodów według województw w 2017 r.	164
<i>Table 86. Yields of main crops by voivodships in 2017</i>	<i>164</i>
Tablica 87. Zbiory głównych ziemiopłodów według województw w 2017 r.	165
<i>Table 87. Harvests of main crops by voivodships in 2017</i>	<i>165</i>
Tablica 88. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji roślinnej ogółem według województw w 2017 r.	166
<i>Table 88. Share of private farms in crop production by voivodships in 2017</i>	<i>166</i>
Tablica 89. Pogłowie bydła według województw w 2017 r.	167
<i>Table 89. Cattle stock by voivodships in 2017</i>	<i>167</i>
Tablica 90. Pogłowie trzody chlewnej według województw w 2017 r.	169
<i>Table 90. Pigs stock by voivodships in 2017</i>	<i>169</i>
Tablica 91. Wartość skupu produktów rolnych według województw w 2017 r. (ceny bieżące)	171
<i>Table 91. Procurement value of agricultural products by voivodships in 2017 (current prices)</i>	<i>171</i>
Tablica 92. Wartość skupu produktów rolnych w I i II półroczu 2017 r. według województw (ceny bieżące)	172
<i>Table 92. Procurement value of agricultural products in the first and in the second half-year 2017 by voivodships (current prices)</i>	<i>172</i>
Tablica 93. Skup zbóż według województw w 2017 r.	174
<i>Table 93. Procurement of cereals by voivodships in 2017</i>	<i>174</i>
Tablica 94. Skup zbóż w roku gospodarczym 2016/17 według województw	175
<i>Table 94. Procurement of cereals in 2016/17 farming year by voivodships</i>	<i>175</i>
Tablica 95. Skup ziemniaków według województw w 2017 r.	176
<i>Table 95. Procurement of potatoes by voivodships in 2017</i>	<i>176</i>
Tablica 96. Skup bydła według województw w 2017 r.	177
<i>Table 96. Procurement of cattle by voivodships in 2017</i>	<i>177</i>
Tablica 97. Skup trzody chlewnej według województw w 2017 r.	178
<i>Table 97. Procurement of pigs by voivodships in 2017</i>	<i>178</i>
Tablica 98. Skup drobiu według województw w 2017 r.	179
<i>Table 98. Procurement of poultry by voivodships in 2017</i>	<i>179</i>
Tablica 99. Skup żywca rzeźnego według województw w 2017 r.	180
<i>Table 99. Procurement of animals for slaughter by voivodships in 2017</i>	<i>180</i>
Tablica 100. Skup mleka krowiego według województw w 2017 r.	181
<i>Table 100. Procurement of cows' milk by voivodships in 2017</i>	<i>181</i>

Tablica 101. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik według województw w roku gospodarczym 2016/17	182
<i>Table 101. Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient by voivodships in 2016/17 farming year</i>	<i>182</i>
Tablica 102. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według województw w 2017 r.	184
<i>Table 102. Average procurement prices of major agricultural products by voivodships in 2017</i>	<i>184</i>
Tablica 103. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach według województw w 2017 r.	185
<i>Table 103. Average marketplace prices received by farmers by voivodships in 2017</i>	<i>185</i>
Bilanse produktów roślinnych	
<i>Crop products balances sheets</i>	
Tablica 104. Bilans zbóż w 2016/17	186
<i>Table 104. Cereals balance sheet in 2016/17</i>	<i>186</i>
Tablica 105. Bilans nasion i owoców roślin oleistych w 2016/17	187
<i>Table 105. Oleaginous seeds and fruit balance sheet in 2016/17</i>	<i>187</i>
Tablica 106. Bilans tłuszczów i olejów roślinnych w 2016/17	188
<i>Table 106. Oleaginous seeds and fruit balance sheet s in 2016/17</i>	<i>188</i>
Tablica 107. Bilans makuchów w 2016/17	189
<i>Table 107. Oilcakes balance sheet in 2016/17</i>	<i>189</i>
Tablica 108. Bilans buraków cukrowych, cukru i miodu w 2016/17	190
<i>Table 108. Sugar beet, sugar and honey balance i sheet n 2016/17</i>	<i>190</i>
Tablica 109. Bilans owoców, warzyw i orzechów w 2016/17	191
<i>Table 109. Fruit, vegetables and nuts balance sheet in 2016/17</i>	<i>191</i>
Tablica 110. Bilans ziemniaków w 2016/17	192
<i>Table 110. Potatoes balance sheet in 2016/17</i>	<i>192</i>
Tablica 111. Bilans nasion roślin strączkowych w 2016/17	193
<i>Table 111. Legume seeds balance sheet</i>	<i>193</i>

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków w latach 2010–2017	26
<i>Chart 1. Average procurement prices of cereals and marketplace prices of potatoes in 2010–2017</i>	<i>26</i>
Wykres 2. Zmiany cen towarowej produkcji rolniczej w latach 2010–2017	27
<i>Chart 2. Price changes of market agricultural output in 2010–2017</i>	<i>27</i>
Wykres 3. Wskaźnik „nożyc cen” w rolnictwie w latach 2010–2017	27
<i>Chart 3. Index of price relation („price gap”) in agriculture in 2010–2017</i>	<i>27</i>
Wykres 4. Zużycie nawozów mineralnych w latach 2010–2017	31
<i>Chart 4. Consumption of mineral fertilizers in 2010–2017</i>	<i>31</i>
Wykres 5. Udział gospodarstw stosujących nawozy mineralne i naturalne w ogólnej liczbie gospodarstw w latach 2010–2017	33
<i>Chart 5. Share of farms using mineral and natural fertilizers in total number of farms in 2010–2017</i>	<i>33</i>
Wykres 6. Gospodarstwa korzystające ze wsparcia w podejmowaniu decyzji o konieczności zastosowania środków ochrony roślin w 2017 r.	36
<i>Chart 6. Farms benefiting from a support in making decisions on the necessity of using plant protection products in 2017</i>	<i>36</i>
Wykres 7. Płatności obszarowe do gruntów rolnych w latach 2010–2017	39
<i>Chart 7. Area payments for agricultural land in 2010–2017</i>	<i>39</i>
Wykres 8. Zmiany globalnej produkcji rolniczej	45
<i>Chart 8. Changes of gross agricultural output</i>	<i>45</i>
Wykres 9. Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2017 r.	45
<i>Chart 9. Structure of market agricultural production in 2017</i>	<i>45</i>
Wykres 10. Temperatury powietrza, opady i usłonecznienie w latach 2010–2017 na tle średniej 1971–2000	47
<i>Chart 10. Air temperatures, precipitation and insolation in 2010–17 on the background of the average from 1971–2000</i>	<i>47</i>
Wykres 11. Struktura powierzchni zasiewów w 2017 r.	49
<i>Table 11. Structure of sowing area in 2017</i>	<i>49</i>
Wykres 12. Plony głównych ziemiopłodów rolnych w latach 2010–2017	51
<i>Chart 12. Yields of major agricultural crops in 2010–2017</i>	<i>51</i>
Wykres 13. Zbiory i skup zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi	56
<i>Chart 13. Harvests and procurement of basic cereals with cereal mixed</i>	<i>56</i>
Wykres 14. Zbiory głównych ziemiopłodów w latach 2010–2017	57
<i>Chart 14. Harvests of major crops in 2010–2017</i>	<i>57</i>
Wykres 15. Produkcja ważniejszych produktów roślinnych na 1 ha użytków rolnych w latach 2010–2017	59
<i>Chart 15. Production of major crop products per 1 ha of agricultural land in 2010–2017</i>	<i>59</i>
Wykres 16. Ceny skupu żywca wieprzowego i ich relacja do cen żyta oraz pogłowia trzody chlewnej w latach 2010–2017	62
<i>Chart 16. Procurement prices of pigs for slaughter and their relation to the rye prices and pigs population in 2010–2017</i>	<i>62</i>
Wykres 17. Struktura pogłowia trzody chlewnej w latach 2015–2017	63
<i>Chart 17. Structure of pigs population in 2015–2017</i>	<i>63</i>
Wykres 18. Pogłowia trzody chlewnej i import młodych sztuk do 50 kg w latach 2011–2017	64
<i>Chart 18. Pig population and imports of young pigs up to 50 kg in 2011–2017</i>	<i>64</i>

Wykres 19. Pogłowie trzody chlewnej i produkcja żywca wieprzowego w latach 2010–2017	65
<i>Chart 19. Pigs population and production of pigs for slaughter in 2010–2017</i>	<i>65</i>
Wykres 20. Pogłowie bydła i produkcja żywca wołowego w latach 2010–2017	68
<i>Chart 20. Cattle population and production of cattle for slaughter in 2010–2017</i>	<i>68</i>
Wykres 21. Produkcja mięsa i mleka na 1 ha użytków rolnych w latach 2010–2017	69
<i>Chart 21. Production of meat and milk per 1 ha of agricultural land in 2010–2017</i>	<i>69</i>
Wykres 22. Produkcja i skup mleka w latach 2010–2017	70
<i>Chart 22. Production and procurement of milk in 2010–2017</i>	<i>70</i>
Wykres 23. Produkcja i skup żywca rzeźnego (w wbc) w latach 2010–2017	71
<i>Chart 23. Production and procurement of animal for slaughter (in post-slaughter warm weight) in 2010–2017</i>	<i>71</i>

Spis map

List of maps

Mapa 1. Zużycie nawozów naturalnych w 2017 r.	32
<i>Map 1. Consumption of natural fertilizers in 2017</i>	<i>32</i>
Mapa 2. Bilans brutto azotu i fosforu w 2015 r.	34
<i>Map 2. Gross balance of nitrogen and phosphorus in 2015</i>	<i>34</i>

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Skróty

Abbreviations

Skrót <i>Abbreviations</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
dt	decytona <i>deciton</i>
t	tona <i>tonne</i>
mm	milimetr <i>millimetre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
l	litr <i>litre</i>
hl	hektolitr <i>hectolitre</i>
°C	stopień Celcjusza <i>centigrade</i>
h	godzina <i>hour</i>
r.	rok
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
tabl.	tablica <i>table</i>

Skróty (dok.)

Abbreviations (cont.)

Skrót (dok.) <i>Abbreviations (cont.)</i>	Znaczenie (dok.) <i>Meaning (cont.)</i>
Lp. <i>No.</i>	liczba porządkowa <i>ordinal number</i>
wyk.	wykres <i>chart</i>
PSR	Powszechny Spis Rolny <i>Agricultural Census</i>
UE <i>EU</i>	Unia Europejska <i>European Union</i>
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of European Union</i>
KOWR	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa <i>National Center for Agriculture Support</i>
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich <i>Rural Development Programme</i>
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa <i>Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture</i>
UR	Użytki rolne <i>Agriculture land</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>

Synteza

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost **globalnej produkcji rolniczej o 1,4%**, który był wynikiem wzrostu produkcji zwierzęcej (o 2,5%) oraz produkcji roślinnej (o 0,4%).

Wzrost **produkcji zwierzęcej** wynikał ze zwiększenia produkcji wszystkich podstawowych gatunków żywca, mleka i jaj.

Pogłowie bydła i trzody chlewnej, według wyników badania przeprowadzonego w grudniu 2017 r., wzrosło w skali roku odpowiednio o 1,1% i 7,2%.

Na niewielki wzrost **produkcji roślinnej** wpłynęło zwiększenie zbiorów zbóż, roślin oleistych oraz ziemniaków i buraków cukrowych. Jednocześnie odnotowano znaczący, bo sięgający ponad 30% spadek zbiorów owoców. Wynikało to głównie z wiosennych przymrozków i niesprzyjającej pogody w okresie kwitnienia.

Odnotowano ponad 10% wzrost sprzedaży **pasz przemysłowych** stosowanych w żywieniu zwierząt gospodarskich. Sprzedaż pasz wyniosła ogółem 10,5 mln t.

Powierzchnia użytków rolnych (UR) w użytkowaniu gospodarstw wyniosła ok. 14,6 mln ha.

Ogólna powierzchnia zasiewów pod zbiory 2017 r. wyniosła 10,8 mln ha i była większa o 1,1% od powierzchni zasianej w 2016 r. Zwiększyła się powierzchnia uprawy buraków cukrowych, zbóż, ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku.

W ogólnej liczbie **gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą** w Polsce (1405,7 tys.) utrzymuje się dominacja małych jednostek. Gospodarstwa małe o powierzchni 1–10 ha UR stanowiły ponad 73% w ogólnej liczbie gospodarstw i użytkowały blisko 28% powierzchni UR.

W porównaniu z 2016 r. obniżyła się dynamika wzrostu średnich cen sprzedaży ziemi rolnej w obrocie prywatnym.

W 2017 r. znacząco poprawiły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. **Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”)** wynosił 110,0 wobec 99,0 w 2016 r. Dynamika wzrostu cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne była wyraźnie wyższa od dynamiki wzrostu przeciętnych cen towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne.

W roku gospodarczym 2016/17 **zużycie nawozów mineralnych (NPK)** w przeliczeniu na 1 ha UR zwiększyło się w stosunku do okresu poprzedniego o 7,6% i wynosiło 140,2 kg. Po skokowym wzroście w roku ubiegłym wystąpił spadek zużycia nawozów wapniowych. Pomimo spadku, poziom nawożenia był wyższy niż w latach obejmujących okres po 2004 r. Przeciętne zużycie nawozów wapniowych wyniosło ok. 53 kg/ha UR wobec ok. 68 kg w 2016/17 r.

W sezonie 2016/17 ponad 674 tys. gospodarstw rolnych wykorzystało do nawożenia 55,2 mln ton obornika, 9,1 mln m³ gnojówki i 15,6 mln m³ gnojowicy, co łącznie wzbogaciło użytki rolne w dobrej kulturze o 51 kg NPK na ha.

Sprzedaż **środków ochrony roślin** na potrzeby rolnictwa w przeliczeniu na substancję czynną, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się o 2,5%.

Sytuacja dochodowa gospodarstw rolnych w zmieniających się uwarunkowaniach rynkowych, uzależniona była przede wszystkim od kierunku specjalizacji, efektywności intensyfikacji i skali produkcji.

Przy wzroście podaży większości surowców roślinnych i zwierzęcych koniunktura w rolnictwie kształtowała się przede wszystkim pod wpływem notowań cen na światowych i europejskich rynkach rolnych.

Pomimo wzrostu cen większości podstawowych produktów rolnych, tylko rolnicy specjalizujący się w chowie bydła, w szczególności bydła mlecznego wypowiadali się pozytywnie o sytuacji oraz opłacalności produkcji (wyniki badania koniunktury w rolnictwie w II półroczu 2017 r.).

Według danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) do 5 kwietnia 2018 r. wypłacono 11,87 mld zł w ramach płatności bezpośrednich za 2017 r.

W 2017 r. utrzymał się obserwowany od akcesji Polski do UE wzrost obrotów **polskiego handlu artykułami rolno-spożywczymi**. Eksport produktów rolno-spożywczych zwiększył się o ponad 12%, a import o 9,5%. Dodatnie saldo wyniosło 8,4 mln EURO.¹

¹ Dane tymczasowe.

Executive summary

In 2017, as compared to the previous year, there was reported an increase in **global agricultural production** by 1.4%, which was the result of an increase in animal production (by 2.5%) and crop production (by 0.4%).

The increase in **animal production** was due to the increase in the production of all basic livestock as well as milk and eggs.

The population of cattle and pigs, according to the results of the survey conducted in December 2017, increased respectively by 1.1% and by 7.2%.

The unimportant increase in **crop production** was influenced by the increase in harvests of cereals, oilseeds, potatoes and sugar beets. At the same time, a significant decrease of fruit harvests of over 30% was noted. It resulted mainly from spring frosts and unfavorable weather conditions during blooming.

There has been noted over 10% increase in sales of **industrial feeds** used in livestock feeding. The total sales of feeds amounted to approx. 10.5 mln t.

The area of agricultural land in farm use was about 14.6 million ha.

The total sown area for crops in 2017 was 10.8 million ha and was higher by 1.1% than the sown area in 2016. The crop area of sugar beet, cereals, potatoes, rape and turnip rape increased.

In the total number of **farms conducting agricultural activity** in Poland (1405.7 thous.), maintains the dominance of small farms. In the total number of farms, over 73% were small farms with an area of 1–10 ha which used almost 28% of agricultural land.

In comparison to 2016, the growth rate of average prices of agricultural land sales in private turnover decreased.

In 2017, the market conditions of agricultural production significantly improved. The **index of prices relation ("price gaps")** was 110.0 against 99.0 in 2016. The dynamics of the price growth of agricultural products sold by private farms was clearly higher than the growth rate of average prices of goods and services purchased for current agricultural production and for purposes investment.

In the 2016/17 farming year, the use of mineral fertilizers (NPK) per 1 ha of agricultural land increased by 7.6% in comparison to the previous period and amounted to 140.2 kg.

After a sharp increase last year, the **consumption of lime fertilizers** decreased. Despite the decrease, the level of lime fertilization was higher than in the years covering the period after 2004. The average consumption of lime fertilizers amounted to approx. 53 kg per ha of UAA, compared to approx. 68 kg in 2015/16.

In the 2016/17 season, over 674 thousand farms used for fertilization 55.2 million tonnes of solid manure, 9.1 million m³ of liquid manure and 15.6 million m³ of slurry, which in total enriched agricultural land in good condition (UAA) with 51 kg NPK per ha.

Sales of **plant protection products** for agriculture, in terms of active substances, in comparison to the previous year, increased by 2.5%.

The income situation of farms in the changing market conditions was mainly dependent on the direction of specialization, the efficiency of intensification and the scale of production.

With the increase in the supply of most plant and animal products, the business tendency in agriculture. were primarily influenced by price quotations on global and European stock exchanges.

Despite the increase in the prices of the majority of basic agricultural products, only farmers specializing in cattle breeding, in particular in dairy cattle spoke positively about situation and profitability of production (results of the survey on business tendency in agriculture conducted in the second half of 2017).

According to the data of the Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture until 5th April this year, 11.87 billion PLN was paid under direct payments for 2017.

In 2017, the growth in the turnover of Polish trade of agri-food products observed since the Polish accession to the EU, was maintained. Exports of agri-food products increased by over 12%, and imports by 9.5%. The positive balance amounted to 8.4 million EURO.²

1

² Preliminary data.

Rozdział I

Chapter I

Uwarunkowania produkcyjno-rynkowe w rolnictwie

Productive and market conditions in agriculture

W 2017 r. tempo wzrostu gospodarczego w Polsce było najwyższe od sześciu lat. Produkt krajowy brutto w skali roku zwiększył się realnie o 4,6% (w cenach stałych), podczas gdy w krajach Unii Europejskiej średnio – o 2,4%. Spośród 28 państw UE, wyższą niż w Polsce dynamikę wzrostu PKB wykazały: Słowenia, Rumunia, Irlandia, Estonia i Malta.

W rolnictwie **globalna produkcja** (w cenach stałych) **zwiększyła się** w porównaniu z rokiem poprzednim o **1,4%**. Wpłynął na to przede wszystkim **wzrost produkcji zwierzęcej** (o 2,5%). Wzrost **produkcji roślinnej** wyniósł 0,4%.

W 2017 r., po pięcioletnim okresie niekorzystnych uwarunkowań rynkowych dla producentów rolnych, koniunktura w rolnictwie poprawiła się. Szacuje się, że tempo zmian przeciętnych cen towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne było niższe od dynamiki zmian cen produktów sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne. **Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”)** w 2017 r. wynosił **110,0** wobec 99,1 w latach 2016 i 2015; 95,1 w 2014 r., 99,1 w 2013 r. i 97,8 w 2012 r.

W 2017 r. na koniunkturę w rolnictwie wpłynęły przede wszystkim wysokie plony, większa produkcja i wzrost cen na podstawowych rynkach rolnych. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były w większości korzystne. W generowaniu bieżącego wyniku finansowego gospodarstw miały jak zwykle udział płatności bezpośrednie oraz dodatkowe wsparcie w szczególnych warunkach, występujących na niektórych rynkach. Wyniki ekonomiczne gospodarstw uzależnione przede wszystkim od efektywności i kierunku produkcji były zróżnicowane. Sytuację w rolnictwie polskim w 2017 r. kształtowały następujące czynniki:

- **Ceny zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych**, przy wysokiej krajowej podaży ziarna, wykazały w większości tendencję rosnącą. Przeciętne ceny skupu pszenicy (ok. 67 zł/dt), żyta (ok. 54 zł/dt), kukurydzy (ok. 55 zł/dt) i jęczmienia (ok. 61 zł/dt) wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem sprzed roku od ok. 2% do ok. 7%. W obrocie targowiskowym ceny zbóż podrożały również i kształtowały się na wyższym poziomie niż w skupie.
- Przy zwiększonej podaży, przeciętne **cenę ziemniaków** w skupie (ok. 37 zł/dt) w ciągu 12 miesięcy 2017 r. obniżyły się o 3,5%. W obrocie targowiskowym, gdzie sprzedaż w coraz większym stopniu ma charakter detaliczny, dynamika spadku cen ziemniaków jadalnych (ok. 87 zł/dt) była wyższa i wynosiła ok. 9%. Na poziom cen ziemniaków wpływają przede wszystkim: utrzymujący się niski popyt, odmiana oraz nienajlepsza jakość bulw.
- Krajowe ceny żywca wieprzowego, silnie skorelowane z cenami na rynku unijnym, wykazywały w I półroczu 2017 r. tendencję wzrostową. W II połowie roku, w związku z nasilającym się wzrostem produkcji wieprzowiny w wielu krajach UE i spowolnieniem eksportu, notowany był ich spadek. Średnioroczna cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie wyniosła 5,05 zł a na targowiskach 5,17 zł i była wyższa niż przed rokiem odpowiednio o 8,0% i 12,1%.
- Na **opłacalność tuczu trzody** wpływały przede wszystkim zmiany cen żywca wieprzowego. W pierwszych 6 miesiącach 2017 r. **relacja cen skupu żywca do cen targowiskowych żyta** była korzystniejsza niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. W II półroczu wyraźnie się pogorszyła względem I półrocza, jak również okresu sprzed roku. Przeciętnie we wszystkich gospodarstwach zajmujących się produkcją żywca, bez względu na skalę chowu, relacja cen skupu żywca do targowiskowych cen żyta kształtowała się nadal poniżej poziomu przyjętego za opłacalny (co najmniej 10–11) dla tuczu świń.

- Obserwowany był dalszy **wzrost importu młodych świń**. W okresie styczeń-grudzień 2017 r. import żywca wieprzowego do 50 kg wyniósł 5666 tys. szt. (wobec 5358 tys. sztuk w 2016 r.) i był o 5,8% większy niż przed rokiem. Przeciętna waga jednej importowanej sztuki wynosiła ponad 29 kg.
- Na rynku wołowiny w 2017 r., przy zwiększonej krajowej podaży i rosnącym eksporcie, przeciętne ceny skupu żywca kształtowały się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. Średnia roczna cena skupu żywca wołowego (6,35 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (6,52 zł/kg) wzrosła odpowiednio o 6,5% i o 5,5%. W obrocie targowiskowym odnotowano również wzrost cen żywca wołowego (6,94 zł) i młodego bydła rzeźnego (7,27 zł) stosownie o 6,1% i o 3,4%.
- Dynamika wzrostu produkcji żywca drobiowego w skali roku była wyraźnie niższa (3,3% wobec 12,7% przed rokiem), m.in. w wyniku spowolnienia eksportu w związku z restrykcjami importowymi wprowadzonymi przez wiele państw związanymi z wykryciem ognisk grypy ptaków. Przy stosunkowo wysokim poziomie krajowej podaży żywca drobiowego, **przeciętna cena drobiu rzeźnego** w okresie styczeń-grudzień 2017 r. (3,69 zł/kg) była zbliżona do notowanej przed rokiem (o 0,3% niższa).
- W warunkach dobrej koniunktury na światowym rynku mleka i wysokiego tempa wzrostu skupu surowca, cena 1 hl mleka w 2017 r. (ok. 139 zł) wzrosła w skali roku o 25,5%. Produkcja mleka stała się jednym z najbardziej opłacalnych kierunków produkcji.
- W 2017 r. w obrocie targowiskowym średnia **cena krowy dojrzej** (ok. 3042 zł) była niższa o 1,2% od notowanej przed rokiem, a **jałówki jednorocznej** (ok. 2263 zł) – o 13,1% wyższa.
- Zachodzące zmiany uwarunkowań produkcyjno-rynkowych w rolnictwie sprzyjały wzrostowi nakładów na podstawowe środki produkcji (np. nawozy, środki ochrony roślin) i poprawę efektywności produkcji.
- W roku gospodarczym 2016/17 zwiększone (o 7,6%) **zużycie nawozów mineralnych** (NPK), w korzystnych warunkach agrometeorologicznych w okresie wegetacji, wpłynęło na wzrost plonowania większości upraw. Przeciętnie w kraju zużycie nawozów w czystym składniku (NPK) w przeliczeniu na 1 ha UR wyniosło ponad 140 kg NPK. Wysoki udział nawozów azotowych w strukturze nawożenia mineralnego wpływający na wzrost produkcji może równocześnie zmniejszać efektywność nawożenia i oddziaływać niekorzystnie na środowisko.
- Zwiększyło się również zużycie **nawozów naturalnych**, tj. obornika i gnojowicy. W rolnictwie wykorzystano ponad 52 mln t obornika, ok. 9 mln m³ gnojówki i ok. 16 mln m³ gnojowicy, co w przeliczeniu na czysty składnik NPK wzbogaciło użytki rolne w dobrej kulturze o ponad 51 kg.
- W sezonie 2016/2017 odnotowano spadek poziomu **nawożenia wapniowego**. Przy utrzymującym się znacznym zróżnicowaniu regionalnym stosowania nawozów, przeciętnie w kraju wskaźnik zużycia nawozów wapniowych w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych wynosił 53 kg.
- Warunki glebowo-klimatyczne i tradycje regionalne decydują o specjalizacji produkcji. Tereny centralnej, wschodniej i północnej Polski to obszary z przewagą upraw żyta, mieszanek zbożowych i kukurydzy. Sady i plantacje owoców jagodowych koncentrują się na Mazowszu (rejon grójecki), w woj. lubelskim, na Sandomierszczyźnie, a także w Wielkopolsce i woj. łódzkim. Uprawy roślin o większych wymaganiach glebowych i klimatycznych częściej występują w południowo-wschodniej i zachodniej części kraju oraz w regionie Żuław i Warmii. Przeważa tam uprawa zbóż intensywnych, głównie pszenicy oraz buraków cukrowych i rzepaku.
- Chów bydła mlecznego koncentruje się przede wszystkim w woj. podlaskim, mazowieckim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim, a trzody chlewnej w woj. wielkopolskim i kujawsko-pomorskim. Owce w większym wymiarze chowane są jedynie w rejonach górskich (woj. małopolskie i podkarpackie).
- **Sytuacja dochodowa gospodarstw rolnych** w zmieniających się uwarunkowaniach rynkowych, uzależniona była przede wszystkim od kierunku specjalizacji, efektywności intensyfikacji i skali produkcji. W II półroczu 2017 r. spośród respondentów oceniających sytuację i opłacalność produkcji pozytywnie wypowiadali się rolnicy specjalizujący się w chowie bydła, w szczególności bydła mlecznego. Najwięcej

negatywnych opinii, wyrażali producenci prowadzący plantacje drzew i krzewów owocowych, warzyw gruntowych, a także hodowcy świń i drobiu rzeźnego.

- Wyniki **badania rolniczych** wskazują na kontynuację procesu specjalizacji, intensyfikacji oraz koncentracji produkcji rolniczej.
- W 2017 r. utrzymał się obserwowany od akcesji Polski do UE wzrost obrotów **polskiego handlu artykułami rolno-spożywczymi**. Eksport produktów rolno-spożywczych zwiększył się o ponad 12%, a import o 9,5%. Dodatkowo saldo wyniosło 8,4 mln EURO³.
- W 2017 r., ceny skupu podstawowych produktów rolnych przy zwiększonej podaży były wyższe niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano tylko w przypadku ziemniaków.
- W obrocie targowiskowym odnotowano również wzrost cen większości produktów rolnych. W stosunku do roku poprzedniego obniżyły się przeciętne ceny krów mlecznych i podobnie jak w skupie – ceny ziemniaków. Znacznie wzrosły natomiast ceny jałówek jednorocznych.

Tablica 1. Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych w 2017 r. w skupie i na targowiskach
Table 1. Average annual prices of basic agricultural products in 2017 in procurement and at marketplaces

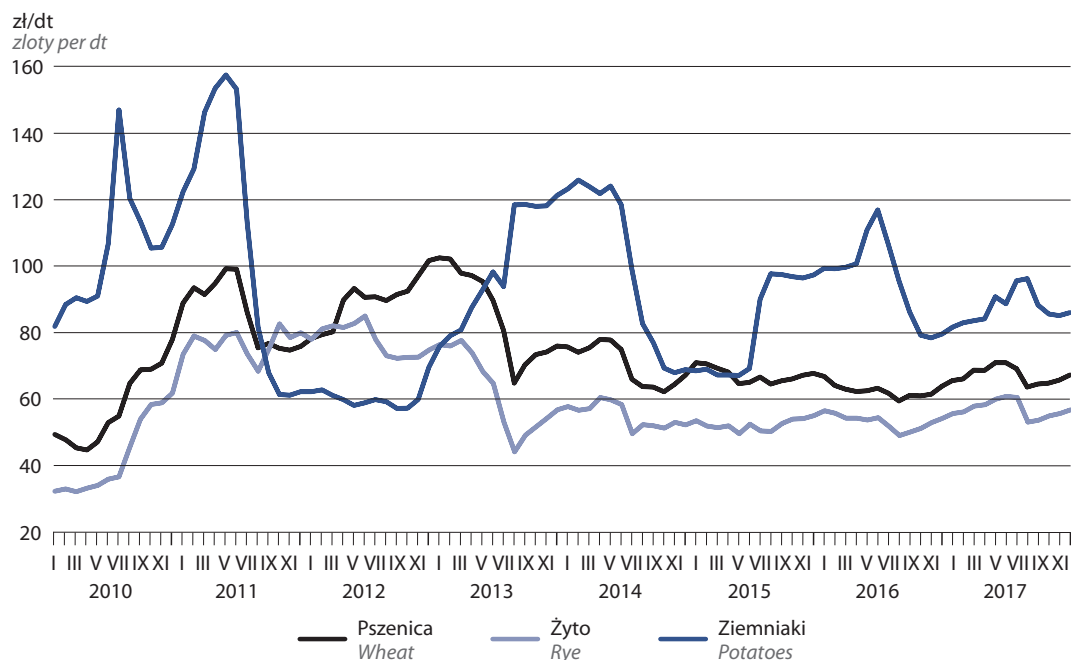
Produkty rolne Agricultural products	Skup Procurement		Targowiska Marketplaces	
	w zł in zł	2016=100	w zł in zł	2016=100
Ziarno zbóż – za 1 dt: Cereals grain per 1 dt:				
pszenica wheat	66,44	107,1	78,86	105,0
żyto rye	54,67	105,7	63,23	106,6
kukurydza maize	54,23	102,4	.	.
Ziemniaki ^a – za 1 dt Potatoes per 1 dt	52,46	100,4	87,43	91,1
Żywiec rzeźny- za 1 kg: Livestock for slaughter per 1 kg:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluded calves)	6,35	107,4	6,94	106,1
trzoda chlewna pigs	5,05	108,0	5,17	112,1
drób poultry	3,69	100,3	.	.
Mleko – za 1 hl Milk per 1 hl	139,05	125,5	.	.

^a Na targowiskach cena ziemniaków jadalnych.
^a At the marketplaces, the price of edible potatoes.

W 2017 r. ogólna wartość produktów rolnych dostarczonych do skupu (w cenach bieżących) wyniosła ponad 65 mld zł i była o 11,7% większa (o 6,9 mld) niż przed rokiem. Wartościowo, w stosunku do 2016 r., skup produktów roślinnych był większy o 3,8%, a zwierzęcych o 15,5%. Na wzrost wartości skupu produktów roślinnych i zwierzęcych wpłynął wzrost wolumenu i cen większości skupionych surowców.

³ Dane tymczasowe.

Wykres 1. Przeciętne ceny skupu zbóż i targowiskowe ceny ziemniaków w latach 2010–2017
 Chart 1. Average procurement prices of cereals and marketplace prices of potatoes in 2010–2017

W 2017 r. skup produktów rolnych liczony w cenach stałych był o 4,0% większy niż przed rokiem. W porównaniu z rokiem poprzednim wolumen skupu produktów roślinnych i zwierzęcych wyrażony w cenach stałych był większy odpowiednio o 4,2% i o 4,0%.

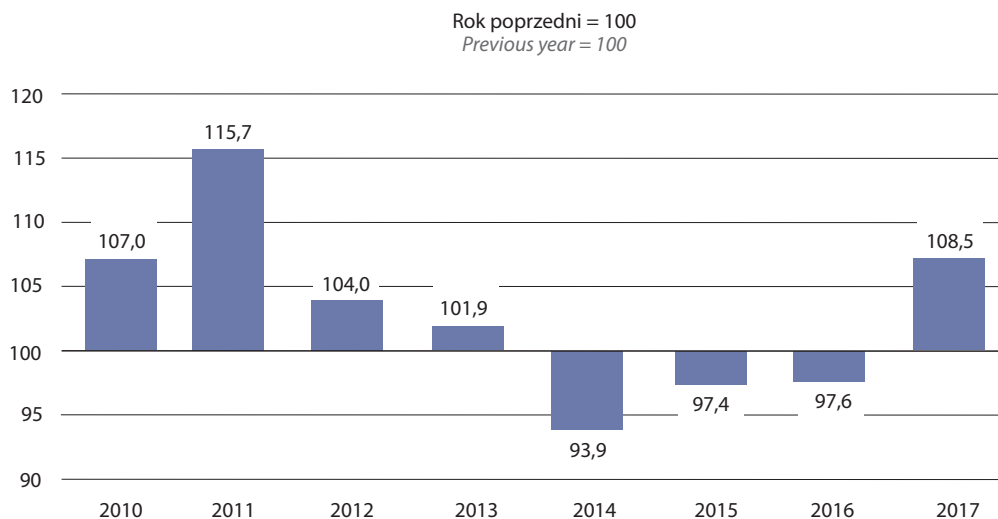
Tablica 2. Wskaźniki cen towarowej produkcji rolniczej
 Table 2. Price indices of market agricultural output

Produkcja Production	2016		2017	
	rok poprzedni = 100 previous year = 100		2005 = 100	2010 = 100
Towarowa ogółem Market production in total	97,6	108,5	118,7	105,9
w tym skup of which procurement	98,4	109,7	121,2	107,9
Roślinna Crop	94,8	103,5	108,4	98,1
Zwierzęca Animal	99,6	111,8	127,8	111,4

Wskaźniki cen towarowej produkcji rolniczej w sposób syntetyczny przedstawiają zmiany cen sprzedawanych produktów rolnych, tj. średnich cen skupu i cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach. W 2017 r., w stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost wskaźnika cen towarowej produkcji rolniczej ogółem przy jednoczesnym wzroście cen towarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Wykres 2. Zmiany cen towarowej produkcji rolniczej w latach 2010–2017

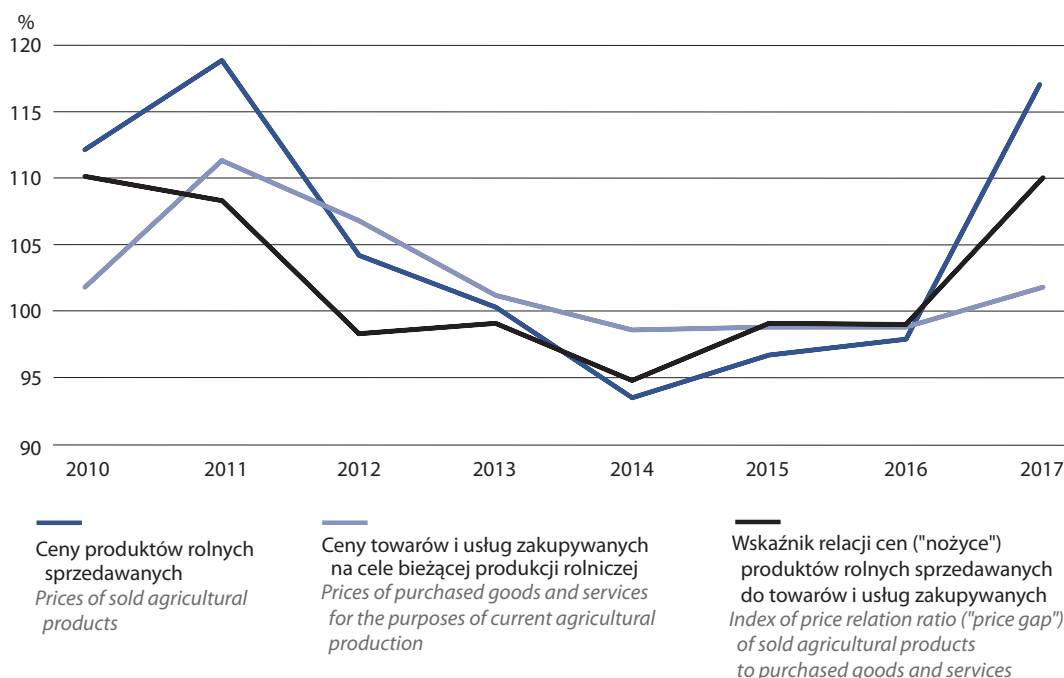
Chart 2. Price changes of market agricultural output in 2010–2017

W 2017 r. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej, po raz pierwszy od roku 2011 były korzystne dla producentów rolnych. Zadecydował o tym wyższy wzrost cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne w stosunku do wzrostu cen towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne.

Wykres 3. Wskaźnik „nożyc cen” w rolnictwie w latach 2010–2017

Chart 3. Index of price relation („price gap”) in agriculture in 2010–2017

Według wyników badania budżetów gospodarstw domowych w 2017 r. wystąpił znaczny wzrost (34%) realnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych rolników i osiągnął poziom 1576 PLN, co stanowiło 98% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych ogółem. Na realny wzrost dochodu rozporządzalnego w grupie gospodarstw domowych rolników miał wpływ przede wszystkim realny wzrost dochodów z indywidualnego gospodarstwa rolnego – o 47,1% oraz w mniejszym stopniu ze świadczeń społecznych – o 17,4%. Na wzrost dochodów z indywidualnego gospodarstwa rolnego wpłynęło znaczne zwiększenie wolumenu produkcji zbóż, mleka, żywca wieprzowego, wołowego, jaj, przy jednoczesnym znacznym wzroście cen produktów rolnych sprzedawanych przez gospodarstwa indywidualne oraz niewielkim wzroście przeciętnych cen towarów i usług kupowanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i na cele inwestycyjne.

Według danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ-PIB) dochody z gospodarstwa rolnego uzyskane przez rolników w 2017 r. w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły średnio o 30 proc. Było to głównie spowodowane dobrą koniunkturą na rynku żywności. Dochód ten łącznie z unijnymi dopłatami wyniósł średnio nieco ponad 31 tys. zł na osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. Charakterystyczne jest ponadto duże zróżnicowanie regionalne dochodów, zależne od wielkości gospodarstwa oraz rodzaju produkcji. Najbardziej dochodowy był dla rolników sektor produkcji zwierzęcej, w tym produkcja mleka oraz ogrodnictwo, natomiast najmniej dochodu przyniosły uprawy trwałe oraz polowe. W 2017 r. największe dochody uzyskiwano w bardzo dużych obszarowo gospodarstwach, położonych w północno-zachodniej i środkowo zachodniej części kraju. Według danych IERiGŻ-PIB średni dochód z rolnictwa był w skali kraju nadal niższy od średniego dochodu uzyskanego w gospodarce narodowej.

Wyniki **badania koniunktury gospodarstw rolnych** przeprowadzonego w grudniu 2017 r. wykazały, że biorąc pod uwagę salda odpowiedzi respondentów na pytania dotyczące ogólnej sytuacji gospodarstw rolnych, opłacalności produkcji i popytu na wytwarzane produkty rolne, potwierdzają utrzymywanie się niekorzystnych uwarunkowań w produkcji rolniczej (niskie ceny produktów rolnych, wysokie środków produkcji, niekorzystne warunki atmosferyczne). W porównaniu do wyników uzyskanych w edycji badania za II półrocze 2016 r. rolnicy udzielili jednak mniej negatywnych opinii. Odnośnie prognozowanej sytuacji na I półrocze 2018 r. rolnicy spodziewają się pogorszenia nie tylko sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych ale i opłacalności produkcji rolniczej, mniej pesymistycznie patrząc na zmiany w popycie na produkty rolne.

W grudniu 2017 r. optymistyczne opinie (oprócz opinii dotyczących popytu na produkty rolne) wyrażali rolnicy prowadzący gospodarstwa ukierunkowane na produkcję zwierzęcą oraz w mniejszym stopniu gospodarstwa wielokierunkowe. W szczególności przewagę opinii pozytywnych nad negatywnymi odnotowano pośród użytkowników gospodarstw specjalizujących się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego, drobiu nieśnego a także gospodarstw prowadzących uprawy przemysłowe, zboża i uprawy pod osłonami. Najgorzej swoją sytuację bieżącą ocenili rolnicy specjalizujący się w plantacjach drzew i krzewów owocowych oraz chowie świń.

W II półroczu 2017 r. spośród respondentów oceniających sytuację i opłacalność produkcji pozytywnie wypowiadali się rolnicy specjalizujący się w chowie bydła, w szczególności bydła mlecznego. Najwięcej negatywnych opinii, wyrażali producenci prowadzący plantacje drzew i krzewów owocowych, warzyw gruntowych, a także hodowcy świń i drobiu rzeźnego, najmniej zaś prowadzący uprawy pod osłonami.

W opinii rolników w I półroczu 2018 r. należy spodziewać się pogorszenia opłacalności produkcji rolniczej i sytuacji ogólnej gospodarstw rolnych oraz w niewielkim stopniu popytu na produkty rolne. Wśród użytkowników gospodarstw nastawionych na produkcję zwierzęcą, negatywne opinie o pogorszeniu ogólnej sytuacji gospodarstwa, opłacalności produkcji i popytu wyrażali rolnicy specjalizujący się w chowie świń. Wśród użytkowników gospodarstw nastawionych na produkcję roślinną opinie o pogorszeniu sytuacji gospodarstwa, opłacalności produkcji i popytu wyrażali rolnicy prowadzący uprawy rzepaku i rzepiku. Przewagę opinii pozytywnych nad negatywnymi odnotowano w gospodarstwach zajmujących się uprawami pod osłonami, burakami cukrowymi oraz chowem drobiu nieśnego.

Tablica 3. Dynamika cen detalicznych środków do produkcji rolnej
 Table 3. *The dynamics of retail prices of means of agricultural production*

Wyszczególnienie Specification	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100						
Nasiona siewne, drzewka, sadzonki i inne. <i>Seeds, saplings, seedlings and other</i>	102,9	96,9	98,9	102,4	94,5	105,9	98,5
Nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe <i>Mineral or chemical and lime fertilizers</i>	89,4	109,6	101,0	95,7	100,1	95,8	97,9
w tym: <i>including:</i>							
azotowe <i>nitrogenous</i>	91,4	109,5	101,4	95,7	100,3	93,3	98,7
fosforowe <i>phosphorous</i>	82,9	109,5	101,4	92,7	99,0	100,4	96,8
wapniowe <i>lime</i>	101,6	104,4	103,7	103,4	101,8	100,6	100,6
Środki ochrony roślin <i>Plant protection products</i>	100,8	102,3	102,2	102,0	101,6	101,3	102,1
Zwierzęta hodowlane i ptactwo <i>Farm animals and birds</i>	104,8	108,6	104,4	102,2	101,3	99,6	101,0
Pasze <i>Feeds</i>	100,4	107,6	104,0	96,4	97,2	99,3	100,8
Maszyny i narzędzia rolnicze <i>Agricultural machinery and tools</i>	101,4	103,3	102,4	101,0	100,6	100,6	101,6
Materiały budowlane <i>Building materials</i>	99,2	102,4	99,3	100,1	99,6	100,0	101,3
Paliwa, oleje i smary techniczne (łącznie z węglem) <i>Fuels, oils and technical lubricants (including coal)</i>	108,8	110,4	96,9	96,3	89,8	94,4	105,9
Obsługa maszynowa produkcji rolniczej i ogrodniczej <i>Machine maintenance of agricultural and horticultural production</i>	103,5	106,4	102,9	101,1	101,5	100,3	102,5
Usługi weterynaryjne <i>Veterinary services</i>	101,6	102,3	101,5	101,7	101,0	100,6	101,8

W 2016 r. ceny detaliczne większości prezentowanych środków do produkcji rolnej były zbliżone do notowanych przed rokiem. W przypadku nawozów wapniowych, pasz oraz zwierząt hodowlanych dynamika zmian cen nie przekroczyła 1%. Tylko nieco wyższe tempo wzrostu wykazały ceny maszyn i narzędzi rolniczych, środków ochrony roślin, materiałów budowlanych, obsługi maszynowej produkcji rolniczej i ogrodniczej oraz usług weterynaryjnych. Wysoki wzrost cen, związany z podwyżką cen surowców energetycznych w handlu światowym, wystąpił jedynie w grupie paliw. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek cen detalicznych nasion siewnych, drzewek, sadzonek oraz nawozów azotowych i fosforowych.

Tablica 4. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych

Table 4. Relations of retail prices of selected means of production for agriculture to purchase prices of the basic agricultural products

Wyszczególnienie Specifications	Lata/ /Kwartaly Years/ /quarters	Ceny środków produkcji wyrażone w Prices of means of production expressed in				
		dt				hl mleka milk
		pszenicy wheat	żyta rye	żywca animals for slaughter		
wieprzowego pig	wołowego beef					
Ciągnik rolniczy – szt. Agricultural tractor in units	2016	2824	3386	374	296	1581
	2017	2698	3279	355	282	1289
	I	2657	3143	362	286	1348
	II	2556	3002	326	287	1361
	III	2792	3350	340	286	1286
	IV	2734	3231	384	275	1193
Saletra amonowa – 1 dt Ammonium nitrate – 1 dt	2016	2,1	2,5	0,28	0,22	1,2
	2017	1,9	2,3	0,25	0,20	0,9
	I	1,9	2,2	0,25	0,20	1,0
	II	1,8	2,1	0,23	0,20	1,0
	III	1,9	2,3	0,23	0,19	0,9
	IV	1,9	2,2	0,26	0,19	0,8
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt Fodder mixture for fattened pigs – 1 dt	2016	2,2	2,6	0,29	0,23	1,2
	2017	2,1	2,5	0,27	0,22	1,0
	I	2,1	2,5	0,28	0,22	1,1
	II	2,0	2,3	0,25	0,22	1,0
	III	2,1	2,6	0,26	0,22	1,0
	IV	2,1	2,5	0,29	0,21	0,9
Olej napędowy – 1 hl Diesel – 1 hl	2016	6,7	8,0	0,89	0,70	3,8
	2017	6,8	8,2	0,89	0,71	3,2
	I	7,0	8,2	0,95	0,75	3,5
	II	6,3	7,4	0,80	0,71	3,4
	III	6,7	8,0	0,81	0,68	3,1
	IV	6,9	8,2	0,97	0,70	3,0

W 2017 r. lepiej niż przed rokiem kształtowały się relacje cen środków produkcji do cen skupu wszystkich podstawowych produktów rolnych, z wyjątkiem relacji cen detalicznych oleju napędowego (reprezentanta z grupy paliw) do ceny skupu żyta i żywca wołowego.

W 2017 r. **krajowa produkcja** nawozów mineralnych (azotowych, fosforowych i potasowych) w przeliczeniu na czysty składnik, łącznie z wieloskładnikowymi wynosiła 2063 tys. t i była większa niż przed rokiem o 4,7%.

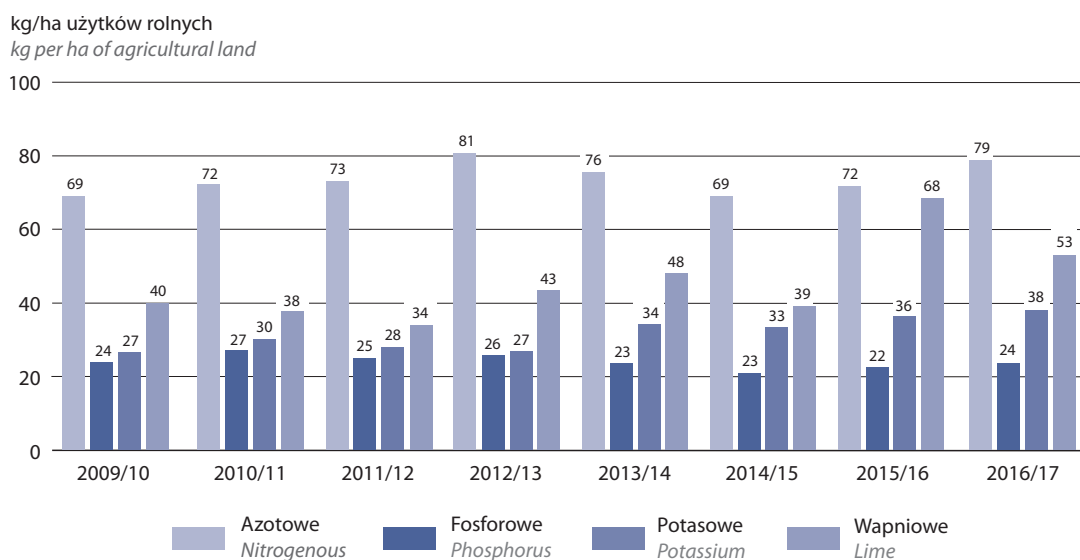
W okresie 2016/2017 **dostawy nawozów mineralnych** od producentów i importerów na rynek krajowy (w przeliczeniu na czysty składnik, łącznie z nawozami wieloskładnikowymi) wynosiły:

- nawozów azotowych – ok. 1514 tys. t,
- nawozów fosforowych – ok. 330 tys. t,
- nawozów potasowych – ok. 536 tys. t,
- nawozów wapniowych (wraz z wapniowo-magnezowymi) – ok. 1693 tys. t.

Pod zbiory 2017 r. ok. 1092 tys. gospodarstw rolnych (ponad 76% jednostek biorących udział w badaniu) stosowało nawozy mineralne lub wapniowe. W celu optymalizacji wzrostu plonów powszechnie używane były nawozy azotowe i wieloskładnikowe. Nawozy z grupy azotowych i wieloskładnikowych wykorzystało odpowiednio ok. 879 tys. i ok. 716 tys. użytkowników gospodarstw (stosownie 82% i 66% jednostek stosujących nawozy mineralne). Stopień wykorzystania pozostałych grup nawozów był wyraźnie mniejszy.

Wykres 4. Zużycie nawozów mineralnych w latach 2010–2017

Chart 4. Consumption of mineral fertilizers in 2010–2017

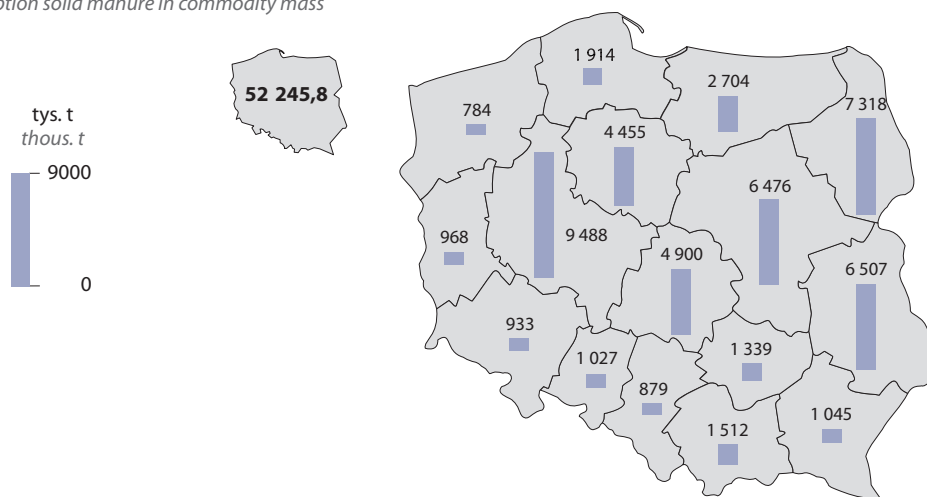

W roku gospodarczym 2016/17 **zużycie nawozów mineralnych** (NPK) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zwiększyło się w stosunku do okresu poprzedniego o 7,6% i wynosiło 140,2 kg. Rolnicy zastosowali pod uprawy ok. 2049,8 tys. t nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik. Zużycie nawozów wyniosło: azotowych – 1150,6 tys. t, fosforowych – 343,4 tys. t, potasowych – 555,8 tys. t i wapniowych – 774,8 tys. t. Wyniki badania wskazują, że do najczęściej wykorzystywanych nawozów należą: z grupy nawozów azotowych – saletra amonowa, mocznik i saletrzak; fosforowych – superfosfat i fosforan amonu 10-46; potasowych – sól potasowa; wieloskładnikowych – polifoska, lubofoska i azofoska. Spośród stosowanych nawozów płynnych najwięcej rolnicy zużyli roztworu saletrzano-mocznikowego.

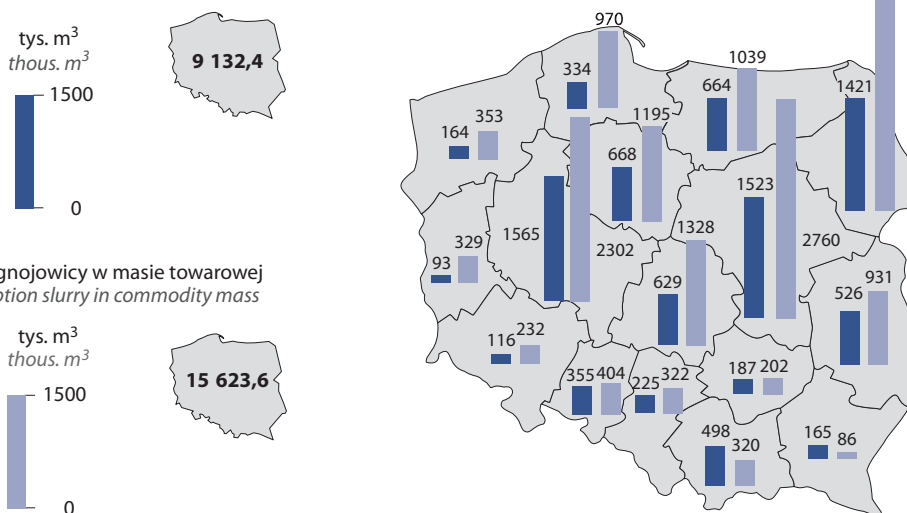
W 2016/2017 wskaźnik zużycia nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych zmalał w stosunku do roku poprzedniego i kształtował się na poziomie 53 kg wobec 68 kg przed rokiem. Zużycie nawozów wapniowych w dalszym ciągu jest niskie i nie pokrywa zapotrzebowania na wapno, szczególnie przy zwiększeniu udziału azotu (silnie zakwaszającego gleby) w nawożeniu NPK. Połowa użytkowanych rolniczo gleb w Polsce wymaga wapnowania gdyż są to gleby o odczynie kwaśnym lub bardzo kwaśnym. Według IUNG-PIB w Puławach do uregulowania odczynu gleb użytkowanych rolniczo konieczne jest zastosowanie w skali kraju co najmniej 18 mln ton CaO w okresie 6–8 lat i dalsze systematyczne wapnowanie co 3–4 lata.

Mapa 1. Zużycie nawozów naturalnych w 2017 r.
 Map 1. Consumption of natural fertilizers in 2017

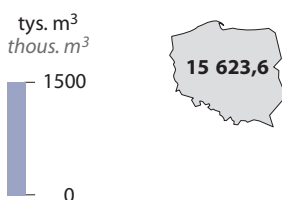
Zużycie obornika w masie towarowej
 Consumption solid manure in commodity mass

Zużycie gnojówki w masie towarowej
 Consumption liquid manure in commodity mass

Zużycie gnojowicy w masie towarowej
 Consumption slurry in commodity mass

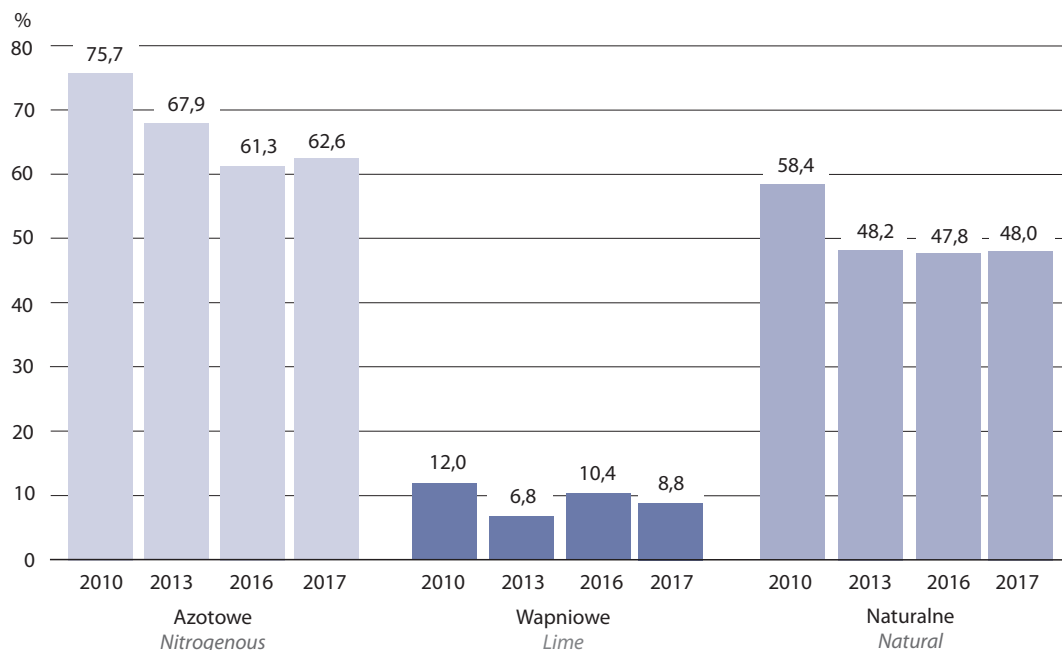
Przeciętnie w kraju, pod zbiory 2017 r. zużycie nawozów w czystym składniku (NPK) w przeliczeniu na ha UR wyniosło 140,2 kg NPK, w tym na użytki rolne w dobrej kulturze – 141,5 kg, przy czym w gospodarstwach indywidualnych odpowiednio 136,8 kg i 137,7 kg NPK. W omawianym roku wskaźnik użyźniania gleby na 1 ha UR nawozami azotowymi (N), fosforowymi (P_2O_5) i potasowymi (K_2O) wynosił odpowiednio 78,7 kg, 23,5 kg i 38,0 kg i zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego stosownie o 9,8%, 4,9%, 5,0%.

W ocenie poziomu nawożenia gleb należy również uwzględnić **nawożenie naturalne**, które obok nawożenia mineralnego stanowi cenne źródło niezbędnych składników pokarmowych roślin. Nawozy naturalne podczas rozkładu wzbogacają glebę w próchnicę i polepszają jej właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne. Zwiększają także możliwości sorbowania w glebie i powolnego rozkładania fosforu (4 lata) i potasu

(2 lata). Skład chemiczny nawozów naturalnych (obornika, gnojowicy i gnojówki) jest zmienny i zależy m.in. od gatunku i żywienia zwierząt, kierunku ich użytkowania, a także od warunków przechowywania tych nawozów. Przed każdorazowym zastosowaniem nawozów rolnikom zaleca się wykonać analizę składu chemicznego obornika, gnojówki lub gnojowicy. Badania te pozwalają precyzyjnie oszacować wielkość optymalnej dawki oraz ilość składników pokarmowych wniesionych do gleby z tymi nawozami, tak aby wprowadzane ilości nawozów nie przekraczały norm i były bezpieczne z punktu widzenia ochrony środowiska. Jest to również niezbędne do dokonania korekty dawek nawozów mineralnych.

Wykres 5. Udział gospodarstw stosujących nawozy mineralne i naturalne w ogólnej liczbie gospodarstw w latach 2010–2017

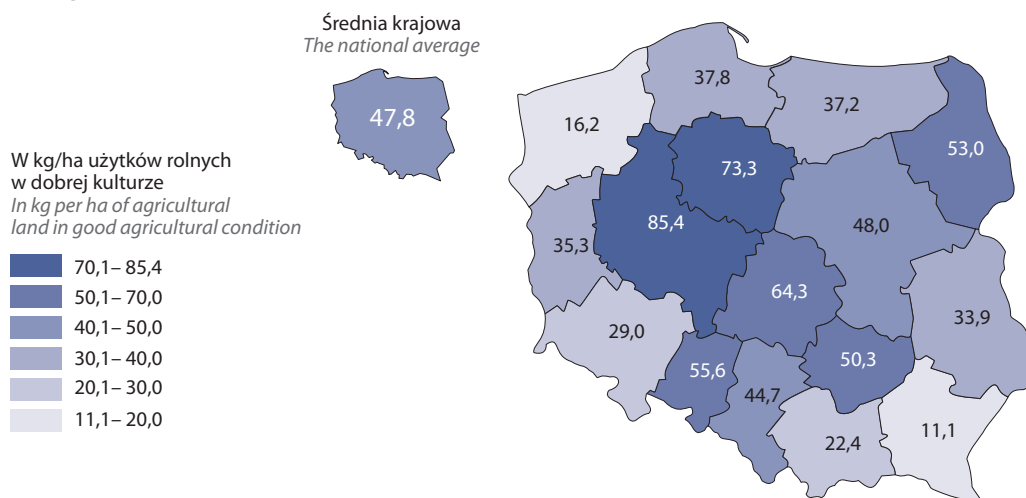
Chart 5. Share of farms using mineral and natural fertilizers in total number of farms in 2010–2017

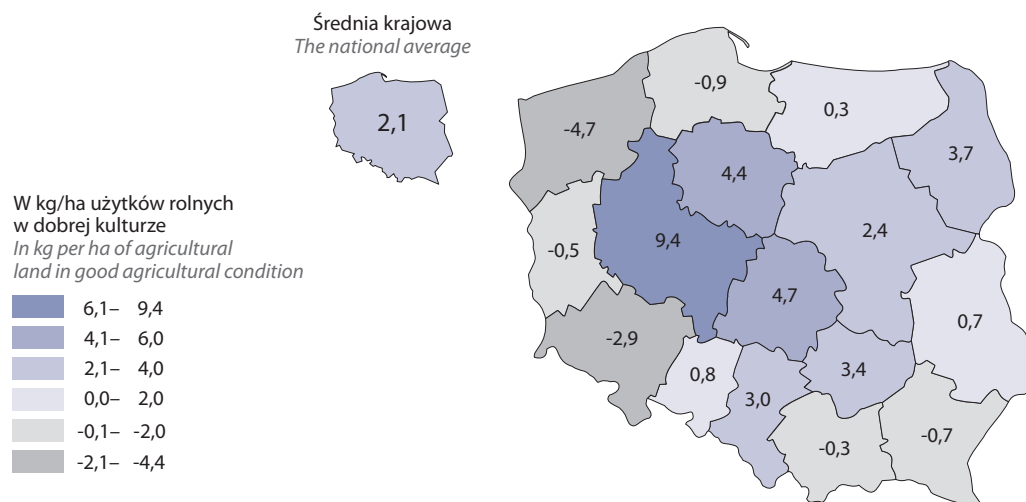
W sezonie 2016/17 ponad 674 tys. gospodarstw zastosowało nawozy naturalne. Znaczna większość, bo ponad 94% gospodarstw stosowała do nawożenia obornik. Ogółem zużyto 55,2 mln ton obornika, 9,1 mln m³ gnojówki i 15,6 mln m³ gnojowicy, co łącznie wzbogaciło użytki rolne w dobrej kulturze o 51 kg NPK. Najwięcej obornika w przeliczeniu na hektar użytków rolnych zużyli rolnicy w województwie podlaskim i wielkopolskim, a najmniej w dolnośląskim i zachodniopomorskim. Gnojówkę i gnojowicę wykorzystano do nawożenia głównie w gospodarstwach województw podlaskiego, wielkopolskiego i mazowieckiego. Województwa, w których wykazano największe zużycie nawozów naturalnych charakteryzują się najwyższą obsadą bydła i świń na 100 ha użytków rolnych.

Mapa 2. Bilans brutto azotu i fosforu w 2015 r.
 Map 2. Gross balance of nitrogen and phosphorus in 2015

Bilans azotu brutto
 Gross nitrogen balance

Bilans fosforu brutto
 Gross phosphorus balance

Źródło: IUNG – PIB według metodologii „Nutrient Budgets” OECD/Eurostat na podstawie danych: GUS, PIOŚ uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Source: The Institute of Soil Sciences and Plant Cultivation according to the OECD/Eurostat “Nutrient Budgets” methodology based on data: Statistics Poland and State Inspection of Environmental Protection obtained under State Environmental Monitoring.

W 2017 r. krajowa **produkcja pestycydów** wyniosła 52,1 tys. t i była większa o 12,1% niż przed rokiem. Na potrzeby rolnictwa sprzedano ok. 71,4 tys. t środków ochrony roślin w masie towarowej, tj. o 4,9% więcej niż w 2016 r. Zdecydowana większość (ok. 71%) środków pochodziła z importu. W strukturze sprzedaży dominowały środki chwastobójcze (ok. 43 tys. t w masie towarowej), które stanowiły 60,2% sprzedaży wszystkich środków ochrony roślin. Dostawy środków grzybobójczych (ok. 17,4 tys. t w masie towarowej) stanowiły odpowiednio 24,4%. Udział w sprzedaży pozostałych środków ochrony roślin (owadobójczych, regulatorów wzrostu, gryzoniobójczych i pozostałych) stanowił łącznie 15,4%. Sprzedaż substancji czynnej

zawartej w środkach ochrony roślin na potrzeby rolnictwa zwiększyła się w stosunku do 2016 r. o 2,5% i wyniosła 25,1 tys. t.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią określoną w przepisach rozporządzenia (WE) Nr 1185/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie statystyk dotyczących pestycydów, w Polsce realizowane jest **badanie zużycia środków ochrony roślin**. Badanie to prowadzone jest przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównym Urzędem Statystycznym oraz Instytutem Ochrony Roślin – PIB w Sońnicowicach. Celem badania jest uzyskanie danych dotyczących przeciętnego zużycia substancji czynnej na określone gatunki roślin (w cyklach 5-cio letnich). W wybranych losowo gospodarstwach rolnych przeprowadza się szczegółową ankietę o stosowaniu środków ochrony roślin na uprawy przewidziane w danym roku do badania. Opracowaniem wyników zajmuje się Instytut Ochrony Roślin – PIB.

Tablica 5. Zestawienie wyników badania zużycia środków ochrony roślin (w kg/ha)

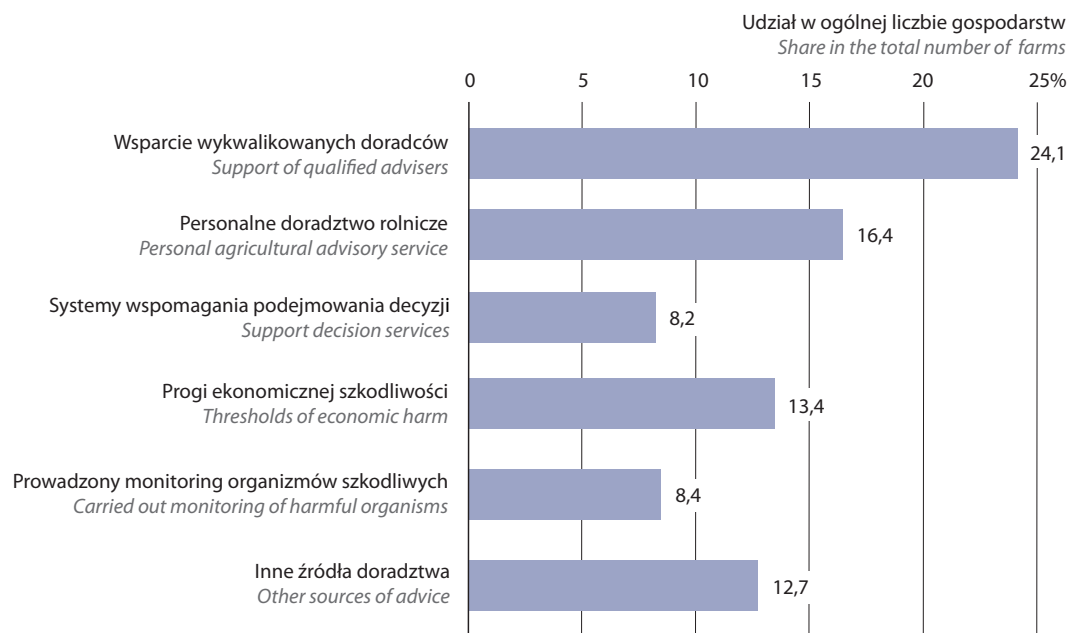
Table 5. Summary of results of the survey on consumption of plant protection products (in kg / ha)

2011	2012	2013	2014	2015	2016
pszenica ozima –1,5 <i>winter wheat</i>	żyto –0,3 <i>rye</i>	jęczmień jary –0,6 <i>spring barley</i>	owies –0,5 <i>oat</i>	mieszanki zbożowe –0,5 <i>cereal mixed</i>	pszenżyto ozime –0,8 <i>winter triticale</i>
burak cukrowy –2,8 <i>sugar beet</i>	ziemniaki –1,9 <i>potatoes</i>	rzepak ozimy –2,0 <i>winter rape</i>	pszenicajara –0,7 <i>spring wheat</i>	jęczmień ozimy –1,1 <i>winter barley</i>	kukurydza –0,8 <i>maize</i>
pomidor gruntowy –9,7 <i>field tomato</i>	kapusta głowiasta –1,1 <i>head cabbage</i>	burak ćwikłowy –0,8 <i>beetroot</i>	porzeczka –1,7 <i>currant</i>	czereśnie –2,1 <i>sweet cherry</i>	burak cukrowy –2,7 <i>sugar beet</i>
ogórek gruntowy –3,8 <i>field cucumber</i>	jabłoń –10,5 <i>apple</i>	malina –2,0 <i>raspberry</i>	śliwa –2,4 <i>plum</i>		cebula –4,6 <i>onion</i>
marchew –2,0 <i>carrot</i>	truskawki –2,5 <i>strawberries</i>	wiśnia –5,4 <i>cherry</i>	burak pastewny –0,9 <i>fodder beet</i>		marchew –1,7 <i>carrot</i>
					grusza –6,1 <i>pear</i>

Zużycie środków ochrony roślin dla poszczególnych rodzajów upraw jest bardzo zróżnicowane, przy czym generalnie najwięcej środków na jednostkę powierzchni stosuje się w uprawach sadowniczych i warzywniczych. W 2016 r. wskaźnik zużycia środków ochrony roślin w substancji czynnej na 1 ha uprawy pszenżyta ozimego wynosił 0,76 kg, kukurydzy – 0,75 kg, buraka cukrowego – 2,67 kg, cebuli – 4,56 kg, marchwi – 1,66 kg oraz gruszy – 6,08 kg. W uprawie czereśni największy udział w ogólnej ilości zużytych środków ochrony roślin stanowiły środki grzybobójcze i bakteriocydy, w przeliczeniu na substancje czynne ok. 92%. Przy uprawie kukurydzy, buraka cukrowego i marchwi użytkownicy stosowali przede wszystkim środki zaliczane do grupy herbicydów, środków hamujących wzrost pędów i środków mchobójczych – odpowiednio ok. 95%, ok. 88% i ok. 58% (w substancji czynnej). W uprawie cebuli i pszenżyta ozimego znaczące zastosowanie miały natomiast środki grzybobójcze i bakteriocydy (odpowiednio ok. 54% i ok. 31%) oraz herbicydy, środki hamujące wzrost pędów i środki mchobójcze (odpowiednio ok. 39% i ok. 58%). Wyniki badania zużycia środków ochrony roślin w 2017 r. udostępnione zostaną w kolejnej edycji publikacji.

Wykres 6. Gospodarstwa korzystające ze wsparcia w podejmowaniu decyzji o konieczności zastosowania środków ochrony roślin w 2017 r.

Chart 6. Farms benefiting from a support in making decisions on the necessity of using plant protection products in 2017

W Polsce na podstawie przepisów prawa Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) pełni funkcję urzędowej kontroli obejmującej nadzór nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin. W 2017 r. przeprowadzono 6,5 tys. kontroli obrotu środkami ochrony roślin i ok. 23,5 tys. kontroli stosowania środków ochrony roślin. Nieprawidłowości stwierdzono w 7% zrealizowanych kontroli (w tym oferowanie środków ochrony roślin niedopuszczonych do obrotu, przeterminowanych, w nieprawidłowym opakowaniu oraz brak szkolenia w zakresie doradztwa). Ponadto Inspekcja wydała 21 decyzji o wycofaniu z obrotu 27 799,951 kg/l środków ochrony roślin (w tym bez wymaganego zezwolenia i przeterminowanych). Kontrole stosowania środków ochrony roślin przeprowadzano min. w miejscach produkcji rolnej, leśnej, miejscach fumigacji i zaprawiania materiału siewnego, u użytkowników profesjonalnych świadczących usługi w zakresie wykonywania zabiegów pestycydami. Ponadto kontrole obejmują stosowanie przez użytkowników zasad integrowanej ochrony roślin.

Kontrole pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych realizowane są przez laboratoria PIORiN, Instytutu Ochrony Roślin PIB oraz Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. W 2017 pobrano 3146 próbek płodów rolnych (864 owoców i 1465 warzyw). W ok. 2,4% próbek stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów (NDP) zastosowanych środków ochrony roślin⁴.

Sprzedaż **pasz przemysłowych** stosowanych w żywieniu zwierząt gospodarskich w 2017 r. wyniosła ogółem ok. 10468 tys. t i była większa niż w 2016 r. o 10%. Producenci trzody chlewnej zakupili 2420,5 tys. t pasz, a producenci bydła – 1097,9 tys. t, tj. więcej niż przed rokiem odpowiednio o 16,8% i o 19,8%. Sprzedaż premiksów wzrosła o 45,2% i wynosiła ok. 359 tys. t. Zwiększyła się również sprzedaż pasz dla drobiu do ok. 6362 tys. t, tj. o 6,2%. W strukturze sprzedaży pasz ogółem, jak zwykle największy odsetek – 61% stanowiły pasze dla drobiu. Udział pasz dla trzody chlewnej wynosił 23%, pasz dla bydła – 10,5% oraz pasz dla pozostałych zwierząt – 2%. Przy wzroście wolumenu i cen (przeciętnie o 0,8%) sprzedanych pasz, wartość pasz ogółem wyniosła 13966 mln zł i była o ok. 12% większa niż przed rokiem. Najwięcej jednostek produkujących lub importujących pasze dla zwierząt gospodarskich prowadziło swoją działalność w województwie

⁴ Na podstawie „Sprawozdania z działalności Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w 2017 r.”

wielkopolskim (57 jednostki), mazowieckim (37) i kujawsko-pomorskim (29). Pod względem wielkości udziału pasz dostarczonych na rynek krajowy w dostawach pasz ogółem stosowanych w żywieniu zwierząt gospodarskich przodowały województwa mazowieckie i wielkopolskie (odpowiednio 27% i 25%).

Do uzyskania wysokich plonów o dobrych parametrach jakościowych niezbędne jest wykorzystanie **materiału siewnego** wysokiej jakości. Na podstawie szacunku rzeczoznawców GUS sprzedaż materiału siewnego zbóż podstawowych w roku 2016/2017 r. wynosiła ok. 180 tys. t co oznacza niewielki wzrost (3,4%) w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym

Największy udział w sprzedaży materiału siewnego zbóż wysokiej jakości mają nasiona pszenicy, tj. 45,8%. Sprzedaż kwalifikowanych nasion pszenicy wyniosła 82,4 tys. t i była o 2,2% większa niż pod zbiory 2016 r. Większa była również sprzedaż kwalifikowanych nasion jęczmienia, pszenżyta i owsa (odpowiednio o 5,4%, 8,2%, 6,4%), które w ogólnej ilości sprzedaży materiału siewnego zbóż stanowiły stosownie 18,9%, 6,3%, 22,1%. Spadek (o 6,3%) odnotowano natomiast dla sprzedaży kwalifikowanych nasion żyta (12,4 tys. t). Sprzedaż kwalifikowanych sadzeńiaków ziemniaków w roku gospodarczym 2016/17 wyniosła ponad 53 tys. t i była również mniejsza o 4,3% niż przed rokiem.

Od 2007 r. Agencja Rynku Rolnego w ramach pomocy *de minimis* w rolnictwie udziela dopłat dla rolników do wykorzystywanego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany. Podstawą do stworzenia powyższego systemu wsparcia był opracowany w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Program poprawy jakości produktów rolnych poprzez zwiększenie zużycia kwalifikowanego materiału siewnego”. Dopłatom podlegał kwalifikowany materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany, zakupiony w okresie od 15 lipca 2016 r. do 15 czerwca 2017 r. i zużyty do siewu jesienią 2016 r. (oziminy) lub wiosną 2017 r. (rośliny jare).

Stawki dopłat do hektara są określone do 30 września danego roku. „Wysokość stawek wyliczana jest na podstawie powierzchni upraw zadeklarowanych we wnioskach złożonych ARiMR oraz środków finansowych przeznaczonych na ten cel w danym roku budżetowym”. W 2017 r. Rada Ministrów Rozporządzeniem z dnia 24 października 2017 r. określiła następujące wysokości stawek dopłaty (zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1503) do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany:

- 92,45 zł – dla zbóż: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna), pszenżyto, żyto;
- 147,90 zł – dla roślin strączkowych, bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
- 462,25 zł – w przypadku ziemniaków.

W 2017 r. producenci rolni złożyli do ARR 65,8 tys. wniosków o przyznanie dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (o ponad 9% mniej niż przed rokiem).

Najwięcej wniosków złożono w woj. wielkopolskim (14,6 tys. 22% wszystkich złożonych wniosków), kujawsko-pomorskim (8,7 tys., 13%), dolnośląskim (5,9 tys., 9%), łódzkim (5,8 tys., 9%) i mazowieckim (5,4 tys., 8%). Dopłaty do materiału siewnego zostały wypłacone w IV kwartale 2017 r.

Od 2018 r. dopłaty będą realizowane przez ARiMR.

Mimo dopłat, udział kwalifikowanego materiału siewnego jest w naszym kraju wciąż niski. Polska zajmuje ostatnie miejsce w Unii Europejskiej pod względem udziału kwalifikowanego materiału siewnego w zasiewach zbóż. W latach 2014-2016 udział ten wyniósł niecałe 16 proc. Według raportu NIK spółki hodowli roślin o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej realizowały zadania na rzecz hodowli nowych odmian roślin uprawnych, jednak były to działania nieskuteczne. Tak niski udział kwalifikowanego materiału siewnego w zasiewach w Polsce nie zapewnia wymaganego przez prawidłową agrotechnikę odnowienia tego materiału. W porównaniu do 2016 r. nastąpił wzrost powierzchni plantacji nasiennych zbóż o 5 800 ha i roślin bobowatych o 1787 ha. Urzędową kontrolą plantacji nasiennych w Polsce zajmuje się PIORiN. W 2017 r. zdyskwalifikowanych zostało 3,7% ocenianych powierzchni plantacji. Jeśli chodzi o sam materiał siewny, zdyskwalifikowanych zostało 5,1% ocenianych partii materiału.

W 2017 r. **powierzchnia użytków rolnych UR** wynosiła **14620 tys. ha**. Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze** wynosiła blisko **14490 tys. ha** i stanowiła ok. 99% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się 13439 tys. ha UR, w tym w dobrej kulturze rolnej 13353 tys. ha.

Powierzchnia **gruntów ugorowanych w użytkach rolnych w dobrej kulturze** wyniosła ok. 150 tys. ha, w tym w gospodarstwach indywidualnych ok. 137 tys. ha.

W 2017 r. w Polsce było 1405,7 tys. **gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą**. W ogólnej liczbie gospodarstw ponad 73% stanowiły gospodarstwa małe o powierzchni 1 - 10 ha użytków rolnych, które użytkowały blisko 28% powierzchni UR. Udział gospodarstw większych obszarowo, o powierzchni ponad 10 ha UR wynosił ok. 25%. W tych gospodarstwach znajdowało się ok. 72% użytkowanych gruntów. W porównaniu z wynikami badania struktury gospodarstw rolnych przeprowadzonego w 2016 r., liczba gospodarstw ogółem zmniejszyła się nieznacznie – o 0,4%. Zmiany w strukturze gospodarstw rolnych w największym stopniu dotyczyły redukcji gospodarstw najmniejszych o powierzchni UR 0-1 ha (o 9,9%) i 2-3 ha (o 5,8%). Największy wzrost zanotowano w grupie obszarowej 20-30 ha (13,6%) oraz powyżej 100 ha UR (9,5%). Bardzo wolno zwiększa się przy tym przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie, która w 2017 r. wynosiła 10,4 ha.

Ceny ziemi w obrocie prywatnym od lat wykazują tendencję wzrostową, podczas gdy wzrost cen gruntów z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w 2017 r. został wyhamowany. Ceny gruntów państwowych i prywatnych cechują się dużym zróżnicowaniem regionalnym.

Wprowadzone zmiany prawne sprawiły, że obecnie nabywcami ziemi rolnej mogą zostać jedynie osoby związane z rolnictwem. Pomimo tego, ceny ziemi rolnej w obrocie międzysąsiedzkim wzrastają. Istnieje jednak spore zróżnicowanie w cenach ziemi w poszczególnych województwach. Na podstawie danych za IV kw. 2017 r. ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym kształtowały się średnio na poziomie 41,3 tys. zł za 1 ha i były o 4% wyższe niż przed rokiem. Za 1 ha średnich (żytnio-ziemniaczanych) gruntów ornych płacono średnio ponad 42 tys. zł (4,6% roczny wzrost), dobrych (pszenno-buraczanych) ok. 52,6 tys. zł, a słabych (piaszczystych) – ok. 29,3 tys. zł (wzrost cen w skali roku odpowiednio o 1,1% i 5,4%). Najwyższe ceny za 1 ha gruntów ogółem notowano w woj. kujawsko-pomorskim i wielkopolskim – ok. 56 tys. zł, a najniższe w woj. podkarpackim – ponad 24 tys. zł.

Średnia cena gruntów rolnych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (WRSP) w 2017 r. wyniosła ok 31,1 tys. zł za 1 ha i była o ok. 3,7% niższa niż przed rokiem, jak również niższa od ceny ziemi w obrocie prywatnym. Transakcje kupna dotyczyły głównie małych działek o słabej klasie ziemi, natomiast lepsze grunty są zwykle przedmiotem dzierżawy.

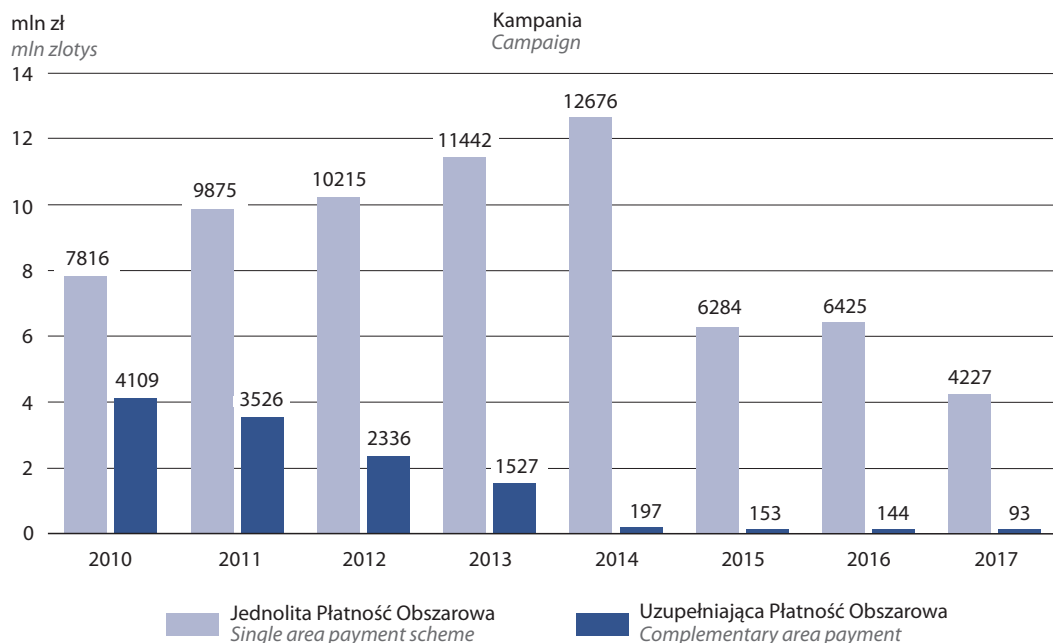
Przy dużym regionalnym zróżnicowaniu cen najwięcej za 1 ha płacono w województwach wielkopolskim ok. 60,3 tys. zł i kujawsko-pomorskim 54,6 tys. zł/ha, najmniej - w województwach lubelskim i mazowieckim, gdzie ceny wyniosły odpowiednio ok. 16,3 tys. zł i 13 tys. zł.

W 2017 r. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa sprzedał ponad 4 tys. ha grunów (77% mniej niż rok temu) na podstawie ponad 2,9 tys. zawartych umów sprzedaży⁵.

⁵ Na podstawie informacji MRiRW.

Wykres 7. Płatności obszarowe do gruntów rolnych w latach 2010–2017

Chart 7. Area payments to agricultural land in 2010–2017

Rok 2017 był trzecim rokiem stosowania nowego systemu płatności bezpośrednich, który został ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013. System ten obejmuje 20 różnych rodzajów płatności. Całkowita koperta finansowa przeznaczona na realizację pomocy dla polskich rolników w 2017 r. wynosiła 14,8 mld zł (z czego 135 mln środków krajowych na realizację przejściowego wsparcia krajowego w sektorze tytoniu). Wypłacanie dopłat bezpośrednich za 2017 rozpoczęło się 16 października od przelewów w wysokości 70% kwoty dopłat. Wg ARiMR zaliczki trafiły do 1,314 mln rolników (98,5% wnioskujących). Do 11 czerwca 2018 r. ARiMR wypłaciła w ramach dopłat bezpośrednich za rok 2017 13,74 mld zł.

ARiMR realizowała również płatności obszarowe finansowane z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014 – 2020. Do 11 czerwca 2018 r. wypłacono: 1,22 mld zł w ramach dopłat do obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (tzw. ONW); 623,2 mln zł z tytułu płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych; 215,43 mln zł w ramach rolnictwa ekologicznego 94,92 mln zł na inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów. W ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2017 r. stosowane były następujące rodzaje płatności:

- 1) jednolita płatność obszarowa,
- 2) płatność za zazielenienie,
- 3) płatność dla młodych rolników,
- 4) płatność dodatkowa,
- 5) płatności związane z produkcją (do młodego bydła, krów, owiec, kóz, buraków cukrowych, roślin wysokobiałkowych, owoców miękkich, ziemniaków skrobiowych, pomidorów, chmielu, lnu oraz konopi włóknistych),
- 6) przejściowe wsparcie krajowe (płatność do tytoniu niezwiązana z produkcją).

Tablica 6. Płatności obszarowe do gruntów rolnych zrealizowane w ramach Kampanii 2010–2017 na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Table 6. Area payments to agricultural land made under the 2010–2017 campaign based on data the Ministry of Agriculture and Rural Development as of 30.04.2018

Płatności obszarowe Area payments	Kampania Campaign 2010	Kampania Campaign 2011	Kampania Campaign 2012	Kampania Campaign 2013	Kampania Campaign 2014	Kampania Campaign 2015	Kampania Campaign 2016	Kampania Campaign 2017
	w mln zł in mln zł							
Jednolita płatność obszarowa Single area payment scheme	7816	9876	10215	11442	12676	6284	6425	4227
Uzupełniająca płatność bezpośrednia Supplementary payments	4109	3526	2336	1527	197	153	144	93

Tablica 7. Wysokość stawek płatności bezpośrednich realizowanych przez ARiMR w 2017 r.

Table 7. Amount of rates of direct payments carried out by ARMA in 2017

Rodzaj płatności Type of payment	Stawka płatności w zł/ha lub zł/szt. Payment rate in zł/ha or zł/head	Koperta finansowa na rok 2017 w tys. zł Financial envelope for 2017 in thous. zł
Jednolita Płatność Obszarowa Single area payment scheme	461,55	6564331
Płatność na zazielenienie Greening payment	309,77	4405590
Płatność dla młodego rolnika Payment for young farmers	214,82	293706
Płatność dodatkowa Supplementary payment	177,02	1247366
Płatność do bydła Cattle payment	291,03	746715
Płatność do krów Cow payment	371,46	660348
Płatność do owiec Sheep payment	101,85	20237
Płatność do kóz Goat payment	60,08	1158
Płatność do strączkowych na ziarno (do 75 ha) Legumes for grain area payment (up to 75 ha)	606,52	293300
Płatność do strączkowych na ziarno (powyżej 75 ha) Legumes for grain area payment (over 75 ha)	303,26	220280
Płatność do roślin pastewnych Feed area payment	386,46	73427
Płatność do chmielu Hops payment	2198,06	3639
Płatność do ziemniaków skrobiowych Starch potato area payment	1163,02	37659
Płatność do buraków cukrowych Sugar beat area payment	1563,46	352941
Płatność do pomidorów Tomato area payment	1654,30	12205
Płatność do truskawek Strawberries area payment	1118,75	42817

Tablica 7. Wysokość stawek płatności bezpośrednich realizowanych przez ARiMR w 2017 r. (dok.)
 Table 7. Amount of rates of direct payments carried out by ARMA in 2017 (cont.)

Rodzaj płatności <i>Type of payment</i>	Stawka płatności w zł/ha lub zł/szt. <i>Payment rate in zł/ha or zł/head</i>	Koperta finansowa na rok 2017 w tys. zł <i>Financial envelope for 2017 in thous. zł</i>
Płatność do lnu <i>Flax area payment</i>	374,86	2483
Płatność do konopi włóknistych <i>Hemp area payment</i>	303,06	404
Płatność do tytoniu – Virginia <i>Virginia tobacco area payment</i>	3,82	86240
Płatność do tytoniu – pozostały tytoń <i>Tobacco area payment – other</i>	2,68	48404

Nowy system płatności bezpośrednich jest komplementarny z pozostałymi formami wsparcia rolnictwa i obszarów wiejskich do których należą m.in.:

- działania restrukturyzacyjne w PROW 2014–2020, np. wsparcie rolników przekazujących małe gospodarstwa, wsparcie dla młodych rolników i na rzecz restrukturyzacji,
- działania rolno-środowiskowe PROW 2014–2020 (ich komplementarność z wymogami zazielenienia) oraz wsparcie ONW,
- zmiany w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych, ze szczególnym wsparciem tworzenia organizacji producentów rolnych i ich zrzeszeń, mającym na celu wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu marketingowym oraz rozbudowanie instrumentów zarządzania rynkami w sytuacjach kryzysowych,
- planowane w programach operacyjnych Polityki Spójności wsparcie reorientacji zawodowej rolników i członków ich rodzin.

Planuje się, że łączne środki publiczne przeznaczone na realizację PROW 2014–2020 wyniosą **13 612 211 428 euro**, w tym: 8 697 556 814 z budżetu UE z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i 4 915 654 614 euro wkładu krajowego.

Rozdział II

Chapter II

Wyniki produkcyjne rolnictwa w 2017 r.

Results of production in agriculture in 2017

Koniunktura w rolnictwie polskim w 2017 r., przy wzroście podaży większości surowców roślinnych i zwierzęcych kształtowała się przede wszystkim pod wpływem notowań cen na światowych i europejskich rynkach rolnych. Zachodzące w ciągu całego roku zmiany krajowych cen produktów rolnych wpływały na poprawę lub pogorszenie sytuacji finansowej gospodarstw w zależności od kierunku ich specjalizacji. W 2017 r., wzrost cen wpłynął korzystnie na sytuację głównie producentów mleka oraz w mniejszym stopniu zbóż, zwierząt trawożernych, trzody chlewnej i ziemniaków.

Wartość produkcji globalnej sektora rolnego w cenach bieżących w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się o 8,9% w wyniku wzrostu wartości produkcji zwierzęcej o 14,9%, jak również produkcji roślinnej o 3,1%. W produkcji roślinnej wzrost wartości produkcji w cenach bieżących wystąpił w grupie zbóż i warzyw (odpowiednio o ponad 13% i 9%). W pozostałych grupach produktów roślinnych odnotowano spadek – największy wartości produkcji owoców (o 21,5%). Zwiększenie wartości produkcji zwierzęcej wynikało przede wszystkim z wysokiego wzrostu wartości mleka (o ok. 32%), produkcji bydła i trzody chlewnej (po ok. 15%), jak również wzrostu wartości produkcji jaj kurzych (o ok. 3%).

W 2017 r., po czterech latach spadku, ceny zbóż wykazały tendencję rosnącą. Na obu rynkach zmiany cen poszczególnych gatunków zbóż w skali roku były zbliżone. W porównaniu z rokiem poprzednim średnie roczne ceny 1 dt podstawowych gatunków zbóż wzrosły od ok. 2% do ok. 7%. Wzrost cen żywca wieprzowego na rynku krajowym, przede wszystkim w I półroczu ub. roku, zrekompensował wzrost cen zbóż oraz pasz i wpłynął na poprawę relacji cen skupu żywca do cen zbóż wskazując oczekiwany wzrost opłacalności tuczu trzody. W warunkach dalszego rozwoju produkcji drobiarskiej i utrzymującej się na rynku krajowym wysokiej podaży żywca drobiowego, ceny drobiu rzeźnego kształtowały się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Na rynku wołowiny i mleka notowany był wzrost cen. W wyniku rosnącego popytu na mleko i przetwory mleczne na rynku światowym odnotowano wyraźny wzrost cen mleka. Przeciętna cena mleka w Polsce w 2017 r. wzrosła w skali roku o 25,5%.

W porównaniu z 2016 r. na wynik **produkcji roślinnej wpłynął** wzrost produkcji większości ziemiopłodów rolnych, największy w przypadku uprawy rzepaku i rzepiku o ok. 22%, buraków cukrowych – o ok. 16%, zbóż ok. 7% i ziemniaków – o ok. 4%. Mniejsze niż przed rokiem były zbiory owoców z drzew w sadach – o ok. 35%, owoców z plantacji jagodowych oraz krzewów owocowych w sadach o ok. 15%, roślin z grupy strączkowych jadalnych o ok. 21%. i kukurydzy na ziarno o ok. 7%.

Zmiany poziomu produkcji rolniczej w poszczególnych latach ilustrują **wskaźniki dynamiki globalnej produkcji rolniczej**.

Tablica 8. Wskaźniki dynamiki globalnej produkcji rolniczej w ujęciu realnym (w cenach stałych)
 Table 8. Dynamics indices of global agricultural production in real terms (in constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
rok poprzedni = 100 previous year = 100							
Produkcja globalna <i>Gross output</i>	97,3	99,1	103,4	105,5	96,1	107,1	101,4
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	90,6	99,4	104,5	104,0	89,1	110,3	100,4
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	105,0	98,6	102,1	107,2	103,4	103,8	102,5
2010=100							
Produkcja globalna <i>Gross output</i>	100,0	101,3	104,7	110,5	106,2	113,7	115,3
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	100,0	105,3	110,0	114,4	101,9	112,4	112,8
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	100,0	96,5	98,5	105,6	109,2	113,3	116,1

Ponad 2-procentowy wzrost **produkcji zwierzęcej** w cenach stałych wynikał ze zwiększenia wolumenu produkcji żywca rzeźnego ogółem (w wbc) – o 3,2%, na który złożył się wzrost produkcji żywca drobiowego (o 3,3%), wieprzowego (o 0,7%) i wołowego łącznie z cielęcym (o 11,5%) oraz mleka (o 3,4%) i jaj kurzych (o 0,9%) przy jednoczesnym wzroście cen większości produktów. W produkcji globalnej wskaźnik cen produktów zwierzęcych w stosunku do roku poprzedniego wynosił 112,1.

Tablica 9. Udział towarowej produkcji rolniczej w produkcji globalnej (w cenach bieżących) w latach 2010–2017^a

Table 9. Share of market agricultural production in global production (in current prices) in 2010–2017^a

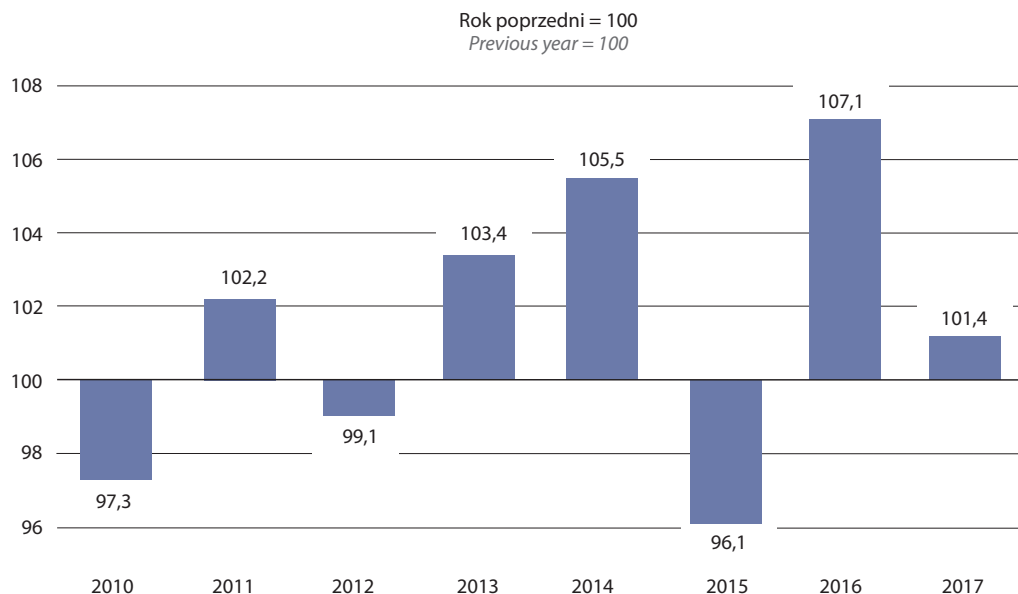
Wyszczególnienie Specification	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ogółem <i>Total</i>	70,3	72,7	74,4	72,8	75,2	74,1	74,9
W tym w gospodarstwach indywidualnych <i>Of which private farms</i>	67,7	71,1	73,1	71,4	73,6	71,1	72,7

^a łącznie z naliczonymi za dany rok płatnościami uzupełniającymi.
^a Including supplementary payments charged for a given year.

Od 2000 r. notowany był stopniowy wzrost udziału towarowej produkcji rolniczej w produkcji globalnej, przy czym od 2009 r. udział ten stanowił ponad 70%. W 2017 r., przy utrzymującej się wysokiej podaży produktów rolnych zarówno w rolnictwie ogółem, jak i w gospodarstwach indywidualnych odnotowano w stosunku do roku poprzedniego nieznaczny wzrost udziału produkcji towarowej w produkcji globalnej. W warunkach dominującej presji podaży surowców na europejskich i światowych rynkach rolnych i związanych z tym trudnościami ze zbytem produktów rolnych od 2015 r. podejmowane są działania mające na celu dywersyfikację kierunków eksportu towarów rolno-spożywczych.

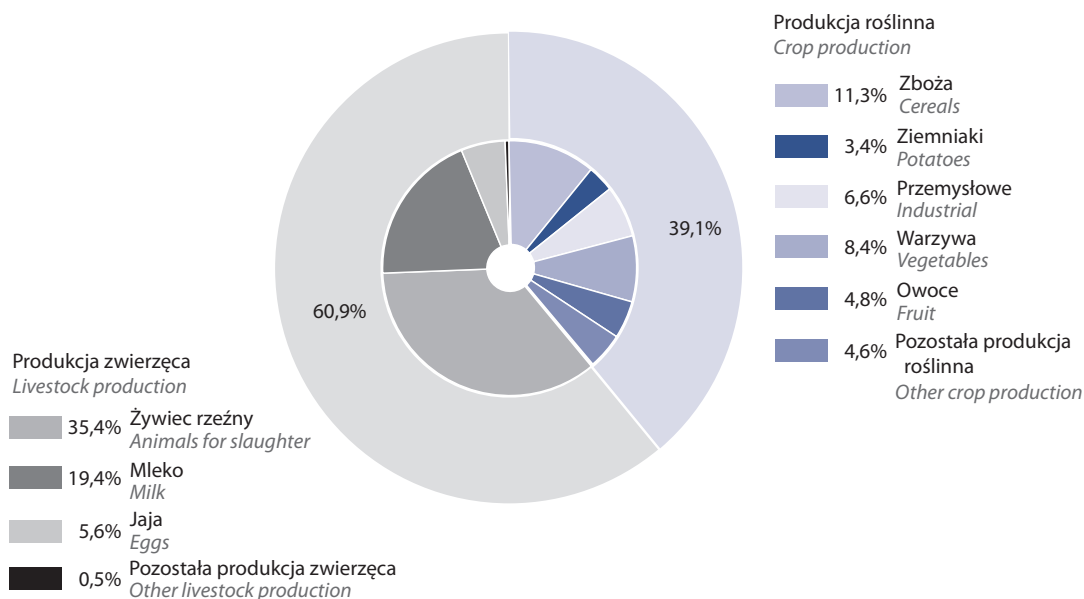
W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim udział w produkcji towarowej sprzedanych produktów rolnych do skupu i w obrocie targowiskowym (w cenach bieżących) wynosił odpowiednio 77,7% (75,0% w 2016 r.) i 20,4% (22,0% przed rokiem). W gospodarstwach indywidualnych podobnie – wzrósł udział skupu w produkcji towarowej (o 2,4 pkt. proc.) przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału sprzedaży na targowiskach (o 1,2 pkt. proc.).

Wykres 8. Zmiany globalnej produkcji rolniczej
Chart 8. Changes of gross agricultural output

W 2017 r. w strukturze towarowej produkcji rolniczej udział produkcji roślinnej zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego, przede wszystkim z powodu spadku udziału towarowej produkcji zbóż, upraw przemysłowych i owoców. Na poziom udziału towarowej produkcji zwierzęcej w towarowej produkcji ogółem wpłynął przede wszystkim wyraźny wzrost udziału towarowej produkcji mleka (o 3,6 pkt. proc.).

Wykres 9. Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2017 r.
Chart 9. Structure of market agricultural production in 2017

Rozdział III

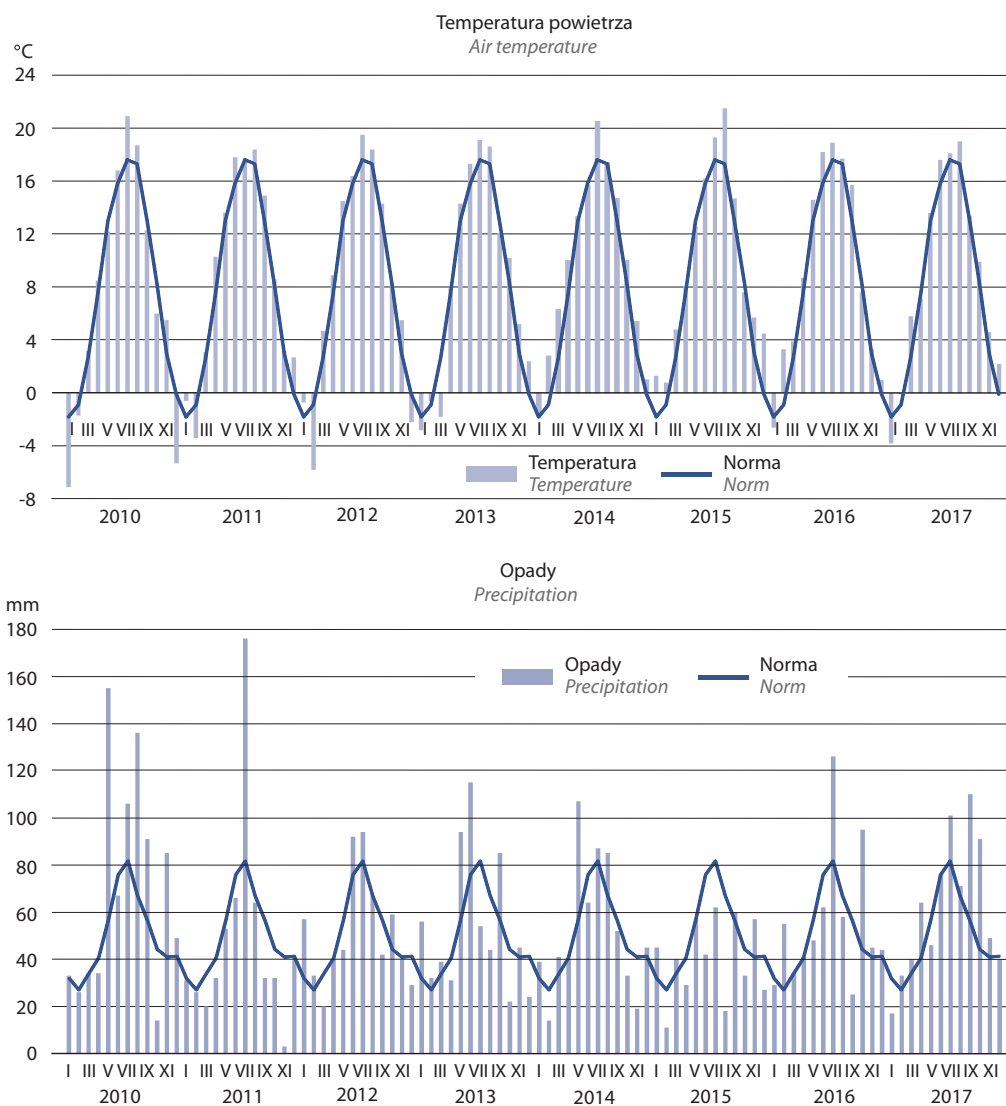
Chapter III

Produkcja roślinna

Crop production

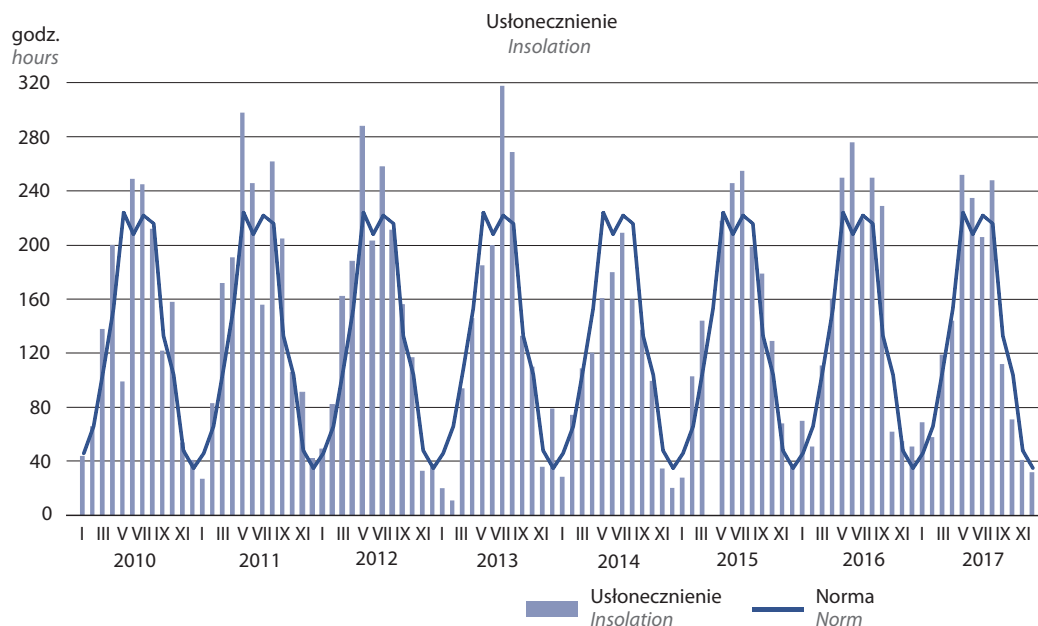
Pod zbiory 2017 r. zasiano ponad 4,2 mln ha zbóż ozimych z mieszankami zbożowymi, tj. o ok. 4% więcej niż przed rokiem. Odnotowano wzrost powierzchni większości zbóż ozimych: mieszanek zbożowych – do 72 tys. ha (o 20,5%), jęczmienia – do 0,19 mln ha (o 37%), pszenicy – do 1,9 mln ha (o 2,8%), żyta – do 0,9 mln ha (o 14,8%). Zmniejszyła się tylko powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego – do 1,15 mln (o 5,4%).

Wykres 10. Temperatury powietrza, opady i usłonecznienie w latach 2010–2017 na tle średniej 1971–2000
Chart 10. Air temperatures, precipitation and insolation in 2010–17 on the background of the average from 1971–2000

Wykres 10. Temperatury powietrza, opady i usłonecznienie w latach 2010–2017 na tle średniej 1971–2000 (dok.)

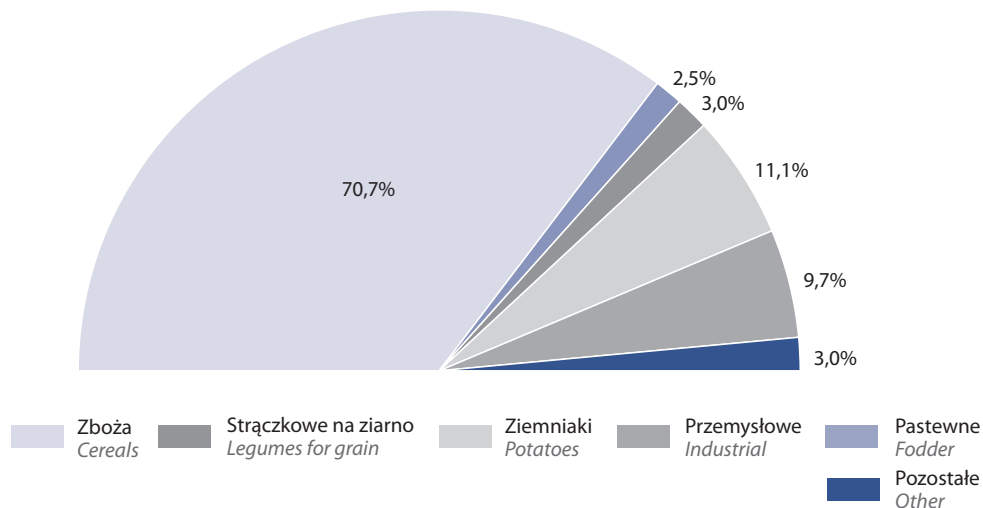
Chart 10. Air temperatures, precipitation and insolation in 2010–17 on the background of the average from 1971–2000 (cont.)

Jesienią 2016 r. rozpoczęto przygotowanie pól pod zasiewy ozimin. We wrześniu, ciepła, znacznie przekraczająca normy wieloletnie i na ogół bezdeszczowa pogoda niekorzystnie wpływała na stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. Na początku września zakończono siewy rzepaku i rzepiku ozimego oraz rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca pszenicy ozimej. Warunki wilgotnościowe we wrześniu nie sprzyjały kiełkowaniu ziarna oraz wschodom roślin, jednak notowane w październiku częste opady znacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby i korzystnie wpłynęły na procesy rozwoju ozimin. Do końca drugiej dekady października zakończono siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Przebieg pogody w listopadzie oraz wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza podtrzymywała wegetację roślin i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Pogoda w grudniu nie stwarzała większych zagrożeń dla zimujących roślin. W styczniu 2017 r., ujemne temperatury powietrza oraz braki okrywy śnieżnej spowodowały straty w zasiewach ozimin. Wymarzanie roślin było zróżnicowane regionalnie, a największe uszkodzenia mrozowe roślin odnotowano w północnej części kraju. Wysoka temperatura powietrza w lutym powodowała dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. Pogoda w marcu i kwietniu wpływała korzystnie na wegetację ozimin i trwałych użytków zielonych, a wschody zbóż jarych przebiegały na ogół w sprzyjających warunkach. W maju, w pierwszej dekadzie, warunki wegetacji sprzyjały rozwojowi zbóż ozimych oraz roślin zasianych wiosną, w drugiej dekadzie warunki uwilgotnienia gleby znacznie się pogorszyły co spowolniło wzrost roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca, opady deszczu, miejscami dość obfite, poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby. W pierwszej połowie lipca opady deszczu zapewniały dobre uwilgotnienie gleby w okresie dojrzewania upraw. W drugiej dekadzie miesiąca lokalnie przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku, a następnie poszczególnych zbóż. Przebieg warunków pogodowych w okresie żniw był zróżnicowany lokalnie i regionalnie. W niektórych regionach obfite opady deszczu, pod koniec lipca oraz w sierpniu, wpłynęły na utrudnienie w przebiegu żniw oraz na pogorszenie jakości zbieranych płodów.

Wykres 11. Struktura powierzchni zasiewów w 2017 r.

Chart 11. Structure of sowing area in 2017

W 2017 r. ogólna powierzchnia zasiewów wyniosła ok. 10,8 mln ha i była większa o ok. 117,0 tys. ha (o 1,1%) niż przed rokiem. Powierzchnia uprawy zbóż ogółem (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, jęczmienia, owsa, kukurydzy, gryki, prosa i innych zbożowych) zwiększyła się o 201,7 tys. ha (o 2,7%) do ok. 7,6 mln ha. Znacznie wzrosły powierzchnie zasiewów jęczmienia i mieszanek zbożowych ozimych (odpowiednio o 38,4% i 21,1%), oraz żyta (o 12,7%), pszenżyta jarego (o 8,1%), a także nieznacznie owsa (o 4%), pozostałych zbożowych (o 1,6%) i pszenicy (o 1,2%) przy spadku powierzchni pszenicy jarej – o 8,5%. Zmniejszyła się powierzchnia uprawy prosa (o 31,0%), kukurydzy na ziarno (o 5,3%) i gryki (o 4,2%).

W porównaniu z rokiem poprzednim:

- w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, powierzchnia uprawy **zbóż jarych** wyniosła 2,7 mln ha i była porównywalna z rokiem poprzednim. Powierzchnia **zbóż ozimych** wyniosła ponad 4,2 mln ha i zwiększyła się o niecałe 0,2 mln ha (o 4,8%).
- powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zwiększyła się o 200 tys. ha (o 9,8%) i wyniosła ok. 2,2 mln ha. Powierzchnia uprawy **zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) wyniosła ponad 4,7 mln ha i była zbliżona do powierzchni sprzed roku.

Zbiory większości głównych ziemioplodów rolnych były wyższe niż przed rokiem. Na wzrost produkcji wpłynęło głównie zwiększenie powierzchni niektórych upraw jak również plonowania, wynikające m.in. ze wzrostu nawożenia i korzystnych warunków agrometeorologicznych prawie w całym okresie wegetacji. Odnotowano wzrost produkcji zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych, oleistych, warzyw gruntowych oraz produkcji siana z trwałych użytków zielonych i okopowych pastewnych. Zmniejszyła się produkcja strączkowych pastewnych na zielonkę, kukurydzy na zielonkę, motylkowych drobnonasiennych na ziarno i zielonkę, strączkowych jadalnych, a także owoców z drzew i z plantacji jagodowych oraz z krzewów owocowych w sadach.

W ogólnej produkcji ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi udział zbiorów zbóż ekstensywnych (żyto, owies, mieszanki zbożowe) wyniósł 25,1% (w 2016 r. – 23,6%), a udział zbiorów zbóż intensywnych zmniejszył się (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) i wyniósł 74,9% (w 2015 r. – 77,8%).

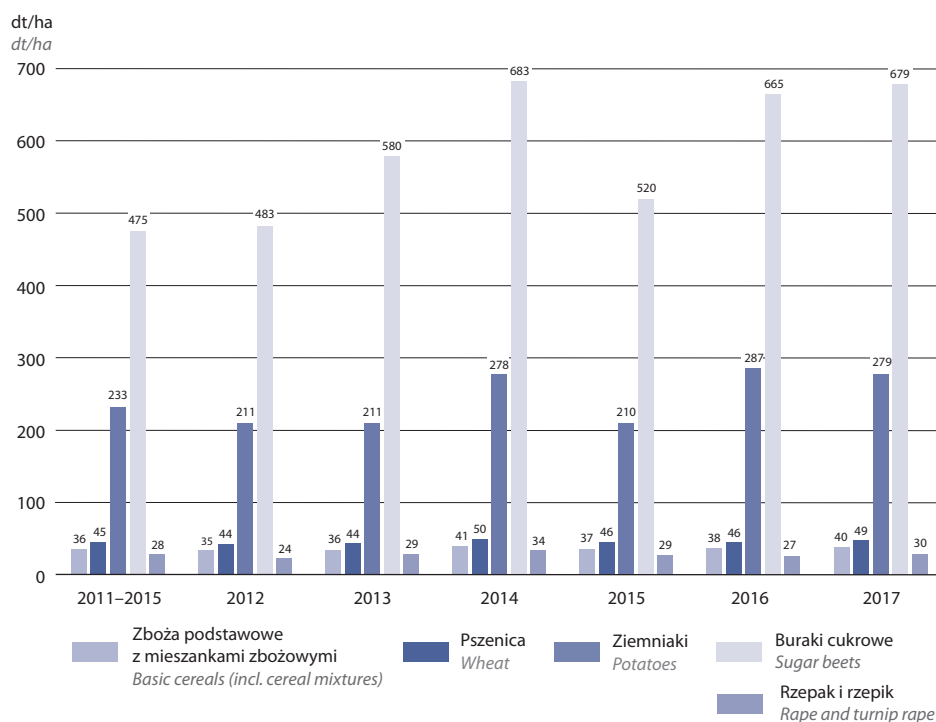
Tablica 10. Plony i zbiory głównych ziemiopłodów w 2017 r.
 Table 10. Yields and harvests of main crops in 2017

Wyszczególnienie Specification	Zbiory Harvests			Plony Yields		
	w mln t in mln t	2016=100	2011–2015 ^a = =100	w dt/ha in dt/ha	2016=100	2011–2015 ^a = =100
Zboża ogółem <i>Cereals total</i>	31,9	107,0	111,1	42,0	104,2	111,1
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals including cereal mixed</i>	27,8	109,9	111,2	40,0	105,8	110,8
pszenica <i>wheat</i>	11,7	107,7	116,6	44,8	103,8	108,6
żyto <i>rye</i>	2,7	121,6	97,9	30,6	107,7	110,1
jęczmień <i>barley</i>	3,8	110,2	113,7	42,5	104,7	112,7
owies <i>oats</i>	1,5	107,8	109,0	29,8	103,8	108,0
pszenżyto <i>triticale</i>	5,3	104,1	118,3	39,3	105,9	108,7
mieszanki zbożowe <i>cereal mixed</i>	2,8	117,9	91,9	32,2	106,6	107,1
Rzepak i rzepik <i>Rape and turnip rape</i>	2,7	121,5	108,9	29,5	109,3	104,2
Ziemniaki ^b <i>Potatoes^b</i>	9,2	103,4	115,5	279	97,6	119,7
Buraki cukrowe <i>Sugar beets</i>	15,7	116,3	135,4	679	102,1	115,3
Warzywa gruntowe <i>Field vegetables</i>	4,6	100,8	105,2	x	x	x
Owoce z drzew ^c <i>Tree fruits^c</i>	2,6	65,3	78,6	x	x	x
Owoce jagodowe ^c <i>Berrys^c</i>	0,5	85,5	89,0	x	x	x

a Przeciętne roczne. *b* Łącznie ze zbiorami w ogrodach przydomowych. *c* W sadach.
a Average annual. *b* Including production from kitchen gardens. *c* In orchards.

Plony zbóż intensywnych i ekstensywnych były wyższe niż w 2016 r. odpowiednio o 2,6 dt/ha (o 6,3%) i o 1,9 dt/ha (o 6,5%).

Plony zbóż jarych ogółem (34,5 dt/ha) kształtowały się na poziomie roku 2016, natomiast plony zbóż ozimych ogółem (43,5 dt/ha) były wyższe o 2,7 dt/ha (6,6%) niż w roku poprzednim.

Wykres 12. Plony głównych ziemiopłodów rolnych w latach 2010–2017Chart 12. *Yields of major agricultural crops in 2010–2017***Tablica 11. Zbiory warzyw gruntowych**Table 11. *Field vegetables harvests*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2011–2015 ^a	2016	2017		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			2011–2015 ^a =100	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	4358,4	4547,3	4583,3	105,2	100,8
Kapusta <i>Cabbage</i>	1075,7	1017,7	1010,5	93,9	99,3
Kalafiory <i>Cauliflowers</i>	226,6	240,3	238,3	105,2	99,1
Cebula <i>Onion</i>	613,9	651,3	667,4	108,7	102,5
Marchew jadalna <i>Edible carrot</i>	793,0	822,0	827,1	104,3	100,6
Buraki ćwikłowe <i>Beetroots</i>	333,6	341,1	336,4	100,8	98,6
Ogórki <i>Cucumbers</i>	264,0	261,2	249,1	94,3	95,4
Pomidory <i>Tomatoes</i>	262,5	260,4	254,5	97,0	97,8
Pozostałe ^b <i>Others^b</i>	789,2	953,2	1000,0	126,7	104,9

^a Przeciętne roczne. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.
^a Average annual. ^b Parsley, leeks, celery, radish, lettuce, rhubarb, asparagus, fennel and others.

Łącznie zbiory warzyw (gruntowych i spod osłon) wyniosły w 2017 r. 5704,8 tys. t i były o 1,7% większe od produkcji uzyskanej w roku poprzednim. **Zbiory warzyw gruntowych** przy zmniejszonej powierzchni uprawy (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych) do 177,6 tys. ha (o 0,5%) były nieco wyższe (0,8%) od zbiorów uzyskanych w 2016 r. Struktura gatunkowa upraw warzyw gruntowych w roku 2017 była zbliżona do szacunków z roku poprzedniego.

Ceny skupu podstawowych gatunków warzyw były w większości niższe niż w 2016 r. Za 1 dt cebuli płacono 64 zł – mniej o 24,6%, kapusty – ok. 62 zł – mniej o 24,2%, buraków – ok. 32 zł – mniej o 20,1% marchwi 36 zł – mniej o 7,9%. Wyższe niż w 2016 r. były ceny ogórków 179 zł/dt (o 26,7%), pomidorów – 163 zł/dt – (o 14,7%) i kalafiorów 134 zł/dt (o 8,4%).

Zbiory warzyw spod osłon, przy zwiększonej powierzchni uprawy o 1,3%, łącznie z cyklu wiosennego i jesiennego wyniosły 1121,5 tys. t i były o ok. 5,5% wyższe od uzyskanych w poprzednim roku.

Tablica 12. Zbiory owoców z drzew w sadach

Table 12. Tree fruit production in orchards

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	
	w tys. t in thous. t		2016=100
Ogółem <i>Total</i>	4064,7	2656,1	65,3
Jabłonie <i>Apple</i>	3604,3	2441,4	67,7
Grusze <i>Pear</i>	81,5	55,1	67,7
Śliwy <i>Plum</i>	109,5	58,4	53,3
Wiśnie <i>Cherry</i>	194,8	71,6	36,8
Czereśnie <i>Sweet cherry</i>	53,8	19,7	36,6
Brzoskwinie <i>Peaches</i>	10,6	4,8	45,6
Morele <i>Apricots</i>	3,1	1,3	43,4
Orzechy włoskie <i>Walnuts</i>	7,2	3,7	51,5

Produkcja owoców z drzew z powodu niesprzyjających warunków, przede wszystkim: wiosennych deszczy, niskich temperatur oraz przymrozków w okresie kwitnienia, a także złych warunków atmosferycznych utrudniających pracę w trakcie zbiorów, była zdecydowanie niższa niż przed rokiem. Wyraźny spadek plonowania wystąpił we wszystkich badanych gatunkach owoców z drzew. Plony wiśni i czereśni były najniższe i kształtowały się na poziomie ok. 37% plonów z 2016 r. Wyższe plony miały jabłka i gruszki, przy czym plonowały wyraźnie gorzej (o ok. 32%) niż przed rokiem. Główną przyczyną tak niskiego plonowania były uszkodzenia wywołane przymrozkami podczas kwitnienia i zawiązywania owoców.

Przy zdecydowanie mniejszej podaży **ceny skupu podstawowych gatunków owoców z drzew** wyraźnie wzrosły. Odnotowano wzrost cen: jabłek (ok. 104 zł/dt) – o ok. 77%, śliwek (ok. 240 zł/dt) – o ok. 105% oraz wiśni (ok. 400 zł/dt) – o ok. 195%, czereśni (ok. 1004 zł/dt) – o ok. 230% i gruszek (ok. 261 zł/dt) – o ok. 34%.

Na podstawie art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w Polsce w roku szkolnym 2016/2017 w szkołach podstawowych kontynuowano realizację unijnego programu „Owoce i warzywa w szkole”. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/791 z dnia 11 maja 2016 r. zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 i (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do pro-

gramu pomocy dotyczącej dostarczania owoców i warzyw, bananów oraz mleka w placówkach oświatowych wprowadzony program ten został zastąpiony nowym instrumentem pomocowym o nazwie „Program dla szkół”. Na mocy tego rozporządzenia od roku szkolnego 2017/2018 wprowadzone zostały nowe wspólne ramy prawne i finansowe w zakresie pomocy unijnej na rzecz dostarczania dzieciom w placówkach oświatowych świeżych i przetworzonych owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych. Program połączył dwa unijne programy – „Mleko w szkole” (realizowany w Polsce w latach szkolnych 2004/2005–2016/2017) oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

Celem „Programu dla szkół” jest promowanie wśród dzieci zdrowej diety i wspieranie kształtowania zdrowych nawyków żywieniowych przez finansowanie:

- dostaw owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych,
- działań edukacyjnych,
- określonych kosztów związanych z promocją oraz oceną programu.

W Polsce grupą docelową „Programu dla szkół” są dzieci z klas I–V szkół podstawowych. W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie bezpłatnie otrzymywali owoce, warzywa i soki oraz mleko i produkty mleczne (tj.: jabłka, gruszki, śliwki, truskawki, soki owocowe, warzywno i mieszane i mieszane, marchewki, rzodkiewki, paprykę słodką, kalarepę, pomidorki, mleko białe, serki twarogowe, jogurty i kefir naturalne).

Dostawy produktów mlecznych oraz owocowo-warzywnych do szkół rozpoczęły się na początku października 2017 r.

W roku szkolnym 2017/2018 dzieciom udostępnionych zostało ok. 163 mln porcji owocowo-warzywnych.

W I semestrze roku szkolnego 2017/2018 w „Programie dla szkół” uczestniczyło ponad 12,3 tys. szkół podstawowych w komponencie owocowo-warzywnym.

Od uruchomienia programu „Owoce i warzywa w szkole” w roku szkolnym 2009/2010 do 31 grudnia 2017 r. wypłacono na jego realizację ogółem 0,5 mld zł i udostępniono bezpłatnie 378 mln porcji owoców i warzyw⁶.

W 2017 r. **zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych ogółem** były niższe od łącznych zbiorów z roku poprzedniego. W stosunku do 2016 r. na niezmiennym poziomie utrzymały się uprawy określone jako pozostałe.

Do szacunku produkcji **truskawek i poziomek gruntowych** włączono powierzchnię ich uprawy z ogrodów przydomowych oraz znaczącą powierzchnię ekologicznych plantacji truskawek (na podstawie danych administracyjnych z lat poprzednich). Łączną powierzchnię uprawy truskawek i poziomek oceniono ostatecznie jako nieco niższą niż w roku 2016. Plonowanie oceniono na 35,8 dt/ha było niższe o 8,0%. Należy jednak podkreślić, że prezentowane plony truskawek są plonami średnimi, uwzględniają wszystkie plantacje, w tym również gorzej plonujące, także plantacje ekologiczne, których udział jest obecnie znaczący, a plonowanie przeważnie słabsze. W 2017 r. dodatkowym czynnikiem wpływającym ujemnie na wysokość plonów były na ogół niekorzystne warunki agrometeorologiczne. Silne mrozy występujące w styczniu, przy braku okrywy śnieżnej, spowodowały uszkodzenia na niektórych plantacjach truskawek, zwłaszcza młodych – nowo założonych. Wiosenne wznowienie wegetacji było na ogół opóźnione (celem przyspieszenia wzrostu część upraw została przykryta folią lub włókniną). Warunki podczas kwitnienia i zawiązywania owoców w większości były niesprzyjające. Skutkiem przymrozków był zmniejszony zbiór wczesnych truskawek.

⁶ Dane KOWR

Tablica 13. Zbiory owoców z plantacji jagodowych oraz z krzewów owocowych w sadach
 Table 13. Fruit harvests from berry plantations and fruit bushes in orchards

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	
	w tys. t in thous. t		2016=100
Ogółem <i>Total</i>	579,0	495,0	85,5
Truskawki i poziomki <i>Strawberries and wild strawberries</i>	197,0	177,9	90,3
Maliny <i>Raspberries</i>	129,1	104,5	81,0
Porzeczki <i>Currants</i>	166,1	128,8	77,5
Agrest <i>Gooseberries</i>	12,5	9,5	75,9
Pozostałe ^a <i>Other^a</i>	74,4	74,4	100,0

a Aronia, borówka wysoka oraz inne krzewy owocowe i plantacje jagodowe.
a Chokeberry, highbush blueberry and other fruit bushes and berry plantations.

Na poziom zbiorów **malin** wpłynęły przede wszystkim przymrozki skutkujące przemarzeniem jesiennych odmian. Dodatkowo wilgotny i zimny wrzesień opóźnił zbiory co skutkowało niską jakością owoców.

Areał upraw **porzeczek** pozostał zbliżony do roku poprzedniego. Na spadek zbiorów złożyły się straty związane z wiosennymi przymrozkami, jak również w związku z niską opłacalnością zaniechanie uprawy przez część plantatorów lub odpowiedniej pielęgnacji.

Ceny skupu podstawowych gatunków **owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** w większości przypadków były znacząco wyższe niż przed rokiem. Wyjątek stanowiły maliny, których ceny spadły o ok. 14%.

W 2017 r. wolumen eksportu warzyw (łącznie z grzybami) i przetworów warzywnych oraz owoców (łącznie z orzechami) i przetworów owocowych wynosił po 1,7 mln t. Eksport warzyw utrzymał się na podobnym poziomie, natomiast owoców był niższy o 9% niż przed rokiem. Wartościowo wpływy z eksportu warzyw i owoców zwiększyły się o ok. 3% pomimo spadku wolumenu w grupie owoców. W 2017 r. wolumen jabłek (dominujących w eksporcie owoców) w skali roku był mniejszy (o ok. 9%) i wyniósł 991 tys. t, z kolei przy wzroście cen, wartość sprzedaży zwiększyła się (o ok. 6%) i wyniosła 337 mln euro. Głównym kierunkiem eksportu jabłek pozostawały kraje WNP (głównie Białoruś, Kazachstan i Ukraina), do których sprzedano blisko 555 tys. t jabłek, tj. o ok. 8% mniej niż przed rokiem. Na rynek UE sprzedano ok. 334 tys. ton jabłek za 136 mln EUR, a najważniejszymi odbiorcami tych owoców były: Rumunia, Niemcy, Czechy, Litwa i Holandia. Głównym rynkiem zbytu soków owocowych i warzywnych były kraje UE przede wszystkim Niemcy, Holandia i Wielka Brytania. Wolumen eksportu tych soków wyniósł 491 tys. t, a wartość 503 mln euro, tj. mniej niż przed rokiem odpowiednio o 4,5% i o 8,6%.⁷

W związku z trwającym nieprzerwanie od sierpnia 2014 i przedłużonym do końca 2018 r. embargiem rosyjskim na przywóz niektórych unijnych produktów rolno-spożywczych, Komisja Europejska 11 czerwca 2016 r. opublikowała rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/921⁸ umożliwiające wypłatę piątej transzy tymczasowego wsparcia dla producentów owoców i warzyw poszkodowanych w wyniku rosyjskiego embarga. Piąta transza tymczasowego wsparcia obejmowała działania związane z wycofaniem owoców i warzyw z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji lub innego przeznaczenia (na pasze i biogaz). Pomoc finansowa przysługiwała do następującego wolumenu produktów: 90,4 tys. t łącznie jabłek i gruszek,

⁷ Dane tymczasowe.

⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/921 z dnia 10 czerwca 2016 r. ustanawiające dalsze tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia producentów niektórych owoców i warzyw, z późn. zm.

7,7 tys. t jabłek⁹, 10,9 tys. t łącznie pomidorów, marchwi, słodkiej papryki, ogórków i korniszonów, 0,6 tys. t brzoskwiń, 0,5 tys. t łącznie śliwek i winogron.

W 2017 r. (styczeń – sierpień) ARR w ramach realizacji piątej transzy pomocy wypłaciła 161 330 tys. zł do ok. 92 tys. ton produktów. W latach 2016–2017 przekazano producentom owoców i warzyw łącznie 165 431 tys. zł.

Tablica 14. Skup zbóż w sezonie 2016/2017
Table 14. Procurement of cereals in the 2016/2017 season

Wyszczególnienie Specification	VII–XII 2016		I–VI 2017	
	w tys. t in thous. t	VII–XII 2015 = 100	w tys. t	I–VI 2016 = 100
Ziarno zbóż^a Cereals^a	6480,1	104,8	2812,1	109,7
w tym: of which:				
pszenica wheat	4710,3	114,3	2295,4	111,9
żyto rye	519,8	88,3	162,7	63,2
Kukurydza ogółem Maize total	1985,6	145,9	555,2	137,0

a Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.
a Basic with cereal mixed without seed.

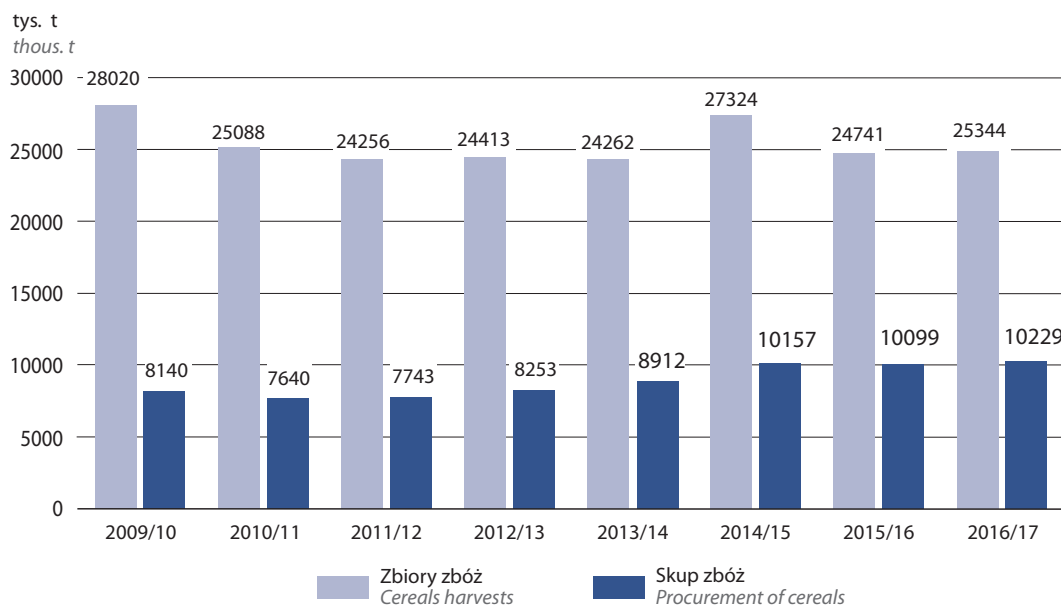
W okresie styczeń – grudzień 2017 r. **ceny skupu większości gatunków zbóż** wykazywały niewielką tendencję wzrostową. Przeciętne ceny skupu pszenicy (66,44 zł/dt), żyta (54,67 zł/dt), jęczmienia (61,22 zł/dt) i kukurydzy (54,23 zł/dt) wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem sprzed roku odpowiednio o: 7,1%, 5,7%, 5,2% i 2,4%. Niewielkie wahania cen (do ok. 2%) odnotowano w przypadku pszenżyta (58,34 zł/dt), oraz owsa i mieszanek zbożowych (51,43 zł/dt). W obrocie targowiskowym ceny zbóż kształtowały się na wyższym poziomie niż w skupie, a tempo ich zmian w ciągu roku było znacznie wolniejsze. W 2016 r. dynamika przeciętnych cen podstawowych gatunków zbóż w skali roku zawierała się w granicach od 0,4% do 1,8%.

W stosunku do roku poprzedniego eksport zbóż był o ok. 23% mniejszy i wyniósł blisko 5,0 mln t. Łącznie z przetworami zbożowymi wyrażonymi w ekwiwalencji ziarna wywieziono 6,03 mln t zbóż (7,4 mln t przed rokiem) o wartości 2,14 mld EUR (o ok. 3,3% mniej). W ujęciu ilościowym i wartościowym najwyższy udział w strukturze eksportu ziarna miała pszenica: odpowiednio 56,6% i 56,4%. W 2017 r. na spadek eksportu polskich zbóż wpłynęły mniejszy popyt oraz wzmożona konkurencja państw WNP.

⁹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/376 z dnia 3 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) nr 2016/921 w odniesieniu do ponownego przydziału niewykorzystanych ilości jabłek zgłoszonych zgodnie z art. 2 ust. 4 tego rozporządzenia.

Wykres 13. Zbiory i skup zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Chart 13. Harvests and procurement of basic cereals with cereal mixed

Przy zwiększonej podaży, przeciętne **ceny ziemniaków** w skupie (ok. 37 zł/dt) w 2017 r. obniżyły się o ok. 4%. W obrocie targowiskowym, gdzie sprzedaż w coraz większym stopniu ma charakter detaliczny, przeciętna cena ziemniaków jadalnych (ok. 87 zł/dt) obniżyła się o ok. 9%.

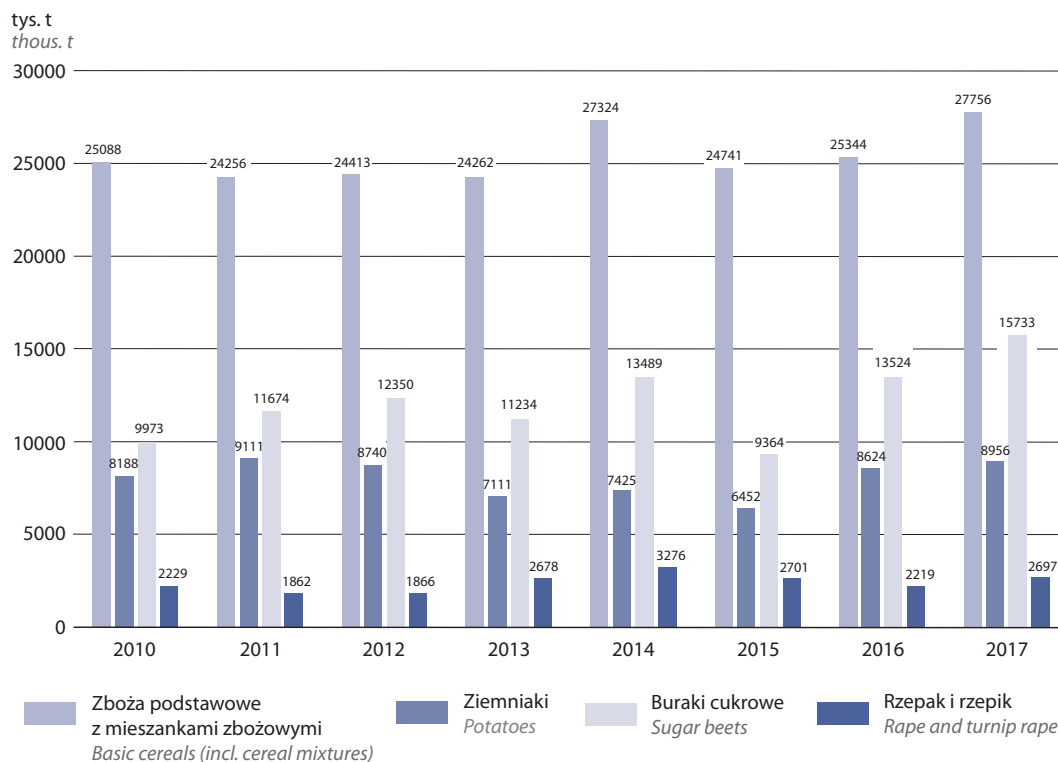
W 2017 r. skup **rzepaku i rzepiku ogółem wynosił** 1305,3 tys. t i był o 30% mniejszy niż przed rokiem. Przeciętna cena skupu rzepaku i rzepiku w okresie od lipca do października wyniosła ok. 158 zł/dt i była o ok. 2,5% niższa niż w 2016 r.

Rzepak należy do podstawowych upraw, które są niezbędne do wytworzenia jednego z dwóch rodzajów biokomponentów produkowanych w Polsce, tj. do produkcji estrów metylowych. Produkcja estrów metylowych stosowanych jako dodatek do oleju napędowego systematycznie rośnie. W 2017 r. wyniosła ok. 897 tys. t (ok. 43 tys. t w 2007 r.) i była o ok. 3% większa niż przed rokiem (ok. 867 tys. t).¹⁰ Wynika to z konieczności wypełnienia przez producentów paliw zapisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1986) dotyczących minimalnego udziału biokomponentów i innych paliw odnawialnych w ogólnej ilości paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku (Narodowy Cel Wskaźnikowy). NCW na rok 2017 ustalono na 7,1%.

¹⁰ Dane KOWR

Wykres 14. Zbiory głównych ziemiopłodów w latach 2010–2017

Chart 14. Harvests of major crops in 2010–2017

W 2017 r. **ogólna powierzchnia paszowa** roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych, wyniosła 4,2 mln ha i w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o ok. 49 tys. ha. (o 1,2%). Na spadek powierzchni paszowej wpłynęło głównie ograniczenie powierzchni polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę (o 4,4%) przy zachowaniu powierzchni trwałych użytków zielonych. **Zbiory roślin pastewnych** przeznaczonych na paszę w skali roku wzrosły w przypadku okopowych pastewnych i łąk trwałych. Produkcja pozostałych upraw z grupy pastewne zmniejszyła się, przy czym tylko spadek zbiorów strączkowych pastewnych był głęboki i wynosił ponad 23%.

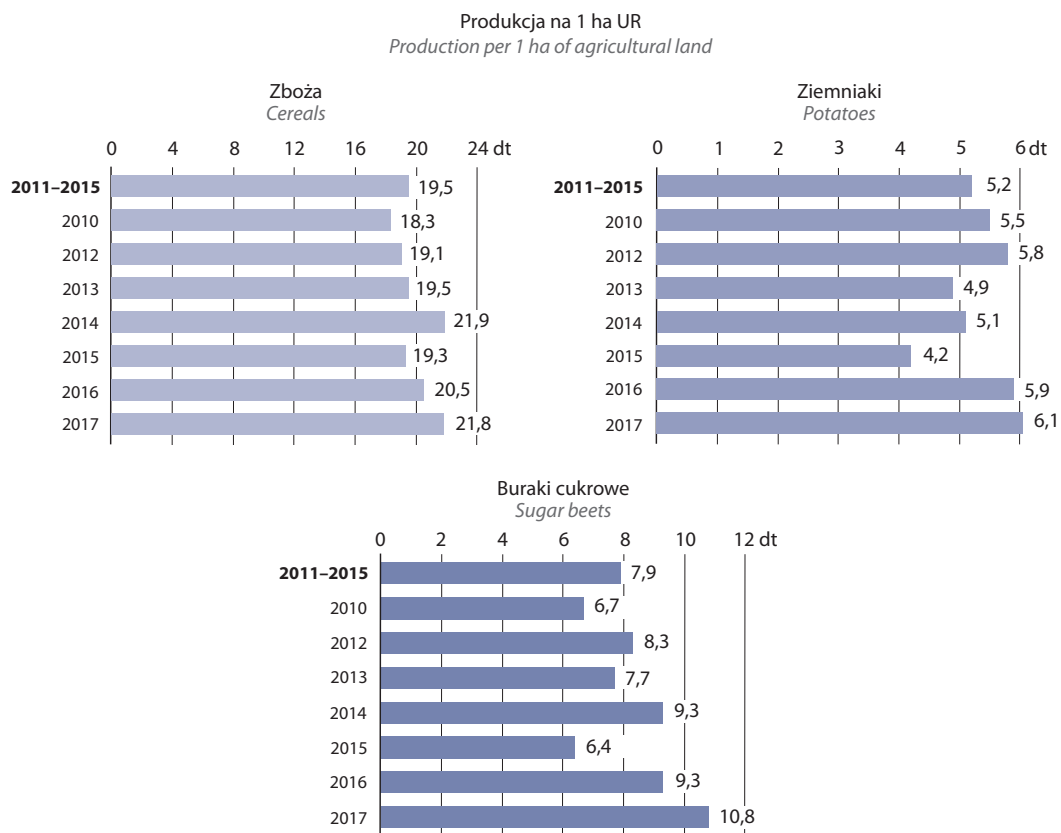
Tablica 15. Zbiory roślin pastewnych na paszę
Table 15. Harvests of fodder crops

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2011–2015 ^a	2016	2017		
	w tys. t <i>in thous. t</i>			2011–2015 ^a =100	2016=100
Okopowe pastewne <i>Feed root plants</i>	649,5	314,0	352,8	54,3	112,4
Strączkowe pastewne <i>Feed legumes</i>	423,9	613,1	470,6	111,0	76,8
Motylkowe drobnonasienne ^b <i>Small-seeded papilionaceous^b</i>	9286,9	10188,3	10105,8	108,8	99,2
Kukurydza na zielonkę <i>Maize for green forage</i>	22912,9	29685,0	29019,9	126,7	97,8
Trwałe użytki zielone ^c <i>Permanent grasslands^c</i>	14955,7	15545,9	16516,1	110,4	106,2
łąki trwałe <i>permanent meadows</i>	12808,0	14097,8	15146,0	118,3	107,4
pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	2147,8	1448,1	1370,1	63,8	94,6

a Przeciętne roczne. *b* Łącznie z trawami i pastwiskami polowymi. *c* W przeliczeniu na siano.
a Average annual. *b* Including grass and field pasture. *c* In terms of hay.

Na jesieni 2017 r. występowały obfite opady atmosferyczne, które korzystnie wpływały na trwałe użytki zielone, oraz kielkowanie zbóż. Pojawiające się nadmierne uwilgotnienie gleby, zwłaszcza od początku października utrudniało zbiór kukurydzy, a także roślin okopowych i pastewnych. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrośnięte i rozkrzewione. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Na ogół przebieg pogody w grudniu nie stwarzał większego zagrożenia dla zimujących roślin, ale utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza zakłócała zimowy spoczynek roślin.

Wykres 15. Produkcja ważniejszych produktów roślinnych na 1 ha użytków rolnych w latach 2010–2017
 Chart 15. Production of major crop products per 1 ha of agricultural land in 2010–2017

Rozdział IV

Chapter IV

Produkcja zwierzęca

Animal production

Sytuacja w produkcji zwierzęcej, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż, podstawowych gatunków żywca i mleka, kształtowała się pod wpływem dalszego rozwoju produkcji drobiarskiej i chowu młodego bydła rzeźnego oraz wzrostu pogłowia trzody chlewnej. Odnotowano przy tym wzrost podaży na rynek krajowy żywca drobiowego, wołowego i mleka.

Tablica 16. Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc
Table 16. Procurement of livestock for slaughter in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	I–VI 2017		I–XII 2017	
	w tys. t <i>in thous. t</i>	I–VI 2016 =100	w tys. t <i>in thous. t</i>	I–XII 2016=100
Ogółem^a Total^a	1677,1	101,1	4456,9	103,4
w tym: <i>of which</i>				
wołowy (z cielętami) <i>beef (with veal)</i>	105,9	104,6	488,5	113,9
wieprzowy <i>pork</i>	578,3	99,3	1759,2	97,4
drobiowy <i>poultry</i>	991,4	101,9	2201,0	106,6

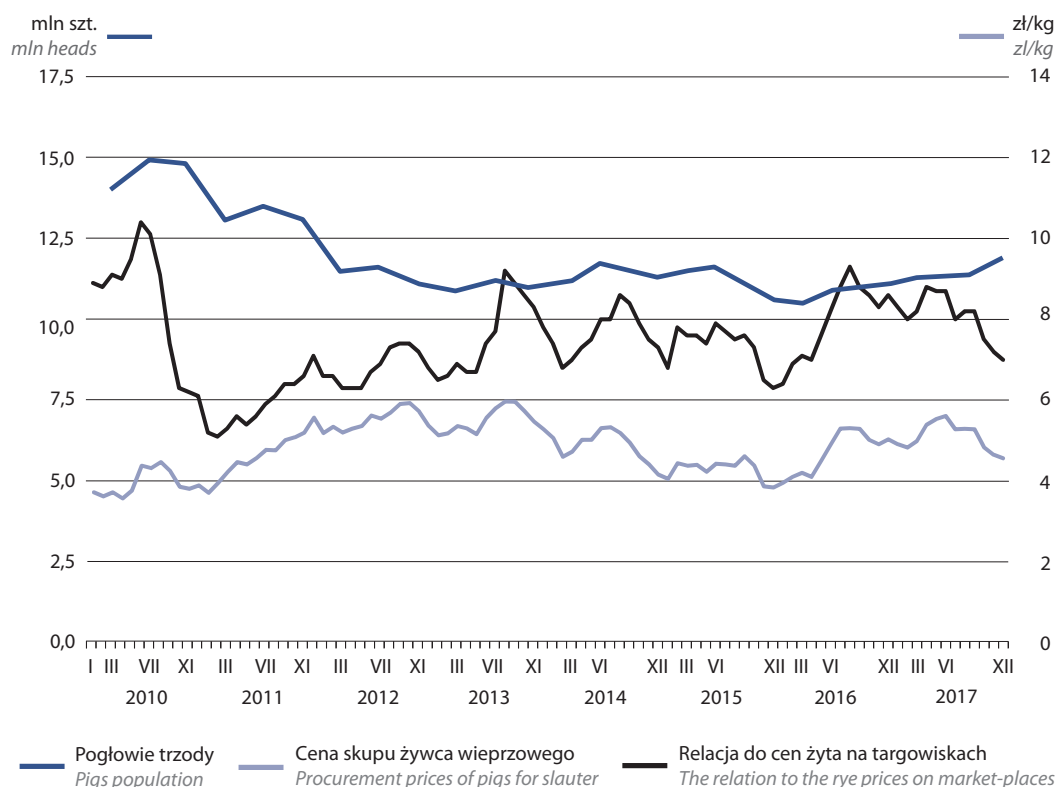
a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.
a Beef, veal, pork, sheep, horse and poultry.

W 2017 r., przy zmniejszonej podaży (o 2,6%) przeciętne krajowe ceny żywca wieprzowego, silnie skorelowane z cenami na rynku unijnym, wykazały tendencję wzrostową. Przeciętna cena skupu żywca wzrosła z 4,91 zł/kg w styczniu do 5,10 zł/kg w grudniu. Średnio w roku za 1 kg żywca wieprzowego płacono w skupie 5,05 zł a na targowiskach 5,17 zł, tj. więcej niż w 2016 r. odpowiednio o 8,0% i o 12,1%.

Po okresie sezonowego wzrostu cen skupu trzody na rynku krajowym, trwającym w okresie I półrocza ub. roku, tendencje cenowe uległy odwróceniu. W II półroczu ub. roku, w wyniku wzrostu produkcji i spadku cen w całej Unii Europejskiej, notowany był sezonowy spadek cen żywca wieprzowego i w konsekwencji ceny żywca w kolejnych miesiącach kształtowały się na poziomie niższym niż przed rokiem.

Wykres 16. Ceny skupu żywca wieprzowego i ich relacja do cen żyta oraz pogłowie trzody chlewnej w latach 2010–2017

Chart 16. Procurement prices of pigs for slaughter and their relation to the rye prices and pigs population in 2010–2017

Uwarunkowania produkcyjno-rynkowe przez kolejny sezon kształtowały rentowność produkcji żywca wieprzowego poniżej poziomu przyjętego za opłacalny dla tuczu świń. Notowany w II połowie 2017 r. wzrost cen zbóż, przy stabilnych cenach pasz i jednocześnie spadku cen żywca wieprzowego wpłynął na stopniowe pogarszanie się opłacalności tuczu świń. **Relacja cen skupu żywca do cen targowiskowych żyta** w I półroczu 2017 r. kształtowała się w granicach od 8,3 do 8,8 wobec 6,4 i 8,2 przed rokiem; w II półroczu odpowiednio od 8,2 do 7,0 wobec 9,3 do 8,2 przed rokiem.

Niekorzystny wpływ na odbudowę stada miało m. in. wystąpienie kolejnych przypadków afrykańskiego pomoru świń ASF i związany z tym ubój asekuracyjny. W 2017 r. do utylizacji przekazano ogółem 8348 szt. świń, z powodu choroby lub bezpośredniego kontaktu z chorymi (1816 szt. w 2016 r.), tj. ponad 4 razy więcej niż przed rokiem. Do października ub. roku odnotowano 103 ogniska ASF u świń, z tego 80 ognisk wystąpiło w 2017 r. W dniu 15 lipca 2017 r. weszła w życie nowa edycja Programu bioasekuracji, wprowadzona w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018. Celem programu jest zwiększenie ochrony przed ASF w gospodarstwach, w których są utrzymywane świnie oraz wsparcie finansowe producentów rolnych w przypadku czasowej rezygnacji z utrzymywania trzody chlewnej.

Program bioasekuracji obowiązuje na terenie wybranych gmin województwa podlaskiego, lubelskiego i mazowieckiego. Pomoc producentom świń udzielana była z tytułu ograniczeń handlowych w związku z ASF na podstawie Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/647 z dnia 5 kwietnia 2017 r. przyjmującego nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce w odniesieniu do niektórych loch i innych świń poddanych ubojowi w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 listopada 2016 r.

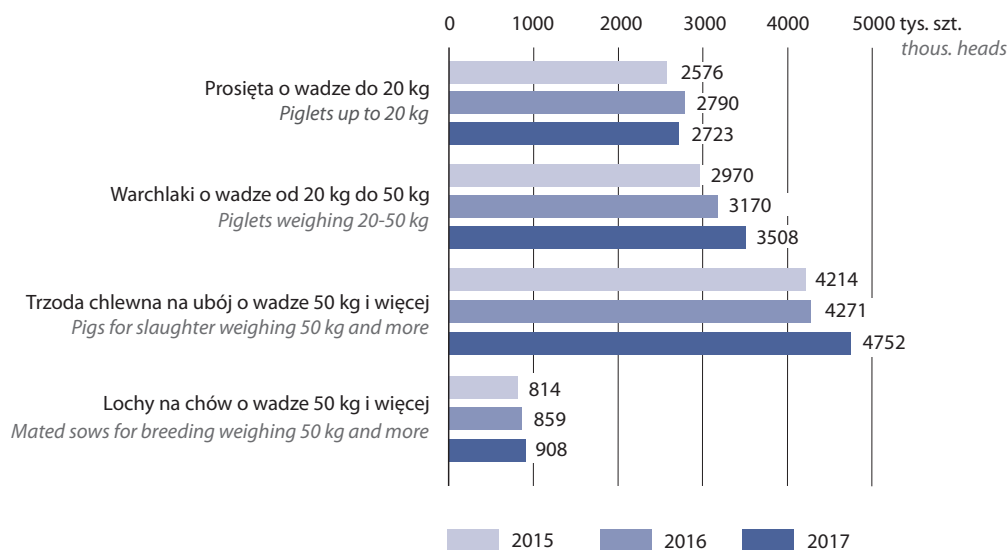
Tablica 17. Pogłowie trzody chlewnej^a
 Table 17. Pigs population^a

Wyszczególnienie Specification	III 2017		VI 2017		XII 2017		
	w tys. szt. in thous. heads	III 2016= =100	w tys. szt. in thous. heads	VI 2016= =100	w tys. szt. in thous. heads	XII 2016= =100	w % in %
Ogółem <i>Total</i>	11261,9	107,6	11352,7	104,5	11908,2	107,2	100,0
Prosięta do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	2641,5	99,1	2852,9	96,9	2723,2	97,6	22,9
Warchlaki od 20 kg do 50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	3125,5	110,2	3275,5	106,5	3508,0	110,7	29,5
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej: <i>Pigs of 50 kg and more:</i>							
na ubój <i>for slaughter</i>	4592,6	111,6	4322,9	108,8	4751,9	111,3	39,9
na chów <i>for breeding</i>	902,3	106,4	901,4	103,5	925,1	105,6	7,8
w tym lochy <i>of which sows</i>	884,0	106,3	884,5	103,6	908,1	105,7	7,6
w tym prośne <i>of which mated sows</i>	599,8	107,7	602,6	102,8	617,1	106,1	5,2

^a Według stanu na dzień: 1 III, 1 VI, 1 XII.

^a As of: 1 III, 1 VI, 1 XII.

Wykres 17. Struktura pogłowia trzody chlewnej^a w latach 2015–2017
 Chart 17. Structure of pigs population^a in 2015–2017

^a Stan w grudniu.

^a As of December.

Spadek cen skupu żywca wieprzowego i opłacalności chowu trzody chlewnej notowany w drugiej połowie 2017 r. nie wpłynął na zahamowanie wzrostowej tendencji w krajowym pogłowie świń. Na początku grudnia 2017 r. pogłowie trzody chlewnej wynosiło 11 908,2 tys. sztuk i było większe o 801,5 tys. szt., od stanu notowanego w analogicznym okresie 2016 r., a w porównaniu z liczebnością stada trzody w czerwcu 2017 r. – większe o 555,5 tys. szt. Wzrost liczebności (w skali roku) wykazano dla większości grup użytkowych

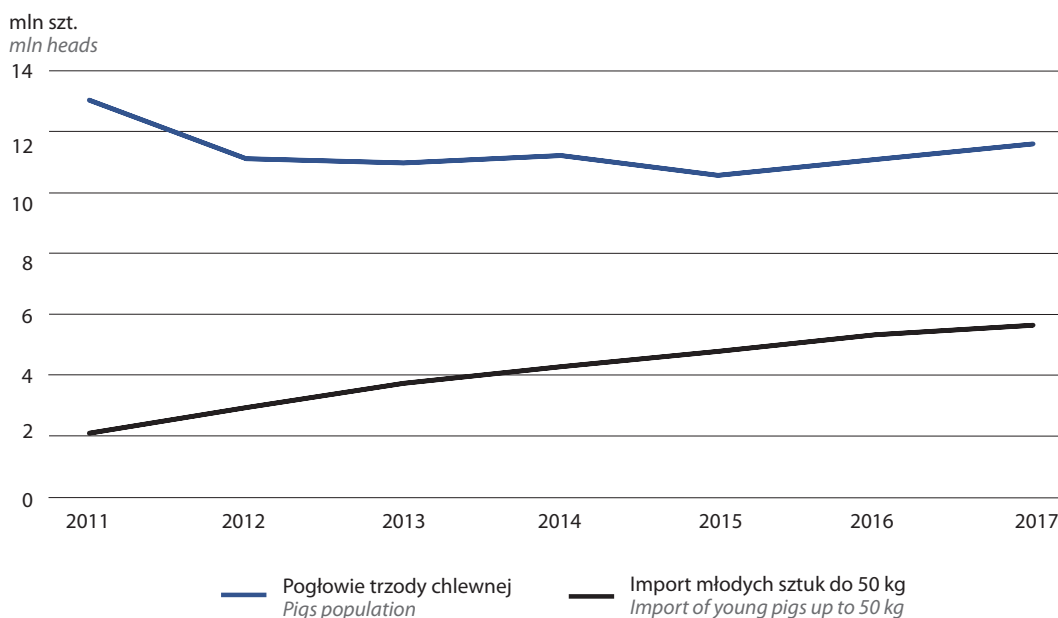
za wyjątkiem prosiąt. W największym stopniu wzrosła liczebność trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej i warchlaków od 20 kg do 50 kg. Stado loch na chów zwiększyło się o 49,1 tys. szt., w tym pogłowie loch prośnych wzrosło o 35,4 tys. szt.

W grudniu 2017 r., w porównaniu ze strukturą pogłowia trzody chlewnej rejestrowaną na początku grudnia 2016 r. zmniejszył się udział prosiąt (o 2,2 p. proc.), wzrósł udział trzody chlewnej na ubój (o 1,4 p. proc.) i warchlaków (o 1,0 p. proc.), a dla pozostałych grup produkcyjno-użytkowych pozostał na zbliżonym poziomie.

Ograniczona produkcja prosiąt wykazana w kolejnych badaniach pogłowia trzody rekompensowana jest rosnącym importem młodych świń do 50 kg. W okresie styczeń-grudzień 2017 r. import żywej trzody chlewnej (wg danych wstępnych) wyniósł 5666,4 tys. szt. i był o 5,8% większy niż w analogicznym okresie przed rokiem. Przeciętna waga jednej importowanej sztuki wynosiła ponad 29 kg wobec ok. 32 kg w 2016 r.

Wykres 18. Pogłowie trzody chlewnej i import młodych sztuk do 50 kg w latach 2011–2017

Chart 18. Pigs population and imports of young pigs up to 50 kg in 2011–2017

W grudniu 2017 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wynosiła 81,4 szt. wobec 76,4 szt. przed rokiem, a obsada loch na 100 ha użytków rolnych zwiększyła się i wynosiła przeciętnie 6,2 szt. wobec 5,9 szt. w 2016 r.

W układzie regionalnym wzrost pogłowia trzody chlewnej w grudniu 2017 r. (w porównaniu ze stanem rejestrowanym przed rokiem) wystąpił w 10 województwach. Największy wzrost pogłowia świń odnotowano w województwie mazowieckim (o 18,9%) małopolskim (o 12,9%). Największą redukcję pogłowia odnotowano natomiast w województwach podlaskim (o 7,9%), lubuskim i podkarpackim (o 3,1%). Udział województwa wielkopolskiego w krajowym pogłowie trzody był nadal największy i wyniósł 35,8% wobec 35,6% w 2016 r. Obsada świń w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była również najwyższa w województwie wielkopolskim i wynosiła 240,8 sztuk wobec 234,0 sztuk w 2016 r.

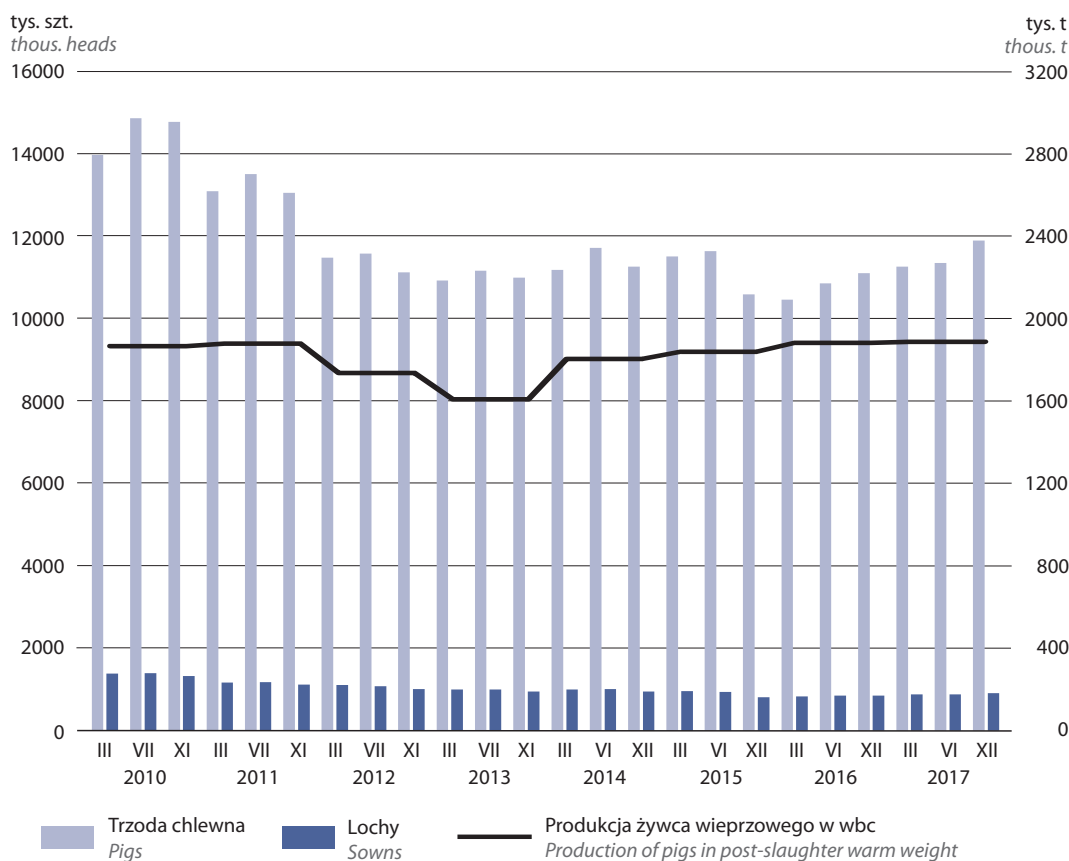
Najmniejszy udział w krajowym pogłowie świń (poniżej 2%) wystąpił w województwach: lubuskim, podkarpackim i dolnośląskim. W pozostałych województwach udział w krajowym pogłowie świń nie przekroczył 10%.

W Polsce postępuje proces regionalizacji pogłowia trzody. W grudniu 2017 r. 66,1% pogłowia utrzymywane było w czterech sąsiadujących ze sobą województwach: wielkopolskim – 35,8%, kujawsko-pomorskim – 11,0%, łódzkim – 10,0% i mazowieckim – 9,3%.

W warunkach zwiększającego się stopniowo stada loch prośnych, niewielkiego spadku urodzeń od 1 lochy oraz rosnącego importu młodych świń, w obrocie targowiskowym w okresie styczeń - sierpień obserwowany był systematyczny sezonowy wzrost cen prosiąt. W ciągu całego roku ceny prosiąt były wyższe niż w roku poprzednim. Przeciętna cena 1 prosięcia w 2017 r. (ok. 184 zł/szt.) była znacznie wyższa (o 19,0%) od notowanej przed rokiem. W grudniu 2017 r. za 1 prosię płacono rolnikom ok. 183 zł, tj. o 11,3% więcej niż w tym samym miesiącu poprzedniego roku.

Wykres 19. Pogłowie trzody chlewnej i produkcja żywca wieprzowego w latach 2010–2017

Chart 19. Pigs population and production of pigs for slaughter in 2010–2017

Krajowa **produkcja żywca wieprzowego** w wadze poubojowej ciepłej (1894 tys. ton) w porównaniu z 2016 r. była większa o 0,8%. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji żywca wieprzowego nie uległ znaczącej zmianie (zmniejszył się z 79,9% do 79,0%).

W 2017 r., w warunkach rosnącej produkcji i podaży wieprzowiny na rynkach światowych i na rynku europejskim, **eksport krajowego żywca, mięsa, podrobów, tłuszczów i przetworów wieprzowych** wyniósł 836,6 tys. ton w wadze produktu i był o 8,8% (o 67,7 tys. ton) większy niż przed rokiem. Wpływ z eksportu wzrosły (o 17,7%) do 1737,1 mln EUR. W towarowej strukturze eksportu produktów wieprzowych dominowało mięso wieprzowe, za które uzyskano 917,5 mln EUR. Najwięcej mięsa wieprzowego wywieziono do krajów UE (69,5%), a wśród nich dominowały Niemcy i Włochy. **Import żywca, mięsa, podrobów, tłuszczów i przetworów wieprzowych** wyniósł 907 tys. ton w wadze produktu i był o 3,1% większy niż w 2016 r. Wartość importu, przy wzroście cen, wyniosła 1913,1 mln EUR i była w skali roku wyższa o 14,9%. Największy udział ilościowy w imporcie wieprzowiny miało mięso wieprzowe (74%), a jego import wyniósł 649,4 tys. ton i był o 3,1% większy niż przed rokiem. Zaopatrzenie w mięso wieprzowe pochodziło głównie z państw UE (99%), przy czym najczęściej importowano z Belgii i Niemiec. Deficyt w obrotach handlu za-

granicznego wieprzowiną był w 2017 r. niższy (o 36,4%) niż przed rokiem i wynosił 71,0 tys. ton w wadze produktu. Ujemne saldo obrotów zmniejszyło się również (o 6,7%) i wyniosło 176 mln EUR. Od 1 września 2017 r. działania w zakresie wdrażania i stosowania wsparcia rolnictwa oraz rozwoju obszarów wiejskich realizuje Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR), który zastąpił Agencję Nieruchomości Rolnych i Agencję Rynku Rolnego. Ośrodek prowadzi wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynku mięsa skierowane na rynki zagraniczne.¹¹

Krajowa **produkcja mięsa drobiowego** w wadze żywej wyniosła 3307 tys. ton, a w wadze poubojowej ciepłej (wbc) - 2316 tys. t i była większa niż w 2016 r. - w obu przypadkach o 3,3%. Udział żywca drobiowego w ogólnej produkcji żywca rzeźnego w skali roku kształtował się na podobnym poziomie i wynosił ponad 48%. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji żywca drobiowego zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim (z 86,6% do 92,3%).

Przy utrzymującym się wzroście krajowej podaży żywca drobiowego, większej o 6,6% od notowanej w 2016 r., **przeciętna cena drobiu rzeźnego** w okresie styczeń-grudzień 2017 r. (3,69 zł/kg) kształtowała się na poziomie (o 0,3% wyższa) zbliżonym do ubiegłorocznego.

Od 2014 r. Polska jest największym producentem **mięsa drobiowego** w UE. Ze względu na wysoki poziom produkcji drobiu, znacznie przekraczający możliwości wykorzystania na rynku krajowym, eksport mięsa drobiowego stanowi podstawę rozwoju działalności. Wzrost produkcji drobiu i sprzedaży zagranicznej umożliwia utrzymująca się przewaga cenowa polskiego drobiu na rynku UE i wysoka jakość naszych produktów. Rozwojowi produkcji sprzyjały również stabilne i relatywnie niskie ceny pasz.

W 2017 r. **eksport drobiu żywego**, mięsa, podrobów i przetworów z drobiu wyniósł 1262,9 tys. ton i był o 10,0% (o 114,4 tys. ton) większy niż w ub. roku, a wartościowo uzyskano 2260 mln EUR, tj. o ponad 7% więcej niż przed rokiem. Najwięcej sprzedano mięsa i podrobów drobiowych – 1121,6 tys. ton do Wielkiej Brytanii i Holandii. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się import drobiu **żywego**, mięsa, podrobów i przetworów z drobiu i wynosił 175,7 tys. ton. Wartościowo import tych produktów był mniejszy o blisko 6%. Największy udział w imporcie miał drób żywy, którego przywóz zmniejszył się o 11,5%. Wszystkie przywiezione sztuki pochodziły z państw UE – głównie z Holandii i Czech. Relacje cen na rynku drobiu w UE pogorszyły się, ale nadal pozostały korzystne dla krajowych producentów drobiu. Przewaga eksportu nad importem wyniosła 1087,2 tys. ton i była o 11,0% wyższa od ubiegłorocznej. Dodatkowo saldo obrotów wzrosło (o 9,3%) do 2008,7 mln EUR.¹²

Podobnie jak w przypadku drobiu, produkcja jaj w Polsce rośnie dzięki rozwojowi możliwości eksportowych i stabilnym cenom pasz. W 2017 r. produkcja jaj kurzych wynosiła 10694 tys. ton i była wyższa o 0,9% w porównaniu do poprzedniego roku. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji jaj zwiększył się znacznie w porównaniu z rokiem poprzednim (z 75,5% do 84,7%).

Na rynku wołowiny w 2017 r., przy zwiększonej krajowej podaży (o 13,9% do 488,5 tys. t), przeciętne ceny skupu żywca kształtowały się na poziomie wyższym niż w poprzednim roku. Średnia roczna cena skupu żywca wołowego (6,35 zł/kg) wzrosła w porównaniu z 2016 r. o 7,4%. W grudniu 2017 r. ceny skupu 1 kg żywca w skali roku były o 7,3% wyższe. W obrocie targowiskowym w okresie styczeń-grudzień 2017 r. za kg żywca wołowego (6,94 zł) płacono o 6,1% więcej niż przed rokiem.

¹¹ Dane tymczasowe.

¹² Jak wyżej.

Tablica 18. Pogłowie bydła
Table 18. Cattle stock

Wyszczególnienie Specification	VI 2017			XII 2017		
	w tys. szt. in thous. heads	VI 2016= =100	w % in %	w tys. szt. in thous. heads	XII 2016= =100	w % in %
Ogółem <i>Total</i>	6143,1	103,4	100,0	6035,7	101,1	100,0
Cielęta poniżej 1 roku <i>Calves less than 1 year old</i>	1720,7	99,6	28,0	1713,1	99,7	28,4
Młode bydło od 1 do 2 lat <i>Bovines aged between 1 and 2</i>	1701,2	108,0	27,7	1668,7	101,9	27,6
Bydło 2-letnie i starsze <i>Bovines aged 2 years and over</i>	2721,2	103,3	44,3	2653,9	101,5	44,0
w tym krowy <i>of which cows</i>	2374,4	101,8	38,7	2340,7	101,6	38,8
w tym mleczne <i>of which dairy</i>	2154,3	100,4	35,1	2152,9	101,1	35,7

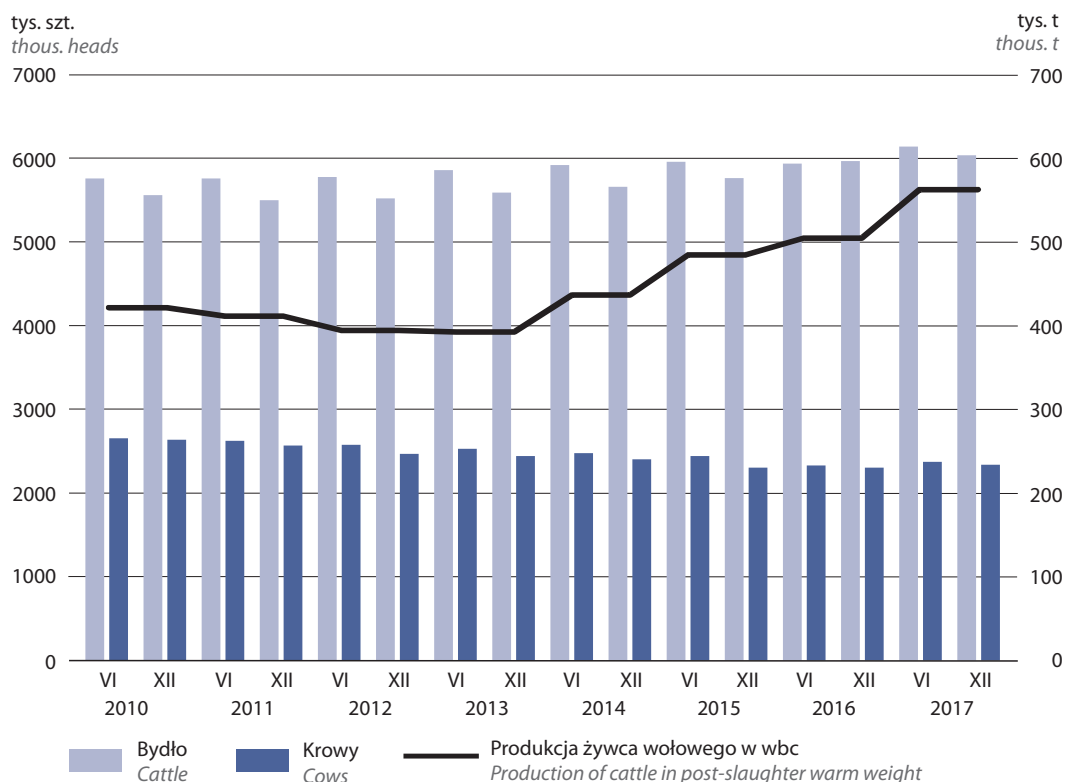
Poprawa opłacalności produkcji żywca wołowego, wynikająca przede wszystkim ze wzrostu cen młodego bydła rzeźnego przy względnie stabilnych cenach pasz oraz rozwijającego się eksportu wołowiny, wpływa korzystnie na stopniowy wzrost pogłowia.

W grudniu 2017 r. **pogłowie bydła ogółem** liczyło **6035,7** tys. szt. i było o 65,5 tys. szt. większe niż w analogicznym okresie 2016 r. Zwiększyła się liczebność pogłowia wszystkich grup użytkowych, z wyjątkiem cieląt. Wyniki badania wykazały utrzymanie się tendencji wzrostowej pogłowia krów w skali roku, która zaznaczyła się już w poprzednim badaniu w czerwcu 2017 r. Udział krów w stadzie pozostał na podobnym poziomie jak przed rokiem. Odbudowa pogłowia krów mlecznych była przede wszystkim rezultatem poprawy opłacalności produkcji mleka w wyniku wzrostu cen na rynku krajowym i światowym. W 2017 r. w wyniku utrzymujących się wysokich cen żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego oraz przy relatywnie niskich i stabilnych cenach pasz utrzymało się zainteresowanie rolników rozwojem produkcji bydła, czego potwierdzeniem jest stopniowy wzrost pogłowia młodego bydła w wieku powyżej 1 roku (o 1,9%). Udział krów i jałówek unasienionych w ich ogólnej liczbie zmniejszył się do 78,5% wobec 85,4% w 2016 r.

Wzrost pogłowia bydła, według stanu w grudniu 2017 r., w przekroju terytorialnym wystąpił w 7 województwach, największy w warmińsko-mazurskim (o 7,9%), lubuskim (o 5,6%) i kujawsko-pomorskim (o 5,3%). Populacja bydła spadła najsilniej w województwie małopolskim (o 8,7%) i świętokrzyskim (o 5,7%). Województwo podlaskie charakteryzuje się, podobnie jak w latach poprzednich, najwyższą obsadą bydła na 100 ha użytków rolnych, która wynosiła 93,3 szt. (87,7 w 2016 r.) przy średniej krajowej 41,3 szt.

Podobnie jak w przypadku trzody, w Polsce postępuje **proces regionalizacji** pogłowia bydła. W grudniu 2017 r. 51,6% pogłowia utrzymywane było w trzech sąsiadujących ze sobą województwach: mazowieckim – 18,6%, wielkopolskim – 16,6% i podlaskim – 16,4%. Udział pozostałych województw nie przekraczał 9%.

Wykres 20. Pogłowie bydła i produkcja żywca wołowego^a w latach 2010–2017
 Chart 20. Cattle population and production of cattle for slaughter^a in 2010–2017

^a Łącznie z cielęcym.
 a Including calves.

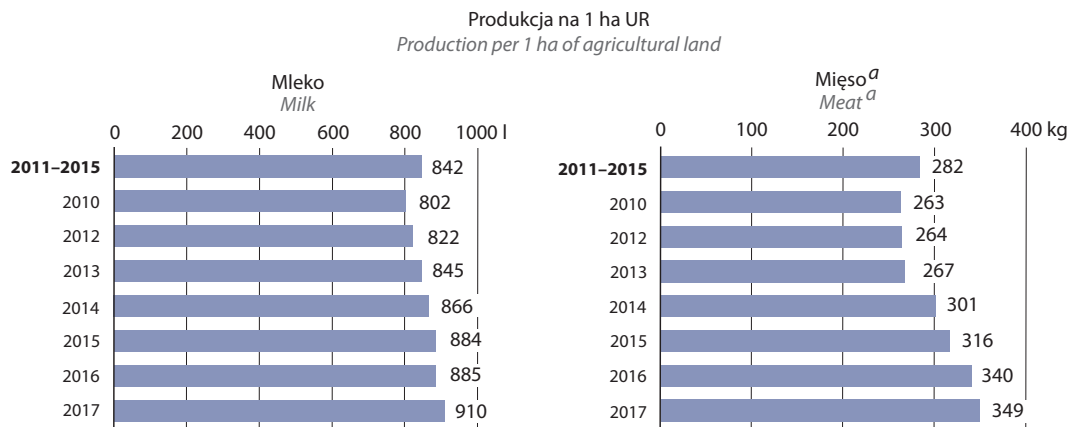
Krajowa **produkcja żywca wołowego** w wadze poubojowej ciepłej (563 tys. ton) w porównaniu z 2016 r. była większa o 11,5%. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji żywca wołowego zwiększył się nieznacznie w porównaniu do roku poprzedniego (z 95,4% do 96,2%).

W 2017 r., w warunkach rosnącej światowej produkcji wołowiny, **eksport produktów wołowych** wyniósł 466,6 tys. ton w wadze produktu i był o 8,8% większy niż przed rokiem, a wpływy zwiększyły się o 16,3% do 1555,4 mln EUR. Głównym rynkiem zbytu produktów wołowych były kraje UE (85,1%). W eksporcie największy udział miała wołowina schłodzona (65%), której najczęściej wywieziono do Włoch i Niemiec. Import produktów wołowych wyniósł 71,5 tys. ton i był o 6,5% mniejszy niż przed rokiem. Importowano głównie żywca wołowego, który stanowił 55% importu produktów wołowych. Największy udział w imporcie żywca wołowego miały Litwa i Holandia. Dodatkowo saldo obrotów handlu zagranicznego produktami wołowymi wzrosło (o 18,0%) do 1377,5 mln EUR, a w ujęciu ilościowym osiągnęło ponad 351,8 tys. ton.¹³

¹³ Dane tymczasowe.

Wykres 21. Produkcja mięsa i mleka na 1 ha użytków rolnych w latach 2010–2017

Chart 21. Production of meat and milk per 1 ha of agricultural land in 2010–2017

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight.

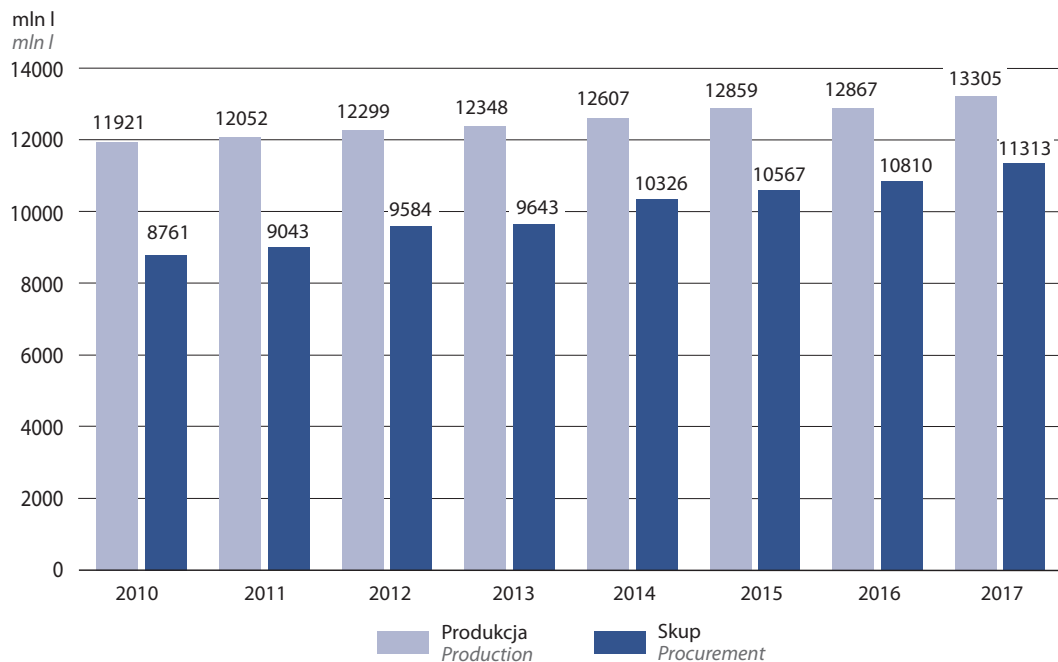
Produkcja mleka w 2017 r. wyniosła ogółem 13305 mln l i kształtowała się na poziomie wyższym o 3,4% niż przed rokiem, a przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy był większy o 2,2% i wynosił 5687 litrów.

Od początku 2017 r. dostawy mleka do skupu utrzymywały się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Do podmiotów skupujących producenci dostarczyli 11312,9 mln litrów surowca, tj. o 4,7% więcej niż w 2016 r.

W 2017 r. w obrocie targowiskowym średnia **cena krowy dojnej** (ok. 3042 zł) była niższa od notowanej przed rokiem o 1,2%, a **jałóWKI jednorocznej** (ok. 2263 zł) o 13,1% wyższa.

W Polsce w 2017 r. na dynamiczny wzrost cen i poprawę opłacalności produkcji mleka wpłynął wzrost cen surowca na zagranicznych rynkach rolnych. Przy zwiększonym skupie, przeciętne ceny mleka (139,05 zł/hl) wykazywały tendencję rosnącą i kształtowały się na poziomie znacznie wyższym (o 25,5%) niż w 2016 r.

Wykres 22. Produkcja i skup mleka w latach 2010–2017
 Chart 22. Production and procurement of milk in 2010–2017

Od września 2017 w ramach „Programu dla szkół” dla ponad 1,8 mln uczniów klas I-V szkół podstawowych przeznaczono 144 mln porcji mlecznych w postaci mleka, serków twarogowych oraz jogurtów i kefirów naturalnych.

W 2017 r. , w warunkach długookresowej rosnącej światowej produkcji mleka surowego, krajowy eksport artykułów mlecznych wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego (łącznie z serwatką) wyniósł 4050 tys. ton i był o 4,4% większy niż przed rokiem. Eksport wyrażony w ekwiwalencie mleka surowego stanowił 30,5% produkcji mleka i 34,6% skupu. Produkty mleczne przyniosły jeden z największych przychodów z eksportu w 2017 r. (2 099 mln EUR, w tym: sery i twarogi – 740 mln EUR). Największy udział w eksporcie produktów mlecznych miały kraje UE (76,6% wobec 85,1% przed rokiem), a wśród nich dominowały Niemcy i Holandia. Wysokie ceny na rynku światowym skutkowały większymi obrotami handlowymi, wobec czego wartość eksportu wzrosła (o 31,8%) do 2098,9 mln EUR, a importu (o 7,4%) do 967,4 mln EUR. W imporcie głównym rynkiem zaopatrzenia w produkty mleczne była UE (95,9%). Największy udział miały w imporcie Niemcy i Holandia. Dodatkowo saldo wymiany handlowej wzrosło (o 10,5%) do 2270 tys. ton, a wartościowo wzrosło aż o 63,6% do 1131,5 mln EUR.¹⁴

¹⁴ Na podstawie KOWR – „Rynek mleka”.

Tablica 19. Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc
 Table 19. Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight

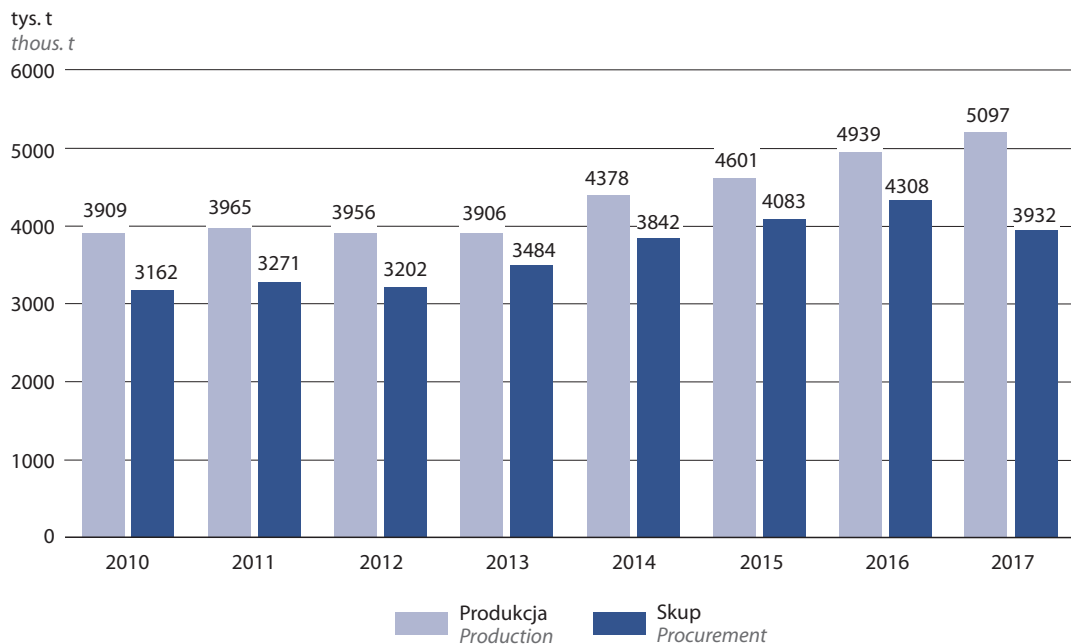
Wyszczególnienie Specification	2016		2017	
	w tys. t in thous. t	analogiczny okres ub. roku = 100 corresponding period of previous year=100	w tys. t in thous. t	analogiczny okres ub. roku = 100 corresponding period of previous year=100
Ogółem^a <i>Total^a</i>	4939	107,4	5097	103,2
w tym: of which				
wołowy beef	505	106,0	563	111,5
wieprzowy pork	1880	102,4	1894	100,8
drobiowy poultry	2241	112,7	2316	103,3

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyznę.
 a Beef, veal, pork, sheep, horse, poultry, goat, rabbit and game.

Produkcja żywca rzeźnego (wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny) w 2017 r w wyniku wzrostu produkcji wszystkich podstawowych gatunków żywca rzeźnego kształtowała się na poziomie wyższym od uzyskanej przed rokiem.

Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej był większy niż przed rokiem o 3,4% i wynosił 4456,9 tys. ton.

Wykres 23. Produkcja i skup żywca rzeźnego (w wbc) w latach 2010–2017
 Chart 23. Production and procurement of animals for slaughter (in post-slaughter warm weight) in 2010–2017

W 2017 r. przeciętne miesięczne spożycie większości podstawowych produktów spożywczych, bez spożycia w placówkach gastronomicznych, w przeliczeniu na 1 mieszkańca zmniejszyło się w porównaniu z rokiem poprzednim i wynosiło: mięsa – 5,28 kg, w tym mięsa drobiowego – 1,56 kg, ryb – 0,29 kg, olejów i tłuszczów – 1,1 kg, w tym masła – 0,26 kg, mleka – 2,99 l, pieczywa – 3,31 kg, mąki – 0,63 kg, jaj kurzych 11,4 szt., warzyw – 8,24 kg, w tym ziemniaków – 3,16 kg, owoców – 3,64 kg, cukru 0,93 kg. Na podobnym poziomie kształtowało się spożycie: makaronów i produktów makaronowych – 0,38 kg, tłuszczów roślinnych – 0,78 kg i śmietany – 0,36 kg. Wzrost spożycia zanotowano jedynie w przypadku serów i twarogów – 0,86 kg oraz wędlin i innych przetworów mięsnych – 2,04 kg.¹⁵

W 2017 r. utrzymał się obserwowany od akcesji Polski do UE wzrost obrotów polskiego handlu artykułami rolno-spożywczymi. Wartość eksportu towarów rolno-spożywczych wzrosła do ok. 27,3 mld euro (o 12%), a importu do 18,9 mld euro (o 9,5%). Dodatkowo saldo handlu zagranicznego wyniosło 8,4 mld euro. Udział towarów rolno-spożywczych w wartości ogółem polskiego eksportu wynosił 13%. Produkty rolno-spożywcze eksportowane są przede wszystkim na rynek unijny (ok. 81% udziału w eksporcie), a głównym partnerem handlowym Polski są Niemcy. W 2017 r. zwiększył się udział eksportu towarów rolno-spożywczych do krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, (wartościowo o ok. 10%). Znacznie wzrósł eksport do największych partnerów handlowych Polski z tego obszaru czyli Rosji i na Ukrainę (odpowiednio o 23% i 24%), jak również Kazachstanu (o 18%), Mołdawii (o 24%) i Kirgistanu (o 40%). Zmniejszył się natomiast eksport na Białoruś (o 12%). Eksport do krajów spoza UE i WNP zwiększył się również w porównaniu z rokiem poprzednim (wartościowo o ok. 13%). Największym odbiorcą z grona pozostałych państw były Stany Zjednoczone, do których to sprzedaż wzrosła o 40%.¹⁶

¹⁵ „Sytuacja gospodarstw domowych w 2017 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych”, GUS, 23.05.2018 r.

¹⁶ Dane tymczasowe.

Tablica 20. Produkcja rolnicza (ceny bieżące)
 Table 20. Agricultural output (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	84484,2	107503,6	103357,0	112578,1
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	74573,3	95272,8	91469,1	99837,7
Produkcja roślinna Crop output	44916,5	57722,9	52470,2	54113,8
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	39539,3	51257,6	47204,5	48788,2
Produkcja zwierzęca Animal output	39567,7	49780,7	50886,8	58464,3
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	35034,0	44015,2	44264,6	51049,5
PRODUKCJA KOŃCOWA <i>FINAL OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	66518,9	88258,3	85473,5	93048,4
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	57922,4	77346,6	74730,4	81277,4
Produkcja roślinna Crop output	28874,5	40477,2	36334,8	36610,9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	24688,4	35186,3	32099,7	32058,8
Produkcja zwierzęca Animal output	37644,4	47781,1	49138,7	56437,5
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	33234,0	42160,3	42630,7	49218,6
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	59357,1	79997,0	76546,2	84348,9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	50473,7	69637,3	65039,0	72588,1
Produkcja roślinna Crop output	26116,3	35955,9	31971,8	32979,0
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	21647,9	31123,3	27098,9	28285,7
Produkcja zwierzęca Animal output	33240,8	44041,1	44574,4	51369,9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	28825,8	38514,0	37940,1	44302,4

Tablica 21. Dynamika produkcji rolniczej (ceny stałe)
 Table 21. Indices of agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			2010= =100	2015= =100	
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT						
OGÓŁEM TOTAL	97,3	103,4	107,1	101,4	115,3	108,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	97,0	102,6	108,3	102,2	117,5	110,7
Produkcja roślinna Crop output	90,6	104,5	110,3	100,4	112,8	110,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	90,0	104,0	112,4	100,2	115,6	112,6
Produkcja zwierzęca Animal output	105,0	102,1	103,8	102,5	116,1	106,4
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	105,2	100,9	104,3	104,3	117,4	108,8
PRODUKCJA KOŃCOWA FINAL OUTPUT						
OGÓŁEM TOTAL	97,3	106,0	107,9	100,3	118,4	108,2
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	97,2	105,1	109,3	100,8	120,8	110,2
Produkcja roślinna Crop output	87,5	110,7	113,6	97,4	118,0	110,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	86,9	110,3	116,2	95,9	121,3	111,4
Produkcja zwierzęca Animal output	105,1	102,1	104,0	102,4	116,5	106,5
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	105,3	100,9	104,4	104,5	118,3	109,1
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT						
OGÓŁEM TOTAL	98,4	104,7	105,7	101,6	119,6	107,4
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	98,3	104,1	105,1	103,5	123,3	108,8
Produkcja roślinna Crop output	89,0	107,3	109,5	99,7	116,9	109,2
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	87,9	107,5	108,5	100,2	121,3	108,7
Produkcja zwierzęca Animal output	106,1	102,5	103,1	103,0	120,5	106,2
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	106,6	101,1	102,8	105,9	123,3	108,9

Tablica 22. Produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące)
 Table 22. Agricultural output per 1 ha of agricultural land (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
	w zł in zł			
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	5686	7359	7107	7700
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	5644	7182	6881	7429
Produkcja roślinna Crop output	3023	3951	3608	3701
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	2992	3864	3551	3630
Produkcja zwierzęca Animal output	2663	3408	3499	3999
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	2652	3318	3330	3799
PRODUKCJA KOŃCOWA <i>FINAL OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	4476	6042	5877	6364
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	4384	5830	5621	6048
Produkcja roślinna Crop output	1943	2771	2498	2504
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	1869	2652	2415	2386
Produkcja zwierzęca Animal output	2533	3271	3379	3860
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	2515	3178	3206	3662
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>				
OGÓŁEM TOTAL	3995	5476	5263	5769
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	3820	5249	4892	5401
Produkcja roślinna Crop output	1758	2461	2198	2256
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	1638	2346	2038	2105
Produkcja zwierzęca Animal output	2237	3015	3065	3513
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	2182	2903	2854	3296

Tablica 23. Globalna produkcja rolnicza według produktów (ceny bieżące)
 Table 23. Gross agricultural output by products (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM TOTAL	84484,2	107503,6	103357,0	112578,1
Produkcja roślinna Crop output	44916,5	57722,9	52470,2	54113,8
w tym: of which:				
Zboża Cereals	15067,8	20578,9	16738,0	18975,1
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	12557,5	16161,1	13076,8	15138,0
w tym: of which:				
pszenica wheat	5980,4	7851,9	6579,9	7619,0
żyto rye	1520,2	2185,4	1154,2	1525,8
jęczmień barley	1796,5	2279,5	1857,3	2406,8
Ziemniaki Potatoes	4094,5	4198,1	4533,0	5157,2
Przemysłowe Industrial	5496,5	7501,7	6915,5	6894,4
w tym buraki cukrowe of which sugar beets	1652,7	2980,5	2674,5	2429,6
Warzywa Vegetables	6275,6	8836,8	8461,3	9239,8
Owoce Fruit	3985,2	6354,7	6494,9	5099,2
Siano łąkowe Meadow hay	2372,0	1887,9	1805,0	1720,6
Produkcja zwierzęca Animal output	39567,7	49780,7	50886,8	58464,3
w tym: of which:				
Żywiec rzeźny Animals for slaughter	20322,9	26162,1	29330,7	31989,2
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	3406,1	4430,3	5806,0	6683,0
cielęta calves	482,3	327,3	59,6	40,0
trzoda chlewna pigs	9269,8	11100,9	11266,8	12954,7
drób poultry	6889,6	10108,8	11954,4	12070,6
Przyrost stada podstawowego i obrotowego Increase the basic and working herd	249,0	42,3	464,6	435,3
Mleko krowie Cow's milk	13203,3	17053,7	14278,6	18957,0
Jaja kurze Hen eggs	4145,9	4989,1	5391,7	5541,0

Tablica 24. Struktura globalnej produkcji rolniczej według produktów
 Table 24. Structure of gross agricultural output by products

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	53,2	53,7	50,8	48,0
w tym: of which:				
Zboża <i>Cereals</i>	17,9	19,1	16,2	16,9
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	14,9	15,0	12,6	13,4
w tym: of which:				
pszenica <i>wheat</i>	7,1	7,3	6,4	6,8
żyto <i>rye</i>	1,8	2,0	1,1	1,4
jęczmień <i>barley</i>	2,1	2,1	1,8	2,1
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	4,9	3,9	4,4	4,6
Przemysłowe <i>Industrial</i>	6,5	7,0	6,7	6,1
w tym buraki cukrowe of which sugar beets	2,0	2,8	2,6	2,2
Warzywa <i>Vegetables</i>	7,4	8,2	8,2	8,2
Owoce <i>Fruit</i>	4,7	5,9	6,3	4,5
Siano łąkowe <i>Meadow hay</i>	2,8	1,8	1,7	1,5
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	46,8	46,3	49,2	51,9
w tym: of which:				
Żywiec rzeźny <i>Animals for slaughter</i>	24,1	24,3	28,4	28,4
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	4,0	4,1	5,6	5,9
cielęta <i>calves</i>	0,6	0,3	0,1	0,0
trzoda chlewna <i>pigs</i>	11,0	10,3	10,9	11,5
drób <i>poultry</i>	8,2	9,4	11,6	10,7
Przyrost stada podstawowego i obrotowego <i>Increase the basic and working herd</i>	0,3	0,1	0,4	0,4
Mleko krowie <i>Cow's milk</i>	15,6	15,9	13,8	16,8
Jaja kurze <i>Hen eggs</i>	4,9	4,6	5,2	4,9

Tablica 25. Towarowa produkcja rolnicza według produktów (ceny bieżące)

Table 25. Market agricultural output by products (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
	w mln zł <i>in mln zł</i>			
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	59357,1	79997,0	76546,2	84348,9
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	26116,3	35955,9	31971,8	32979,0
w tym: <i>of which:</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	8100,8	10558,0	8670,7	9510,2
w tym zboża podstawowe <i>of which basic cereals</i>	7230,7	8452,1	7017,8	8043,5
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	4011,5	4801,0	4926,8	5488,1
żyto <i>rye</i>	1114,7	1445,4	658,5	933,9
jęczmień <i>barley</i>	779,5	980,8	641,1	815,9
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	2288,5	2353,3	2460,0	2842,8
Przemysłowe <i>Industrial</i>	5047,8	6782,9	5151,5	5595,4
w tym buraki cukrowe <i>of which sugar beets</i>	1616,2	2980,5	2643,2	2391,8
Warzywa <i>Vegetables</i>	4454,8	7168,8	6460,3	7072,1
Owoce <i>Fruit</i>	3111,6	5498,8	5175,3	4063,1
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	33240,8	44041,1	44574,4	51369,9
w tym: <i>of which:</i>				
Żywiec rzeźny <i>Animals for slaughter</i>	18655,1	25322,4	27271,2	29846,5
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	3202,2	4156,2	5452,6	6250,2
cielęta <i>calves</i>	386,7	259,8	49,9	30,2
trzoda chlewna <i>pigs</i>	8191,1	10993,0	10099,2	11805,9
drób <i>poultry</i>	6631,1	9741,8	11434,2	11523,6
Mleko krowie <i>Cow's milk</i>	10691,1	14045,5	12103,4	16333,3
Jaja kurze <i>Hen eggs</i>	3478,3	4313,2	4767,6	4687,5

Tablica 26. Struktura towarowej produkcji rolniczej według produktów
 Table 26. Structure of market agricultural output by products

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	44,0	45,0	41,8	39,1
w tym: <i>of which:</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	13,7	13,2	11,4	11,3
w tym zboża podstawowe <i>of which basic cereals</i>	12,2	10,6	9,2	9,5
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	6,8	6,0	6,4	6,5
żyto <i>rye</i>	1,9	1,8	0,9	1,1
jęczmień <i>barley</i>	1,3	1,2	0,8	1,0
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	3,9	2,9	3,2	3,4
Przemysłowe <i>Industrial</i>	8,5	8,5	6,7	6,6
w tym buraki cukrowe <i>of which sugar beets</i>	2,7	3,7	3,5	2,8
Warzywa <i>Vegetables</i>	7,5	9,0	8,4	8,4
Owoce <i>Fruit</i>	5,2	6,9	6,8	4,8
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	56,0	55,0	58,2	60,9
w tym: <i>of which:</i>				
Żywiec rzeźny <i>Animals for slaughter</i>	31,4	31,6	35,6	35,4
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	5,4	5,2	7,1	7,4
cielęta <i>calves</i>	0,7	0,3	0,1	0,0
trzoda chlewna <i>pigs</i>	13,8	13,7	13,2	14,0
drób <i>poultry</i>	11,2	12,2	14,9	13,7
Mleko krowie <i>Cow's milk</i>	18,0	17,6	15,8	19,4
Jaja kurze <i>Hen eggs</i>	5,9	5,4	6,2	5,6

Tablica 27. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji rolniczej (ceny bieżące)
 Table 27. Share of private farms in agricultural output (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	w %		in %	
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS AGRICULTURAL OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	88,3	88,6	88,5	88,7
Produkcja roślinna Crop output	88,0	88,8	90,0	90,2
Produkcja zwierzęca Animal output	88,5	88,4	87,0	87,3
PRODUKCJA KOŃCOWA FINAL OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	87,1	87,6	87,4	87,3
Produkcja roślinna Crop output	85,5	86,9	88,3	87,6
Produkcja zwierzęca Animal output	88,3	88,2	86,8	87,2
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	85,0	87,0	85,0	86,1
Produkcja roślinna Crop output	82,9	86,6	84,8	85,8
Produkcja zwierzęca Animal output	86,7	87,5	85,1	86,2

Tablica 28. Towarowość produkcji rolniczej (ceny bieżące)
 Table 28. Yield of marketable agricultural output (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017	2010	2013	2016	2017
	udział produkcji towarowej w % share of market output in %							
	produkcji globalnej gross output				produkcji końcowej final output			
OGÓŁEM TOTAL	70,3	74,4	74,1	74,9	89,2	90,6	89,6	90,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	67,7	73,1	71,1	72,7	87,1	90,0	87,0	89,3

**Tablica 29. Powierzchnia zasiewów
Stan w czerwcu**

Table 29. *Sown area
As of June*

Ziemniopłaty <i>Crops</i>	2010 ^a	2013	2016	2017
	w tys. ha <i>in thous. ha</i>			
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	10366	10313	10640	10757
Zboża <i>Cereals</i>	7597	7479	7400	7602
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals including cereal mixed</i>	7148	6753	6698	6943
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	1060	2138	2364	2392
żyto <i>rye</i>	971	1173	775	873
jęczmień <i>barley</i>	574	820	915	954
owies <i>oats</i>	1325	434	472	492
pszenżyto <i>triticale</i>	333	1177	1374	1352
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	172	614	594	562
Strączkowe na ziarno <i>Legumes for grain</i>	43	173	321	272
w tym konsumpcyjne <i>of which consumer</i>	375	40	98	71
Ziemniaki ^b <i>Potatoes^b</i>	1211	337	301	321
Przemysłowe <i>Industrial</i>	1060	1152	1080	1205
w tym: <i>of which:</i>				
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	206	194	203	232
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	945	921	823	914
Pastewne <i>Feed</i>	730	902	1094	1046
Pozostałe uprawy ^b <i>Other crops^b</i>	281	270	444	311
w tym warzywa gruntowe ^{bc} <i>of which field vegetables^{bc}</i>	138	128	190	170

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. *b* Bez upraw w ogrodach przydomowych. *c* W 2016 r. uwzględniono dodatkowo powierzchnię upraw ekologicznych, klasyfikowanych w rejestrach administracyjnych – jako warzywa, przy czym w szacunku produkcji ogrodniczej uprawy te nie spełniają definicji warzyw.

a Data of Agricultural Census. *b* Excluding kitchen gardens. *c* In 2016, was additionally included the area of organic crops classified in the administrative registers – as vegetables, while in the estimation of horticultural production these crops do not meet the definition of vegetables.

**Tablica 29. Powierzchnia zasiewów (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 29. *Sown area (cont.)
As of June*

Ziemniopłaty <i>Crops</i>	2010 ^a	2013	2016	2017
	w tys. ha in thous. ha			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	9107	9220	9616	9774
Zboża <i>Cereals</i>	6853	6808	6773	7018
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals including cereal mixed</i>	6501	6204	6176	6465
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	1757	1825	2029	2086
żyto <i>rye</i>	996	1102	741	838
jęczmień <i>barley</i>	865	740	837	885
owies <i>oats</i>	551	420	458	478
pszenżyto <i>triticale</i>	1246	1109	1316	1300
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	243	500	495	459
Strączkowe na ziarno <i>Legumes for grain</i>	156	160	296	247
w tym konsumpcyjne <i>of which consumer</i>	40	36	93	67
Ziemniaki ^b <i>Potatoes^b</i>	358	325	286	306
Przemysłowe <i>Industrial</i>	881	878	840	946
w tym: <i>of which:</i>				
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	165	158	167	192
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	661	686	624	700
Pastewne <i>Feed</i>	618	804	1000	962
Pozostałe uprawy ^b <i>Other crops^b</i>	241	245	421	295
w tym warzywa gruntowe ^{bc} <i>of which field vegetables^{bc}</i>	131	123	179	160

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Bez upraw w ogrodach przydomowych. c W 2016 r. uwzględniono dodatkowo powierzchnię upraw ekologicznych, klasyfikowanych w rejestrach administracyjnych – jako warzywa, przy czym w szacunku produkcji ogrodniczej uprawy te nie spełniają definicji warzyw.

a Data of Agricultural Census. b Excluding kitchen gardens. c In 2016, was additionally included the area of organic crops classified in the administrative registers – as vegetables, while in the estimation of horticultural production these crops do not meet the definition of vegetables.

**Tablica 30. Struktura zasiewów
Stan w czerwcu**

Table 30. Structure of sown area
As of June

Ziemniopłody Crops	2010 ^a	2013	2016	2017
	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
Zboża Cereals	73,3	72,5	69,6	70,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	69,0	65,5	63,0	64,5
w tym: of which:				
pszenica wheat	20,5	20,7	22,2	22,2
żyto rye	10,2	11,4	7,3	8,1
jęczmień barley	9,4	8,0	8,6	8,9
owies oats	5,5	4,2	4,4	4,6
pszenżyto triticale	12,8	11,4	12,9	12,6
kukurydza na ziarno maize for grain	3,3	6,0	5,6	5,2
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	1,7	1,7	3,0	2,5
w tym konsumpcyjna of which consumer	0,4	0,4	0,9	0,7
Ziemniaki ^b Potatoes ^b	3,6	3,3	2,8	3,0
Przemysłowe Industrial	11,7	11,2	10,2	11,1
w tym: of which:				
buraki cukrowe sugar beets	2,0	1,9	1,9	2,1
rzepak i rzepik rape and turnip rape	9,1	8,9	7,7	8,5
Pastewne Feed	7,0	8,7	10,3	9,7
Pozostałe uprawy ^b Other crops ^b	2,7	2,6	4,1	3,0
w tym warzywa gruntowe ^{bc} of which field vegetables ^{bc}	1,3	1,2	1,8	1,6

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Bez upraw w ogrodach przydomowych. ^c W 2016 r. uwzględniono dodatkowo powierzchnię upraw ekologicznych, klasyfikowanych w rejestrach administracyjnych – jako warzywa, przy czym w szacunku produkcji ogrodniczej uprawy te nie spełniają definicji warzyw.

^a Data of Agricultural Census. ^b Excluding kitchen gardens. ^c In 2016, was additionally included the area of organic crops classified in the administrative registers - as vegetables, while in the estimation of horticultural production these crops do not meet the definition of vegetables.

**Tablica 30. Struktura zasiewów (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 30. Structure of sown area (cont)
As of June

Ziemniopłody Crops	2010 ^a	2013	2016	2017
	w odsetkach in percent			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
Zboża Cereals	75,2	73,8	70,4	71,8
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	71,3	67,3	64,2	66,1
w tym: of which:				
pszenica wheat	19,4	19,8	21,1	21,3
żyto rye	10,9	12,0	7,7	8,6
jęczmień barley	9,5	8,0	8,7	9,1
owies oats	6,0	4,6	4,8	4,9
pszenżyto triticale	13,6	12,0	13,7	13,3
kukurydza na ziarno maize for grain	2,7	5,4	5,1	4,7
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	1,7	1,3	3,1	2,5
w tym konsumpcyjna of which consumer	0,4	0,4	1,0	0,7
Ziemniaki ^b Potatoes ^b	4,1	3,5	3,0	3,1
Przemysłowe Industrial	9,6	9,5	8,7	9,6
w tym: of which:				
buraki cukrowe sugar beets	1,8	1,7	1,7	1,9
rzepak i rzepik rape and turnip rape	7,2	7,4	6,5	7,2
Pastewne Feed	6,8	8,7	10,4	9,8
Pozostałe uprawy ^b Other crops ^b	2,6	3,2	4,4	3,2
w tym warzywa gruntowe ^{bc} of which field vegetables ^{bc}	1,4	1,3	1,9	1,6

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Bez upraw w ogrodach przydomowych. ^c W 2016 r. uwzględniono dodatkowo powierzchnię upraw ekologicznych, klasyfikowanych w rejestrach administracyjnych – jako warzywa, przy czym w szacunku produkcji ogrodniczej uprawy te nie spełniają definicji warzyw.

^a Data of Agricultural Census. ^b Excluding kitchen gardens. ^c In 2016, was additionally included the area of organic crops classified in the administrative registers - as vegetables, while in the estimation of horticultural production these crops do not meet the definition of vegetables.

Tablica 31. Dynamika powierzchni zasiewów
Table 31. Indices of sown area

Ziemniopłody <i>Crops</i>	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	x	98,9	98,9	101,1
Zboża <i>Cereals</i>	88,5	97,1	98,5	102,7
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals including cereal mixed</i>	86,9	95,6	99,2	103,6
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	90,5	102,9	98,7	101,2
żyto <i>rye</i>	75,9	112,5	106,9	112,7
jęczmień <i>barley</i>	83,9	70,7	109,1	104,2
owies <i>oats</i>	109,3	84,4	102,6	104,0
pszenżyto <i>triticale</i>	90,4	118,6	90,6	98,4
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	121,6	113,0	88,5	94,7
Strączkowe na ziarno <i>Legumes for grain</i>	139,8	80,8	78,9	84,7
w tym konsumpcyjne <i>of which consumer</i>	155,9	114,6	107,9	72,6
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	76,7	90,4	102,8	106,6
Przemysłowe <i>Industrial</i>	114,6	120,1	90,7	111,6
w tym: <i>of which:</i>				
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	103,1	91,3	112,9	113,9
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	116,7	127,8	86,9	111,1
Pastewne <i>Feed</i>	78,9	98,8	103,7	95,6
Pozostałe uprawy <i>Other crops</i>	x	97,2	150,5	70,0
w tym warzywa gruntowe <i>of which field vegetables</i>	77,7	84,8	125,8	89,5

Tablica 31. Dynamika powierzchni zasiewów (dok.)
 Table 31. Indices of sown area (cont.)

Ziemniopłody <i>Crops</i>	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	x	98,7	99,3	101,6
Zboża <i>Cereals</i>	87,2	97,1	98,8	103,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals including cereal mixed</i>	85,7	95,4	99,5	104,7
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	87,4	102,6	98,9	102,8
żyto <i>rye</i>	75,8	111,8	108,4	113,1
jęczmień <i>barley</i>	83,6	71,1	109,8	105,7
owies <i>oats</i>	109,5	85,0	102,1	104,4
pszenżyto <i>triticale</i>	89,9	118,5	90,8	98,8
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	122,4	120,8	87,7	92,8
Strączkowe na ziarno <i>Legumes for grain</i>	135,7	82,0	78,3	83,4
w tym konsumpcyjne <i>of which consumer</i>	156,2	115,4	109,9	72,4
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	75,3	90,3	102,6	107,0
Przemysłowe <i>Industrial</i>	116,1	120,3	90,1	112,6
w tym: <i>of which:</i>				
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	101,4	91,3	112,8	114,9
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	119,3	132,0	86,0	112,3
Pastewne <i>Feed</i>	74,4	99,6	104,2	96,2
Pozostałe uprawy <i>Other crops</i>	x	94,4	154,2	70,1
w tym warzywa gruntowe <i>of which field vegetables</i>	76,3	85,2	126,8	89,4

Tablica 32. Plony głównych ziemiopłodów
 Table 32. Yields of main crops

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt			
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	35,8	38,0	40,3	42,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	35,1	35,9	37,8	40,0
w tym: of which:				
pszenica wheat	44,3	44,4	45,8	48,8
żyto rye	26,9	28,6	28,4	30,6
jęczmień barley	35,0	35,8	37,6	39,8
owies oats	26,4	27,4	28,7	29,8
pszenżyto triticale	34,5	36,3	37,1	39,3
kukurydza na ziarno maize for grain	59,8	65,8	73,2	71,5
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	20,9	21,9	21,1	22,4
w tym konsumpcyjne of which consumer	20,2	21,3	22,3	24,3
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	219	211	287	279
Buraki cukrowe Sugar beets	484	580	665	679
Oleiste ^b Oilseeds ^b	23,1	28,8	26,4	29,0
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	23,6	29,1	27,0	29,5
Okopowe pastewne Feed root plants	411	436	436	451
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	50,0	50,8	52,3	54,2
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	47,9	48,9	44,7	48,6

^a Bez upraw w ogrodach przydomowych. ^b Łącznie z lnem oleistym.

^a Excluding kitchen gardens. ^b Including oily flax.

Tablica 32. Plony głównych ziemiopłodów (dok.)
 Table 32. Yields of main crops (cont.)

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
Zboża Cereals	34,3	36,1	38,7	40,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	33,7	34,2	36,5	38,5
w tym: of which:				
pszenica wheat	41,4	41,1	43,7	46,2
żyto rye	26,6	27,7	27,9	30,1
jęczmień barley	34,0	34,6	36,5	38,4
owies oats	26,4	27,3	28,6	29,6
pszenżyto triticale	34,0	35,5	36,8	38,8
kukurydza na ziarno maize for grain	60,3	64,2	71,5	69,9
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	21,5	21,8	21,1	22,5
w tym konsumpcyjne of which consumer	19,8	20,6	22,3	24,2
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	216	206	281	274
Buraki cukrowe Sugar beets	484	585	678	681
Oleiste ^b Oilseeds ^b	21,8	26,7	26,0	28,6
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	22,4	27,0	26,6	29,2
Okopowe pastewne Feed root plants	417	444	436	452
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	51,2	51,9	53,2	55,2
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	48,7	50,0	44,3	48,8

a Bez upraw w ogrodach przydomowych. *b* Łącznie z lnem oleistym.

a Excluding kitchen gardens. *b* Including oily flax.

Tablica 33. Dynamika plonów głównych ziemiopłodów
 Table 33. Indices of yields of main crops

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	103,0	102,7	108,0	104,2
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	102,9	103,8	103,0	105,8
w tym: of which:				
pszenica wheat	106,2	107,2	100,2	106,6
żyto rye	101,1	103,2	102,2	107,7
jęczmień barley	101,7	99,4	106,5	105,9
owies oats	98,1	95,8	108,3	103,8
pszenżyto triticale	96,6	107,4	105,4	105,9
kukurydza na ziarno maize for grain	96,0	89,5	155,4	97,7
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	93,3	94,8	119,2	106,2
w tym konsumpcyjne of which consumer	94,0	86,2	118,6	109,0
Ziemniaki Potatoes	114,1	87,2	136,7	97,2
Buraki cukrowe Sugar beets	89,1	99,7	127,9	102,1
Oleiste Oilseeds	76,2	112,9	95,0	109,8
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	76,6	112,4	94,7	109,3
Okopowe pastewne Feed root plants	98,1	100,9	121,1	103,4
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	101,6	97,9	124,8	103,7
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	104,3	98,0	121,5	108,7

Tablica 33. Dynamika plonów głównych ziemiopłodów (dok.)
 Table 33. Indices of yields of main crops (cont.)

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
Zboża Cereals	103,5	102,6	109,6	107,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	103,4	103,0	105,5	110,3
w tym: of which:				
pszenica wheat	105,9	105,1	103,8	108,9
żyto rye	103,1	103,0	103,3	122,1
jęczmień barley	103,0	99,4	108,6	111,3
owies oats	98,9	96,5	108,7	108,1
pszenżyto triticale	97,1	107,6	106,4	103,9
kukurydza na ziarno maize for grain	99,5	91,1	154,4	90,8
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	95,1	94,4	120,6	106,6
w tym konsumpcyjne of which consumer	95,2	89,2	121,2	108,5
Ziemniaki Potatoes	114,9	86,6	137,7	97,5
Buraki cukrowe Sugar beets	87,5	100,3	128,9	100,4
Oleiste Oilseeds	76,0	113,6	102,4	110,0
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	76,5	113,0	101,9	109,8
Okopowe pastewne Feed root plants	99,5	101,6	120,8	103,7
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	101,2	97,7	127,3	103,8
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	104,5	98,8	121,0	109,9

Tablica 34. Zbiory głównych ziemiopłodów
 Table 34. Harvests of main crops

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	27228	28455	29849	31925
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	25088	24262	25344	27756
w tym: of which:				
pszenica wheat	9408	9485	10828	11666
żyto rye	2852	3359	2200	2674
jęczmień barley	3397	2934	3441	3793
owies oats	1516	1190	1358	1465
pszenżyto triticale	4576	4273	5102	5312
kukurydza na ziarno maize for grain	1994	4040	4343	4022
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	360	379	677	609
w tym konsumpcyjne of which consumer	88	84	219	173
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	8188	7111	8624	8956
Buraki cukrowe Sugar beets	9973	11234	13524	15733
Oleiste ^b Oilseeds ^b	2273	2703	2280	2770
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	2229	2678	2219	2697
Okopowe pastewne Feed root plants	672	505	314	353
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	12893	13028	14098	15146
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	1437	1991	2038	2021

^a Bez upraw w ogrodach przydomowych. ^b Łącznie z lnem oleistym.
^a Excluding kitchen gardens. ^b Including oily flax.

Tablica 34. Zbiory głównych ziemiopłodów (dok.)
 Table 34. Harvests of main crops (cont.)

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	w tys. t in thous. t			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
Zboża Cereals	23476	24571	26230	28215
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	21878	21218	22541	24863
w tym: of which:				
pszenica wheat	7283	7504	8856	9642
żyto rye	2650	3054	2068	2526
jęczmień barley	2945	2565	3053	3397
owies oats	1453	1148	1311	1417
pszenżyto triticale	4230	3937	4848	5040
kukurydza na ziarno maize for grain	1463	3209	3536	3211
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	337	349	625	555
w tym konsumpcyjne of which consumer	81	74	206	163
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	7757	6674	8037	8390
Buraki cukrowe Sugar beets	7972	9224	11337	13068
Oleiste ^b Oilseeds ^b	1522	1875	1713	2108
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	1482	1853	1661	2045
Okopowe pastewne Feed root plants	661	495	312	352
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	12377	12748	13810	14856
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	1244	1834	1871	1879

^a Bez upraw w ogrodach przydomowych. ^b Łącznie z lnem oleistym.
^a Excluding kitchen gardens. ^b Including oily flax.

Tablica 35. Dynamika zbiorów głównych ziemiopłodów
 Table 35. Indices of harvests of main crops

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	91,3	99,7	106,6	107,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	89,5	99,4	102,4	109,5
w tym: of which:				
pszenica wheat	96,1	110,2	98,8	107,7
żyto rye	76,8	116,3	109,3	121,6
jęczmień barley	85,3	70,2	116,2	110,2
owies oats	107,1	81,1	111,4	107,8
pszenżyto triticale	87,4	127,6	95,6	104,1
kukurydza na ziarno maize for grain	116,9	101,1	137,6	92,6
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	129,4	77,3	94,3	90,0
w tym konsumpcyjne of which consumer	146,2	99,0	127,8	79,0
Ziemniaki Potatoes	87,0	78,6	140,2	103,8
Buraki cukrowe Sugar beets	91,9	91,0	144,4	116,3
Oleiste Oilseeds	89,9	142,5	82,5	121,5
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	89,3	143,5	82,2	121,5
Okopowe pastewne Feed root plants	54,5	62,8	93,0	112,4
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	106,3	99,6	126,7	107,4
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	66,2	107,7	122,1	99,2

Tablica 35. Dynamika zbiorów głównych ziemiopłodów (dok.)
 Table 35. Indices of harvests of main crops (cont.)

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS				
Zboża Cereals	90,1	99,6	108,5	107,6
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	88,4	98,1	105,0	110,3
w tym: of which:				
pszenica wheat	92,7	107,8	102,7	108,9
żyto rye	78,2	115,0	112,2	122,1
jęczmień barley	85,7	70,7	119,2	111,3
owies oats	108,2	82,0	111,1	108,1
pszenżyto triticale	87,1	127,3	96,7	103,9
kukurydza na ziarno maize for grain	121,9	110,1	135,3	90,8
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	129,4	76,4	94,4	88,8
w tym konsumpcyjne of which consumer	148,7	103,0	132,9	78,7
Ziemniaki Potatoes	87,0	78,1	141,7	104,4
Buraki cukrowe Sugar beets	88,8	91,7	145,4	115,3
Oleiste Oilseeds	92,4	147,8	87,8	123,1
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	91,4	149,2	87,7	123,1
Okopowe pastewne Feed root plants	54,9	62,0	92,8	113,0
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	104,8	99,5	130,1	107,6
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	61,6	109,4	121,8	100,4

Tablica 36. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów
 Table 36. Share of private farms in main crops production

Ziemiopłody Crops	2010	2013	2016	2017
	w %		in %	
Zboża Cereals	86,2	86,4	87,9	88,4
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	87,2	87,5	88,9	89,6
w tym: of which:				
pszenica wheat	77,4	79,1	81,8	82,7
żyto rye	92,9	90,9	94,0	94,5
jęczmień barley	86,7	87,4	88,7	89,6
owies oats	95,8	96,5	96,5	96,8
pszenżyto triticale	92,5	92,1	95,0	94,9
kukurydza na ziarno maize for grain	73,4	79,4	81,4	79,8
Strączkowe na ziarno Legumes for grain	92,3	92,2	91,8	91,2
w tym konsumpcyjne of which consumer	94,1	87,7	92,9	93,9
Ziemniaki Potatoes	94,7	93,9	93,2	93,7
Buraki cukrowe Sugar beets	79,9	82,1	83,8	83,1
Oleiste Oilseeds	67,0	69,4	75,1	76,1
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	66,5	69,2	74,8	75,8
Okopowe pastewne Feed root plants	98,4	98,1	99,2	99,9
Siano: Hay:				
łąkowe meadows	96,0	97,9	98,0	98,1
z roślin motylkowych from papilionaceous plants	86,6	92,1	91,8	93,0

Tablica 37. Zwierzęta gospodarskie^a
Table 37. Livestock^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010 ^b	2013	2016	2017
OGÓŁEM <i>TOTAL</i> W tys. sztuk <i>In thous. heads</i>				
Bydło <i>Cattle</i>	5742	5860	5939	6143
w tym krowy <i>of which cows</i>	2646	2531	2332	2374
Trzoda chlewna <i>Pigs</i>	15244	11162	10865	11353
w tym lochy <i>of which sows</i>	1424	998	854	885
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach <i>Per 100 ha of agricultural land in heads</i>				
Bydło <i>Cattle</i>	39	40	41	42
w tym krowy <i>of which cows</i>	18	17	16	16
Trzoda chlewna <i>Pigs</i>	103	76	75	78
w tym lochy <i>of which sows</i>	9,6	6,8	5,9	6,0
W TYM W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH <i>OF WHICH PRIVATE FARMS</i> W tys. sztuk <i>In thous. heads</i>				
Bydło <i>Cattle</i>	5400	5560	5631	5849
w tym krowy <i>of which cows</i>	2499	2403	2207	2255
Trzoda chlewna <i>Pigs</i>	13099	8964	8475	8955
w tym lochy <i>of which sows</i>	1225	809	673	700

a Stan w czerwcu, dane dotyczące trzody chlewnej w 2013 r. – stan w końcu lipca. *b* Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a As of June, data concerning pigs in 2013 – as of the end of July. *b* Data of the Agricultural Census.

Tablica 37. Zwierzęta gospodarskie (dok.)^a
 Table 37. Livestock (cont.)^a

Wyszczególnienie Specification	2010 ^b	2013	2016	2017
W % ogółem In % of total				
Bydło Cattle	94,0	94,9	94,8	95,2
w tym krowy of which cows	94,4	95,0	94,6	95,0
Trzoda chlewna Pigs	85,9	80,3	78,0	78,9
w tym lochy of which sows	86,1	81,1	78,8	79,1
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach Per 100 ha agricultural land in heads				
Bydło Cattle	41	42	42	44
w tym krowy of which cows	19	18	17	17
Trzoda chlewna Pigs	99	68	64	67
w tym lochy of which sows	9,3	6,1	5,1	5,2

^a Stan w czerwcu, dane dotyczące trzody chlewnej w 2013 r. – stan w końcu lipca. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a As of June, data concerning pigs in 2013 – as of the end of July. ^b Data of the Agricultural Census.

Tablica 38. Pogłowie bydła
Table 38. Cattle stock

Lata Years Miesiące Months		Ogółem Total			Ogółem Total		
		krowy cows	pozostałe others	krowy cows	pozostałe others		
						w tys. szt. in thous. heads	w odsetkach in percent
OGÓŁEM TOTAL							
2010	Czerwiec June	5724,0	2655,7	3068,3	100,0	46,4	53,6
	Grudzień December	5561,7	2636,2	2925,5	100,0	47,4	52,6
2013	Czerwiec June	5859,5	2530,5	3329,0	100,0	43,2	56,8
	Grudzień December	5589,5	2441,9	3147,6	100,0	43,7	56,3
2016	Czerwiec June	5939,0	2332,2	3606,8	100,0	39,3	60,7
	Grudzień December	5970,2	2303,5	3666,7	100,0	38,6	61,4
2017	Czerwiec June	6143,1	2374,4	3768,7	100,0	38,7	61,3
	Grudzień December	6035,7	2340,7	3695,0	100,0	38,8	61,2
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS							
2010	Czerwiec June	5422,8	2526,9	2895,9	100,0	46,6	53,4
	Grudzień December	5266,0	2509,9	2756,1	100,0	47,7	52,3
2013	Czerwiec June	5560,3	2403,1	3157,2	100,0	43,2	56,8
	Grudzień December	5282,5	2313,7	2968,8	100,0	43,8	56,2
2016	Czerwiec June	5630,8	2206,9	3423,9	100,0	39,2	60,8
	Grudzień December	5675,7	2186,2	3489,5	100,0	38,5	61,5
2017	Czerwiec June	5848,5	2255,4	3593,1	100,0	38,6	61,4
	Grudzień December	5744,8	2222,2	3522,6	100,0	38,7	61,3

Tablica 39. Dynamika pogłowia bydła
Table 39. Indices of cattle stock

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total			Ogółem Total		
	krowy cows	pozostałe others		krowy cows	pozostałe others	
	poprzedni okres = 100 <i>previous period = 100</i>			analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>		

OGÓŁEM
TOTAL

2010	Czerwiec <i>June</i>	102,4	99,2	105,4	100,4	98,8	101,9
	Grudzień <i>December</i>	97,2	99,3	95,3	99,5	98,4	100,5
2013	Czerwiec <i>June</i>	106,1	102,5	109,1	101,4	98,2	104,1
	Grudzień <i>December</i>	95,4	96,5	94,6	101,3	98,9	103,1
2016	Czerwiec <i>June</i>	103,1	101,3	104,3	99,6	95,4	102,6
	Grudzień <i>December</i>	100,5	98,8	101,7	103,6	100,0	106,0
2017	Czerwiec <i>June</i>	102,9	103,1	102,8	103,4	101,8	104,5
	Grudzień <i>December</i>	98,3	98,6	98,0	101,1	101,6	100,8

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE
OF WHICH PRIVATE FARMS

2010	Czerwiec <i>June</i>	102,6	99,2	105,8	100,7	99,0	102,2
	Grudzień <i>December</i>	97,1	99,3	95,2	99,7	98,6	100,7
2013	Czerwiec <i>June</i>	106,3	102,5	109,5	101,4	98,1	104,1
	Grudzień <i>December</i>	95,0	96,3	94,0	101,0	98,7	102,9
2016	Czerwiec <i>June</i>	103,4	101,5	104,7	99,7	95,3	102,7
	Grudzień <i>December</i>	100,8	99,1	101,9	104,2	100,5	106,7
2017	Czerwiec <i>June</i>	103,0	103,2	103,0	103,9	102,2	104,9
	Grudzień <i>December</i>	98,2	98,5	98,0	101,2	101,6	100,9

Tablica 40. Pogłowie bydła według grup użytkowych
Table 40. Cattle stock by category

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	Cięła w wieku poniżej 1 roku Calves less than 1 year old	Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2	Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	krowy cows		mleczne dairy
WTYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS							
Ogółem <i>Total</i>							
2016	Czerwiec <i>June</i>	5 939,0	1 728,1	1 575,9	2 635,1	2 332,2	2 145,8
	Grudzień <i>December</i>	5 970,2	1 717,8	1 637,3	2 615,1	2 303,5	2 129,9
2017	Czerwiec <i>June</i>	6 143,1	1 720,7	1 701,2	2 721,2	2 374,4	2 154,3
	Grudzień <i>December</i>	6 035,7	1 713,1	1 668,7	2 653,9	2 340,7	2 152,9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>							
2016	Czerwiec <i>June</i>	5 630,8	1 638,9	1 503,2	2 488,7	2 206,9	2 036,5
	Grudzień <i>December</i>	5 675,7	1 628,6	1 569,8	2 477,3	2 186,2	2 027,3
2017	Czerwiec <i>June</i>	5 848,5	1 633,4	1 634,7	2 580,3	2 255,4	2 051,8
	Grudzień <i>December</i>	5 744,8	1 624,9	1 605,2	2 514,7	2 222,2	2 051,0
W ODSETKACH IN PERCENT							
Ogółem <i>Total</i>							
2016	Czerwiec <i>June</i>	100,0	29,1	26,5	44,4	39,3	36,1
	Grudzień <i>December</i>	100,0	28,8	27,4	43,8	38,6	35,7
2017	Czerwiec <i>June</i>	100,0	28,0	27,7	44,3	38,7	35,1
	Grudzień <i>December</i>	100,0	28,4	27,6	44,0	38,8	35,7
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>							
2016	Czerwiec <i>June</i>	100,0	29,1	26,7	44,2	39,2	36,2
	Grudzień <i>December</i>	100,0	28,7	27,7	43,6	38,5	35,7
2017	Czerwiec <i>June</i>	100,0	27,9	28,0	44,1	38,6	35,1
	Grudzień <i>December</i>	100,0	28,3	27,9	43,8	38,7	35,7

Tablica 40. Pogłowie bydła według grup użytkowych (dok.)
 Table 40. Cattle stock by category (cont.)

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	Cięła w wieku poniżej 1 roku Calves less than 1 year old	Młode bydło w wieku 1–2 lat Bovines aged between 1 and 2	Bydło w wieku 2 lat i więcej Bovines of 2 years and over	krowy cows		mleczne dairy	

OKRES POPRZEDNI = 100

PREVIOUS PERIOD = 100

Ogółem**Total**

2016	Czerwiec June	103,1	106,9	102,9	100,8	101,3	100,5
	Grudzień December	100,5	99,4	103,9	99,2	98,8	99,3
2017	Czerwiec June	102,9	100,2	103,9	104,1	103,1	101,1
	Grudzień December	98,3	99,6	98,1	97,5	98,6	99,9

W tym gospodarstwa indywidualne

Of which private farms

2016	Czerwiec June	103,4	107,3	103,2	101,1	101,5	100,8
	Grudzień December	100,8	99,4	104,4	99,5	99,1	99,5
2017	Czerwiec June	103,0	100,3	104,1	104,2	103,2	101,2
	Grudzień December	98,2	99,5	98,2	97,5	98,5	100,0

ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100

CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100

Ogółem**Total**

2016	Czerwiec June	99,6	103,6	103,1	95,4	95,4	94,1
	Grudzień December	103,6	106,2	106,9	100,0	100,0	99,8
2017	Czerwiec June	103,4	99,6	108,0	103,3	101,8	100,4
	Grudzień December	101,1	99,7	101,9	101,5	101,6	101,1

W tym gospodarstwa indywidualne

Of which private farms

2016	Czerwiec June	99,7	104,0	102,9	95,3	95,3	94,0
	Grudzień December	104,2	106,7	107,8	100,6	100,5	100,3
2017	Czerwiec June	103,9	99,7	108,8	103,7	102,2	100,7
	Grudzień December	101,2	99,8	102,3	101,5	101,6	101,2

Tablica 41. Pogłowie trzody chlewnej
 Table 41. Pigs stock

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		
		prośne in farrow			prośne in farrow		
		w tys. szt. in thous. heads			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL							
2010	Marzec March	13 977,8	1 383,5	895,6	100,0	9,9	6,4
	Lipiec July	14 865,4	1 396,4	866,3	100,0	9,4	5,8
	Listopad November	14 775,7	1 328,2	836,5	100,0	9,0	5,7
2013	Marzec March	10 931,3	1 007,2	665,9	100,0	9,2	6,1
	Lipiec July	11 162,5	997,6	668,2	100,0	8,9	6,0
	Listopad November	10 994,4	955,1	633,6	100,0	8,7	5,8
2016	Marzec March	10 464,9	831,7	557,1	100,0	7,9	5,3
	Czerwiec June	10 865,3	853,7	586,1	100,0	7,9	5,4
	Grudzień December	11 106,7	859,0	581,7	100,0	7,7	5,2
2017	Marzec March	11 261,9	884,0	599,8	100,0	7,8	5,3
	Czerwiec June	11 352,7	884,5	602,6	100,0	7,8	5,3
	Grudzień December	11 908,2	908,1	617,1	100,0	7,6	5,2

Tablica 41. Pogłowie trzody chlewnej (dok.)
 Table 41. Pigs stock (cont.)

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		
		prośne in farrow			prośne in farrow		
		w tys. szt. in thous. heads			w odsetkach in percent		
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH PRIVATE FARMS							
2010	Marzec March	12 040,5	1 193,1	768,3	100,0	9,9	6,4
	Lipiec July	12 804,5	1 205,2	739,1	100,0	9,4	5,8
	Listopad November	12 713,3	1 142,9	711,9	100,0	9,0	5,6
2013	Marzec March	8 882,6	821,6	545,5	100,0	9,2	6,1
	Lipiec July	8 964,1	809,4	544,4	100,0	9,0	6,1
	Listopad November	8 798,2	770,8	512,8	100,0	8,8	5,8
2016	Marzec March	8 118,2	653,3	438,7	100,0	8,0	5,4
	Czerwiec June	8 474,5	673,0	464,1	100,0	7,9	5,5
	Grudzień December	8 764,6	676,2	461,8	100,0	7,7	5,3
2017	Marzec March	8 946,7	709,7	485,6	100,0	7,9	5,4
	Czerwiec June	8 955,2	699,8	481,5	100,0	7,8	5,4
	Grudzień December	9 448,4	720,7	493,8	100,0	7,6	5,2

Tablica 42. Dynamika pogłowia trzody chlewnej
 Table 42. Indices of pigs stock

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		prośne in farrow	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		prośne in farrow
	okres poprzedni = 100 previous period = 100				analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100			
OGÓŁEM TOTAL								
2010	Marzec March	98,1	101,7	102,3	105,2	102,5	100,6	
	Lipiec July	106,4	100,9	96,7	104,1	101,6	99,9	
	Listopad November	99,4	95,1	96,6	103,7	97,6	95,6	
2013	Marzec March	98,2	99,5	99,0	95,2	90,4	88,9	
	Lipiec July	102,1	99,0	100,4	96,4	92,2	94,1	
	Listopad November	98,5	95,7	94,8	98,8	94,4	94,2	
2016	Marzec March	98,8	102,1	103,7	90,9	86,5	85,8	
	Czerwiec June	103,8	102,6	105,2	93,3	90,1	91,5	
	Grudzień December	102,2	100,6	99,2	104,9	105,5	108,3	
2017	Marzec March	101,4	102,9	103,1	107,6	106,3	107,7	
	Czerwiec June	100,8	100,1	100,5	104,5	103,6	102,8	
	Grudzień December	104,9	102,7	102,4	107,2	105,7	106,1	

Tablica 42. Dynamika pogłowia trzody chlewnej (dok.)
 Table 42. Indices of pigs stock (cont.)

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		prośne in farrow	Ogółem Total	lochy na chów breeding sows		prośne in farrow
	okres poprzedni = 100 previous period = 100				analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year=100			

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE
 OF WHICH PRIVATE FARMS

2010	Marzec March	97,6	101,4	102,2	105,1	102,0	99,5
	Lipiec July	106,3	101,0	96,2	103,5	101,2	98,8
	Listopad November	99,3	94,8	96,3	103,1	97,2	94,7
2013	Marzec March	97,8	98,5	98,3	94,0	88,6	87,2
	Lipiec July	100,9	98,5	99,8	94,3	90,0	92,3
	Listopad November	98,1	95,2	94,2	96,9	92,4	92,4
2016	Marzec March	100,2	104,1	105,8	88,7	85,2	85,5
	Czerwiec June	104,4	103,0	105,8	92,3	89,8	91,7
	Grudzień December	103,4	100,5	99,5	108,1	107,8	111,3
2017	Marzec March	102,1	104,9	105,2	110,2	108,6	110,7
	Czerwiec June	100,1	98,6	99,2	105,7	104,0	103,7
	Grudzień December	105,5	103,0	102,5	107,8	106,6	106,9

Tablica 43. Pogłowie trzody chlewnej według grup użytkowych
 Table 43. Pigs stock by category

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Pigs weighing 20–50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs 50 kg and more				
				na ubój for slaughter	na chów for breeding	lochy sows	lochy prośne in farrow	
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS								
Ogółem <i>Total</i>								
2016	Marzec March	10 464,9	2 664,9	2 837,0	4 115,0	848,1	831,7	557,1
	Czerwiec June	10 865,3	2 943,8	3 076,6	3 974,2	870,7	853,7	586,1
	Grudzień December	11 106,7	2 789,8	3 169,8	4 271,1	875,9	859,0	581,7
2017	Marzec March	11 261,9	2 641,5	3 125,5	4 592,6	902,3	884,0	599,8
	Czerwiec June	11352,7	2852,9	3275,5	4322,9	901,4	884,5	602,6
	Grudzień December	11908,2	2723,2	3508,0	4751,9	925,1	908,1	617,1
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms								
2016	Marzec March	8 118,2	1 952,5	2 221,4	3 277,1	667,2	653,3	438,7
	Czerwiec June	8 474,5	2 232,7	2 426,3	3 128,3	687,2	673,0	464,1
	Grudzień December	8 764,6	2 064,8	2 539,1	3 470,9	689,8	676,2	461,8
2017	Marzec March	8 946,7	1 920,7	2 536,1	3 765,0	724,9	709,7	485,6
	Czerwiec June	8 955,2	2 132,4	2 601,4	3 507,7	713,7	699,8	481,5
	Grudzień December	9 448,4	1 993,7	2 857,5	3 862,2	735,1	720,7	493,8
W ODSETKACH IN PERCENT								
Ogółem <i>Total</i>								
2016	Marzec March	100,0	25,5	27,1	39,3	8,1	7,9	5,3
	Czerwiec June	100,0	27,1	28,3	36,6	8,0	7,9	5,4
	Grudzień December	100,0	25,1	28,5	38,5	7,9	7,7	5,2
2017	Marzec March	100,0	23,5	27,8	40,8	8,0	7,8	5,3
	Czerwiec June	100,0	25,1	28,9	38,1	7,9	7,8	5,3
	Grudzień December	100,0	22,9	29,5	39,9	7,8	7,6	5,2

Tablica 43. Pogłowie trzody chlewnej według grup użytkowych (cd.)
 Table 43. Pigs stock by category (cont.)

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Pigs weighing 20–50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs 50 kg and more			
				na ubój for slaughter	na chów for breeding	lochy sows	lochy prośne in farrow

OKRES POPRZEDNI = 100

PREVIOUS PERIOD = 100

Ogółem
Total

2016	Marzec March	98,8	103,5	95,5	97,6	102,1	102,1	103,7
	Czerwiec June	103,8	110,5	108,4	96,6	102,7	102,6	105,2
	Grudzień December	102,2	94,8	103,0	107,5	100,6	100,6	99,2
2017	Marzec March	101,4	94,7	98,6	107,5	103,0	102,9	103,1
	Czerwiec June	100,8	108,0	104,8	94,1	99,9	100,1	100,5
	Grudzień December	104,9	95,5	107,1	109,9	102,6	102,7	102,4

W tym gospodarstwa indywidualne

Of which private farms

2016	Marzec March	100,2	104,1	96,2	99,8	104,1	104,1	105,8
	Czerwiec June	104,4	114,3	109,2	95,5	103,0	103,0	105,8
	Grudzień December	103,4	92,5	104,6	111,0	100,4	100,5	99,5
2017	Marzec March	102,1	93,0	99,9	108,5	105,1	104,9	105,2
	Czerwiec June	100,1	111,0	102,6	93,2	98,5	98,6	99,2
	Grudzień December	105,5	93,5	109,8	110,1	103,0	103,0	102,5

ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100

CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100

Ogółem
Total

2016	Marzec March	90,9	89,5	90,7	93,0	86,2	86,5	85,8
	Czerwiec June	93,3	94,1	95,9	91,6	90,0	90,1	91,5
	Grudzień December	104,9	108,3	106,7	101,4	105,5	105,5	108,3
2017	Marzec March	107,6	99,1	110,2	111,6	106,4	106,3	107,7
	Czerwiec June	104,5	96,9	106,5	108,8	103,5	103,6	102,8
	Grudzień December	107,2	97,6	110,7	111,3	105,6	105,7	106,1

Tablica 43. Pogłowie trzody chlewnej według grup użytkowych (dok.)
 Table 43. Pigs stock by category (cont.)

Lata Years Miesiące Months	Ogółem Total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Pigs weighing 20–50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs 50 kg and more			
				na ubój for slaughter	na chów for breeding	lochy sows	lochy prośne in farrow

ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100
 CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100

W tym gospodarstwa indywidualne
 Of which private farms

2016	Marzec March	88,7	86,1	87,4	92,2	85,0	85,2	85,5
	Czerwiec June	92,3	93,9	94,3	90,3	89,6	89,8	91,7
	Grudzień December	108,1	110,1	110,0	105,7	107,6	107,8	111,3
2017	Marzec March	110,2	98,4	114,2	114,9	108,6	108,6	110,7
	Czerwiec June	105,7	95,5	107,2	112,1	103,9	104,0	103,7
	Grudzień December	107,8	96,6	112,5	111,3	106,6	106,6	106,9

Tablica 44. Produkcja żywca rzeźnego^a
 Table 44. Production of animals for slaughter^a

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
-----------------------------------	------	------	------	------

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt) Cattle (excluding calves)	1 331	1 280	1 664	1 814
Cielęta Calves	663	379	70	25
Trzoda chlewna Pigs	19 745	15 593	15 875	15 447
Owce Sheep	129	110	94	89
Konie Horses	66	32	40	35

^a Zwierzęta rzeźne sprzedane do skupu, na targowiskach i ubite z przeznaczeniem na spożycie naturalne; produkcja zbilansowana importem i eksportem żywych zwierząt.

^a Animals for slaughter sold at procurement centres and on market-places and slaughtered intended for own consumption; production balanced of live animals by import and export.

Tablica 44. Produkcja żywca rzeźnego^a (dok.)
 Table 44. Production of animals for slaughter^a (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
WTYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES				
W wadze żywej ^b In live weight ^b				
Ogółem ^c Total ^c	5 205	5 206	6 621	6 857
w tym: bydło (bez cieląt) of which: cattle (excluding calves)	743	714	972	1 091
cielęta calves	55	33	6	2
trzoda chlewna pigs	2 388	2 059	2 410	2 428
drób poultry	1 971	2 373	3 201	3 307
W wadze poubojowej ciepłej (w wbc) ^d In post-slaughter warm weight ^d				
Ogółem ^e w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami i podrobami Total ^e in terms of meat including fats and pluck	3 909	3 906	4 939	5 097
w tym mięso i tłuszcze ^f of which meat and fats ^f	3 703	3 696	4 670	4 815
wołowe beef	422	393	505	563
cielęce veal	33	20	4	1
wieprzowe pork	1 863	1 606	1 880	1 894
drobiowe poultry	1 380	1 661	2 241	2 316

a Zwierzęta rzeźne sprzedane do skupu, na targowiskach i ubite z przeznaczeniem na spożycie naturalne; produkcja zbilansowana importem i eksportem żywych zwierząt *b* Według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem. *c* Bydło, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki. *d* W przeliczeniu na mięso, tj. masę mięsno-kostną (łącznie z tłuszczami i podrobami) za pomocą współczynników określających wydajność poubojową poszczególnych gatunków zwierząt. *e* Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna. *f* Bez podrobów.

a Animals for slaughter sold at procurement centers and on market-places and slaughtered intended for own consumption; production balanced of live animals by import and export. *b* According to pre-slaughter animals weights. *c* Cattle, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits. *d* In terms of meat, e.g. meat with bones (including fats and pluck) using coefficients which take into consideration the post-slaughter weight of each of the species. *e* Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game. *f* Excluding pluck.

Tablica 45. Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych

Table 45. Production of cows' milk and hen eggs

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
Produkcja mleka w mln l Milk production in mln l	11 921	12 348	12 867	13 305
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l Average annual quantity of milk per cow in l	4 487	4 978	5 563	5 687
Produkcja jaj w mln szt. Eggs production in mln units	11 124	10 042	10 600	10 694
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt. Average annual number of eggs per laying-hen in units	227	209	219	212

Tablica 46. Dynamika produkcji żywca rzeźnego, mleka i jaj

Table 46. Indices of animals for slaughter, milk and eggs production

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			2010= =100	2015= =100	
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami i podrobami) w wadze poubojowej ciepłej Animals for slaughter in terms of meat ^a (including fats and pluck) in post-slaughter warm weight	107,9	98,8	107,4	103,2	130,4	110,8
w tym mięso i tłuszcze ^b of which meat and fats ^b	108,0	98,7	107,3	103,1	130,1	110,7
w tym of which: wołowe beef	100,6	100,9	105,2	112,1	144,4	117,9
cielęce veal	89,7	81,4	44,3	39,6	4,4	17,5
wieprzowe pork	108,5	92,7	102,4	100,8	101,7	103,2
drobiowe poultry	110,6	105,0	112,7	103,3	167,8	116,5
Mleko krowie Cows' milk	98,6	100,4	100,1	103,4	111,6	103,5
Jaja kurze Hen eggs	102,2	105,3	101,2	100,9	96,1	102,1

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna. ^b Bez podrobów.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game. b Excluding pluck.

Tablica 47. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji żywca, mleka i jaj
 Table 47. Share of private farms in animals for slaughter, milk and eggs production

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami i podrobami) w wadze poubojowej ciepłej <i>Animals for slaughter in terms of meat^a (including fats and pluck) in post-slaughter warm weight</i>	87,4	87,1	84,5	87,2
w tym mięso i tłuszcze ^b <i>of which meat and fats^b</i>	87,2	86,9	84,3	87,0
w tym of which: wołowe <i>beef</i>	94,6	94,6	95,4	96,2
cielęce <i>veal</i>	97,3	96,8	83,2	96,0
wieprzowe <i>pork</i>	85,2	80,5	79,9	79,0
drobiowe <i>poultry</i>	88,2	92,4	86,6	92,3
Mleko krowie <i>Cows' milk</i>	92,9	92,5	93,6	93,4
Jaja kurze <i>Hen eggs</i>	76,4	72,2	75,5	84,7

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna. ^b Bez podrobów.
a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game. b Excluding pluck.

Tablica 48. Sztuczne unasienianie krów
 Table 48. Artificial insemination of cows

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
Punkty unasieniania (stan w dniu 31 XII) <i>Insemination facilities (as of 31 XII)</i>	3432	4215	9143	9413
Unasienione krowy i jałówki <i>Inseminated cows and heifers</i>				
w tysiącach sztuk <i>in thousand heads</i>	2282	2167	2175	2045
w % ogólnej liczby krów i jałówek ^a <i>in % of total cows and heifers^a</i>	78,4	80,0	85,4	78,5

^a Stan w czerwcu.

a As of June.

Źródło: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: The Ministry of Agriculture and Rural Development.

Tablica 49. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)
 Table 49. Procurement value of agricultural products (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTY				
Ogółem <i>Total</i>	41324,5	58916,3	58446,1	65308,6
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	13777,6	20324,8	18838,4	19545,4
w tym: <i>of which:</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	5241,3	7666,5	7558,5	8087,5
w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>	4575,7	5940,6	6227,8	6742,0
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	417,7	674,1	722,8	673,9
Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>	27546,9	38591,5	39607,7	45763,2
w tym: <i>of which:</i>				
Żywiec rzeźny ^b <i>Animals for slaughter^b</i>	17006,2	24496,3	26744,9	29145,5
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	2797,4	3999,4	4837,8	5957,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	7731,9	10875,6	10827,5	11388,0
drób <i>poultry</i>	6245,8	9396,1	10856,2	11606,3
Mleko krowie <i>Cows' milk</i>	9338,2	13079,2	11972,3	15731,0
W ODSETKACH IN PERCENT				
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	33,3	34,5	32,2	29,9
w tym: <i>of which:</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	12,7	13,0	12,9	12,4
w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>	11,1	10,1	10,7	10,3
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	1,0	1,1	1,2	1,0

a Łącznie z mieszkankami zbożowymi. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób.
 a Including cereal mixed. b Cattle, calves, pigs sheep, horses and poultry.

Tablica 49. Wartość skupu produktów rolnych (dok.)
 Table 49. Procurement value of agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
W ODSETKACH IN PERCENT				
Produkty zwierzęce Animal products	66,7	65,5	67,8	70,1
w tym: of which:				
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	41,2	41,6	45,8	44,6
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	6,8	6,8	8,3	9,1
trzoda chlewna pigs	18,7	18,5	18,5	17,4
drób poultry	15,1	15,9	18,6	17,8
Mleko krowie Cows' milk	22,6	22,2	20,5	24,1

NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH W ZŁ
 PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND IN ZŁ

Ogółem Total	2781	4033	4019	4467
Produkty roślinne Crop products	927	1391	1295	1337
w tym: of which:				
Zboża Cereals	353	525	520	553
w tym zboża podstawowe ^a of which basic cereals ^a	308	407	428	461
Ziemniaki Potatoes	28	46	50	46
Produkty zwierzęce Animal products	1854	2642	2723	3130
w tym: of which:				
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	1144	1677	1839	1993
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	188	274	333	407
trzoda chlewna pigs	520	744	745	779
drób poultry	420	643	746	794
Mleko krowie Cows' milk	628	895	823	1076

^a Łącznie z mieszkankami zbożowymi. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób.
 a Including cereal mixed. b Cattle, calves, pigs sheep, horses and poultry.

Tablica 50. Skup ważniejszych produktów rolnych
Table 50. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
Zboża w tys. t <i>Cereals in thous. t</i>	9383,2	10636,2	12776,0	12927,1
w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>	8275,4	8076,0	10299,9	10488,6
pszenica <i>wheat</i>	5603,2	5040,0	7652,7	7768,8
żyto <i>rye</i>	940,6	1280,3	790,9	921,5
jęczmień <i>barley</i>	850,9	948,3	814,4	850,7
owies i mieszanki zbożowe <i>oats and cereal mixed</i>	103,4	126,3	112,4	114,5
pszenżyto <i>triticale</i>	777,3	681,1	929,5	833,1
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	650,2	1706,6	2461,5	2416,2
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe <i>of which consumer and for feeds cereals</i>	9322,6	10558,0	12705,7	12839,4
w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>	8221,2	8005,7	10239,2	10412,2
pszenica <i>wheat</i>	5581,0	5014,0	7624,9	7736,1
żyto <i>rye</i>	936,1	1273,9	787,3	916,4
jęczmień <i>barley</i>	838,6	931,0	802,3	835,2
owies i mieszanki zbożowe <i>oats and cereal mixed</i>	98,1	122,3	108,6	109,4
pszenżyto <i>triticale</i>	767,4	664,5	916,1	815,1
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	643,9	1695,7	2452,0	2405,4
Ziemniaki w tys. t <i>Potatoes in thous. t</i>	1143,4	1379,9	1881,8	1818,9
Buraki cukrowe w mln t <i>Sugar beets in mln t</i>	9,6	11,9	13,2	14,7
Rzepak i rzepik w tys. t <i>Rape and turnip rape in thous. t</i>	1986,1	2290,1	1345,8	1730,6
Warzywa w tys. t <i>Vegetables in thous. t</i>	1370,5	1683,2	1740,7	1847,9
Owoce w tys. t <i>Fruit in thous. t</i>	1615,1	2882,4	2539,7	2085,9

a Łącznie z mieszankami zbożowymi.

a Including cereal mixed.

Tablica 50. Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)
 Table 50. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
OGÓŁEM TOTAL				
Żywiec rzeźny ^a w tys. t <i>Animals for slaughter^a in thous. t</i>	4448,9	4915,1	6108,4	6359,3
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	613,5	645,5	818,1	938,3
cielęta <i>calves</i>	13,5	11,6	9,3	6,3
trzoda chlewna <i>pigs</i>	1988,3	2017,2	2315,0	2255,4
drób <i>poultry</i>	1814,3	2225,3	2949,4	3144,2
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^b (łącznie z tłuszczami) w tys. t <i>Animals for slaughter in terms of meat^b (including fats) in thous. t</i>	3161,8	3483,8	4308,4	4456,9
Mleko krowie w mln l <i>Cows' milk in mln</i>	8760,9	9643,0	10809,6	11312,9
W % PRODUKCJI ^c IN % OF PRODUCTION ^c				
Żywiec rzeźny ^a <i>Animals for slaughter^a</i>	85,6	94,5	92,3	92,8
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	82,6	90,4	84,2	86,0
cielęta <i>calves</i>	24,4	35,0	153,1	263,0
trzoda chlewna <i>pigs</i>	83,3	98,0	96,1	92,8
drób <i>poultry</i>	92,0	93,8	92,1	95,1
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^b (łącznie z tłuszczami) <i>Animals for slaughter in terms of meat^b (including fats)</i>	85,8	94,9	92,9	93,2
Mleko krowie <i>Cows' milk</i>	73,5	78,1	84,0	85,0

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc). ^c Produkcja zbilansowana importem i eksportem żywych zwierząt.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry – in live weight. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry – in post-slaughter warm weight. ^c Production balanced of live animals by import and export.

Tablica 50. Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)
 Table 50. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100				
Zboża Cereals	98,6	95,5	106,4	101,2
w tym zboża podstawowe ^a of which basic cereals ^a	97,3	95,4	104,1	101,8
pszenica wheat	99,8	88,6	112,8	101,5
żyto rye	72,6	127,4	88,9	116,5
jęczmień barley	108,3	90,7	92,8	104,5
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	101,8	107,7	95,8	101,8
pszenżyto triticale	110,2	111,6	75,7	89,6
kukurydza na ziarno maize for grain	110,7	96,0	117,3	98,2
Ziemniaki Potatoes	102,2	91,4	123,0	96,7
Buraki cukrowe Sugar beets	88,8	98,2	123,9	111,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	81,0	151,8	70,9	128,6
Warzywa Vegetables	102,7	100,3	105,4	106,2
Owoce Fruit	73,9	100,3	99,4	82,1
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	111,2	109,0	105,4	104,1
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	108,5	122,2	98,3	114,7
cielęta calves	93,6	114,8	64,0	68,1
trzoda chlewna pigs	112,5	108,8	102,9	97,4
drób poultry	111,2	106,0	110,0	106,6
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^c (łącznie z tłuszczami) Animals for slaughter in terms of meat ^c (including fats)	111,4	108,8	105,5	103,4
Mleko krowie Cows' milk	110,5	100,6	102,3	104,7

^a Łącznie z mieszankami zbożowymi. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^c Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

^a Including cereal mixed. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry – in live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry – in post-slaughter warm weight.

Tablica 50. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)
 Table 50. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
NA 1 HA UŻYTKÓW ROLNYCH W KG PER 1 HA OF AGRICULTURAL LAND IN KG				
Zboża Cereals	631	728	878	884
w tym zboża podstawowe ^a of which basic cereals ^a	557	553	708	717
pszenica wheat	377	345	526	531
żyto rye	63	88	54	63
jęczmień barley	57	65	56	58
owies i mieszanki zbożowe oats and cereal mixed	7	9	8	8
pszenżyto triticale	52	47	64	57
kukurydza na ziarno maize for grain	74	174	169	165
Ziemniaki Potatoes	77	95	129	124
Buraki cukrowe Sugar beets	648	817	911	1007
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	134	157	93	118
Warzywa Vegetables	92	115	120	126
Owoce Fruit	109	197	175	143
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	299	336	420	435
w tym: of which:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	41	44	56	64
cielęta calves	1	1	1	0
trzoda chlewna pigs	134	138	159	154
drób poultry	122	152	203	215
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^c (łącznie z tłuszczami) Animals for slaughter in terms of meat ^c (including fats)	213	239	296	305
Mleko krowie Cows' milk	590	660	743	774

^a Łącznie z mieszankami zbożowymi. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^c Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

^a Including cereal mixed. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry – in live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry – in post-slaughter warm weight.

Tablica 51. Skup zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych
Table 51. Procurement of cereals and potatoes in farming years

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2009/10	2012/13	2015/16	2016/17
WTYSIĄCACH TON <i>IN THOUSAND TONNES</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	9113,1	11124,1	11943,7	12880,0
w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>	8139,8	8252,9	10098,5	10228,7
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica: <i>wheat</i>	5111,2	5146,3	7083,4	7682,6
żyto <i>rye</i>	1298,1	1149,0	868,7	809,9
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	1153,6	1541,5	1517,3	1883,1
W % ZBIORÓW <i>IN % OF PRODUCTION</i>				
Zboża <i>Cereals</i>	30,6	39,0	42,7	43,1
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe ^a <i>basic cereals^a</i>	29,1	33,8	40,8	40,4
w tym: <i>of which:</i>				
pszenica <i>wheat</i>	52,2	59,8	64,6	71,0
żyto <i>rye</i>	35,0	39,8	43,1	36,8
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	11,9	17,6	24,7	21,8

^a Łącznie z mieszankami zbożowymi.
a Including cereal mixed.

Tablica 51. Skup zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych (dok.)

Table 51. Procurement of cereals and potatoes in farming years (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2009/10	2012/13	2015/16	2016/17
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100				
Zboża Cereals	107,0	115,9	105,1	107,8
w tym: of which:				
zboża podstawowe ^a basic cereals ^a	107,5	106,6	100,6	101,3
w tym: of which:				
pszenica wheat	97,3	87,8	100,0	108,5
żyto rye	128,9	185,6	107,6	93,2
Ziemniaki Potatoes	97,4	108,9	110,8	124,1

^a łącznie z mieszankami zbożowymi.

^a Including cereal mixed.

Tablica 52. Dynamika skupu produktów rolnych (ceny stałe)

Table 52. Indices of agricultural products procurement (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			2010= =100	2015= =100	
OGÓŁEM TOTAL	105,8	106,7	102,8	104,0	130,6	106,9
Produkty: roślinne Products: crop	96,1	107,0	105,2	104,2	133,7	109,6
zwierzęce animal	110,5	106,6	101,7	104,0	128,2	105,8

Tablica 53. Skup zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych według miesięcy^a
Table 53. Procurement of cereals and potatoes in farming years by months^a

Rok gospodarczy <i>Farming year</i> Miesiące <i>Months</i>	Ziarno zbóż ^b <i>Cereals grain^b</i>			Ziemniaki <i>Potatoes</i>	
		pszenicy <i>wheat</i>	żyta <i>rye</i>		
WTYSIĄCACH TON <i>IN THOUSAND TONNES</i>					
2016/2017		10161,9	7653,3	806,0	1883,1
	VII	804,1	518,0	64,0	48,7
	VIII	1695,7	1186,8	130,0	138,8
	IX	986,8	723,5	65,7	349,8
	X	604,6	440,0	50,6	356,0
	XI	524,0	395,3	41,1	321,2
	XII	696,1	576,7	42,1	178,9
	VII – XII	6480,1	4710,4	519,8	1476,9
	I	536,4	428,6	34,9	63,7
	II	539,1	444,4	30,2	60,6
	III	619,4	520,1	32,4	76,6
	IV	383,0	310,8	23,7	62,1
	V	409,9	333,3	19,3	28,0
	VI	324,3	258,2	22,2	54,1
	I – VI	3681,8	2942,9	286,1	406,2
2017/2018					
	VII	426,2	200,3	15,3	44,0
	VIII	2258,6	1562,7	219,8	130,1
	IX	1129,0	853,4	100,1	332,8
	X	853,6	678,3	60,3	350,7
	XI	752,6	618,6	44,0	326,6
	XII	506,4	395,6	28,8	185,2
	VII – XII	6730,5	4793,2	630,3	1412,8
W ODSETKACH <i>IN PERCENT</i>					
2016/2017		100,0	100,0	100,0	100,0
	VII	7,9	6,8	7,9	2,6
	VIII	16,7	15,5	16,1	7,4
	IX	9,7	9,5	8,2	18,6
	X	5,9	5,7	6,3	18,9
	XI	5,2	5,2	5,1	17,1
	XII	6,9	7,5	5,2	9,5
	VII–XII	63,8	61,5	64,5	78,4
	I	5,3		4,3	4,2
	II	5,3	5,8	3,7	4,0
	III	6,1	6,8	4,0	5,0
	IV	3,8	4,1	9,1	3,3
	V	4,0	4,4	2,4	1,5
	VI	3,2	3,4	2,8	2,9
	I–VI	36,2	38,5	35,5	21,6

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 195. ^b Podstawowych (bez ziarna siewnego) łącznie z mieszankami zbożowymi.
a See methodological notes on page 199. b Basic (excluding sowing seed) including cereal mixes.

Tablica 54. Dynamika skupu zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych według miesięcy^a
Table 54. Indices of procurement of cereals and potatoes in farming years by months^a

Rok gospodarczy <i>Farming year</i> Miesiące <i>Months</i>	Ziarno zbóż ^b <i>Cereals grain^b</i>			Ziemniaki <i>Potatoes</i>	
	pszenicy <i>wheat</i>	żyta <i>rye</i>			
ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100 CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100					
2016/2017		101,7	108,8	94,2	124,1
	VII	118,6	141,9	191,0	88,6
	VIII	93,9	102,4	77,2	161,1
	IX	133,2	146,7	91,1	121,1
	X	93,8	99,7	85,7	108,5
	XI	78,8	79,1	73,6	134,7
	XII	103,2	112,8	77,9	213,5
	VII-XII	104,0	114,3	88,3	132,8
	I	107,5	110,4	102,4	102,0
	II	91,6	104,1	63,6	86,8
	III	121,1	128,7	101,2	110,1
	IV	70,4	72,6	77,3	86,6
	V	76,8	76,5	77,4	61,5
	VI	61,8	60,7	62,2	92,0
	I-VI	97,9	101,0	107,0	100,3
2017/2018					
	VII	53,0	38,7	23,8	90,3
	VIII	133,2	131,7	169,0	93,8
	IX	114,4	118,0	152,4	95,1
	X	141,2	154,2	119,1	98,5
	XI	143,6	156,5	107,4	101,7
	XII	72,7	68,6	68,4	103,5
	VII-XII	103,9	101,8	121,3	95,7

a Patrz uwagi metodologiczne str. 195. *b* Podstawowych (bez ziarna siewnego) łącznie z mieszankami zbożowymi.
a See methodological notes on page 199. *b* Basic (excluding sowing seed) including cereal mixes.

Tablica 54. Dynamika skupu zbóż i ziemniaków w latach gospodarczych według miesięcy^a (dok.)
Table 54. Indices of procurement of cereals and potatoes in farming years by months^a (cont.)

Rok gospodarczy <i>Farming year</i> Miesiące <i>Months</i>	Ziarno zbóż ^b <i>Cereals grain^b</i>			Ziemniaki <i>Potatoes</i>
		pszenicy <i>wheat</i>	żyta <i>rye</i>	
OKRES POPRZEDNI = 100 <i>PREVIOUS PERIOD = 100</i>				
2016/2017	101,7	108,8	94,2	124,1
VII	153,2	121,8	179,3	82,8
VIII	210,9	229,1	203,3	285,2
IX	58,2	61,0	50,5	252,1
X	61,3	60,8	77,0	101,8
XI	86,7	89,9	81,1	90,2
XII	132,9	145,9	102,7	55,7
VII-XII	172,4	161,6	194,4	364,7
I	77,1	74,3	82,7	35,6
II	100,5	103,7	86,7	95,1
III	114,9	117,0	107,2	126,3
IV	70,4	72,6	77,3	86,6
V	107,0	107,2	81,4	45,1
VI	79,1	77,5	114,7	192,7
I-VI	56,8	62,5	55,0	27,5
2017/2018				
VII	131,4	77,6	68,8	81,4
VIII	530,0	780,0	1441,3	296,1
IX	50,0	54,6	45,6	255,7
X	75,6	79,5	60,2	105,4
XI	88,2	91,2	73,1	93,1
XII	67,3	63,9	65,3	56,7
VII-XII	182,8	162,9	220,3	347,8

a Patrz uwagi metodologiczne str. 195. *b* Podstawowych (bez ziarna siewnego) łącznie z mieszkankami zbożowymi.
a See methodological notes on page 199. *b* Basic (excluding sowing seed) including cereal mixes.

Tablica 55. Skup żywca rzeźnego i mleka według miesięcy^a
Table 55. Procurement of animals for slaughter and milk by months^a

Lata Years Miesiące Months	Żywiec rzeźny ^b <i>Animals for slaughter^b</i>					Mleko krowie Cows milk
	w wadze żywej <i>in live weight</i>	w przeliczeniu na mięso ^c (łącznie z tłuszczami) <i>in terms of meat^c (including fats)</i>				
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>			
			wołowy ^d <i>cattle^d</i>	wieprzowy <i>pigs</i>	drobiowy <i>poultry</i>	
	W TYSIĄCACH TON <i>IN THOUSAND TONNES</i>					W MLN LITRÓW <i>IN MLN L</i>
2017	6359,3	4456,9	488,5	1759,2	2201,0	11312,9
I	381,3	270,4	16,7	95,8	157,7	157,7
II	356,4	252,7	16,3	92,8	143,4	143,4
III	406,9	288,2	19,9	107,5	160,5	160,5
IV	372,4	264,3	15,8	94,2	154,0	154,0
V	386,7	273,8	18,2	97,6	157,7	157,7
VI	465,3	327,7	19,0	90,4	218,1	218,1
I-VI	3111,9	228,6	228,6	847,6	847,6	5705,1
VII	397,6	281,2	19,5	100,6	161,0	161,0
VIII	411,4	291,9	19,2	108,8	163,6	163,6
IX	408,5	288,8	20,1	103,8	164,8	164,8
X	425,3	302,1	19,4	114,5	167,9	167,9
XI	434,8	309,1	18,7	115,0	175,2	175,2
XII	388,8	276,7	16,2	105,4	154,9	154,9
VII-XII	3247,4	2274,4	259,9	911,6	1099,4	5607,8
	W ODSETKACH <i>IN PERCENT</i>					
2017	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I-VI	48,9	49,0	46,8	48,2	50,0	50,4
VII-XII	51,1	51,0	53,2	51,8	50,0	49,6

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 195. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób. ^c W wadze poubojowej ciepłej (wbc). ^d Łącznie z cielęcym.

^a See methodological notes on page 199. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry. ^c In post-slaughter warm weight. ^d Including calves.

Tablica. 56. Dynamika skupu żywca rzeźnego i mleka według miesięcy^a
 Table 56. Indices of procurement of animals for slaughter and milk by months^a

Lata Years Miesiące Months	Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b					Mleko krowie Cows' milk
	w wadze żywej in live weight	w przeliczeniu na mięso ^c (łącznie z tłuszczami) in terms of meat ^c (including fats)				
		razem total	w tym of which			
			wołowy ^d cattle ^d	wieprzowy pigs	drobiowy poultry	

ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100

CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100

2017	104,1	103,4	113,9	97,4	106,6	104,7
I	105,0	104,6	108,3	97,1	109,4	103,9
II	98,4	98,2	99,8	94,0	101,0	100,0
III	81,1	81,4	103,4	104,7	69,3	105,0
IV	99,9	100,0	94,1	100,6	100,2	104,1
V	106,1	105,7	113,5	102,1	107,2	103,2
VI	124,2	123,6	109,3	97,3	141,1	106,0
I-VI	105,3	104,8	108,3	96,8	111,0	104,0
VII	112,0	111,9	123,2	115,9	108,4	106,6
VIII	110,3	110,0	122,7	111,5	107,8	105,6
IX	109,5	109,1	125,3	107,8	108,3	105,1
X	107,3	107,2	124,6	113,1	102,1	105,5
XI	108,6	108,8	109,1	112,1	106,7	105,2
XII	100,7	100,6	101,2	100,2	100,9	104,5
VII-XII	103,0	102,2	119,3	98,0	102,5	105,3

OKRES POPRZEDNI = 100

PREVIOUS PERIOD = 100

2017	104,1	103,4	113,9	97,4	106,6	104,7
I	98,7	98,3	104,0	91,1	102,7	103,4
II	93,5	93,5	98,3	96,8	91,0	92,7
III	114,2	114,0	121,9	115,8	111,9	113,3
IV	91,5	91,7	79,1	87,6	95,9	98,6
V	103,8	103,6	115,5	103,6	102,4	106,1
VI	120,3	119,7	104,1	92,7	138,3	97,0
I-VI	98,7	98,1	105,0	91,1	102,7	107,1
VII	85,5	85,8	102,6	111,3	73,8	101,6
VIII	103,5	103,8	98,8	108,1	101,7	97,3
IX	99,2	99,0	104,4	95,5	100,7	94,2
X	104,2	104,6	97,4	110,3	101,9	99,7
XI	102,2	102,3	95,9	100,5	104,3	95,4
XII	89,4	89,5	86,8	91,6	88,5	106,8
VII-XII	104,4	104,2	113,7	107,5	99,8	98,3

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 195. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób. ^c W wadze poubojowej ciepłej (wbc). ^d łącznie z cielęcym.

^a See methodological notes on page 199. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry. ^c In post-slaughter warm weight. ^d Including calves.

**Tablica 57. Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków^a
Stan w czerwcu**

 Table 57. *Agricultural land area by land type^a
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010 ^b	2013	2016	2017
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
W tysiącach hektarów <i>In thousand hectares</i>				
OGÓŁEM TOTAL	14859,7	14609,2	14543,3	14620,3
W dobrej kulturze rolnej <i>In good agricultural condition</i>	14447,8	14409,9	14405,6	14490,1
Pod zasiewami <i>Sown area</i>	10365,9	10313,0	10640,0	10757,0
Grunty ugorowane <i>Fallow land</i>	431,6	446,5	165,6	150,4
Uprawy trwałe <i>Permanent crops</i>	389,7	412,2	393,4	384,3
w tym sady <i>of which orchards</i>	366,7	362,6	376,5	362,0
Ogrody przydomowe <i>Kitchen gardens</i>	31,1	31,8	31,1	27,7
Łąki trwałe <i>Permanent meadows</i>	2578,3	2564,6	2698,0	2795,8
Pastwiska trwałe <i>Permanent pastures</i>	651,2	641,8	477,5	374,8
Pozostałe <i>Others</i>	411,9	199,3	137,7	130,3
W odsetkach <i>In percent</i>				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
W dobrej kulturze rolnej <i>In good agricultural condition</i>	97,2	98,6	99,1	99,1
Pod zasiewami <i>Sown area</i>	69,8	70,6	73,2	73,6
Grunty ugorowane <i>Fallow land</i>	2,9	3,1	1,1	1,0
Uprawy trwałe <i>Permanent crops</i>	2,6	2,8	2,7	2,6
w tym sady <i>of which orchards</i>	2,5	2,5	2,6	2,2
Ogrody przydomowe <i>Kitchen gardens</i>	0,2	0,2	0,2	0,2
Łąki trwałe <i>Permanent meadows</i>	17,4	17,6	18,6	19,1
Pastwiska trwałe <i>Permanent pastures</i>	4,4	4,4	3,3	2,6
Pozostałe <i>Others</i>	2,8	1,4	0,9	0,9

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 196. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a See methodological notes on page 200. b Data of the Agricultural Census.

**Tablica 57. Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków^a (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 57. *Agricultural land area by land type^a (cont.)
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010 ^b	2013	2016	2017
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE <i>OF WHICH PRIVATE FARMS</i> W tysiącach hektarów <i>In thousand hectares</i>				
OGÓŁEM TOTAL	13212,4	13265,8	13294,2	13438,9
W dobrej kulturze rolnej <i>In good agricultural condition</i>	12900,4	13103,0	13182,9	13353,5
Pod zasiewami <i>Sown area</i>	9107,1	9219,8	9615,8	9773,7
Grunty ugorowane <i>Fallow land</i>	367,7	412,8	150,8	137,2
Uprawy trwałe <i>Permanent crops</i>	378,8	398,2	386,9	377,8
w tym sady <i>of which orchards</i>	358,4	356,6	371,2	357,4
Ogrody przydomowe <i>Kitchen gardens</i>	30,6	31,5	31,0	27,6
Łąki trwałe <i>Permanent meadows</i>	2418,6	2454,2	2589,4	2691,8
Pastwiska trwałe <i>Permanent pastures</i>	597,6	586,6	409,0	345,3
Pozostałe <i>Others</i>	312,0	162,7	111,3	85,5
W odsetkach <i>In percent</i>				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0
W dobrej kulturze rolnej <i>In good agricultural condition</i>	98,8	98,8	99,2	99,4
Pod zasiewami <i>Sown area</i>	68,9	69,5	72,4	72,7
Grunty ugorowane <i>Fallow land</i>	2,8	3,1	1,1	1,0
Uprawy trwałe <i>Permanent crops</i>	2,9	3,0	2,9	2,8
w tym sady <i>of which orchards</i>	2,8	2,7	2,8	2,7
Ogrody przydomowe <i>Kitchen gardens</i>	0,2	0,2	0,2	0,2
Łąki trwałe <i>Permanent meadows</i>	18,3	18,5	19,5	20,0
Pastwiska trwałe <i>Permanent pastures</i>	4,5	4,4	3,1	2,6
Pozostałe <i>Others</i>	2,4	1,2	0,8	0,6

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 196. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego
a See methodological notes on page 200. b Data of the Agricultural Census.

Tablica 58. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych
 Table 58. Farms by area groups of agricultural land

Lata Years	Ogółem Total	O powierzchni użytków rolnych Area of agricultural land					
		0-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej 15 ha and more

GOSPODARSTWA

FARMS

W tysiącach

In thousand

2010 ^a	1509,1	24,9	300,6	489,8	346,3	151,5	196,1
2013	1429,0	34,4	277,6	455,3	315,2	141,3	205,3
2016	1410,7	22,8	271,2	465,9	309,9	137,3	203,6
2017	1405,7	20,5	253,1	449,5	316,0	142,4	214,1

W odsetkach

In percent

2010 ^a	100,0	1,6	19,9	32,6	22,9	10,0	13,0
2013	100,0	2,4	19,4	31,9	22,1	9,9	14,3
2016	100,0	1,6	19,2	33,1	22,0	9,7	14,4
2017	100,0	1,5	18,7	32,0	22,5	10,1	15,2

POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH

AGRICULTURAL LAND AREA

W tysiącach ha

In thousand ha

2010 ^a	14859,7	18,5	441,4	1600,1	2467,4	1839,7	8492,6
2013	14609,2	29,2	404,0	1477,4	2228,3	1709,1	8761,2
2016	14543,3	17,7	396,2	1507,7	2184,2	1659,3	8778,2
2017	14620,3	13,7	389,0	1446,2	2204,7	1706,9	8859,8

W odsetkach

In percent

2010 ^a	100,0	0,1	3,0	10,8	16,6	12,4	57,2
2013	100,0	0,2	2,8	10,1	15,2	11,7	60,0
2016	100,0	0,1	2,7	10,4	15,0	11,4	60,4
2017	100,0	0,1	2,7	9,9	15,1	11,7	60,5

PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWIE W HA

AVERAGE AREA OF AGRICULTURAL LAND IN THE FARM IN HA

2010 ^a	9,8	0,7	1,5	3,3	7,1	12,1	43,3
2013	10,2	0,8	1,5	3,2	7,1	12,1	42,7
2016	10,3	0,8	1,5	3,2	7,0	12,1	43,1
2017	10,4	0,7	1,5	3,2	7,0	12,0	41,4

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a Data of the Agricultural Census.

Tablica 59. Gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych

Table 59. Private farms exceeding 1 ha of agricultural land by area groups

Lata Years	Ogółem Total	O powierzchni użytków rolnych Area of agricultural land				
		1–2 ha	2–5	5–10	10–15	15 ha i więcej 15 ha and more
GOSPODARSTWA FARMS						
W tysiącach In thousand						
2010 ^a	1480,2	300,5	489,5	346,1	151,4	192,8
2013	1391,1	277,5	455,1	315,0	141,2	202,3
2016	1383,9	271,1	465,7	309,7	137,0	200,4
2017	1381,4	263,0	449,3	315,8	142,2	211,1
W odsetkach In percent						
2010 ^a	100,0	20,3	33,1	23,4	10,2	13,0
2013	100,0	19,9	32,8	22,6	10,2	14,5
2016	100,0	19,6	33,7	22,4	9,9	14,4
2017	100,0	19,0	32,5	22,9	10,3	15,3
POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND AREA						
W tysiącach ha In thousand ha						
2010 ^a	13194,0	441,2	1599,3	2465,5	1837,8	6850,2
2013	13236,6	403,9	1476,7	2226,7	1707,6	7421,7
2016	13276,5	396,0	1506,9	2182,3	1656,4	7534,9
2017	13425,3	388,9	1445,4	2202,9	1704,5	7683,6
W odsetkach In percent						
2010 ^a	100,0	3,3	12,1	18,7	13,9	51,9
2013	100,0	3,1	11,2	16,8	12,9	56,0
2016	100,0	3,0	11,4	16,4	12,5	56,7
2017	100,0	2,9	10,8	16,4	12,7	57,2
PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH W GOSPODARSTWIE W HA AVERAGE AREA OF AGRICULTURAL LAND IN THE FARM IN HA						
2010 ^a	8,9	1,5	3,3	7,1	12,1	35,5
2013	9,5	1,5	3,2	7,1	12,1	36,7
2016	9,6	1,5	3,2	7,0	12,1	37,6
2017	9,7	1,5	3,2	7,0	12,0	36,4

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

^a Data of the Agricultural Census.

Tablica 60. Średnie miesięczne temperatury powietrza
Table 60. Monthly average air temperatures

Stacje Meteorologiczne Lata <i>Meteorological Stations/Years</i>		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
		w stopniach Celsjusza <i>in Celsius degrees</i>												
POLSKA <i>POLAND</i>														
	2010	-7,1	-1,7	3,2	8,5	12,2	16,8	20,9	18,7	12,3	6,0	5,5	-5,3	7,5
	2016	-2,6	3,3	3,9	8,7	14,6	18,2	18,9	17,7	15,7	7,6	3,3	1,0	9,2
	2017	-3,8	-0,1	5,8	7,1	13,6	17,6	18,1	19,0	13,4	9,9	4,6	2,2	9,0
Bielsko-Biała														
	2010	-6,0	-0,9	3,6	8,7	11,8	16,8	19,7	18,2	12,1	6,5	7,2	-3,3	7,9
	2016	-1,4	4,1	4,2	9,0	13,6	18,0	18,9	17,6	16,0	7,7	4,8	0,1	9,4
	2017	-4,9	0,9	6,3	7,2	13,8	18,5	18,8	19,9	13,1	10,1	4,7	2,3	9,2
Kielce														
	2010	-7,3	-2,1	2,2	8,3	13,0	16,9	20,3	18,5	11,8	5,1	5,8	-5,4	7,3
	2016	-3,1	3,1	3,6	8,5	14,3	18,5	18,9	17,4	15,0	7,1	2,8	-0,1	8,8
	2017	-6,1	-1,2	5,1	6,7	13,3	17,9	18,4	19,4	13,5	9,2	3,7	1,3	8,4
Olsztyn														
	2010	-8,9	-2,9	2,2	7,9	11,8	16,0	20,9	19,0	12,0	5,3	4,2	-6,7	6,7
	2016	-3,9	2,4	3,2	8,2	14,7	17,7	18,3	17,3	14,3	6,6	2,6	1,2	8,6
	2017	-3,3	-1,1	4,5	6,3	13,0	16,3	17,1	18,0	13,3	9,1	4,2	1,9	8,3
Poznań														
	2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
	2016	-1,6	3,7	4,0	9,0	15,9	18,9	19,5	18,2	17,1	8,3	3,1	1,7	9,8
	2017	-2,2	0,5	6,7	7,7	14,2	18,1	18,6	19,3	13,7	11,0	5,5	2,9	9,7
Rzeszów														
	2010	-6,7	-2,0	3,4	9,1	14,2	17,8	20,6	19,3	12,4	5,7	7,4	-4,1	8,1
	2016	-2,9	4,2	4,6	9,9	14,4	19,2	19,7	18,3	15,8	7,4	3,4	-0,3	9,5
	2017	-5,7	-0,1	6,3	8,0	13,7	19,0	19,2	20,1	14,2	10,0	4,4	2,2	9,3
Suwałki														
	2010	-10,6	-4,0	0,6	7,4	13,3	16,2	21,0	19,0	11,4	4,3	3,7	-7,4	6,2
	2016	-5,9	1,4	1,9	7,2	14,5	17,3	18,1	17,0	13,3	5,3	1,3	0,2	7,6
	2017	-4,5	-1,9	3,8	5,5	12,4	15,6	16,7	17,5	12,8	7,6	3,6	0,9	7,5
Szczecin														
	2010	-5,6	-0,4	4,0	8,8	11,1	16,5	21,7	18,5	13,1	7,6	4,8	-4,6	8,0
	2016	-0,9	3,7	4,3	8,8	15,7	18,5	19,0	17,8	16,8	8,6	3,9	3,1	9,9
	2017	-0,7	1,6	6,7	7,4	14,1	17,2	17,7	18,2	13,6	11,2	5,8	3,4	9,7
Ustka														
	2010	-5,0	-0,7	3,2	6,3	9,0	14,6	20,4	18,5	13,7	7,6	5,0	-4,0	7,4
	2016	-1,2	3,3	3,8	7,6	12,5	15,6	18,3	17,5	16,0	9,0	4,9	3,8	9,3
	2017	0,1	0,8	4,8	6,2	12,0	16,0	16,9	18,0	14,6	11,5	6,1	3,4	9,2
Warszawa														
	2010	-8,0	-1,9	3,9	9,5	13,6	17,8	21,9	19,7	12,4	6,1	5,8	-5,4	8,0
	2016	-2,9	3,6	4,2	9,7	16,0	19,5	20,0	18,8	16,4	7,6	3,2	1,2	9,8
	2017	-3,7	-0,8	6,1	7,7	14,6	18,5	18,9	19,7	14,0	10,0	4,9	2,5	9,4
Włodawa														
	2010	-9,0	-2,9	2,9	9,1	14,8	18,0	21,6	19,9	12,0	5,4	5,9	-4,9	7,7
	2016	-4,6	3,0	3,7	9,3	14,7	18,5	19,5	18,2	14,8	6,7	2,1	-0,1	8,8
	2017	-5,4	-1,8	5,6	7,3	13,9	18,2	18,4	19,5	13,9	8,9	3,5	1,8	8,7
Wrocław														
	2010	-5,8	-0,9	4,0	9,4	12,6	17,6	21,3	18,9	12,7	6,9	6,2	-5,1	8,2
	2016	-0,3	4,9	5,2	9,5	15,7	19,5	20,3	19,0	17,5	9,1	4,1	2,0	10,5
	2017	-2,4	1,9	7,6	8,6	15,0	19,3	19,9	20,2	13,8	11,5	6,1	3,4	10,4

Źródło: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy.

Source: The Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 61. Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych
 Table 61. Monthly average sums of atmospheric precipitation

Stacje Meteorologiczne/Lata Meteorological Stations/Years		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
		w milimetrach in millimetres												
POLSKA POLAND														
	2010	33	26	34	34	155	67	106	136	91	14	85	49	830
	2016	29	55	34	41	48	62	126	58	25	95	45	44	660
	2017	17	33	40	64	46	76	101	71	110	91	49	40	740
Bielsko-Biała														
	2010	54	40	25	74	512	165	144	204	115	25	57	64	1478
	2016	34	98	57	97	72	64	211	87	68	190	54	44	1076
	2017	10	48	62	153	81	57	104	77	324	100	74	27	1115
Kielce														
	2010	28	32	35	18	129	79	96	127	105	7	47	40	744
	2016	33	96	31	64	22	35	100	60	37	61	29	52	620
	2017	18	30	36	105	46	22	72	61	131	93	56	43	712
Olsztyn														
	2010	29	22	36	15	150	79	65	130	32	21	113	62	753
	2016	21	44	14	28	49	85	143	68	21	130	82	53	737
	2017	19	48	55	70	24	80	116	51	231	162	55	62	973
Poznań														
	2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	59	715
	2016	39	41	45	48	41	74	128	36	3	75	38	39	608
	2017	22	34	38	34	33	87	127	97	40	68	42	47	668
Rzeszów														
	2010	39	49	22	50	177	126	200	99	98	18	38	51	966
	2016	30	67	36	47	44	86	113	47	39	88	30	54	680
	2017	12	22	35	49	51	22	36	32	70	63	42	46	478
Suwałki														
	2010	24	29	30	34	136	80	87	125	51	25	61	48	729
	2016	27	59	35	39	41	63	80	78	35	95	68	46	666
	2017	22	36	78	76	25	112	129	49	88	125	56	64	856
Szczecin														
	2010	35	23	43	27	75	21	63	172	55	32	109	61	715
	2016	27	41	28	20	19	69	50	48	13,7	55	40	58	468
	2017	30	38	38	42	91	133	193	44	30	94	74	34	840
Ustka														
	2010	46	29	24	10	122	28	119	194	112	56	126	81	947
	2016	28	47	24	16	19	64	131	131	20	63	71	39	652
	2017	38	46	32	34	9	83	125	72	90	112	94	90	824
Warszawa														
	2010	25	37	24	39	116	87	92	143	89	3	109	34	798
	2016	21	67	33	31	28	56	71	61	11	110	41	63	593
	2017	19	39	39	48	49	86	90	48	127	83	45	33	705
Włodawa														
	2010	25	27	18	19	91	53	62	129	85	12	54	33	609
	2016	41	53	60	70	26	67	133	27	8	85	46	38	653
	2017	11	34	44	57	34	24	116	41	105	85	39	29	618
Wrocław														
	2010	30	8	40	36	112	33	130	89	108	3	57	47	692
	2016	32	47	52	45	39	78	111	24	40	80	38	25	611
	2017	12	22	33	60	17	48	169	41	61	70	29	23	586

Źródło: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy.
 Source: The Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 62. Uśłonecznienie
Table 62. Insolation

Stacje Meteorologiczne Lata <i>Meteorological Stations/Years</i>	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I–XII
	w godzinach <i>in hours</i>												
Kielce													
2010	44	66	138	200	99	249	245	212	122	158	54	41	1628
2016	70	51	111	160	250	276	219	250	229	62	66	51	1795
2017	104	81	117	129	218	281	234	263	125	88	47	33	1720
Poznań													
2010	35	52	107	254	103	302	315	210	156	162	22	17	1735
2016	.	72	66	201	265	280	252	246	234	61	82	48	1807
2017	80	56	141	154	247	266	238	261	113	108	36	39	1739
Rzeszów													
2010	36	81	167	200	160	252	289	272	137	155	68	40	1857
2016	49	50	95	160	354
2017
Suwałki													
2010	66	33	140	199	192	259	293	241	128	171	35	11	1768
2016	41	32	68	130	261	282	167	169	203	61	28	28	1470
2017	33	38	89	139	268	.	.	216	125	43	15	12	978
Szczecin													
2010	28	35	82	214	116	301	335	152	145	120	10	15	1553
2016	56	62	117	200	288	268	196	218	256	43	62	49	1815
2017	51	66	143	143	240	216	197	229	131	96	50	34	1596
Warszawa													
2010	48	76	191	238	214	336	351	302	186	190	46	27	2205
2016	58	48	100	164	286	325	228	251	238	47	48	42	1835
2017	68	45	80	113	229	231	188	209	79	64	24	22	1352
Włodawa													
2010	45	55	138	183	184	279	265	225	120	158	52	25	1729
2016	37	48	102	144	257	295	212	237	223	.	40	30	1625
2017	47	45	86	164	296	310	270	281	126	64	35	22	1746
Wrocław													
2010	44	80	144	241	105	287	276	214	177	144	58	30	1800
2016	63	75	100	190	268	271	241	256	247	58	67	83	1919
2017	103	65	168	144	252	290	241	279	130	112	59	44	1887

Źródło: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy.

Source: The Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

Tablica 63. Zaopatrzenie rolnictwa w kwalifikowany materiał siewny
 Table 63. Supply of agriculture with qualified seeds

Wyszczególnienie Specification	2009/10	2012/13	2015/16	2016/17
SKUP MATERIAŁU SIEWNEGO PROCUREMENT OF SEEDS				
w tonach in tonnes				
Zboża podstawowe Basic cereals	62310	82833	106431	66862
pszenica wheat	24824	31689	47127	29266
żyto rye	5672	8956	12496	3985
jęczmień barley	11887	18761	18445	13638
owies oats	6918	5593	5524	5100
pszenżyto triticale	13009	17834	22839	14873
Ziemniaki Potatoes	46740	35038	30223	43175
SPRZEDAŻ MATERIAŁU SIEWNEGO^a SALES OF SEEDS^a				
w tonach in tonnes				
Zboża podstawowe Basic cereals	146647	170046	173970	179904
pszenica wheat	67811	78210	80634	82401
żyto rye	11587	12850	13187	12353
jęczmień barley	29153	33003	32290	34027
owies oats	10124	10032	10507	11367
pszenżyto triticale	27972	35951	37352	39756
Ziemniaki Potatoes	62403	55897	55873	53481
rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Zboża podstawowe Basic cereals	103,9	97,5	100,7	103,4
pszenica wheat	107,2	93,1	95,2	102,2
żyto rye	98,3	104,0	106,2	93,7
jęczmień barley	105,2	90,0	108,5	105,4
owies oats	104,0	95,1	104,3	108,2
pszenżyto triticale	97,6	116,6	104,5	106,4
Ziemniaki Potatoes	112,0	97,0	106,4	95,7

^a Dane według szacunku rzeczoznawców GUS.
^a Data by estimates of Statistics Poland experts.

Tablica 63. Zaopatrzenie rolnictwa w kwalifikowany materiał siewny (dok.)Table 63. *Supply of agriculture with qualified seeds (cont.)*

Wyszczególnienie Specification	2009/10	2012/13	2015/16	2016/17
SPRZEDAŻ MATERIAŁU SIEWNEGO ^a (dok.) SALES OF SEEDS ^a (cont.) na 1 ha powierzchni zasiewów w kg per 1 ha of sown area in kg				
Zboża podstawowe Basic cereals	21,3	29,6	28,9	29,7
pszenica wheat	28,9	36,6	34,6	34,6
żyto rye	8,3	11,0	14,0	13,8
jęczmień barley	25,2	40,2	33,6	34,0
owies oats	19,3	23,1	21,1	22,8
pszenżyto triticale	19,1	30,6	29,2	30,8
Ziemniaki Potatoes	122,9	161,5	180,3	151,6

a Dane według szacunku rzeczoznawców GUS.

a Data by estimates of Statistics Poland experts.

Tablica 64. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)Table 64. *Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in farming years (in terms of pure ingredient)*

Wyszczególnienie Specification	2009/10 ^a	2012/13	2015/16	2016/17
WTYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES				
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b Mineral or chemical fertilizers ^b	1776,9	1943,4	1895,4	2049,8
azotowe nitrogenous	1027,6	1179,1	1043,0	1150,6
fosforowe phosphatic	352,6	374,1	325,9	343,4
potasowe potassic	396,7	390,2	526,5	555,8
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	591,5	634,7	995,1	774,9
rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b Mineral or chemical fertilizers ^b	93,5	103,2	105,8	108,1
azotowe nitrogenous	93,8	107,7	103,9	110,3
fosforowe phosphatic	93,9	100,9	107,3	105,4
potasowe potassic	92,5	93,3	108,6	105,6
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	111,6	125,0	175,3	77,9

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers.

Tablica 64. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (dok.)
 Table 64. Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in farming years (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2009/10 ^a	2012/13	2015/16	2016/17
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg				
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b Mineral or chemical fertilizers ^b	119,6	133,0	130,3	140,2
azotowe nitrogenous	69,2	80,7	71,7	78,7
fosforowe phosphatic	23,7	25,6	22,4	23,5
potasowe potassic	26,7	26,7	36,2	38,0
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	39,8	43,4	68,4	53,0
rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b Mineral or chemical fertilizers ^b	101,4	105,7	105,8	107,6
azotowe nitrogenous	101,8	110,4	103,9	109,8
fosforowe phosphatic	107,7	103,2	107,2	104,9
potasowe potassic	100,4	95,7	108,7	105,0
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	121,0	128,0	175,4	77,5

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
^a Data of the Agricultural Census. ^b Including mixed fertilizers.

Tablica 65. Produkcja nawozów mineralnych lub chemicznych^a według miesięcy (w przeliczeniu na czysty składnik)
 Table 65. Production of mineral or chemical fertilizers^a by months (in terms of pure ingredient)

Nawozy Fertilizers		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I–XII ^b
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES														
Azotowe Nitrogenous	2010	153	148	159	141	120	118	89,8	113	112	126	146	164	1637
	2016	180	169	187	175	176	129	108	143	154	167	183	199	1967
	2017	182	171	190	186	183	133	156	167	163	176	171	183	2063
Fosforowe Phosphatic	2010	33,8	38,9	40,9	36,8	32,8	37,5	38,0	50,6	39,5	39,8	46,7	42,8	486
	2016	39,4	36,9	46,0	43,1	47,8	38,9	41,7	29,9	31,1	33,4	36,7	45,6	475
	2017	46,3	37,6	42,5	43,7	41,5	29,6	35,5	31,8	36,5	39,1	38,4	41,5	464

^a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. ^b Sprawozdawcze dane roczne mogą nie być zgodne z danymi wynikającymi z sumy danych miesięcznych.
^a Including mixed fertilizers. ^b Annual data could not correspond with data resulting from the summing up of monthly data.

Tablica 65. Produkcja nawozów mineralnych lub chemicznych^a według miesięcy (dok.)
 Table 65. Production of mineral or chemical fertilizers^a by months (cont.)

Nawozy Fertilizers		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I–XII ^b
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100														
Azotowe Nitrogenous	2010	128,3	107,8	98,8	98,8	81,7	100,7	83,4	109,4	101,4	112,5	125,1	128,0	105,9
	2016	98,9	104,3	97,9	98,9	100,6	104,9	68,4	119,2	91,7	96,0	102,2	101,5	97,8
	2017	101,2	101,5	101,4	106,0	103,9	103,2	144,4	117,3	106,1	105,7	93,3	92,0	103,8
Fosforowe Phosphatic	2010	200,1	166,4	130,9	206,6	266,4	268,4	238,3	247,9	229,1	177,4	232,4	136,6	201,7
	2016	100,3	107,3	102,7	104,4	153,2	85,1	88,9	71,2	93,7	84,8	101,9	131,8	100,0
	2017	117,4	101,9	92,4	101,5	86,8	76,1	85,3	106,2	117,3	117,0	104,8	90,9	98,7

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Sprawozdawcze dane roczne mogą nie być zgodne z danymi wynikającymi z sumy danych miesięcznych.

a Including mixed fertilizers. b Annual data could not correspond with data resulting from the summing up of monthly data.

Tablica 66. Produkcja pestycydów według miesięcy
 Table 66. Production of pesticides by months

Lata Miesiące Years Months		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I–XII ^a
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES														
2010		3,0	3,1	3,6	3,5	1,8	1,6	1,4	1,7	2,0	2,1	1,7	2,2	29,0
2016		2,4	2,6	2,7	2,7	3,2	3,5	2,1	2,6	2,8	3,1	4,2	3,8	46,5
2017		4,2	4,2	5,6	4,8	4,8	5,0	3,3	3,9	4,0	4,1	3,7	4,4	52,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100														
2010		121,7	99,6	117,2	116,1	86,4	125,3	149,7	187,9	243,2	273,2	198,3	325,6	103,3
2016		95,6	70,2	90,6	108,4	135,7	135,7	84,8	169,1	175,6	134,5	162,9	98,4	105,9
2017		175,9	158,6	207,2	179,2	150,1	143,0	158,9	151,3	142,8	133,3	89,6	113,4	146,0

a Sprawozdawcze dane roczne mogą nie być zgodne z danymi wynikającymi z sumy danych miesięcznych.

a Annual data could not correspond with data resulting from the summing up of monthly data.

Tablica 67. Sprzedaż środków ochrony roślin
 Table 67. Sales of plant protection products

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017
W tonach masy towarowej <i>In tonnes of commodity mass</i>				
OGÓŁEM TOTAL	51613	61197	68106	71446
Owadobójcze <i>Insecticides</i>	2945	4381	4569	5440
Grzybobójcze i zaprawy nasienne <i>Fungicides and seed treatments</i>	12867	15698	18253	17429
Chwastobójcze <i>Herbicides</i>	30228	36676	39544	43030
Regulatory wzrostu <i>Plant growth regulators</i>	3014	3045	4251	4261
Gryzoniobójcze <i>Rodenticides</i>	147	22	46	1
Pozostałe <i>Others</i>	2412	1376	1443	1285
W tonach substancji czynnej <i>In tonnes of active substances</i>				
OGÓŁEM TOTAL	19449	22204	24463	25075
Owadobójcze <i>Insecticides</i>	905	1310	1479	1809
Grzybobójcze i zaprawy nasienne <i>Fungicides and seed treatments</i>	5755	6700	7825	7213
Chwastobójcze <i>Herbicides</i>	10489	12518	12692	13655
Regulatory wzrostu <i>Plant growth regulators</i>	1522	1494	2174	2144
Gryzoniobójcze <i>Rodenticides</i>	29	0,3	0,6	0,0
Pozostałe <i>Others</i>	748	182	292	253

Tablica 68. Zużycie środków ochrony roślin w wybranych uprawach w 2016 r.^a
 Table 68. Consumption of plant protection products in chosen crops in 2016^a

Wyszczególnienie Specification	Pszonżyto ozime Winter triticale	Kukurydza Maize	Burak cuk- rowy Sugar beets	Cebula Onion	Marchew Carrot	Grusza Pear
Całkowita masa substancji czynnej w kg Total mass of active substances in kg						
OGÓŁEM TOTAL	742531,49	512674,96	500142,44	98403,19	25401,36	26163,38
Grzybobójcze i bakteriocydy <i>Fungicides and bacteriocides</i>	229122,81	16571,30	47371,12	53164,54	8406,18	24124,78
Herbicydy, środki hamujące wzrost pędów i środki mchobójcze <i>Herbicides, haulm destructors and moss killers</i>	430400,05	484765,15	440115,53	38421,65	14690,65	536,26
Owadobójcze i akarocydy <i>Insecticides and acaricides</i>	9145,48	4533,68	8316,65	403,61	2272,77	1478,10
Moluskocydy <i>Molluscicides</i>	–	–	–	–	–	–
Regulatory wzrostu roślin <i>Plant growth regulators</i>	70753,19	2,60	4,15	6337,76	0,14	10,52
Pozostałe <i>Others</i>	3109,96	6802,23	4334,99	75,63	31,62	13,72

Średnie zużycie substancji czynnej w kg/ha
Average consumption of active substances in kg/ha

OGÓŁEM TOTAL	0,763	0,751	2,674	4,561	1,658	6,078
Grzybobójcze i bakteriocydy <i>Fungicides and bacteriocides</i>	0,235	0,024	0,253	2,464	0,549	5,605
Herbicydy, środki hamujące wzrost pędów i środki mchobójcze <i>Herbicides, haulm destructors and moss killers</i>	0,442	0,710	2,353	1,781	0,959	0,125
Owadobójcze i akarocydy <i>Insecticides and acaricides</i>	0,009	0,007	0,044	0,019	0,148	0,343
Moluskocydy <i>Molluscicides</i>	–	–	–	–	–	–
Regulatory wzrostu roślin <i>Plant growth regulators</i>	0,073	0,000	0,000	0,294	0,000	0,002
Pozostałe <i>Others</i>	0,003	0,010	0,023	0,004	0,002	0,003

^a Dane opracowane przez Instytut Ochrony Roślin-PIB Oddział w Sońnicowicach.
^a Data was compiled of The Institute of Plant Protection in Sońnicowice.

Tablica 69. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym
 Table 69. Average prices of arable land and meadows in private turnover

Wyszczególnienie Specification		Cena za 1 ha Price per ha		
		w zł in zł	w dt in dt	
			żyta rye	żywca rzeźnego wieprzowego pigs for slaughter
Grunty orne Arable land	2010	18037	371,3	47,1
	2016	39706	669,2	86,1
	2017	41288	653,0	89,6
dobre (pszenno-buraczane) fertile	2010	21553	443,7	56,3
	2016	52012	876,7	112,8
	2017	52586	831,7	114,1
średnie (żytnio-ziemniaczane) medium fertile	2010	18841	387,8	49,2
	2016	40341	679,9	87,5
	2017	42196	667,3	91,5
słabe (piaszczyste) barren	2010	14800	304,7	38,6
	2016	27771	468,1	60,2
	2017	29277	463,0	63,5
Łąki: dobre Meadows: fertile	2010	14612	300,8	38,2
	2016	27212	458,7	59,0
	2017	27655	437,4	60,0
słabe poor	2010	11291	232,4	29,5
	2016	22252	375,1	48,3
	2017	22320	353,0	48,4

Tablica 70. Wskaźniki cen produkcji rolniczej
 Table 70. Price indices of agricultural production

Wyszczególnienie Specification (grupowanie metodą rodzaju działalności) (grouping by the kind of activity method)	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			2010= =100	2015= =100	
Produkcja globalna Gross output	108,6	100,9	97,9	107,4	115,7	105,1
Roślinna Crop	118,3	99,1	96,2	102,7	106,6	98,8
Zwierzęca Animal	99,1	102,9	99,6	112,1	127,0	111,7
Produkcja towarowa Market output	107,0	101,9	97,6	108,5	118,7	105,9
w tym skup of which procurement	105,2	99,5	98,4	109,7	121,2	107,9
Roślinna Crop	119,2	100,6	94,8	103,5	108,4	98,1
Zwierzęca Animal	98,7	103,2	99,6	111,8	127,8	111,4

Tablica 71. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
 Table 71. Average procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
W ZŁ IN ZL				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt: Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:				
pszenicy wheat	59,84	79,67	62,02	66,44
żyta rye	42,12	55,36	51,73	54,67
jęczmienia barley	48,98	73,34	58,21	61,22
pszenżyta triticale	46,65	65,17	57,19	58,34
Ziemniaki – za 1 dt Potatoes – per dt	36,53	48,85	38,41	37,05
w tym: jadalne (bez wczesnych) of which: edible (excluding early kinds)	50,86	64,45	52,27	52,46
przemysłowe industrial	16,28	24,42	23,30	22,84
Żywiec rzeźny (w wadze żywej) – za 1 kg: Animals for slaughter (in live weight) – per kg:				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	4,56	6,20	5,91	6,35
trzoda chlewna pigs	3,89	5,39	4,68	5,05
drób poultry	3,44	4,22	3,68	3,69
Mleko krowie – za 1 hl Cows' milk – per hl	106,59	135,64	110,76	139,05

ROK POPRZEDNI = 100
PREVIOUS YEAR = 100

Ziarno zbóż (bez siewnego): Cereal grain (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	124,0	89,2	92,8	107,1
żyta rye	128,7	74,6	100,6	105,7
jęczmienia barley	120,0	89,5	95,4	105,2
pszenżyta triticale	125,9	81,5	101,7	102,0
Ziemniaki (ogółem) Potatoes (total)	115,1	143,8	96,2	96,5
w tym: jadalne (bez wczesnych) of which: edible (excluding early kinds)	125,5	143,3	102,2	100,4
przemysłowe industrial	98,4	118,0	99,7	98,0
Żywiec rzeźny (w wadze żywej): Animals for slaughter (in live weight):				
bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	100,8	96,9	98,2	107,4
trzoda chlewna pigs	85,3	99,8	108,8	108,0
drób poultry	94,6	101,0	93,4	100,3
Mleko krowie Cows' milk	118,9	113,2	97,7	125,5

Tablica 72. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy
 Table 72. Average procurement prices of major agricultural products by months

Okresy Periods	Ziarno zbóż (bez siewnego) Cereals grain (excluding sowing seed)		Ziemniaki Potatoes	Żywiec rzeźny Animals for slaughter			Mleko krowie w zł za 1hl Cows' milk in zł per hl
	pszenicy wheat	żyta rye		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	drób poultry	
2016							
I – III	64,66	55,63	60,80	5,83	4,09	3,68	109,03
IV – VI	62,75	54,26	66,82	6,05	4,50	3,70	100,96
VII – IX	60,53	50,07	32,90	6,04	5,30	3,85	105,85
X – XII	62,32	52,77	29,20	6,01	4,99	3,53	128,71
I – VI	63,45	54,43	63,49	5,89	4,32	3,68	104,31
VII – XII	61,14	50,34	31,53	5,94	5,01	3,68	117,40
I – XII	62,02	51,73	38,41	5,91	4,68	3,68	110,76
2017							
I	65,64	55,75	52,04	6,31	4,91	3,36	132,03
II	66,16	56,22	59,06	6,19	4,83	3,51	132,56
III	68,77	57,97	66,91	6,19	4,99	3,66	131,49
IV	68,68	58,42	67,58	6,24	5,39	3,55	130,93
V	70,98	60,08	74,06	6,28	5,53	3,58	131,62
VI	70,98	60,92	62,42	6,23	5,61	3,74	133,01
VII	69,23	60,56	57,64	6,19	5,28	3,86	134,96
VIII	63,66	53,13	34,17	6,36	5,29	3,87	139,70
IX	64,57	53,73	27,74	6,31	5,28	3,86	144,95
X	64,88	55,04	26,86	6,44	4,84	3,83	148,42
XI	65,76	55,71	27,17	6,52	4,65	3,66	151,24
XII	67,31	56,84	30,11	6,68	4,56	3,67	152,49
I – III	66,98	56,63	59,83	6,23	4,91	3,51	132,00
IV – VI	70,19	59,76	66,91	6,25	5,51	3,64	131,86
VII – IX	64,38	63,65	31,98	6,29	5,29	3,86	139,73
X – XII	65,77	55,65	27,67	6,54	4,69	3,72	150,72
I – VI	68,87	56,47	63,15	6,27	5,19	3,57	131,58
VII – XII	64,94	63,85	29,55	6,42	4,92	3,81	146,66
I – XII	66,44	54,67	37,05	6,35	5,05	3,69	139,05

Tablica 73. Wskaźniki cen skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy
 Table 73. Procurement prices indices of major agricultural products by months

Okresy Periods	Ziarno zbóż (bez siewnego) Cereals grain (excluding sowing seed)		Ziemniaki Potatoes	Żywiec rzeźny Animals for slaughter			Mleko krowie Cows' Milk
	Pszenvicy Wheat	żyta rye		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	drób poultry	

ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100
 CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100

2016							
I – III	91,8	106,3	128,4	95,5	95,4	93,6	89,9
IV – VI	94,9	105,3	118,8	98,4	103,4	94,3	89,3
VII – IX	92,8	98,2	84,4	103,5	118,7	92,7	97,7
X – XII	92,9	96,9	88,6	99,2	123,7	91,7	114,2
I – VI	93,0	107,2	125,8	95,3	99,4	94,7	90,1
VII – XII	92,7	97,3	87,7	101,1	118,1	92,4	105,7
I – XII	92,8	100,6	96,2	98,2	108,8	93,4	97,7
2017							
I	98,2	98,5	89,6	103,4	123,8	92,2	118,1
II	103,1	100,8	103,3	103,9	117,9	95,0	121,0
III	109,1	106,6	100,1	112,6	118,7	99,4	124,2
IV	110,1	107,5	104,1	105,1	131,4	98,1	127,4
V	113,5	111,7	110,1	103,0	122,9	96,3	131,4
VI	112,0	111,8	90,8	101,9	114,6	99,6	133,0
VII	111,9	116,7	111,7	103,8	99,6	08,9	133,3
VIII	106,9	108,1	96,2	104,8	99,7	98,9	133,2
IX	105,5	107,1	94,8	103,9	99,8	103,7	129,6
X	106,3	107,4	94,6	110,0	96,5	107,8	123,4
XI	106,9	105,0	96,1	109,8	94,7	104,0	116,6
XII	105,4	104,7	92,7	107,3	90,6	103,9	112,2
I – III	103,6	101,8	98,4	106,9	120,1	95,5	121,1
IV – VI	111,9	110,1	100,1	103,3	122,5	98,4	130,6
VII – IX	106,4	107,2	97,2	104,1	99,7	100,5	132,0
X – XII	105,5	105,5	94,8	108,9	94,0	105,3	117,1
I – VI	108,5	103,7	99,5	106,4	120,1	96,9	126,1
VII – XII	106,2	107,0	93,7	108,1	98,1	103,7	124,9
I – XII	107,1	105,7	96,5	107,4	108,0	100,3	125,5

Tablica 73. Wskaźniki cen skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy (dok.)
 Table 73. Procurement prices indices of major agricultural products by months (cont.)

Okresy Periods	Ziarno zbóż (bez siewnego) Cereals grain (excluding sowing seed)		Ziemniaki Potatoes	Żywiec rzeźny Animals for slaughter			Mleko krowie Cows' Milk
	pszenicy wheat	żyta rye		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	drób poultry	
OKRES POPRZEDNI = 100 PREVIOUS PERIOD = 100							
2016							
I – III	96,4	102,2	184,5	96,3	101,5	95,5	96,7
IV – VI	97,0	97,5	109,9	103,8	110,0	100,5	92,6
VII – IX	96,5	92,3	49,2	99,8	117,9	104,0	104,8
X – XII	103,0	105,4	88,8	99,5	94,0	91,9	121,6
I – VI	96,2	105,2	176,6	100,3	102,0	92,6	93,9
VII – XII	96,4	92,5	49,7	100,7	115,8	99,8	112,6
I – XII	92,8	100,6	96,2	98,2	108,8	93,4	97,7
2017							
I	102,8	102,7	160,2	101,3	97,6	95,1	97,1
II	100,8	100,8	113,5	98,2	98,5	104,6	100,4
III	103,9	103,1	113,3	99,9	103,2	104,2	99,2
IV	99,9	100,8	101,0	100,8	108,1	96,9	99,6
V	103,3	102,8	109,6	100,5	102,5	101,0	100,5
VI	100,0	101,4	84,3	99,2	101,5	104,2	101,1
VII	97,5	99,4	92,3	99,4	94,2	103,4	101,5
VIII	92,0	87,7	59,3	102,9	100,2	100,3	103,5
IX	101,4	101,1	81,2	99,1	99,8	99,7	103,8
X	100,5	102,4	96,8	102,2	91,6	99,2	102,4
XI	101,4	101,2	101,2	101,2	96,0	95,6	101,9
XII	102,4	102,0	110,8	102,3	98,1	100,3	100,8
I – III	107,5	107,3	204,9	103,7	98,6	99,4	102,6
IV – VI	104,8	105,5	111,8	100,3	112,1	103,5	99,9
VII – IX	91,7	89,8	47,8	100,6	96,0	106,3	106,0
X – XII	102,2	103,7	86,5	104,0	88,6	96,2	107,9
I – VI	112,6	112,2	200,3	105,7	103,7	97,1	112,1
VII – XII	94,3	95,4	46,8	102,3	94,7	106,8	111,5
I – XII	107,1	105,7	96,5	107,4	108,0	100,3	125,5

Tablica 74. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach
 Table 74. Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
W Zł IN ZL				
ZIEMIOPLODY – za 1 dt <i>CROPS – per dt</i>				
ziarno zboż: pszenicy <i>cereals grain of: wheat</i>	64,91	97,50	75,11	78,86
żyta <i>rye</i>	48,58	72,89	59,33	63,23
jęczmienia <i>barley</i>	57,88	87,55	69,51	72,76
owsa <i>oat</i>	49,22	70,40	60,97	64,64
ziemniaki jadalne ^a <i>edible potatoes^a</i>	98,51	100,22	96,02	87,43
siano: łąkowe <i>hay: meadow</i>	41,00	37,91	39,24	39,50
ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE – za 1 szt. <i>LIVESTOCK – per head</i>				
krowa dojna <i>dairy cow</i>	2495	3053	3078	3042
jałówka 1-rocza <i>one-year heifer</i>	1573	1965	2001	2263
prosię na chów <i>piglet</i>	130,20	169,56	154,62	183,96
koń roboczy <i>farm horse</i>	3675	4193	4459	3381
żrebię 1 – roczne <i>one-year colt</i>	2167	2876	3044	3142
ŻYWIEC RZEŻNY – za 1 kg <i>ANIMALS FOR SLAUGHTER – per kg</i>				
bydło (bez cieląt) ^b <i>cattle (excluding calves)^b</i>	4,79	6,62	6,54	6,94
cielęta <i>calves</i>	8,72	9,62	9,87	9,98
trzoda chlewna <i>pigs</i>	3,83	5,36	4,61	5,17

a Bez wczesnych. *b* Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
a Excluding early kinds. *b* Average weighted price of cattle for slaughter calculated based on a structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Tablica 74. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach (dok.)

Table 74. Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
ROK POPRZEDNI=100 PREVIOUS YEAR=100				
ZIEMIOPŁODY – za 1 dt <i>CROPS – per dt</i>				
ziarno zboż: pszenicy <i>cereals grain of: wheat</i>	113,3	103,0	99,4	105,0
żyta <i>rye</i>	106,7	90,2	101,1	106,6
jęczmienia <i>barley</i>	109,7	99,3	98,3	104,7
owsa <i>oat</i>	101,9	94,4	101,8	106,0
ziemniaki jadalne ^a <i>edible potatoes^a</i>	124,9	165,4	117,0	91,1
siano: łąkowe <i>hay: meadow</i>	117,6	99,4	103,2	100,7
ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE – za 1 szt. <i>LIVESTOCK – per head</i>				
krowa dojna <i>dairy cow</i>	100,3	106,5	99,6	98,8
jałówka 1-rocza <i>one-year heifer</i>	100,2	101,8	102,8	113,1
prosię na chów <i>piglet</i>	75,4	97,7	100,4	119,0
koń roboczy <i>farm horse</i>	97,8	108,1	104,3	87,0
źrebię 1 – roczne <i>one-year colt</i>	100,6	113,4	99,1	103,2
ŻYWIEC RZEŻNY – za 1 kg <i>ANIMALS FOR SLAUGHTER – per kg</i>				
bydło (bez cieląt) ^b <i>cattle (excluding calves)^b</i>	100,8	105,1	100,3	106,1
cielęta <i>calves</i>	102,5	96,7	101,6	101,1
trzoda chlewna <i>pigs</i>	84,9	100,2	101,5	112,1

a Bez wczesnych. *b* Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
a Excluding early kinds. *b* Average weighted price of cattle for slaughter calculated based on a structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Tablica 75. Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy

Table 75. Average marketplace prices of major agricultural products received by farmers by months

Okresy Periods	Ziarno zbóż Cereals grain				Ziemniaki jadalne ^a Edible potatoes ^a	Zwierzęta gospodarskie w zł za 1 szt. Livestock – in zł per head			Żywiec rzeźny – w zł za 1 kg Animals for slaughter – in zł per kg	
	pszenicy wheat	żyta rye	jęczmie- nia barley	owsa oat		krowa dojna dairy cow	jałówka 1-rocza one-year heifer	prosię na chów piglet	bydło (bez cieląt) ^b cattle (excl. calves) ^b	trzoda chlewna pigs
	w zł za 1 dt in zł per dt									
2016										
I – III	76,67	60,08	71,58	61,69	99,43	3164	1944	142,53	6,64	4,28
IV – VI	75,38	59,27	70,49	61,32	109,47	3123	1978	150,42	6,49	4,37
VII – IX	74,40	59,11	68,03	60,63	96,07	3043	1966	158,01	6,43	4,88
X – XII	74,00	58,86	67,94	60,25	79,11	2981	2118	167,52	6,60	4,93
I – VI	76,02	59,67	71,04	61,51	104,45	3144	1961	146,48	6,56	4,32
VII – XII	74,20	58,98	67,99	60,44	87,59	3012	2042	162,76	6,51	4,91
I – XII	75,11	59,33	69,51	60,97	96,02	3078	2001	154,62	6,54	4,61
2017										
I	74,85	58,96	68,80	60,94	81,69	3089	2550	166,55	7,00	4,88
II	75,37	60,10	69,94	61,85	82,98	2950	2600	171,58	6,95	4,76
III	76,68	60,90	71,87	63,93	83,62	2931	2115	174,81	6,91	4,82
IV	77,33	61,50	72,17	64,80	84,17	2946	2056	182,00	6,92	5,07
V	79,52	63,51	73,50	65,25	90,83	3108	2069	187,62	7,07	5,25
VI	81,30	64,80	75,20	66,86	88,70	2946	2108	188,12	6,98	5,30
VII	83,28	66,09	75,63	67,60	95,58	2992	2200	193,26	6,88	5,50
VIII	79,43	64,64	73,04	65,82	96,22	3114	2243	196,72	6,78	5,35
IX	79,38	64,49	71,92	63,83	88,38	3117	2294	189,35	6,90	5,45
X	78,89	64,39	72,30	64,16	85,66	3218	2243	187,59	6,85	5,48
XI	79,59	64,24	74,04	64,94	85,19	3080	2229	186,67	7,03	5,13
XII	80,66	65,16	74,71	65,64	86,09	3011	2450	183,27	6,96	5,01
I – III	75,63	59,99	70,20	62,24	82,76	2990	2422	170,98	6,95	4,82
IV – VI	79,38	63,27	73,62	65,64	87,90	3000	2078	185,91	6,99	5,21
VII – IX	80,70	65,07	73,53	65,75	93,39	3074	2246	193,11	6,85	5,43
X – XII	79,71	64,60	73,68	64,91	85,65	3103	2307	185,84	6,95	5,21
I – VI	77,51	61,63	71,91	63,94	85,33	2995	2250	178,45	6,97	5,01
VII – XII	80,21	64,84	73,61	65,33	89,52	3089	2277	189,48	6,90	5,32
I – XII	78,86	63,23	72,76	64,64	87,43	3042	2263	183,96	6,94	5,17

^a Bez wczesnych. ^b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
^a Excluding early kinds. ^b Average weighted price of cattle for slaughter compiled with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter

Tablica 76. Wskaźniki cen ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy

Table 76. Indices of prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces by months

Okresy Periods	Ziarno zbóż Cereals grain				Ziemniaki jadalne ^a Edible potatoes ^a	Zwierzęta gospodarskie Livestock			Żywiec rzeźny Animals for slaughter	
	pszenicy wheat	żyta rye	jęczmie- nia barley	owsa oat		krowa dojna dairy cow	jałówka 1-rocza one-year heifer	prosię na chów piglet	bydło (bez cieląt) ^b cattle (excl. calves) ^b	trzoda chlewna pigs
	w zł za 1 dt in zł per dt									
OKRES POPRZEDNI = 100 PREVIOUS PERIOD = 100										
2016										
I – III	100,6	100,0	100,8	101,0	102,6	103,0	100,6	97,2	102,2	94,3
IV – VI	98,3	98,7	98,5	99,4	110,1	98,7	101,8	105,5	97,7	102,1
VII – IX	98,7	99,7	96,5	98,9	87,8	97,4	99,4	105,0	99,1	111,7
X – XII	99,5	99,6	99,9	99,4	82,3	98,0	107,7	106,0	102,6	101,0
I – VI	100,4	100,3	101,1	102,0	108,8	101,4	102,3	97,6	101,5	94,1
VII – XII	97,6	98,8	95,7	98,3	83,9	95,8	104,1	111,1	99,2	113,7
I – XII	99,4	101,1	98,3	101,8	117,0	99,6	102,8	100,4	100,3	101,5
2017										
I	100,4	100,8	100,3	99,6	102,7	104,3	128,8	101,2	104,5	98,4
II	100,7	101,9	101,7	101,5	101,6	95,5	102,0	103,0	99,3	97,5
III	101,7	101,3	102,8	103,4	100,8	99,3	81,4	101,9	99,4	101,3
IV	100,8	101,0	100,4	101,4	100,7	100,5	97,2	104,1	100,1	105,2
V	102,8	103,3	101,8	100,7	107,9	105,5	100,6	103,1	102,2	103,6
VI	102,2	102,0	102,3	102,5	97,7	94,8	101,9	100,3	98,7	101,0
VII	102,4	102,0	100,6	101,1	107,8	101,5	104,4	102,7	98,6	103,8
VIII	95,4	97,8	96,6	97,4	100,7	104,1	102,0	101,8	98,5	97,3
IX	99,9	99,8	98,5	97,0	91,9	100,1	102,3	96,3	101,8	101,9
X	99,4	99,8	100,5	100,5	96,9	103,3	97,8	99,1	99,3	100,6
XI	100,9	99,8	102,4	101,2	99,5	95,7	99,4	99,5	102,6	93,6
XII	101,3	101,4	100,9	101,1	101,1	97,8	109,9	98,2	99,0	97,7
I – III	102,2	101,9	103,3	103,3	104,6	100,3	114,4	102,1	105,3	97,8
IV – VI	105,0	105,5	104,9	105,5	106,2	100,3	85,8	108,7	100,6	108,1
VII – IX	101,7	102,8	99,9	100,2	106,2	102,5	108,1	103,9	98,0	104,2
X – XII	98,8	99,3	100,2	98,7	91,7	100,9	102,7	96,2	101,5	95,9
I – VI	104,5	104,5	105,8	105,8	97,4	99,4	110,2	109,6	107,1	102,0
VII – XII	103,5	105,2	102,4	102,2	104,9	103,1	101,2	106,2	99,0	106,2
I – XII	105,0	106,6	104,7	106,0	91,1	98,8	113,1	119,0	106,1	112,1

^a Bez wczesnych. ^b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
^a Excluding early kinds. ^b Average weighted price of cattle for slaughter compiled with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Tablica 76. Wskaźniki cen ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy (dok.)

Table 76. Indices of prices of major agricultural products received by farmers on marketplaces by months (cont.)

Okresy Periods	Ziarno zbóż Cereals grain				Ziemniaki jadalne ^a Edible potatoes ^a	Zwierzęta gospodarskie Livestock			Żywiec rzeźny Animals for slaughter	
	pszenicy wheat	żyta rye	jęczmie- nia barley	owsa oat		krowa dojna dairy cow	jałówka 1-rocza one-year heifer	prosię na chów piglet	bydło (bez cieląt) ^b cattle (excl. calves) ^b	trzoda chlewna pigs
	w zł za 1 dt in zł per dt									
ANALOGICZNY OKRES ROKU POPRZEDNIEGO = 100 CORRESPONDING PERIOD OF PREVIOUS YEAR = 100										
2016										
I – III	100,7	103,0	99,3	101,8	145,6	103,1	98,5	92,2	102,3	97,3
IV – VI	100,8	103,5	100,2	104,8	161,2	100,9	99,9	93,2	97,0	95,8
VII – IX	98,9	100,3	97,8	101,9	101,1	97,2	103,5	103,1	100,3	104,9
X – XII	97,1	97,9	95,7	98,7	81,6	97,1	109,6	114,2	101,5	108,6
I – VI	100,7	103,2	99,8	103,3	153,4	102,0	99,2	92,7	99,5	96,4
VII – XII	98,0	99,1	96,8	100,2	91,3	97,2	106,5	108,5	100,8	107,0
I – XII	99,4	101,1	98,3	101,8	117,0	99,6	102,8	100,4	100,3	101,5
2017										
I	96,7	95,8	95,8	98,2	82,2	99,1	132,2	116,5	104,5	111,2
II	99,0	101,2	98,0	101,8	83,6	94,5	131,5	123,4	104,2	111,0
III	100,3	102,7	100,4	102,7	83,9	90,0	109,9	120,1	105,7	116,1
IV	102,1	105,2	101,2	105,0	83,6	97,3	104,1	123,5	108,6	120,7
V	105,6	107,0	105,1	107,2	81,9	98,0	104,1	122,4	107,1	119,6
VI	108,3	108,0	107,1	108,9	75,9	92,9	106,9	124,9	107,4	117,5
VII	110,5	110,1	108,1	109,1	89,7	98,5	106,3	124,7	107,3	116,0
VIII	107,9	113,6	110,2	109,7	100,7	103,8	120,4	126,6	104,5	109,0
IX	106,9	106,8	106,0	106,5	102,6	100,8	116,8	115,6	108,2	109,2
X	107,2	109,8	107,4	107,8	108,0	106,1	103,4	112,5	108,7	110,9
XI	107,8	108,1	109,0	108,2	108,5	104,4	101,1	109,1	103,5	104,9
XII	108,2	111,4	108,9	107,3	108,2	101,7	123,8	111,3	103,9	101,0
I – III	98,6	99,9	98,1	100,9	83,2	94,5	124,6	120,0	104,7	112,6
IV – VI	105,3	106,7	104,4	107,0	80,3	96,1	105,0	123,6	107,7	119,2
VII – IX	108,5	110,1	108,1	108,4	97,2	101,0	114,3	122,2	106,5	111,3
X – XII	107,7	109,8	108,4	107,7	108,3	104,1	109,0	110,9	105,3	105,7
I – VI	102,0	103,3	101,2	104,0	81,7	95,3	114,7	121,8	106,3	116,0
VII – XII	108,1	109,9	108,3	108,1	102,2	102,5	111,5	116,4	106,0	108,4
I – XII	105,0	106,6	104,7	106,0	91,1	98,8	113,1	119,0	106,1	112,1

^a Bez wczesnych. ^b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
a Excluding early kinds. b Average weighted price of cattle for slaughter compiled with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Tablica 77. Relacje cen wybranych produktów rolnych według miesięcy
 Table 77. Price relations of selected agricultural products by months

Miesiące Months	Cena skupu 1 kg żywca wieprzowego wyrażona w Procurement price of 1 kg pigs for slaughter expressed in				Cena targowiskowa prosiąt za 1 szt. wyrażona w kg żywca wieprzowego według cen w skupie Marketplaces price of piglets per head expressed in kg of pigs for slaughter by procurement prices
	kg żyta według cen kg of rye by prices		kg ziemniaków według cen na targowiskach kg of potatoes by marketplaces prices	l mleka krowiego według cen w skupie l cows' milk by procurement prices	
	na targowiskach on marketplaces	w skupie in procurement			
2016					
I	6,4	7,0	4,0	3,5	36,1
II	6,9	7,4	4,1	3,7	33,9
III	7,1	7,7	4,2	4,0	34,7
IV	7,0	7,5	4,1	4,0	35,9
V	7,6	8,4	4,1	4,5	34,1
VI	8,2	9,0	4,2	4,9	30,7
VII	8,8	10,2	5,0	5,3	29,2
VIII	9,3	10,8	5,6	5,1	29,3
IX	8,8	10,6	6,1	4,7	31,0
X	8,6	9,8	6,3	4,2	33,2
XI	8,3	9,3	6,3	3,8	34,9
XII	8,6	9,3	6,3	3,7	32,7
2017					
I	8,3	8,8	6,0	3,7	33,9
II	8,0	8,6	5,8	3,6	35,5
III	8,2	8,6	6,0	3,8	35,0
IV	8,8	9,2	6,4	4,1	33,8
V	8,7	9,2	6,1	4,2	33,9
VI	8,7	9,2	6,3	4,2	33,5
VII	8,0	8,7	5,5	3,9	36,6
VIII	8,2	10,0	5,5	3,8	37,2
IX	8,2	9,8	6,0	3,6	35,9
X	7,5	8,8	5,7	3,3	38,8
XI	7,2	8,4	5,5	3,1	40,1
XII	7,0	8,0	5,3	3,0	40,2

Tablica 78. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych

Table 78. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	ceny środków produkcji prices of means of production			
CIĄGNIK ROLNICZY FARM TRACTOR				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	1 298	1 909	2 824	2698
żyta rye	1 845	2 747	3 386	3279
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	17 041	24 543	29 615	28229
wieprzowego pigs	19 981	28 205	37 449	35498
l mleka krowiego l cows' milk	72 896	112 109	158 140	128901
SIEWNIK ZBOŻOWY CIĄGNIKOWY, ZAWIESZANY TRACTOR MOUNTED GRAIN DRILL				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	284	271	353	289
żyta rye	403	390	424	351
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	3 726	3 487	3 705	3021
wieprzowego pigs	4 369	4 007	4 685	3799
l mleka krowiego l cows' milk	15 938	15 927	19 782	13797

Tablica 78. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych (cd.)

Table 78. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	ceny środków produkcji prices of means of production			
SALETRA AMONOWA 34% N (1 dt) AMMONIUM NITRATE, NUTRITIVE CONTENT 34% N (dt)				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	1,7	1,9	2,1	1,9
żyta rye	2,4	2,7	2,5	2,3
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	22,2	23,8	22,0	19,5
wieprzowego pigs	26,0	27,4	27,9	24,5
l mleka krowiego l cows' milk	94,9	108,7	117,7	89,1
SUPERFOSFAT GRANULOWANY ok. 20% P₂O₅ (1 dt) GRANULATED SUPERPHOSPHATE, NUTRITIVE CONTENT about 20% P ₂ O ₅ (dt)				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	1,6	1,3	1,5	1,3
żyta rye	2,3	1,9	1,8	1,6

Tablica 78. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych (cd.)

Table 78. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	ceny środków produkcji prices of means of production			
SUPERFOSFAT GRANULOWANY ok. 20% P2O5 (1 dt) (dok.) GRANULATED SUPERPHOSPHATE, NUTRITIVE CONTENT about 20% P2O5 (dt) (cont.)				
Wyrażone w: Expressed in:				
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	21,0	17,0	15,5	13,8
wieprzowego pigs	24,6	19,6	19,7	17,3
l mleka krowiego l cows' milk	89,9	77,8	83,0	63,0
MIESZANKA PASZOWA DLA TUCZNIKÓW (1 dt) COMPOUND FEED FOR PORKERS (dt)				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excl. sowing seed):				
pszenicy wheat	1,6	1,9	2,2	2,1
żyta rye	2,3	2,7	2,6	2,5
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	21,2	24,5	23,2	21,8
wieprzowego pigs	24,9	28,2	29,3	27,4
l mleka krowiego l cows' milk	90,7	112,1	123,8	99,5

Tablica 78. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych (dok.)

Table 78. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of some agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017
	ceny środków produkcji prices of means of production			
MIESZANKA PASZOWA DLA BYDŁA (1 dt) COMPOUND FEED FOR CATTLE (dt)				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	2,0	2,2	2,6	2,4
żyta rye	2,8	3,1	3,2	3,0
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	25,7	28,0	27,6	25,6
wieprzowego pigs	30,1	32,2	34,9	32,2
l mleka krowiego l cows' milk	110	127,8	147,6	117,0
„ACROBAT M2 69WG” (1 l)^a „ACROBAT M2 69WG” (l) ^a				
Wyrażone w: Expressed in:				
dt zbóż (bez ziarna siewnego): dt cereals (excluding sowing seed):				
pszenicy wheat	0,58	0,90	1,27	1,24
żyta rye	0,83	1,29	1,53	1,51
kg żywca rzeźnego: kg animals for slaughter:				
wołowego cattle	7,7	11,5	13,3	13,0
wieprzowego pigs	9,0	13,3	16,9	16,4
l mleka krowiego l cows' milk	32,8	52,7	71,3	59,4

^a W 2010 r. „DITHANE NEO TEC 75 WG” (1 l).

^a In 2010 “DITHANE NEO TEC 75 WG” (l).

Tablica 79. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych według miesięcy

Table 79. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of selected agricultural products by months

Okresy Periods	Ceny środków produkcji wyrażone w Prices of means of production expressed in				
	dt zbóż (bez ziarna siewnego) dt cereals (excluding sowing seed)		kg żywca rzeźnego kg animals for slaughter		hl mleka krowiego hl cows' milk
	pszenicy wheat	żyta rye	wołowego cattle	wieprzowego pigs	

CIĄGNIK ROLNICZY
FARM TRACTOR

2016					
I – III	2 710	3 149	30 062	42 835	1 607
IV – VI	2 789	3 225	28 938	38 903	1 733
VII – IX	2 890	3 494	28 982	32 986	1 653
X – XII	2 816	3 326	29 221	35 203	1 364
2017					
I	2701	3180	28097	36122	1343
II	2687	3162	28714	36776	1341
III	2602	3087	28908	35875	1361
IV	2613	3072	28763	33297	1371
V	2527	2985	28562	32451	1363
VI	2528	2945	28797	31965	1349
VII	2591	2962	28983	33949	1329
VIII	2822	3381	28242	33930	1286
IX	2791	3354	28555	34103	1243
X	2777	3274	27979	37215	1214
XI	2732	3225	27552	38652	1188
XII	2668	3159	26884	39407	1178
I – III	2657	3143	28578	36224	1348
IV – VI	2556	3002	28715	32569	1361
VII – IX	2792	3350	28591	33993	1286
X – XII	2734	3231	27494	38374	1193

PŁUG CIĄGNIKOWY 3-SKIBOWY, ZAWIESZANY
TRACTOR MOUNTED, THREE-FURROW PLOUGH

2016					
I – III	160	186	1 775	2 529	94,9
IV – VI	161	186	1 672	2 248	100,2
VII – IX	166	201	1 665	1 896	95,0
X – XII	164	193	1 699	2 046	79,3
2017					
I	170	201	1773	2279	84,7
II	171	202	1833	2347	85,6
III	165	196	1838	2282	86,6
IV	167	196	1838	2128	87,6
V	162	191	1828	2077	87,2
VI	163	189	1852	2056	86,8
VII	167	191	1866	2186	85,6
VIII	183	219	1829	2198	83,3
IX	182	219	1861	2222	81,0
X	185	218	1864	2479	80,9
XI	183	216	1844	2587	79,5
XII	179	211	1799	2637	78,8
I – III	169	200	1815	2300	85,6
IV – VI	164	192	1840	2087	87,2
VII – IX	181	217	1852	2202	83,3
X – XII	183	216	1837	2564	79,7

Tablica 79. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych według miesięcy (cd.)

Table 79. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of selected agricultural products by months (cont.)

Okresy Periods	Ceny środków produkcji wyrażone w Prices of means of production expressed in				
	dt zbóż (bez ziarna siewnego) dt cereals (excluding sowing seed)		kg żywca rzeźnego kg animals for slaughter		hl mleka krowiego hl cows' milk
	pszenicy wheat	żyta rye	wołowego cattle	wieprzowego pigs	

SALETRA AMONOWA 34% N (1 dt)
AMMONIUM NITRATE, NUTRITIVE CONTENT 34% N (dt)

Okresy Periods	pszenicy wheat	żyta rye	wołowego cattle	wieprzowego pigs	hl mleka krowiego hl cows' milk
2016					
I – III	2,1	2,5	23,6	33,7	1,3
IV – VI	2,2	2,5	22,3	30,0	1,3
VII – IX	2,1	2,5	21,1	24,0	1,2
X – XII	1,9	2,3	20,2	24,4	0,9
2017					
I	1,9	2,2	19,5	25,1	0,9
II	1,9	2,2	20,4	26,1	1,0
III	1,8	2,2	20,3	25,2	1,0
IV	1,8	2,2	20,2	23,4	1,0
V	1,8	2,1	20,1	22,8	1,0
VI	1,8	2,1	20,2	22,4	0,9
VII	1,8	2,0	20,0	23,4	0,9
VIII	1,9	2,3	19,2	23,1	0,9
IX	1,9	2,3	19,2	22,9	0,8
X	1,9	2,2	18,8	25,0	0,8
XI	1,9	2,2	18,8	26,4	0,8
XII	1,8	2,2	18,4	27,0	0,8
I – III	1,9	2,2	20,1	25,4	1,0
IV – VI	1,8	2,1	20,1	22,8	1,0
VII – IX	1,9	2,3	19,5	23,1	0,9
X – XII	1,9	2,2	18,7	26,1	0,8

SUPERFOSFAT GRANULOWANY ok. 20% P₂O₅ (1 dt)
GRANULATED SUPERPHOSPHATE, NUTRITIVE CONTENT about 20% P₂O₅ (dt)

Okresy Periods	pszenicy wheat	żyta rye	wołowego cattle	wieprzowego pigs	hl mleka krowiego hl cows' milk
2016					
I – III	1,4	1,7	16,1	22,9	0,86
IV – VI	1,5	1,7	15,5	20,8	0,93
VII – IX	1,6	1,9	15,6	17,7	0,89
X – XII	1,5	1,8	15,8	19,1	0,74
2017					
I	1,4	1,6	14,4	18,4	0,69
II	1,4	1,6	14,6	18,7	0,68
III	1,3	1,5	14,4	17,8	0,68
IV	1,3	1,5	14,4	16,6	0,68
V	1,2	1,5	14,1	16,0	0,67
VI	1,2	1,4	13,9	15,4	0,65
VII	1,2	1,4	14,0	16,4	0,64
VIII	1,4	1,6	13,7	16,4	0,62
IX	1,3	1,6	13,7	16,3	0,59
X	1,3	1,6	13,4	17,8	0,58
XI	1,3	1,5	13,1	18,4	0,56
XII	1,3	1,5	12,7	18,7	0,56
I – III	1,3	1,6	14,4	18,3	0,68
IV – VI	1,3	1,5	14,1	16,0	0,67
VII – IX	1,3	1,6	13,8	16,4	0,62
X – XII	1,3	1,5	13,1	18,3	0,57

Tablica 79. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu niektórych produktów rolnych według miesięcy (dok.)

Table 79. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of selected agricultural products by months (cont.)

Okresy Periods	Ceny środków produkcji wyrażone w Prices of means of production expressed in				
	dt zbóż (bez ziarna siewnego) dt cereals (excluding sowing seed)		kg żywca rzeźnego kg animals for slaughter		hl mleka krowiego hl cows' milk
	pszenicy wheat	żyta rye	wołowego cattle	wieprzowego pigs	

MIESZANKA PASZOWA DLA TUCZNIKÓW (1 dt)

COMPOUND FEED FOR PORKERS (dt)

2016					
I – III	2,1	2,5	23,5	33,5	1,3
IV – VI	2,2	2,5	22,6	30,4	1,4
VII – IX	2,3	2,7	22,7	25,8	1,3
X – XII	2,2	2,6	22,9	27,5	1,1
2017					
I	2,1	2,5	22,0	28,3	1,1
II	2,1	2,5	22,6	28,9	1,1
III	2,0	2,4	22,6	28,0	1,1
IV	2,0	2,4	22,1	25,6	1,1
V	1,9	2,3	21,8	24,8	1,0
VI	1,9	2,3	22,1	24,5	1,0
VII	2,0	2,3	22,3	26,1	1,0
VIII	2,2	2,6	21,7	26,1	1,0
IX	2,2	2,6	22,1	26,3	1,0
X	2,1	2,5	21,3	28,3	0,9
XI	2,1	2,5	21,2	29,8	0,9
XII	2,1	2,4	20,8	20,5	0,9
I – III	2,1	2,5	22,4	28,4	1,1
IV – VI	2,0	2,3	22,0	24,9	1,0
VII – IX	2,1	2,6	22,0	26,2	1,0
X – XII	2,1	2,5	21,1	29,5	0,9

MIESZANKA PASZOWA DLA BYDŁA (1 dt)

COMPOUND FEED FOR CATTLE (dt)

2016					
I – III	2,6	3,0	28,6	40,8	1,53
IV – VI	2,7	3,1	27,5	37,0	1,65
VII – IX	2,7	3,3	27,4	31,2	1,56
X – XII	2,7	3,1	27,6	33,2	1,29
2017					
I	2,5	2,9	25,6	32,9	1,22
II	2,4	2,9	26,1	33,4	1,22
III	2,4	2,8	26,1	32,4	1,23
IV	2,4	2,8	25,9	30,0	1,24
V	2,3	2,7	25,8	29,4	1,23
VI	2,3	2,7	26,1	29,0	1,22
VII	2,4	2,7	26,6	31,1	1,22
VIII	2,6	3,1	26,0	31,3	1,19
IX	2,5	3,1	26,0	31,1	1,13
X	2,5	2,9	25,2	33,5	1,09
XI	2,5	2,9	24,7	34,7	1,07
XII	2,4	2,9	24,3	35,7	1,07
I – III	2,4	2,9	25,9	32,9	1,22
IV – VI	2,3	2,7	26,0	29,5	1,23
VII – IX	2,6	3,1	26,2	31,2	1,18
X – XII	2,5	2,9	24,8	34,6	1,07

Tablica 80. Wskaźniki cen produktów rolnych sprzedawanych oraz cen towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne w rolnictwie^a

Table 80. Price indices of sold agricultural products and goods and services purchased by private farms in agriculture^a

Wyszczególnienie Specification	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			2010=100	2015=100	
Produkty rolne sprzedawane <i>Sold agricultural products</i>	112,1	100,3	97,9	117,0	123,1	108,3
roślinne <i>crop</i>	129,2	95,0	94,3	103,7	103,3	108,2
zwierzęce <i>animal</i>	102,0	104,1	100,3	117,5	138,4	108,1
Towary i usługi zakupywane <i>Purchased goods and services</i>	101,8	101,2	98,8	101,9	114,2	99,7
na cele: <i>for:</i>						
konsumpcyjne <i>consumption</i>	102,2	100,9	99,4	102,0	110,2	101,1
bieżącej produkcji rolniczej <i>current agricultural production</i>	101,8	101,2	98,5	101,8	115,4	99,1
inwestycyjne <i>investment</i>	101,2	101,8	101,0	101,7	113,5	102,4
Wskaźniki relacji cen („nożyce cen”): <i>Indices of price relations (“price gap”):</i>						
produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych <i>sold agricultural products to purchased goods and services</i>	110,1	99,1	99,0	110,0	107,6	108,7
produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych na cele bieżącej produkcji rolniczej i inwestycyjne <i>sold agricultural products to goods and services purchased for current agricultural production and investment purposes</i>	110,2	99,1	99,1	110,0	106,8	109,0

^a Patrz uwagi metodologiczne str. 198.

^a See methodological notes on page 202.

Tablica 81. Wskaźniki cen towarów i usług
Table 81. Price indices of goods and services

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2013	2016	2017		
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			2010=100	2015=100	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>						
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	102,7	100,7	99,4	102,2	110,5	101,6
Towary i usługi konsumpcyjne <i>Consumer goods and services</i>	102,6	100,9	99,4	102,0	109,8	101,4
w tym żywność i napoje bezalkoholowe <i>of which food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	102,0	100,8	104,2	114,7	105,0
Towary i usługi niekonsumpcyjne <i>Non-consumer goods and services</i>	103,0	100,0	99,6	103,3	114,1	102,9
Towary <i>Goods</i>	103,8	99,1	97,5	103,0	109,8	100,4
Usługi <i>Services</i>	102,2	100,9	101,2	103,5	117,1	104,7
Gospodarstwa rolników <i>Households of farmers</i>						
Towary i usługi konsumpcyjne <i>Consumer goods and services</i>	102,4	100,3	99,1	102,1	108,2	101,2
w tym żywność i napoje bezalkoholowe <i>of which food and non-alcoholic beverages</i>	102,2	101,5	100,9	104,2	115,7	105,1

Tablica 82. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według miesięcy
 Table 82. Price indices of consumer goods and services by months

Okresy Periods	Ogółem Total	gospodarstwa rolników households of farmers	Ogółem Total	gospodarstwa rolników households of farmers
	okres poprzedni = 100 previous period = 100		analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	
2016				
I – III	99,3	99,0	99,1	98,6
IV – VI	100,5	100,5	99,1	98,6
VII – IX	99,7	99,8	99,2	98,9
X – XII	100,7	101,1	100,2	100,3
2017				
I	100,4	100,4	101,7	102,0
II	100,3	100,2	102,2	102,6
III	99,9	99,9	102,0	102,4
IV	100,3	100,2	102,0	102,3
V	100,0	100,0	101,9	102,1
VI	99,8	99,5	101,5	101,6
VII	99,8	99,8	101,7	101,7
VIII	99,9	100,0	101,8	101,9
IX	100,4	100,6	102,2	102,2
X	100,5	100,6	102,1	102,1
XI	100,5	100,5	102,5	102,5
XII	100,2	100,1	102,1	101,9
I – III	101,1	101,1	102,0	102,3
IV – VI	100,3	100,1	101,8	102,0
VII – IX	99,8	99,7	101,9	101,9
X – XII	101,1	101,3	102,2	102,2

Tablica 83. Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym według województw w 2017 r.
Table 83. Average prices of arable land in private turnover by voivodships in 2017

Województwa <i>Voivodships</i>	Grunty orne <i>Arable land</i>			
	ogółem <i>total</i>	dobrze (pszenno- buraczane) <i>fertile</i>	średnie (żytnio- ziemniaczane) <i>medium fertile</i>	słabe (piaszczyste) <i>barren</i>
ZA ha W zł <i>PER ha IN zł</i>				
POLSKA POLAND	41 288	52 586	42 196	29 277
Dolnośląskie	36 591	47 622	36 422	26 295
Kujawsko-pomorskie	55,784	66 686	55 657	37 706
Lubelskie	30 680	43 869	30 297	19 315
Lubuskie	28 800	41 961	30,347	24 100
Łódzkie	36 074	50 128	38 074	26 065
Małopolskie	30 857	37 962	28 552	22 540
Mazowieckie	39 193	55 444	39 975	29 729
Opolskie	46 682	67 012	43 514	29 829
Podkarpackie	24 185	30 010	23 830	17 072
Podlaskie	37 643	51 860	40 433	30 726
Pomorskie	39 539	59 626	38 971	31 834
Śląskie	35 780	53 023	38 115	22 666
Świętokrzyskie	27 931	36 946	24 953	17 379
Warmińsko-mazurskie	41 444	50 325	43 279	33 036
Wielkopolskie	56 721	71 724	59 036	41 137
Zachodniopomorskie	28 693	37 205	28 686	22 235
W PRZELICZENIU NA ŻYTO ^a W zł NA 1 dt <i>IN TERMS OF RYE^a IN zł PER dt</i>				
POLSKA POLAND	653,0	831,7	667,3	463,0
Dolnośląskie	501,6	652,8	499,3	360,5
Kujawsko-pomorskie	919,6	1 099,3	917,5	621,6
Lubelskie	509,1	728,0	502,8	320,5
Lubuskie	499,1	727,2	525,9	417,7
Łódzkie	593,1	824,2	626,0	428,6
Małopolskie	436,5	537,0	403,9	318,9
Mazowieckie	635,7	899,3	648,4	482,2
Opolskie
Podkarpackie	350,3	434,7	345,2	247,3
Podlaskie	649,0	894,1	697,1	529,3
Pomorskie	723,9	1 091,1	713,5	582,8
Śląskie	483,9	717,1	515,5	306,5
Świętokrzyskie	478,5	633,0	427,5	297,7
Warmińsko-mazurskie
Wielkopolskie	888,1	1 123,0	924,3	644,1
Zachodniopomorskie

a Według średnich rocznych cen na targowiskach.
a By average annual prices on marketplaces.

Tablica. 84. Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika według województw w 2017 r. Stan w czerwcu

Table 84. Agriculture land area according to the user residence by voivodships in 2017 As of June

Województwa Voivodships	Ogółem Total	Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej Agricultural land in good agricultural condition								Pozostałe Others
		razem total	zasiewy sown area	grunty ugoro- wane fallow land	uprawy trwałe permanent crops		ogrody przydo- mowe kitchen gardens	łąki trwałe perma- nent mea- dows	pastwi- ska trwałe perma- nent pastures	
					razem total	w tym sady of which orch- ards				

w tys. ha in thous. ha

OGÓŁEM

TOTAL

POLSKA POLAND	14620,3	14490,1	10757,0	150,4	384,3	362,0	27,7	2795,8	374,9	130,3
Dolnośląskie	916,7	911,4	745,0	8,8	3,8	3,0	1,0	133,4	19,3	5,3
Kujawsko-pomorskie	1065,6	1059,6	941,8	4,6	8,8	8,4	1,2	87,8	15,4	6,0
Lubelskie	1455,9	1445,6	1113,9	14,9	81,2	80,2	5,4	216,3	13,9	10,3
Lubuskie	390,7	388,0	277,3	5,8	3,4	2,2	0,4	92,9	8,1	2,7
Łódzkie	1017,7	1014,5	798,3	11,5	45,0	44,0	1,6	145,6	12,5	3,2
Małopolskie	564,6	557,5	310,1	8,7	11,5	10,8	3,6	205,2	18,4	7,1
Mazowieckie	1939,6	1928,9	1243,0	16,8	133,7	130,6	2,5	472,8	60,2	10,7
Opolskie	503,0	501,6	457,8	1,7	1,0	0,8	0,6	37,2	3,3	1,4
Podkarpackie	568,4	555,4	314,8	18,5	12,9	11,1	4,1	183,4	21,8	13,0
Podlaskie	1064,1	1059,0	672,9	4,7	5,6	5,1	1,3	329,1	45,3	5,1
Pomorskie	748,2	735,9	589,4	10,6	5,4	3,3	0,6	109,8	20,1	12,3
Śląskie	371,4	365,0	270,0	7,7	2,9	2,3	0,8	76,3	7,2	6,5
Świętokrzyskie	486,2	481,1	330,5	8,5	35,9	34,9	1,6	99,1	5,5	5,1
Warmińsko-mazurskie	943,2	920,4	581,6	7,5	6,2	5,5	0,7	236,3	88,2	22,7
Wielkopolskie	1772,0	1763,6	1484,3	5,5	17,0	13,9	1,4	238,1	17,2	8,4
Zachodniopomorskie	812,9	802,6	626,2	14,6	10,0	6,0	0,7	132,6	18,5	10,3

W ODSETKACH

IN PERCENT

POLSKA POLAND	100,0	99,1	73,2	1,1	2,7	2,6	0,2	18,6	3,3	0,9
Dolnośląskie	100,0	99,2	82,6	0,9	0,7	0,6	0,1	12,8	2,1	0,8
Kujawsko-pomorskie	100,0	99,6	89,0	0,7	0,8	0,7	0,1	7,8	1,3	0,4
Lubelskie	100,0	99,2	75,2	1,1	5,8	5,7	0,5	15,0	1,5	0,8
Lubuskie	100,0	98,9	72,0	1,9	1,0	0,8	0,1	21,0	3,0	1,1
Łódzkie	100,0	99,0	77,6	1,1	4,6	4,6	0,2	14,0	1,5	1,0
Małopolskie	100,0	98,4	53,6	1,2	2,0	1,9	0,7	35,2	5,7	1,6
Mazowieckie	100,0	99,0	62,9	1,5	6,3	6,2	0,1	24,2	4,0	1,0
Opolskie	100,0	99,7	90,9	0,4	0,2	0,1	0,1	7,3	0,8	0,3
Podkarpackie	100,0	97,5	52,4	2,8	2,3	2,0	1,0	34,0	5,0	2,5
Podlaskie	100,0	99,4	62,9	0,5	0,5	0,5	0,1	30,2	5,1	0,6
Pomorskie	100,0	98,7	79,0	1,0	0,7	0,5	0,1	14,4	3,4	1,3
Śląskie	100,0	98,3	70,8	2,4	0,7	0,6	0,2	21,1	3,1	1,7
Świętokrzyskie	100,0	98,3	65,4	2,0	9,1	9,1	0,3	19,6	1,9	1,7
Warmińsko-mazurskie	100,0	99,2	65,4	0,7	0,6	0,6	0,1	20,8	11,5	0,8
Wielkopolskie	100,0	99,6	84,3	0,5	1,1	1,0	0,1	12,6	1,0	0,4
Zachodniopomorskie	100,0	98,7	76,8	1,6	1,9	1,5	0,1	16,0	2,3	1,3

**Tablica 84. Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika według województw w 2017 r. (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 84 Agriculture land area according to the user residence by voivodships in 2017 (cont.)
As of June

Województwa Voivodships	Ogółem Total	Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej Agricultural land in good agricultural condition								Pozostałe Others
		razem total	zasiewy sown area	grunty ugoro- wane fallow land	uprawy trwałe permanent crops		ogrody przydo- mowe kitchen gardens	łąki trwałe perma- nent mea- dows	pastwi- ska trwałe perma- nent pastures	
					razem total	w tym sady of which orch- ards				
w tys. ha in thous. ha										

POLSKA = 100
POLAND = 100

POLSKA POLAND	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	6,2	6,2	7,0	4,9	1,6	1,5	4,2	4,3	4,0	5,3
Kujawsko-pomorskie	7,1	7,1	8,6	4,3	2,0	1,9	4,8	3,0	2,8	2,8
Lubelskie	9,8	9,8	10,1	9,9	21,1	21,7	22,5	7,9	4,5	8,3
Lubuskie	2,8	2,7	2,7	4,6	1,0	0,9	1,3	3,1	2,5	3,1
Łódzkie	6,6	6,6	7,0	6,5	11,3	11,6	6,3	5,0	3,0	6,8
Małopolskie	3,8	3,8	2,8	3,9	2,8	2,9	12,7	7,3	6,7	6,5
Mazowieckie	13,2	13,2	11,3	17,8	31,0	31,9	8,3	17,2	15,9	13,3
Opolskie	3,5	3,5	4,4	1,2	0,3	0,2	1,7	1,4	0,9	1,2
Podkarpackie	4,0	4,0	2,9	9,9	3,4	3,1	18,3	7,4	6,2	10,6
Podlaskie	7,5	7,5	6,5	3,4	1,5	1,5	3,3	12,3	11,7	4,9
Pomorskie	5,0	5,0	5,4	4,4	1,3	1,0	1,9	3,9	5,2	6,9
Śląskie	2,5	2,5	2,5	5,3	0,7	0,6	2,6	2,9	2,4	4,5
Świętokrzyskie	3,4	3,4	3,0	6,0	11,4	11,8	4,5	3,6	1,9	5,9
Warmińsko-mazurskie	7,0	7,0	6,3	4,4	1,7	1,6	1,9	7,9	24,7	6,2
Wielkopolskie	11,6	11,7	13,4	5,3	4,7	4,4	3,8	7,9	3,4	5,4
Zachodniopomorskie	5,8	5,8	6,1	8,4	4,1	3,4	1,8	5,0	4,2	8,3

**Tablica 85. Powierzchnia zasiewów według województw w 2017 r.
Stan w czerwcu**

Table 85. Sown area by voivodships in 2017
As of June

Województwa Voivodships	Ogółem Total	Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi Basic cereals with cereal mixed	Ziemniaki Potatoes	Buraki cukrowe Sugar beets	Rzepak i rzepik Rape and turnip rape
W TYSIĄCACH HEKTARÓW IN THOUSAND HECTARES					
POLSKA POLAND	10757,0	6942,5	321,3	231,7	914,3
Dolnośląskie	745,0	448,5	16,0	20,8	121,5
Kujawsko-pomorskie	941,8	545,2	23,8	44,8	99,0
Lubelskie	1113,9	784,2	21,3	40,9	84,1
Lubuskie	277,3	170,6	2,9	1,5	33,8
Łódzkie	798,3	600,1	41,2	5,6	21,6
Małopolskie	310,1	195,9	23,2	1,4	9,5
Mazowieckie	1243,0	845,0	39,8	18,1	46,1
Opolskie	457,8	288,6	5,8	16,3	71,2
Podkarpackie	314,8	199,5	26,2	4,5	22,5
Podlaskie	672,9	400,6	16,7	0,0	15,5
Pomorskie	589,4	380,2	18,2	10,1	80,2
Śląskie	270,0	190,2	8,2	1,8	19,9
Świętokrzyskie	330,5	232,3	17,5	4,2	7,5
Warmińsko-mazurskie	581,6	354,5	7,3	3,1	67,8
Wielkopolskie	1484,3	923,8	42,8	45,4	109,2
Zachodniopomorskie	626,2	383,3	10,5	13,3	104,8

**Tablica 85. Powierzchnia zasiewów według województw w 2017 r. (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 85. Sown area by voivodships in 2017 (cont.)
As of June

Województwa Voivodships	Ogółem Total	Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi Basic cereals with cereal mixed	Ziemniaki Potatoes	Buraki cukrowe Sugar beets	Rzepak i rzepik Rape and turnip rape
----------------------------	-----------------	--	-----------------------	-------------------------------	--

W ODSETKACH
IN PERCENT

POLSKA POLAND	100,0	64,5	3,0	2,2	8,5
Dolnośląskie	100,0	60,2	2,1	2,8	16,3
Kujawsko-pomorskie	100,0	57,9	2,5	4,8	10,5
Lubelskie	100,0	70,4	1,9	3,7	7,6
Lubuskie	100,0	61,5	1,0	0,5	12,2
Łódzkie	100,0	75,2	5,2	0,7	2,7
Małopolskie	100,0	63,2	7,5	0,4	3,1
Mazowieckie	100,0	68,0	3,2	1,5	3,7
Opolskie	100,0	63,0	1,3	3,6	15,6
Podkarpackie	100,0	63,4	8,3	1,4	7,2
Podlaskie	100,0	59,5	2,5	0,0	2,3
Pomorskie	100,0	64,5	3,1	1,7	13,6
Śląskie	100,0	70,5	3,1	0,7	7,4
Świętokrzyskie	100,0	70,3	5,3	1,3	2,3
Warmińsko-mazurskie	100,0	61,0	1,3	0,5	11,6
Wielkopolskie	100,0	62,2	2,9	3,1	7,4
Zachodniopomorskie	100,0	61,2	1,7	2,1	16,7

POLSKA=100
POLAND=100

POLSKA POLAND	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	6,9	6,5	5,0	9,0	13,3
Kujawsko-pomorskie	8,8	7,9	7,4	19,3	10,8
Lubelskie	10,4	11,3	6,6	17,7	9,2
Lubuskie	2,6	2,5	0,9	0,6	3,7
Łódzkie	7,4	8,6	12,8	2,4	2,4
Małopolskie	2,9	2,8	7,2	0,6	1,0
Mazowieckie	11,6	12,2	12,4	7,8	5,0
Opolskie	4,3	4,2	1,8	7,0	7,8
Podkarpackie	2,9	2,9	8,2	2,0	2,5
Podlaskie	6,3	5,8	5,2	0,0	1,7
Pomorskie	5,5	5,5	5,7	4,4	8,8
Śląskie	2,5	2,7	2,6	0,8	2,2
Świętokrzyskie	3,1	3,3	5,4	1,8	0,8
Warmińsko-mazurskie	5,4	5,1	2,3	1,3	7,4
Wielkopolskie	13,8	13,3	13,3	19,6	11,9
Zachodniopomorskie	5,8	5,5	3,3	5,7	11,5

Tablica 86. Plony głównych ziemiopłodów według województw w 2017 r.
Table 86. Yields of main crops by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Zboża Cereals	W tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>Of which basic cereals with cereal mixed</i>			Ziemniaki Potatoes	Buraki cukrowe Sugar beets	Rzepak i rzepik Rape and turnip rape
		razem total	w tym of which				
			pszenica wheat	żyto rye			

Z ha w dt
 FROM 1 ha in dt

POLSKA <i>POLAND</i>	42,0	40,0	48,8	30,6	279	679	29,5
Dolnośląskie	52,0	49,1	53,8	37,1	350	714	31,1
Kujawsko-pomorskie	46,5	43,2	50,2	31,5	290	710	31
Lubelskie	43,9	43,4	52,4	31,7	289	588	32,7
Lubuskie	45,0	42,0	48,3	33,9	317	750	26,4
Łódzkie	36,3	35,2	42,6	28,0	272	719	29,1
Małopolskie	40,6	36,7	41,1	31,1	220	685	30,5
Mazowieckie	32,8	30,8	36,8	26,2	280	641	25,1
Opolskie	58,5	55,6	62,9	41,0	359	696	31,4
Podkarpackie	39,1	34,9	38,5	28,0	265	677	24,2
Podlaskie	31,2	29,9	34,4	25,4	260	393	32,9
Pomorskie	42,8	43,2	54,4	32,4	291	688	32,4
Śląskie	44,0	41,2	48,2	30,5	221	721	29,2
Świętokrzyskie	32,6	32,2	36,0	25,4	223	617	30
Warmińsko-mazurskie	39,4	39,3	46,5	32,6	247	563	28,2
Wielkopolskie	45,3	41,9	50,5	33,4	308	741	28,3
Zachodniopomorskie	43,6	44,6	52,0	35,2	301	629	25,9

POLSKA=100^a
 POLAND=100^a

POLSKA <i>POLAND</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	123,8	122,8	110,2	121,2	125,4	105,2	105,4
Kujawsko-pomorskie	110,7	108,0	102,9	102,9	103,9	104,6	105,1
Lubelskie	104,5	108,5	107,4	103,6	103,6	86,6	110,8
Lubuskie	107,1	105,0	99,0	110,8	113,6	110,5	89,5
Łódzkie	86,4	88,0	87,3	91,5	97,5	105,9	98,6
Małopolskie	96,7	91,8	84,2	101,6	78,9	100,9	103,4
Mazowieckie	78,1	77,0	75,4	85,6	100,4	94,4	85,1
Opolskie	139,3	139,0	128,9	134,0	128,7	102,5	106,4
Podkarpackie	93,1	87,3	78,9	91,5	95,0	99,7	82,0
Podlaskie	74,3	74,8	70,5	83,0	93,2	57,9	111,5
Pomorskie	101,9	108,0	111,5	105,9	104,3	101,3	109,8
Śląskie	104,8	103,0	98,8	99,7	79,2	106,2	99,0
Świętokrzyskie	77,6	80,5	73,8	83,0	79,9	90,9	101,7
Warmińsko-mazurskie	93,8	98,3	95,3	106,5	88,5	82,9	95,6
Wielkopolskie	107,9	104,8	103,5	109,2	110,4	109,1	95,9
Zachodniopomorskie	103,8	111,5	106,6	115,0	107,9	92,6	87,8

a Relacja do średniej krajowej.
a Relation to national average.

Tablica 87. Zbiory głównych ziemiopłodów według województw w 2017 r.
Table 87. Harvests of main crops by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Zboża Cereals	W tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>Of which basic cereals with cereal mixed</i>			Ziemniaki Potatoes	Buraki cukrowe Sugar beets	Rzepak i rzepik Rape and turnip rape
		razem total	w tym of which				
			pszenica wheat	żyto rye			

WTYSIĄCACH TON
 IN THOUSAND TONNES

POLSKA POLAND	31925,0	27756,5	11665,7	2673,6	8956,0	15733,0	2697,3
Dolnośląskie	2760,1	2202,1	1415,8	62,9	561,0	1481,8	377,3
Kujawsko-pomorskie	2873,1	2355,9	1066,4	198,6	689,1	3179,2	306,9
Lubelskie	3641,3	3404,4	1690,7	140,8	615,8	2407,2	275,2
Lubuskie	889,3	716,4	272,8	102,4	91,7	112,5	89,2
Łódzkie	2281,0	2111,5	525,0	357,1	1121,1	401,9	63,0
Małopolskie	899,3	719,3	377,5	10,1	511,3	95,1	29,1
Mazowieckie	2988,0	2602,7	631,6	402,4	1116,0	1157,2	115,6
Opolskie	1964,9	1604,4	949,8	39,0	207,4	1134,2	223,4
Podkarpackie	897,2	697,3	374,2	27,7	693,9	305,9	54,6
Podlaskie	1306,6	1197,1	187,7	127,5	434,1	0,2	51,1
Pomorskie	1717,7	1640,6	870,8	192,7	528,2	696,4	259,5
Śląskie	925,2	783,6	344,9	60,0	182,2	129,2	58,2
Świętokrzyskie	798,7	748,7	306,1	36,4	389,6	260,4	22,5
Warmińsko-mazurskie	1455,1	1391,8	666,3	115,2	180,8	174,7	191,0
Wielkopolskie	4745,2	3872,6	1067,7	572,8	1318,0	3362,5	309,3
Zachodniopomorskie	1782,1	1708,2	918,3	228,0	315,9	834,4	271,3

POLSKA=100°
 POLAND=100°

POLSKA POLAND	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	8,6	7,9	12,1	2,4	6,3	9,4	14,0
Kujawsko-pomorskie	9,0	8,5	9,1	7,4	7,7	20,2	11,4
Lubelskie	11,4	12,3	14,5	5,3	6,9	15,3	10,2
Lubuskie	2,8	2,6	2,3	3,8	1,0	0,7	3,3
Łódzkie	7,1	7,6	4,5	13,4	12,5	2,6	2,3
Małopolskie	2,8	2,6	3,2	0,4	5,7	0,6	1,1
Mazowieckie	9,4	9,4	5,4	15,1	12,5	7,4	4,3
Opolskie	6,2	5,8	8,1	1,5	2,3	7,2	8,3
Podkarpackie	2,8	2,5	3,2	1,0	7,7	1,9	2,0
Podlaskie	4,1	4,3	1,6	4,8	4,8	0,0	1,9
Pomorskie	5,4	5,9	7,5	7,2	5,9	4,4	9,6
Śląskie	2,9	2,8	3,0	2,2	2,0	0,8	2,2
Świętokrzyskie	2,5	2,7	2,6	1,4	4,3	1,7	0,8
Warmińsko-mazurskie	4,6	5,0	5,7	4,3	2,0	1,1	7,1
Wielkopolskie	14,9	14,0	9,2	21,4	14,7	21,4	11,5
Zachodniopomorskie	5,6	6,2	7,9	8,5	3,5	5,3	10,1

Tablica 88. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji roślinnej ogółem według województw w 2017 r.
 Table 88. Share of private farms in crop production by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Użytki rolne Agricultural land		Powierzchnia zasiewów Sown area			Zbiory Harvests	
	razem total	w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition	razem total	w tym of which		zboż podsta- wowych z mieszan- kami zbożo- wymi basic cereals with cereal mixed	ziemniaki potatoes
				zboża podstawo- we z mieszan- kami zbożo- wymi basic cereals with cereal mixed	ziemniaki potatoes		
w % ogółem in % of total							
POLSKA POLAND	91,9	92,2	90,9	93,1	95,2	89,6	93,7
Dolnośląskie	84,8	85,0	83,1	86,4	87,4	83,0	86,0
Kujawsko-pomorskie	91,6	91,6	91,4	94,4	94,9	91,6	94,9
Lubelskie	97,6	97,6	97,7	98,2	99,8	97,6	99,8
Lubuskie	87,1	87,4	86,0	88,5	95,3	87,5	93,2
Łódzkie	98,7	98,7	98,7	99,1	98,0	98,8	97,9
Małopolskie	97,0	97,1	96,1	97,2	99,9	95,3	99,9
Mazowieckie	98,4	98,4	98,2	98,8	99,0	97,8	98,8
Opolskie	76,1	76,1	74,9	80,5	62,3	74,6	57,2
Podkarpackie	95,3	95,8	97,1	97,8	100	96,8	100,0
Podlaskie	98,7	98,8	98,6	98,8	99,8	98,1	99,7
Pomorskie	85,3	86,4	84,7	87,7	78,1	82,0	69,8
Śląskie	93,4	93,6	92,6	94,4	99,7	91,3	99,7
Świętokrzyskie	99,0	99,1	99,0	99,1	100,0	98,7	100,0
Warmińsko-mazurskie	88,8	90,3	88,1	89,9	92,2	85,9	91,7
Wielkopolskie	87,8	87,9	87,0	90,9	94,4	87,1	92,8
Zachodniopomorskie	77,5	77,6	74,9	77,6	84,1	70,1	85,3

Tablica 89. Pogłowie bydła według województw w 2017 r.
Table 89. Cattle stock by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ogółem <i>Total</i>				W tym krowy <i>Of which cows</i>			
	w tys. szt. <i>in thous. heads</i>	2016= =100	w odsetkach <i>in percent</i>	na 100 ha użytków rolnych w szt <i>per 100 ha of agricultural land in heads</i>	w tys. szt. <i>in thous. heads</i>	2016= =100	w odsetkach <i>in percent</i>	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>per 100 ha of agricultural land^a in heads</i>

STAN W CZERWCU
AS OF JUNE

POLSKA POLAND	6143,1	103,4	100,0	42,0	2374,4	101,8	100,0	16,2
Dolnośląskie	108,2	104,8	1,8	11,8	41,7	101,5	1,8	4,5
Kujawsko-pomorskie	510,8	101,9	8,3	47,9	150,0	93,8	6,3	14,1
Lubelskie	374,2	103,4	6,1	25,7	145,3	104,6	6,1	10,0
Lubuskie	82,7	109,8	1,3	21,2	31,2	111,2	1,3	8,0
Łódzkie	466,2	102,2	7,6	45,8	183,5	100,3	7,7	18,0
Małopolskie	169,4	93,5	2,8	30,0	80,2	93,4	3,4	14,2
Mazowieckie	1123,3	104,9	18,3	57,9	490,5	102,5	20,7	25,3
Opolskie	122,6	100,8	2,0	24,4	42,9	100,7	1,8	8,5
Podkarpackie	89,2	99,7	1,5	15,7	47,6	95,1	2,0	8,4
Podlaskie	1018,3	107,5	16,6	95,7	463,6	106,0	19,5	43,6
Pomorskie	214,6	104,4	3,5	28,7	70,4	103,4	3,0	9,4
Śląskie	126,4	102,9	2,1	34,0	44,8	98,4	1,9	12,0
Świętokrzyskie	164,4	98,8	2,7	33,8	57,2	98,3	2,4	11,8
Warmińsko-mazurskie	464,7	105,0	7,6	49,3	204,4	105,9	8,6	21,7
Wielkopolskie	1007,0	101,0	16,4	56,8	282,2	99,8	11,9	15,9
Zachodniopomorskie	101,2	104,0	1,6	12,4	38,9	99,9	1,6	4,8

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Tablica 89. Pogłowie bydła według województw w 2017 r. (dok.)
 Table 89. Cattle stock by voivodships in 2017 (cont.)

Województwa Voivodships	Ogółem Total				W tym krowy Of which cows			
	w tys. szt. in thous. heads	2016= =100	w odset- kach in percent	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricul- tural land ^a in heads	w tys. szt. in thous. heads	2016= =100	w odset- kach in percent	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricul- tural land ^a in heads

STAN W GRUDNIU

AS OF DECEMBER

POLSKA POLAND	6035,7	101,1	100,0	41,3	2340,7	101,6	100,0	16,0
Dolnośląskie	100,3	97,8	1,7	10,9	40,0	98,9	1,7	4,4
Kujawsko-pomorskie	518,7	105,3	8,6	48,7	154,9	99,6	6,6	14,5
Lubelskie	361,7	97,3	6,0	24,8	140,7	103,0	6,0	9,7
Lubuskie	77,6	106,4	1,3	19,9	30,0	109,0	1,3	7,7
Łódzkie	465,0	98,3	7,7	45,7	181,6	99,1	7,8	17,8
Małopolskie	162,6	91,3	2,7	28,8	76,4	88,1	3,3	13,5
Mazowieckie	1122,3	102,2	18,6	57,9	490,9	101,9	21,0	25,3
Opolskie	122,9	99,9	2,0	24,4	43,3	103,6	1,9	8,6
Podkarpackie	80,5	95,4	1,3	14,2	44,8	95,0	1,9	7,9
Podlaskie	992,8	103,4	16,4	93,3	445,9	102,2	19,1	41,9
Pomorskie	210,2	100,4	3,5	28,1	69,5	104,6	3,0	9,3
Śląskie	120,1	97,9	2,0	32,3	44,2	98,8	1,9	11,9
Świętokrzyskie	157,0	94,3	2,6	32,3	54,3	95,8	2,3	11,2
Warmińsko-mazurskie	452,2	107,9	7,5	47,9	207,3	110,9	8,9	22,0
Wielkopolskie	999,3	99,6	16,6	56,4	278,4	101,5	11,9	15,7
Zachodniopomorskie	92,5	100,1	1,5	11,4	38,4	102,4	1,6	4,7

^a Stan w czerwcu.

^a As of June.

Tablica 90. Pogłowie trzody chlewnej według województw w 2017 r.
Table 90. Pigs stock by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ogółem <i>Total</i>				W tym krowy <i>Of which cows</i>			
	w tys. szt. <i>in thous. heads</i>	2016= =100	w odsetkach <i>in percent</i>	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>per 100 ha of agricultural land^a in heads</i>	w tys. szt. <i>in thous. heads</i>	2016= =100	w odsetkach <i>in percent</i>	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>per 100 ha of agricultural land^a in heads</i>

STAN W MARCU

AS OF MARCH

POLSKA POLAND	11261,9	107,6	100,0	77,4	884,0	106,3	100,0	6,1
Dolnośląskie	196,1	99,7	1,7	21,8	30,6	105,0	3,5	3,4
Kujawsko-pomorskie	1227,0	104,8	10,9	119,1	112,1	108,1	12,7	10,9
Lubelskie	617,7	115,9	5,5	43,2	47,9	106,4	5,4	3,4
Lubuskie	167,3	122,5	1,5	41,8	12,2	121,4	1,4	3,1
Łódzkie	1073,1	114,6	9,5	111,6	70,3	102,0	8,0	7,3
Małopolskie	191,0	117,2	1,7	34,2	23,3	116,4	2,6	4,2
Mazowieckie	995,9	115,1	8,8	51,9	66,0	108,8	7,5	3,4
Opolskie	397,5	105,4	3,5	77,9	38,4	121,4	4,3	7,5
Podkarpackie	170,9	106,6	1,5	29,0	17,2	109,7	2,0	2,9
Podlaskie	307,2	101,4	2,7	28,1	23,9	96,7	2,7	2,2
Pomorskie	719,4	95,2	6,4	99,3	66,7	101,6	7,5	9,2
Śląskie	236,5	101,7	2,1	64,1	22,1	105,2	2,5	6,0
Świętokrzyskie	209,1	103,4	1,9	42,6	24,5	103,7	2,8	5,0
Warmińsko-mazurskie	484,9	111,0	4,3	47,4	43,5	98,8	4,9	4,3
Wielkopolskie	3990,5	107,1	35,4	235,9	257,4	107,4	29,1	15,2
Zachodniopomorskie	277,6	102,1	2,5	32,6	27,8	98,3	3,1	3,3

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Tablica 90. Pogłowie trzody chlewnej według województw w 2017 r. (dok.)
Table 90. Pigs stock by voivodships in 2017 (cont.)

Województwa Voivodships	Ogółem Total				W tym krowy Of which cows			
	w tys. szt. in thous. heads	2016= =100	w odset- -kach in percent	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricul- tural land ^a in heads	w tys. szt. in thous. heads	2016= =100	w odset- -kach in percent	na 100 ha użytków rolnych ^a w szt per 100 ha of agricul- tural land ^a in heads
STAN W CZERWCU								
<i>AS OF JUNE</i>								
POLSKA POLAND	11352,7	104,5	100,0	77,7	884,5	103,6	100,0	6,0
Dolnośląskie	185,7	94,3	1,6	20,3	30,3	104,3	3,4	3,3
Kujawsko-pomorskie	1225,1	106,1	10,8	115,0	115,2	109,3	13,0	10,8
Lubelskie	616,2	110,4	5,4	42,3	45,9	101,3	5,2	3,2
Lubuskie	163,8	111,0	1,4	41,9	12,5	115,3	1,4	3,2
Łódzkie	1075,8	99,6	9,5	105,7	66,2	91,1	7,5	6,5
Małopolskie	189,0	105,8	1,7	33,5	23,9	111,8	2,7	4,2
Mazowieckie	999,2	108,9	8,8	51,5	61,9	102,5	7,0	3,2
Opolskie	397,4	104,9	3,5	79,0	35,1	108,1	4,0	7,0
Podkarpackie	170,9	99,7	1,5	30,1	17,5	103,0	2,0	3,1
Podlaskie	303,1	98,4	2,7	28,5	24,1	93,0	2,7	2,3
Pomorskie	726,0	96,9	6,4	97,0	67,2	101,5	7,6	9,0
Śląskie	235,4	94,9	2,1	63,4	21,7	102,7	2,5	5,8
Świętokrzyskie	222,9	105,8	2,0	45,9	24,1	108,5	2,7	5,0
Warmińsko-mazurskie	488,0	107,4	4,3	51,7	44,2	109,6	5,0	4,7
Wielkopolskie	4070,1	106,1	35,9	229,7	266,1	104,1	30,1	15,0
Zachodniopomorskie	284,1	103,5	2,5	35,0	28,4	103,1	3,2	3,5
STAN W GRUDNIU								
<i>AS OF DECEMBER</i>								
POLSKA POLAND	11908,2	107,2	100,0	81,4	908,1	105,7	100,0	6,2
Dolnośląskie	193,8	98,9	1,6	21,1	31,0	108,7	3,4	3,4
Kujawsko-pomorskie	1313,9	109,7	11,0	123,3	122,4	113,9	13,5	11,5
Lubelskie	587,6	106,8	4,9	40,4	42,4	97,3	4,7	2,9
Lubuskie	148,6	96,9	1,2	38,0	11,5	104,2	1,3	2,9
Łódzkie	1188,8	106,2	10,0	116,8	73,6	104,8	8,1	7,2
Małopolskie	190,5	112,9	1,6	33,7	22,7	116,1	2,5	4,0
Mazowieckie	1110,9	118,9	9,3	57,3	67,1	103,9	7,4	3,5
Opolskie	410,3	104,9	3,4	81,6	35,6	106,8	3,9	7,1
Podkarpackie	161,7	96,9	1,4	28,4	16,2	100,7	1,8	2,9
Podlaskie	295,3	92,1	2,5	27,8	24,4	98,0	2,7	2,3
Pomorskie	768,1	102,9	6,5	102,7	66,5	99,5	7,3	8,9
Śląskie	241,2	99,0	2,0	64,9	21,6	98,7	2,4	5,8
Świętokrzyskie	232,3	110,9	2,0	47,8	24,7	107,0	2,7	5,1
Warmińsko-mazurskie	519,3	111,2	4,4	55,1	48,3	110,4	5,3	5,1
Wielkopolskie	4266,8	107,8	35,8	240,8	271,5	105,5	29,9	15,3
Zachodniopomorskie	279,4	98,7	2,3	34,4	28,8	106,3	3,2	3,5

^a Stan w czerwcu.

^a As of June.

Tablica 91. Wartość skupu produktów rolnych według województw w 2017 r. (ceny bieżące)
Table 91. Procurement value of agricultural products by voivodships in 2017 (current prices)

Województwa <i>Voivodships</i>	Ogółem <i>Total</i>			Produkty roślinne <i>Crop products</i>			Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>		
	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricul- tural land^a in zł</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricul- tural land^a in zł</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricul- tural land^a in zł</i>
POLSKA POLAND	65308,6	111,7	4467	19545,4	103,8	1337	45763,2	115,5	3130
Dolnośląskie	2490,7	97,7	2717	1777,0	93,9	1939	713,7	108,5	779
Kujawsko-pomorskie	5384,7	108,0	5053	2188,7	128,2	2054	3196,0	97,5	2999
Lubelskie	4415,8	106,8	3033	2083,9	98,5	1431	2331,9	115,5	1602
Lubuskie	1240,0	92,0	3174	445,3	91,5	1140	794,7	92,2	2034
Łódzkie	4564,0	111,9	4485	911,2	112,4	895	3652,8	111,8	3589
Małopolskie	1250,7	111,5	2215	370,1	108,3	656	880,6	112,9	1560
Mazowieckie	12287,9	117,1	6335	3094,7	96,2	1596	9193,2	126,3	4740
Opolskie	2269,6	112,9	4512	1237,0	104,4	2459	1032,7	124,9	2053
Podkarpackie	995,9	106,4	1752	426,6	112,1	751	569,3	102,5	1002
Podlaskie	5379,1	124,2	5055	233,1	110,5	219	5146,1	125,0	4836
Pomorskie	3696,6	115,9	4940	1199,5	116,1	1603	2497,1	115,8	3337
Śląskie	1458,2	107,9	3926	366,2	98,0	986	1092,0	111,7	2940
Świętokrzyskie	1395,7	112,6	2870	335,6	110,1	690	1060,1	113,4	2180
Warmińsko-mazurskie	4298,9	117,9	4558	768,9	120,1	815	3530,0	117,4	3743
Wielkopolskie	11963,6	111,1	6751	2947,7	102,4	1663	9015,9	114,2	5088
Zachodniopomorskie	2217,2	98,2	2727	1159,8	92,1	1427	1057,4	105,9	1301

*a Stan w czerwcu.
a As of June.*

Tablica 92. Wartość skupu produktów rolnych w I i II półroczu 2017 r. według województw (ceny bieżące)
 Table 92. Procurement value of agricultural products in the first and in the second half-year 2017 by voivodships (current prices)

Województwa Voivodships	I półrocze <i>The first half-year</i>			II półrocze <i>The second half-year</i>		
	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricultural land^a in zł</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricultural land^a in zł</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>						
POLSKA POLAND	28165,9	116,9	1926	37142,7	108,1	2540
Dolnośląskie	794,2	95,4	866	1696,5	98,8	1851
Kujawsko-pomorskie	2301,4	112,9	2160	3083,3	104,7	2894
Lubelskie	1784,3	125,8	1226	2631,4	96,9	1807
Lubuskie	496,1	83,8	1270	743,9	98,3	1904
Łódzkie	2143,8	115,0	2107	2420,2	109,4	2378
Małopolskie	601,4	115,0	1065	649,4	108,4	1150
Mazowieckie	5547,9	126,3	2860	6740,0	110,5	3475
Opolskie	804,8	122,2	1600	1464,8	108,3	2912
Podkarpackie	376,4	114,2	662	619,6	102,2	1090
Podlaskie	2483,8	123,4	2334	2895,3	125,0	2721
Pomorskie	1539,7	120,7	2058	2156,9	112,7	2883
Śląskie	678,6	116,4	1827	779,5	101,4	2099
Świętokrzyskie	631,0	118,2	1298	764,7	108,3	1573
Warmińsko-mazurskie	1926,9	116,0	2043	2372,1	119,5	2515
Wielkopolskie	5153,7	112,1	2908	6809,9	110,3	3843
Zachodniopomorskie	901,8	116,1	1109	1315,4	88,8	1618

^a Stan w czerwcu.

^a As of June.

Tablica 92. Wartość skupu produktów rolnych w I i II półroczu 2017 r. według województw (ceny bieżące) (dok.)
Table 92. Procurement value of agricultural products in the first and in the second half-year 2017 by voivodships (current prices) (cont.)

Województwa Voivodships	I półrocze <i>The first half-year</i>			II półrocze <i>The second half-year</i>		
	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricultural land^a in zł</i>	w mln zł <i>in mln zł</i>	2016= =100	na 1 ha użytków rolnych ^a w zł <i>per 1 ha of agricultural land^a in zł</i>
PRODUKTY ROŚLINNE <i>CROP PRODUCTS</i>						
POLSKA POLAND	6084,5	113,4	416	13460,9	99,9	921
Dolnośląskie	447,0	86,4	488	1330,0	96,7	1451
Kujawsko-pomorskie	718,9	152,0	675	1469,8	119,1	1379
Lubelskie	597,9	124,7	411	1486,0	90,8	1021
Lubuskie	137,6	91,7	352	307,7	91,5	788
Łódzkie	359,3	120,9	353	551,9	107,5	542
Małopolskie	140,2	113,1	248	230,0	105,6	407
Mazowieckie	1233,0	125,6	636	1861,7	83,3	960
Opolskie	310,8	124,3	618	926,2	99,1	1841
Podkarpackie	101,8	117,2	179	324,8	110,5	571
Podlaskie	49,3	120,1	46	183,7	108,2	173
Pomorskie	326,8	113,9	437	872,6	117,0	1166
Śląskie	131,7	113,0	354	234,5	91,2	631
Świętokrzyskie	131,3	127,2	270	204,3	101,4	420
Warmińsko-mazurskie	213,3	95,8	226	555,7	133,0	589
Wielkopolskie	835,7	89,3	472	2112,0	108,6	1192
Zachodniopomorskie	349,9	116,8	430	810,0	84,3	996
PRODUKTY ZWIERZĘCE <i>ANIMAL PRODUCTS</i>						
POLSKA POLAND	22081,4	84,8	1510	23681,9	113,4	1620
Dolnośląskie	347,2	90,9	379	366,5	107,0	400
Kujawsko-pomorskie	1582,6	99,0	1485	1613,4	94,3	1514
Lubelskie	1186,4	79,1	815	1145,4	106,1	787
Lubuskie	358,5	123,3	918	436,1	103,8	1116
Łódzkie	1784,5	87,9	1754	1868,3	110,0	1836
Małopolskie	461,2	86,5	817	419,4	110,0	743
Mazowieckie	4314,9	79,1	2225	4878,3	126,2	2515
Opolskie	494,0	82,7	982	538,6	128,9	1071
Podkarpackie	274,6	88,4	483	294,8	94,3	519
Podlaskie	2434,5	81,0	2288	2711,6	126,3	2548
Pomorskie	1212,8	81,6	1621	1284,3	109,9	1716
Śląskie	547,0	85,3	1473	545,0	106,5	1467
Świętokrzyskie	499,7	86,2	1028	560,4	111,1	1153
Warmińsko-mazurskie	1713,6	84,0	1817	1816,4	115,9	1926
Wielkopolskie	4318,0	84,8	2437	4697,9	111,0	2651
Zachodniopomorskie	551,9	86,5	679	505,4	97,0	622

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Tablica 93. Skup zbóż według województw w 2017 r.
Table 93. Procurement of cereals by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	2017			I półrocze The first half-year		II półrocze The second half-year	
	w tonach in tonnes	w odsetkach in percent	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100
OGÓŁEM TOTAL							
POLSKA POLAND	12927157	100,0	101,2	4347363	102,4	8579794	100,6
Dolnośląskie	1843333	14,3	93,5	537412	83,3	1305921	98,4
Kujawsko-pomorskie	1717955	13,3	136,1	740915	166,2	977040	119,7
Lubelskie	756021	5,8	95,0	273534	87,6	482487	99,8
Lubuskie	405937	3,1	94,8	126901	94,8	279036	94,7
Łódzkie	386696	3,0	95,9	147213	91,5	239483	98,8
Małopolskie	126320	1,0	103,7	48341	131,6	77979	91,7
Mazowieckie	863617	6,7	111,3	299457	103,2	564160	116,2
Opolskie	1159734	9,0	103,9	357357	94,6	802377	108,7
Podkarpackie	317941	2,5	99,6	92075	102,4	225866	98,5
Podlaskie	156838	1,2	103,0	54093	105,9	102745	101,5
Pomorskie	1030626	8,0	104,7	279580	110,3	751046	102,8
Śląskie	214652	1,7	100,3	84174	109,9	130478	94,9
Świętokrzyskie	81081	0,6	74,9	43621	81,5	37460	68,4
Warmińsko-mazurskie	707003	5,5	101,9	224564	85,9	482439	111,6
Wielkopolskie	1881989	14,6	91,4	575987	89,7	1306002	92,2
Zachodniopomorskie	1277414	9,9	93,2	462139	111,8	815275	85,2

W tym zboża podstawowe^a
Of which basic cereals^a

POLSKA POLAND	10488636	100,0	101,8	3699825	98,1	6788811	104,0
Dolnośląskie	1554070	14,8	91,7	483122	83,0	1070948	96,3
Kujawsko-pomorskie	1341700	12,8	139,5	626611	160,6	715089	125,1
Lubelskie	630285	6,0	93,7	224004	79,5	406281	103,9
Lubuskie	321892	3,1	90,2	102921	84,9	218971	93,0
Łódzkie	293613	2,8	95,8	126345	87,0	167268	103,9
Małopolskie	77866	0,7	105,0	25815	101,6	52051	106,8
Mazowieckie	641041	6,1	112,2	237949	95,3	403092	125,4
Opolskie	937633	8,9	102,3	304269	87,9	633364	111,0
Podkarpackie	159095	1,5	108,7	53236	92,1	105859	119,6
Podlaskie	129291	1,2	104,7	43756	96,6	85535	109,3
Pomorskie	1005938	9,6	105,1	272484	108,4	733454	103,9
Śląskie	159249	1,5	96,6	64710	95,8	94539	97,1
Świętokrzyskie	72476	0,7	77,4	40002	82,7	32474	71,7
Warmińsko-mazurskie	668407	6,4	104,3	210966	85,7	457441	115,9
Wielkopolskie	1271002	12,1	97,6	436862	84,8	834140	106,0
Zachodniopomorskie	1225078	11,7	93,1	446773	112,5	778305	84,7

^a łącznie z mieszankami zbożowymi.
a Including cereal mixed.

Tablica 94. Skup zbóż w roku gospodarczym 2016/17 według województw
Table 94. Procurement of cereals in 2016/17 farming year by voivodships

Województwa <i>Voivodships</i>	Zboża <i>Cereals</i>			w tym zboża podstawowe ^a <i>of which basic cereals^a</i>		
	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zbiorów <i>in % of harvests</i>	2015/16= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	w % zbiorów <i>in % of harvests</i>	2015/16= =100
POLSKA POLAND	12879882	49,1	107,8	10228726	45,4	101,3
Dolnośląskie	1864979	87,3	92,2	1595581	92,4	92,5
Kujawsko-pomorskie	1556935	66,5	134,9	1198449	63,4	125,4
Lubelskie	756960	23,9	98,9	615205	20,9	90,2
Lubuskie	421460	61,6	96,1	338410	57,4	90,1
Łódzkie	389634	20,7	102,5	287400	17,2	89,6
Małopolskie	133413	16,3	99,9	74561	11,6	102,8
Mazowieckie	785117	30,1	109,3	559451	24,1	96,4
Opolskie	1095646	73,5	105,1	874801	76,2	102,9
Podkarpackie	321409	39,0	109,7	141743	23,5	83,5
Podlaskie	155335	12,9	106,1	121993	11,2	94,5
Pomorskie	1010436	80,4	128,5	978284	80,2	126,8
Śląskie	221674	28,4	105,1	162063	25,1	91,4
Świętokrzyskie	98400	14,1	91,6	85302	13,2	92,8
Warmińsko-mazurskie	656908	49,6	90,5	605789	47,7	87,7
Wielkopolskie	1992235	52,3	110,5	1223846	41,1	92,5
Zachodniopomorskie	1419341	117,8	116,8	1365848	117,7	115,4

^a łącznie z mieszankami zbożowymi.

a Including cereal mixed.

Tablica 95. Skup ziemniaków według województw w 2017 r.
 Table 95. Procurement of potatoes by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	2017			I półrocze The first half-year		II półrocze The second half-year	
	w tonach in tonnes	w odsetkach in percent	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100
POLSKA POLAND	1818952	100,0	96,7	406192	100,3	1412760	95,7
Dolnośląskie	198970	10,9	102,0	54857	125,3	144113	95,2
Kujawsko-pomorskie	232290	12,8	104,4	30503	90,9	201787	106,8
Lubelskie	43446	2,4	118,2	3533	191,0	39913	114,4
Lubuskie	21241	1,2	101,0	5489	169,5	15752	88,6
Łódzkie	72128	4,0	62,3	21694	59,5	50434	63,6
Małopolskie	14753	0,8	86,4	5617	59,6	9136	119,4
Mazowieckie	23368	1,3	41,7	11477	53,6	11891	34,4
Opolskie	38621	2,1	83,9	8924	68,8	29697	89,9
Podkarpackie	39071	2,1	103,1	9438	469,1	29633	82,6
Podlaskie	256130	14,1	114,6	2453	148,6	253677	114,4
Pomorskie	260707	14,3	106,8	144597	106,6	116110	107,0
Śląskie	6538	0,4	74,2	3569	132,1	2969	48,6
Świętokrzyskie	7209	0,4	113,8	4757	101,5	2452	149,1
Warmińsko-mazurskie	15924	0,9	95,8	10667	202,6	5257	46,3
Wielkopolskie	443055	24,4	92,9	68527	89,6	374528	93,5
Zachodniopomorskie	145501	8,0	92,6	20090	146,1	125411	87,4

Tablica 96. Skup bydła^a według województw w 2017 r.
Table 96. Procurement of cattle^a by voivodships in 2017

Województwa <i>Voivodships</i>	2017			I półrocze <i>The first half-year</i>		II półrocze <i>The second half-year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100
POLSKA <i>POLAND</i>	938301	100,0	114,7	439879	109,4	498422	119,9
Dolnośląskie	16321	1,7	114,6	8232	114,2	8089	115,0
Kujawsko-pomorskie	82494	8,8	111,0	36349	100,9	46145	120,6
Lubelskie	54543	5,8	141,9	27496	141,9	27047	142,0
Lubuskie	5244	0,6	98,5	2339	89,4	2905	107,3
Łódzkie	93342	9,9	101,2	47488	103,5	45854	99,0
Małopolskie	40503	4,3	171,8	25015	205,4	15488	135,9
Mazowieckie	185031	19,7	119,7	80811	116,8	104220	122,1
Opolskie	11133	1,2	114,7	4434	87,4	6699	144,5
Podkarpackie	8415	0,9	90,1	3937	87,4	4478	92,6
Podlaskie	106005	11,3	124,5	48427	109,9	57578	140,2
Pomorskie	31992	3,4	134,4	13931	134,0	18061	134,7
Śląskie	23409	2,5	101,6	11900	110,7	11509	93,7
Świętokrzyskie	43119	4,6	114,2	17767	93,5	25352	135,1
Warmińsko-mazurskie	27130	2,9	78,0	12493	68,6	14637	88,2
Wielkopolskie	202513	21,6	109,9	95846	101,9	106667	118,3
Zachodniopomorskie	7107	0,8	94,2	3414	96,6	3693	92,0

a Bez cieląt; w wadze żywej.
a Excluding calves; in live weight.

Tablica 97. Skup trzody chlewnej^a według województw w 2017 r.
Table 97. Procurement of pigs^a by voivodships in 2017

Województwa <i>Voivodships</i>	2017			I półrocze <i>The first half-year</i>		II półrocze <i>The second half-year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100
POLSKA POLAND	2255405	100,0	97,4	1086711	96,8	1168694	98,0
Dolnośląskie	12063	0,5	93,1	7440	102,7	4623	81,0
Kujawsko-pomorskie	194481	8,6	64,3	98654	64,7	95827	63,9
Lubelskie	124844	5,5	92,5	64999	96,7	59845	88,3
Lubuskie	31586	1,4	100,4	15506	92,0	16080	110,0
Łódzkie	277413	12,3	104,4	136350	103,6	141063	105,1
Małopolskie	45175	2,0	94,0	21846	93,0	23329	95,1
Mazowieckie	228179	10,1	107,0	107944	108,1	120235	106,1
Opolskie	72030	3,2	120,7	33656	103,8	38374	140,8
Podkarpackie	35295	1,6	87,6	17671	85,8	17624	89,6
Podlaskie	62943	2,8	88,2	29872	82,0	33071	94,7
Pomorskie	273112	12,1	108,1	122406	103,4	150706	112,3
Śląskie	48513	2,2	105,6	26722	115,3	21791	95,8
Świętokrzyskie	60905	2,7	108,6	29424	107,7	31481	109,5
Warmińsko-mazurskie	131540	5,8	111,4	58294	106,5	73246	115,6
Wielkopolskie	609940	27,0	99,5	292030	102,2	317910	97,1
Zachodniopomorskie	47386	2,1	97,2	23897	96,6	23489	97,9

a W wadze żywej.

a In live weight.

Tablica 98. Skup drobiu^a według województw w 2017 r.
Table 98. Procurement of poultry^a by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	2017			I półrocze <i>The first half-year</i>		II półrocze <i>The second half-year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100
POLSKA POLAND	3144219	100,0	106,6	1417226	111,0	1570543	102,5
Dolnośląskie	76956	2,4	99,0	36673	97,2	41292	100,6
Kujawsko-pomorskie	160589	5,1	98,4	76769	107,5	78047	90,2
Lubelskie	122599	3,9	105,7	50738	134,0	54587	83,7
Lubuskie	102890	3,3	82,1	63464	71,9	57241	92,5
Łódzkie	167064	5,3	90,5	93683	87,1	85498	94,0
Małopolskie	44802	1,4	93,5	20656	105,9	22926	84,1
Mazowieckie	920924	29,3	122,6	360941	125,0	469709	120,5
Opolskie	59981	1,9	104,7	28155	107,7	29659	101,8
Podkarpackie	33580	1,1	82,0	15883	98,2	17987	71,8
Podlaskie	169090	5,4	109,8	72590	119,4	82396	101,2
Pomorskie	128759	4,1	98,4	64698	103,7	61672	93,2
Śląskie	101515	3,2	98,4	50248	97,6	52481	99,2
Świętokrzyskie	59508	1,9	94,0	27355	115,9	27809	77,3
Warmińsko-mazurskie	283794	9,0	112,1	122585	125,1	130423	100,0
Wielkopolskie	556708	17,7	106,9	254537	105,7	287588	108,0
Zachodniopomorskie	155460	4,9	97,1	78251	107,6	71228	87,0

a W wadze żywej.

a In live weight.

Tablica 99. Skup żywca rzeźnego^a według województw w 2017 r.
 Table 99. Procurement of animals for slaughter^a by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	2017			I półrocze The first half-year		II półrocze The second half-year	
	w tonach in tonnes	w odsetkach in percent	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100	w tonach in tonnes	2016= =100
POLSKA POLAND	4456905	100,0	103,4	2182537	104,8	2274368	102,2
Dolnośląskie	72000	1,6	100,0	35101	100,1	36899	99,8
Kujawsko-pomorskie	306791	6,9	78,9	153581	80,3	153210	77,6
Lubelskie	212418	4,8	102,1	112942	114,4	99476	91,0
Lubuskie	99370	2,2	86,3	45263	76,7	54107	96,4
Łódzkie	381895	8,6	99,2	188102	97,8	193793	100,6
Małopolskie	88838	2,0	105,0	45948	115,3	42890	95,9
Mazowieckie	920831	20,7	118,6	442988	120,1	477843	117,3
Opolskie	103953	2,3	113,3	49840	104,7	54113	122,5
Podkarpackie	56777	1,3	85,6	27785	92,2	28992	80,1
Podlaskie	223246	5,0	106,9	109593	106,6	113653	107,2
Pomorskie	319959	7,2	106,2	149780	104,6	170179	107,7
Śląskie	121544	2,7	100,7	61541	104,0	60003	97,5
Świętokrzyskie	112095	2,5	103,5	54510	107,7	57585	99,8
Warmińsko-mazurskie	315501	7,1	109,7	159410	115,5	156091	104,4
Wielkopolskie	972154	21,8	103,4	466724	103,6	505430	103,3
Zachodniopomorskie	149533	3,4	97,0	79429	104,5	70104	89,6

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej cieplej (wbc).
^a Beef, veal, pork, mutton, horse and poultry – in post-slaughter warm weight.

Tablica 100. Skup mleka krowiego według województw w 2017 r.

Table 100. Procurement of cows' milk by voivodships in 2017

Województwa <i>Voivodships</i>	2017			I półrocze <i>The first half-year</i>		II półrocze <i>The second half-year</i>	
	w tonach <i>in tonnes</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100	w tonach <i>in tonnes</i>	2016= =100
POLSKA POLAND	11312949	100,0	104,7	5705113	104,8	5607836	105,3
Dolnośląskie	169958	1,5	103,7	85374	104,7	84584	102,6
Kujawsko-pomorskie	812906	7,2	103,7	418826	105,0	394080	102,4
Lubelskie	569828	5,0	104,8	291642	104,5	278186	105,1
Lubuskie	84149	0,7	102,9	42432	101,4	41717	104,6
Łódzkie	823688	7,3	103,3	420179	103,4	403509	103,2
Małopolskie	137046	1,2	101,1	67186	101,9	69860	100,4
Mazowieckie	2444302	21,6	105,9	1228980	105,1	1215322	106,8
Opolskie	260057	2,3	104,1	131289	102,7	128768	105,6
Podkarpackie	117354	1,0	103,8	55851	103,1	61503	104,5
Podlaskie	2399319	21,2	106,5	1207382	106,4	1191937	106,5
Pomorskie	316970	2,8	99,6	159007	96,7	157963	102,6
Śląskie	234420	2,1	106,0	118054	106,3	116366	105,6
Świętokrzyskie	180226	1,6	103,5	90884	103,4	89342	103,7
Warmińsko-mazurskie	898838	7,9	103,5	435994	101,7	462844	105,1
Wielkopolskie	1730798	15,3	104,8	884400	103,1	846398	106,7
Zachodniopomorskie	133090	1,2	91,4	67633	90,8	65457	92,1

Tablica 101. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych^a oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik według województw w roku gospodarczym 2016/17*Table 101. Consumption of mineral or chemical^a and lime fertilizers in terms of pure ingredient by voivodships in 2016/17 farming year*

Województwa Voivodships	Ogółem Total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	Nawozy wapniowe
					Lime fertilizers
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
POLSKA POLAND	2049,8	1150,6	343,4	555,8	774,9
Dolnośląskie	159,8	93,0	24,4	42,4	80,0
Kujawsko-pomorskie	214,6	124,3	34,8	55,5	135,2
Lubelskie	241,4	123,0	47,4	71,1	72,8
Lubuskie	40,3	23,5	5,9	10,9	12,6
Łódzkie	141,0	77,9	23,6	39,5	45,7
Małopolskie	52,9	26,7	9,9	16,3	13,0
Mazowieckie	227,5	130,7	36,7	60,1	63,4
Opolskie	95,7	55,0	15,7	25,0	48,5
Podkarpackie	46,7	23,6	8,9	14,3	17,5
Podlaskie	116,6	63,4	21,9	31,3	37,8
Pomorskie	101,9	60,9	14,8	26,2	34,7
Śląskie	46,1	25,5	7,8	12,9	15,7
Świętokrzyskie	56,1	31,1	9,8	15,2	13,8
Warmińsko-mazurskie	109,9	69,7	15,6	24,6	46,1
Wielkopolskie	289,9	157,6	49,9	82,4	75,7
Zachodniopomorskie	109,3	64,5	16,5	28,3	62,4

^a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
^a Including mixed fertilizers.

Tablica 101. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych^a oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik według województw w roku gospodarczym 2016/17 (dok.)

Table 101. Consumption of mineral or chemical^a and lime fertilizers in terms of pure ingredient by voivodships in 2016/17 farming year (cont.)

Województwa Voivodships	Ogółem Total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	Nawozy wapniowe Lime fertilizers
2015/2016 = 100					
POLSKA POLAND	108,1	110,3	105,4	105,6	77,9
Dolnośląskie	107,5	111,9	98,4	104,2	103,1
Kujawsko-pomorskie	116,1	118,8	113,0	112,3	167,3
Lubelskie	128,0	130,7	127,1	124,3	118,4
Lubuskie	92,9	92,5	92,2	94,8	64,6
Łódzkie	107,4	107,6	104,9	108,5	110,9
Małopolskie	121,9	124,2	117,9	120,7	141,3
Mazowieckie	105,9	111,9	95,8	100,5	83,1
Opolskie	92,4	93,7	89,7	91,2	69,6
Podkarpackie	113,1	115,7	106,0	113,5	138,9
Podlaskie	112,0	114,4	107,9	110,2	208,8
Pomorskie	98,7	100,3	92,5	99,2	77,6
Śląskie	101,5	103,7	95,1	103,2	84,4
Świętokrzyskie	118,4	130,1	105,4	107,0	131,4
Warmińsko-mazurskie	102,4	104,0	100,0	100,0	99,1
Wielkopolskie	105,0	106,4	111,9	98,8	21,4
Zachodniopomorskie	97,5	97,4	94,3	99,6	113,0

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH W kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

POLSKA POLAND	140,2	78,7	23,5	38,0	53,0
Dolnośląskie	174,4	101,5	26,6	46,2	87,2
Kujawsko-pomorskie	201,4	116,7	32,7	52,0	126,9
Lubelskie	165,8	84,5	32,5	48,8	50,0
Lubuskie	103,2	60,2	15,0	28,0	32,3
Łódzkie	138,6	76,5	23,2	38,8	44,9
Małopolskie	93,7	47,2	17,6	28,9	23,1
Mazowieckie	117,3	67,4	18,9	31,0	32,7
Opolskie	190,2	109,4	31,2	49,6	96,4
Podkarpackie	82,2	41,5	15,6	25,1	30,8
Podlaskie	109,6	59,6	20,5	29,5	35,6
Pomorskie	136,2	81,4	19,8	35,0	46,4
Śląskie	124,2	68,7	20,9	34,6	42,3
Świętokrzyskie	115,3	63,9	20,1	31,2	28,3
Warmińsko-mazurskie	116,5	73,9	16,5	26,0	48,9
Wielkopolskie	163,6	88,9	28,1	46,5	42,7
Zachodniopomorskie	134,5	79,4	20,3	34,8	76,7

^a łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
^a Including mixed fertilizers.

Tablica 102. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według województw w 2017 r.
Table 102. Average procurement prices of major agricultural products by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ziarno zbóż (bez siewnego) Cereals grain (excluding sowing seed)		Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) Potatoes edible (excluding early kinds)	Żywiec rzeźny Animals for slaughter		Mleko Krowie za 1hl Cows' milk per hl
	pszenicy wheat	żyta rye		bydło (bez cieląt) cattle (excluding calves)	trzoda chlewna pigs	
	za 1 dt per dt			za 1 kg wagi żywej per kg live weight		

W ZŁOTYCH

IN ZLOTY

POLSKA POLAND	66,44	54,67	52,46	6,35	5,05	139,05
Dolnośląskie	64,40	56,87	45,85	6,31	5,18	139,11
Kujawsko-pomorskie	70,09	54,90	49,32	6,44	5,09	132,79
Lubelskie	64,24	54,37	64,63	6,66	5,05	139,78
Lubuskie	65,76	54,79	61,24	6,41	4,99	138,59
Łódzkie	66,91	56,54	43,97	6,38	4,93	126,72
Małopolskie	63,96	49,47	54,88	6,51	5,06	123,59
Mazowieckie	66,65	54,60	57,26	6,11	5,11	138,45
Opolskie	64,05	55,64	48,19	6,19	5,36	138,98
Podkarpackie	62,89	52,59	42,15	6,37	5,08	133,90
Podlaskie	65,36	54,11	27,05	6,08	5,03	146,57
Pomorskie	68,65	53,19	57,22	4,46	4,97	140,47
Śląskie	65,92	56,40	61,06	6,01	5,11	137,78
Świętokrzyskie	64,25	55,39	42,78	6,75	4,86	129,70
Warmińsko-mazurskie	67,39	55,65	62,37	6,18	5,13	145,05
Wielkopolskie	67,22	54,73	61,32	6,50	5,06	137,35
Zachodniopomorskie	66,19	54,20	61,49	6,67	5,16	140,21

ROK POPRZEDNI = 100

PREVIOUS YEAR = 100

POLSKA POLAND	107,1	105,7	100,4	107,4	108,0	125,5
Dolnośląskie	107,5	115,6	100,2	104,7	110,5	124,6
Kujawsko-pomorskie	108,4	103,9	83,2	105,4	109,7	127,1
Lubelskie	109,1	113,2	110,9	97,8	107,9	124,9
Lubuskie	105,5	104,1	105,7	107,5	109,9	122,3
Łódzkie	108,4	108,5	99,4	107,7	107,2	125,8
Małopolskie	109,7	104,7	116,9	105,7	112,2	119,9
Mazowieckie	105,9	107,5	102,2	115,3	108,7	126,4
Opolskie	106,9	114,9	99,3	104,7	115,0	124,3
Podkarpackie	110,7	113,7	117,6	108,3	112,1	125,5
Podlaskie	106,7	106,6	94,0	108,6	110,3	123,2
Pomorskie	107,3	101,7	109,3	104,9	105,5	132,0
Śląskie	107,4	109,8	112,9	101,7	111,3	124,9
Świętokrzyskie	109,5	124,1	80,6	102,6	104,5	126,9
Warmińsko-mazurskie	106,6	110,1	98,4	107,9	107,1	126,8
Wielkopolskie	105,7	106,3	102,6	106,0	107,0	125,6
Zachodniopomorskie	102,8	102,9	96,7	111,1	106,8	128,9

Tablica 103. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach według województw w 2017 r.
Table 103. Average marketplace prices received by farmers by voivodships in 2017

Województwa Voivodships	Ziarno zbóż Cereal grain		Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) Potatoes (excluding edible early kinds)	Zwierzęta gospodarskie Livestock		Żywiec rzeźny trzoda chlewna za 1 kg Pigs for slaughter per kg
	pszenicy wheat	żyta rye		krowa dojna dairy cow	prosię na chów piglet for breeding	
	za 1 dt per dt		za 1 szt. per head			

W ZŁOTYCH
IN ZLOTY

POLSKA POLAND	78,86	63,23	87,43	3042	183,96	5,17
Dolnośląskie	78,98	72,95	105,81	.	.	.
Kujawsko-pomorskie	78,17	60,66	88,44	.	176,79	.
Lubelskie	74,27	60,26	77,96	.	138,75	.
Lubuskie	79,42	57,70	106,43	.	131,30	5,21
Łódzkie	78,14	60,82	76,29	.	172,38	4,81
Małopolskie	76,24	70,69	79,55	2993	218,27	5,18
Mazowieckie	81,39	61,65	77,87	2759	162,79	5,04
Opolskie	89,08	.	102,63	.	.	.
Podkarpackie	82,22	69,04	91,13	.	156,67	.
Podlaskie	76,69	58,00	79,19	.	.	.
Pomorskie	76,47	54,62	92,99	.	.	.
Śląskie	83,62	73,94	92,69	.	235,27	.
Świętokrzyskie	74,04	58,37	68,36	3223	182,06	5,51
Warmińsko-mazurskie	83,53	.	98,09	.	163,33	.
Wielkopolskie	80,81	63,87	92,97	.	159,64	.
Zachodniopomorskie	94,05	.	105,81	.	.	.

ROK POPRZEDNI = 100
PREVIOUS YEAR = 100

POLSKA POLAND	105,0	106,6	91,1	98,8	119,0	112,1
Dolnośląskie	99,9	119,1	97,8	.	.	.
Kujawsko-pomorskie	102,7	102,2	92,3	.	130,1	.
Lubelskie	112,5	110,7	86,0	.	101,3	.
Lubuskie	99,2	101,9	106,7	.	101,0	.
Łódzkie	106,4	104,5	85,4	.	118,4	112,4
Małopolskie	101,1	104,9	92,8	102,9	121,2	111,6
Mazowieckie	108,4	111,9	79,3	101,6	126,7	108,4
Opolskie	108,6	.	97,6	.	.	.
Podkarpackie	107,6	115,3	97,7	.	94,4	.
Podlaskie	106,7	109,6	76,3	.	.	.
Pomorskie	101,2	104,8	96,6	.	.	.
Śląskie	100,6	102,4	92,7	105,1	100,2	.
Świętokrzyskie	109,9	107,6	91,1	.	112,7	113,4
Warmińsko-mazurskie	97,5	.	89,9	.	103,0	.
Wielkopolskie	101,3	108,9	94,8	.	108,6	.
Zachodniopomorskie	118,7	.	99,7	.	.	.

Tablica 104. Bilans zbóż w 2016/2017

Table 104. Cereals balances sheet in 2016/2017

Wyszczególnienie Specification	Zboża ogółem Cereals total	Pszena miękka Soft wheat	Żyto Rye	Jęczmień Barley	Owies i mieszanki zbożowe Oat and mixed grains	Pszeni- żyto Triticale	Kuku- rydza Maize	Zboża pozostałe Other cereals
	w tys. t in thous. t							
Produkcja Production	29849	10828	2200	3441	3773	5102	4343	162
Import Import	2372	1256	19	436	24	10	566	61
w tym z krajów UE of which from EU	2145	1221	16	413	23	10	418	44
Zasoby/Zużycie Resources/Use	33113	12188	2277	4019	3953	5402	5046	228
Eksport Export	7446	4609	370	187	84	359	1630	207
w tym do krajów UE of which to EU	4310	1670	369	146	83	359	1518	165
Zapasy początkowe Initial stocks	892	104	58	142	156	290	137	5
Zapasy końcowe Final stocks	1143	486	10	161	183	196	105	2
Różnica zapasów Change in stocks	251	382	-48	19	27	-94	-32	-3
Zużycie krajowe Domestic use	24524	7093	1897	3671	3686	4847	3311	19
Nasiona Seeds	1174	452	90	140	273	194	17	8
Straty Losses	971	325	77	103	132	179	152	3
Spasanie Animal feed	15517	2136	580	2578	3257	4284	2677	5
Zużycie przemysłowe Industrial use	2021	280	360	735	10	190	445	1
Spożycie Human consumption	4841	3900	790	115	14	0	20	2

Tablica 105. Bilans nasion i owoców roślin oleistych w 2016/17

Table 105. Oleaginous seeds and fruit balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	Słonecznik Sunflower	Soja Sojabeans	Len Flax	Orzeszki ziemne Groundnut	Pozostałe Others
Produkcja Production	2280	2219	4	15	8	-	34
Import Import	930	634	45	86	76	51	38
w tym z krajów UE of which from EU	483	428	31	11	3	0	10
Zasoby/Zużycie Resources/Use	3219	2861	49	101	84	51	73
Eksport Export	294	229	11	4	41	1	8
w tym do krajów UE of which to EU	291	229	10	4	40	1	7
Różnica zapasów Change in stocks	-2	-1	0	0	0	0	-3
Zużycie krajowe Domestic Use	2918	2625	38	97	43	50	65
Nasiona Seeds	7	7	0	0	-	-	0
Straty Losses	68	67	0	0	-	0	1
Spasanie Animal feed	10	0	0	10	-	-	0
Zużycie przemysłowe Industrial use	175	136	0	-	39	-	0
Przetwórstwo Processing	2413	2413	0	-	-	-	0
Spożycie Human consumption	245	2	38	87	4	50	64

Tablica 106. Bilans tłuszczów i olejów roślinnych w 2016/17

Table 106. Vegetable fats and oils balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Tłuszcz i olej Fat and oil									
	ogółem total	rzepa- kowy i rze- pikowy rape and turnip rape	sło- neczni- kowy sun- flower	sojowy soja- beans	lniany flax	kukury- dziany maize- kernels	pal- mowy palm	z ziaren palmow- ych palm seeds	koko- sowy copra	pozo- stały others
	w tys. t in thous. t									
Produkcja Production	1094	1075	9	10	-	-	-	-	-	-
Import Import	772	144	112	106	2	1	227	12	21	147
w tym z krajów UE of which from EU	605	116	54	42	2	1	226	12	20	132
Zasoby/Zużycie Resources/Use	1876	1229	123	116	2	1	227	12	21	145
Eksport Export	363	220	18	2	0	1	2	0	0	120
w tym do krajów UE of which to EU	355	217	17	2	0	1	2	0	0	116
Różnica zapasów Change in stocks	17	14	-2	0	0	0	-	-	-	5
Zużycie krajowe Domestic use	1486	985	105	114	2	0	225	12	21	22
Straty Losses	0	0	-	0	0	-	0	0	0	0
Spasanie Animal feed	67	44	-	16	0	-	0	-	-	7
Zużycie przemysłowe Industrial use	626	602	-	15	-	-	0	0	9	0
Przetwórstwo Processing	512	150	85	63	-	-	196	10	8	0
Spożycie Human consumption	281	189	20	20	2	0	29	2	4	15

Tablica 107. Bilans makuchów w 2016/17

Table 107. Oilcakes balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Makuchy <i>Oilcakes</i>						
	ogółem <i>total</i>	rzepakowe i rzepikowe <i>rape and turnip rape</i>	słoneczni- kowe <i>sunflower</i>	sojowe <i>soyabeans</i>	lniane <i>flax</i>	z orzesz- ków ziemnych <i>groundnut</i>	z ziaren palmowych <i>palm seeds</i>
	w tys. t <i>in thous. t</i>						
Produkcja <i>Production</i>	1446	1446	-	-	-	-	-
Import <i>Import</i>	2737	39	396	2282	5	0	15
w tym z krajów UE <i>of which from EU</i>	165	25	15	121	4	-	0
Zasoby/Zużycie <i>Resources/Use</i>	4195	1497	396	2282	5	0	15
Eksport <i>Export</i>	768	711	17	39	0	-	1
w tym do krajów UE <i>of which to EU</i>	760	711	17	31	0	-	1
Różnica zapasów <i>Change in stocks</i>	-5	-5	-	-	-	-	-10
Zużycie krajowe <i>Domestic use</i>	3420	779	379	2243	5	0	14
Straty <i>Losses</i>	0	0	-	-	-	-	-
Spasanie <i>Animal feed</i>	3420	779	379	2243	5	0	14

Tablica 108. Bilans buraków cukrowych, cukru i miodu^a w 2016/17Table 108. Sugar beets, sugar and honey balance sheet^a in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Buraki cukrowe Sugar beets	Cukier (biały) Sugar (white)	Miód Honey
	w tys. t in thous. t		
Produkcja Production	13524	2214	19
Import Import	0	350	23
w tym z krajów UE of which from EU	0	276	2
Zasoby/Zużycie Resources/Use	13524	2952	42
Eksport Export	0	1044	12
w tym do krajów UE of which to EU	0	705	12
Zapasy początkowe Initial stocks	-	388	-
Zapasy końcowe Final stocks	-	631	-
Różnica zapasów Change in stocks	-	243	-
Zużycie krajowe Domestic use	13524	1277	30
Straty Losses	14	2	0
Spasanie Animal feed	0	15	-
Zużycie przemysłowe Industrial use	-	70	-
Przetwórstwo Processing	13510	-	-
Spożycie Human consumption	-	1190	30

^a Od 1 października 2016 do 30 września 2017 r.^a From 1 of October 2016 to 30 of September 2017.

Tablica 109. Bilans owoców, warzyw i orzechów w 2016/17

Table 109. Fruit, vegetables and nuts balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Warzywa Vegetables	Owoce świeże Fresh fruit	Orzechy Nuts	Owoce cytrusowe Citrus fruit	Owoce suszone Dried fruit
	w tys. t in thous. t				
Produkcja Production	5610	4654	13	–	13
Import Import	496	1063	36	1081	38
Zasoby/Zużycie Resources/Use	6106	5717	49	1081	51
Eksport Export	660	1252	6	482	6
Zużycie krajowe Domestic use	5446	4465	43	599	45
Straty Losses	673	410	0	–	0
Spasanie Animal feed	54	–	–	–	–
Zużycie przemysłowe Industrial use	–	121	–	–	–
Spożycie Human consumption	4719	3934	43	599	45

Tablica 110. Bilans ziemniaków w 2016/17

Table 110. Potatoes balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Ziemniaki Potatoes		
	ogółem total	wczesne early	pozostałe others
	w tys. t in thous. t		
Produkcja Production	8872	1008	7864
Import Import	475	43	432
w tym z krajów UE of which from EU	448	40	408
Zasoby/Zużycie Resources/Use	9347	1051	8296
Eksport Export	843	4	839
w tym do krajów UE of which to EU	490	3	487
Zużycie krajowe Domestic use	8504	1047	7457
Sadzeniaki Seeds	882	193	689
Straty Losses	628	42	586
Spasanie Animal feed	1863	93	1770
Zużycie przemysłowe Industrial use	44	-	44
Przetwórstwo Processing	1250	-	1250
Spożycie Human consumption	3837	719	3118

Tablica 111. Bilans nasion roślin strączkowych w 2016/17

Table 111. Legume seeds balance sheet in 2016/17

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Groch Peas	Bób i bobik Broad-beans and horse-bean	Łubin Lupine seed	Pozostałe Others
	w tys. t in thous. t				
Produkcja Production	599	127	89	206	177
Import Import	19	6	2	0	11
w tym z krajów UE of which from UE	9	3	2	0	4
Zasoby/Zużycie Resources/Use	618	133	91	206	188
Eksport Export	45	19	6	4	16
w tym do krajów UE of which to UE	31	9	6	4	12
Zużycie krajowe Domestic use	573	114	85	202	172
Nasiona Seeds	72	18	16	20	18
Straty Losses	13	3	2	4	4
Spasanie Animal feed	335	18	29	178	110
Spożycie Human consumption	153	75	38	0	40

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

Dane o produkcji rolniczej opracowano **metodą rodzaju działalności**, co oznacza sumaryczne ujęcie produkcji roślinnej i zwierzęcej niezależnie od tego, do której sekcji gospodarki narodowej (według Polskiej Klasyfikacji Działalności) zaliczane są podmioty gospodarcze, które tę produkcję wytworzyły.

Wielkość produkcji roślinnej obliczono na podstawie:

- wyników czerwcowych badań reprezentacyjnych (w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego) w zakresie powierzchni zasiewów,
- wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS, sprawozdań statystycznych (badanie pełne) z gospodarstw rolnych osób prawnych i samodzielnych jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

Dane o **pagłowie zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej** opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. wyników Powszechnego Spisu Rolnego) oraz szacunków.

Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową zwierząt rzeźnych oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem żywych zwierząt.

Dane o **skupie produktów** rolnych:

- za okresy miesięczne dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej,
- za okresy półroczne – w danych uwzględnia się korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej obejmującej również skup realizowany przez osoby fizyczne o wartości co najmniej 10 tys. zł.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw; przeciętne ceny kwartalne, półroczne i roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Źródłem informacji o **cenach gruntów ornych w obrocie prywatnym** jest kwartalne badanie przeprowadzane w formie wywiadu przez ankiera z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego wylosowanego do reprezentacyjnych badań rolniczych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen kwartalnych. Przeliczenia cen gruntów na żyto i żywiec rzeźny wieprzowy dokonano przy przyjęciu przeciętnych rocznych cen targowiskowych tych produktów.

Informacje dotyczące **warunków atmosferycznych** (temperatury, opadów i usłonecznienia) opracowano w oparciu o dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej uzyskane z obserwacji i notowań prowadzonych na stacjach meteorologicznych.

Informacje o zaopatrzeniu rolnictwa w **kwalifikowany materiał siewny** podano na podstawie szacunków rzeczoznawców GUS.

Dane dotyczące **zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych** opracowane zostały na podstawie wyników badań reprezentacyjnych (w 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego).

Dane miesięczne w zakresie **produkcji nawozów i środków ochrony roślin** dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Dane roczne korygowane są w II półroczu dodatkowo o wyniki obejmujące producentów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i nie jest wyższa niż 49 osób.

Źródłem informacji o **zużyciu środków ochrony roślin** są wywiady przeprowadzane przez ankierów z Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w wylosowanej przez Departament Rolnictwa próbie gospodarstw rolnych. Opracowaniem danych zajmuje się Instytut Ochrony Roślin – PIB Oddział w Sońnicowicach.

Bilanse produktów roślinnych opracowano według nieznacznie skorygowanej metodologii uwzględniającej zalecenia Eurostatu. Do opracowania bilansów wykorzystywane są informacje pochodzące z badań Departamentu Rolnictwa – powierzchnia upraw, plony, zbiory; Departamentu Produkcji – produkcja wyrobów przemysłowych; Departamentu Handlu i Usług – zapasy, obroty handlu zagranicznego. Wykorzystywane są również opinie i oceny rzeczoznawców centralnych GUS, oraz ekspertów spoza resortu statystyki, np. Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem” lub mogą nie sumować się na 100.

Dane dotyczące produkcji globalnej w 2017 r. są nieostateczne.

Bardziej szczegółowe ujęcia liczbowe (zarówno pod względem zakresu, jak i przekrojów) dotyczące poszczególnych tematów można znaleźć w innych publikacjach Departamentu Rolnictwa oraz w opracowaniach zbiorczych wydawanych przez GUS na bieżąco z częstotliwością miesięczną, tj. w „Biuletynie Statystycznym” i „Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju”.

2. Objasnienia podstawowych pojęć

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (zgodnie z normami).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej od 2004 r. uwzględniono naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. uprawy chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Wskaźniki cen globalnej i towarowej produkcji rolniczej przedstawiają w sposób syntetyczny zmiany cen sprzedawanych produktów rolnych, tj. średnich cen skupu i cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Wskaźniki cen produktów rolnych sprzedawanych wyrażają zmiany średnich ważonych cen skupu i cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Wskaźniki cen towarów i usług zakupywanych wyrażają zmiany cen detalicznych towarów i usług zakupywanych na cele konsumpcyjne, bieżącej produkcji rolniczej i inwestycyjne. Jako system wag przyjęto w zakresie towarów i usług przeznaczonych na cele:

- konsumpcyjne – strukturę wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych rolników, uzyskaną z badania budżetów gospodarstw domowych;
- bieżącej produkcji rolniczej – strukturę zakupów dokonanych przez gospodarstwa indywidualne;
- inwestycyjne – strukturę wydatków pieniężnych ustaloną na podstawie danych o akumulacji, wynikającą z rachunków narodowych.

Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) jest to stosunek wskaźnika cen produktów rolnych sprzedawanych do wskaźnika cen towarów i usług zakupywanych.

Relacje cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu produktów rolnych informują, jaką ilość produktu rolnego należy sprzedać, aby zakupić dany środek produkcji. Relacje cen obliczono przy przyjęciu przeciętnych cen miesięcznych, kwartalnych i rocznych.

Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze - utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (**sady**), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach plodozmianu.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych nie uwzględniały już upraw poza sadami, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich uprawy w sadach.

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- kukurydza na ziarno, gryka, proso i pozostałe zbożowe.

Strączkowe na ziarno to:

- konsumpcyjne (groch, fasola, bób i inne),
- pastewne (mieszanki zbożowo-strączkowe, peluszką, wyka, bobik, łubin i inne).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy pastewne obejmują:

- strączkowe pastewne na zielonkę,
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami na zielonkę,
- okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa i inne),
- oraz kukurydzę na zielonkę.

Pozostałe uprawy to: warzywa, truskawki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranych z jednostki powierzchni (ha).

Informacje o **skupie produktów rolnych** dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów, przy czym dane o skupie:

- **zbóż**, jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa (łącznie z mieszankami zbożowymi) oraz pszenżyta,
- **ziemniaków** – poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
- **żywcza rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport) bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Ceny skupu są cenami przeciętnymi obliczonymi jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze prowadzące skup bezpośrednio od producentów.

Sprzedaż środków ochrony roślin na zaopatrzenie rolnictwa obejmuje sprzedaż tych środków przez producentów i importerów. Do 2004 r. badaniami sprzedaży objęte były wybrane środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania. Od 2005 r. zgodnie z wymogami EUROSTAT-u, badane są wszystkie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu w Polsce. W 2016 r. było ich 1651.

Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2016/17 oznacza okres od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.).

Methodological notes

1. Sources and the scope of data

Data regarding agricultural production were compiled using the **kind-of- activity method**, what is understood as a summing up of the crop and animal production conducted by economic entities, regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Crop output value has been calculated on the basis of:

- June sample survey results (in 2010 – The Agricultural Censuses) on sown area,
- sample surveys results on the crop production, the Statistics Poland experts' assessments, statistical reports (full survey) of the agricultural farms from legal persons and organizational entities without legal personality.

Data regarding **livestock and animal production** have been elaborated on the basis of reports, sample survey results (in 2010 – the Agricultural Census) and estimates.

Data regarding production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales of animals for slaughter and slaughter intended for own consumption. Production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

Data **about procurement of agricultural products**:

- for monthly periods concern reporting about procurement quantity realized by legal persons and units without legal personality,
- for semi-annual period – concern corrections of semi-annual reporting and procurement level of at least 10 thous. zł, fulfilled by natural persons.

The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces. Average monthly prices were calculated as the arithmetic mean of all quotations at the national and voivodship level. Average quarter, semi-annual and annual prices were calculated as the arithmetic means of average monthly prices.

The source of information on **prices of arable land in private turnover** is a quarterly interview with holders of private farms selected for agricultural sample survey. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average quarterly prices. Recalculation of arable land prices into rye and pigs for slaughter have been made using their average annual prices on marketplaces.

Information concerning **atmospheric conditions** (temperature, precipitation, insolation) have been elaborated by the Institute of Meteorology and Water Management (obtained from observation and quotation of meteorological stations).

Information concerning supply for agriculture in qualified **sowing material** was presented on the basis of Statistics Poland experts estimates.

Data regarding **consumption of mineral, chemical or lime fertilizers** were elaborated on the basis of sample survey results (In 2010 was compiled on the basis of Agricultural Census).

Monthly data on the **production of fertilizers and plant protection products** concern entities in which the number of employees exceeds 49 persons. Annual data are revised in the second half year, in addition, by the results including producers in which the number of employees exceeds 9 person and not higher than 49 persons.

Sources of information on **consumption of plant protection products** are interviews conducted by interviewers from Main Inspectorate of Plant Health and Seed Inspection in randomly selected by Agriculture Department farms. Data processing takes branch of Institute of Plant Protection in Sosnowice.

The balance sheets of the crop products have been elaborated according to a slightly revised methodology that takes into account Eurostat's recommendations. During compiling the balance sheets, information from surveys of the following divisions have been used for: the Agriculture Department – cultivation area, yields, crops; the Production Department – production of industrial products; the Trade and Services Department – stocks and foreign trade turnover. For compiling the balance sheets have been used opinions and estimations of experts from the Statistics Poland as well as opinions of experts from the Institute of Agriculture and Food Economics-National Research Institute.

Relative numbers (indices, percents) have been calculated on the basis of absolute data, expressed with higher precision than presented in the tables.

Due to electronic data processing techniques, in some cases, the components sum can differ from "total values", or don't sum up to 100.

Data concerning gross output in 2017 are preliminary data.

More detailed figures (both by the scope and the profile) in particular topics are available in several publication of the Agriculture Department and monthly publications published by the Statistics Poland – "Statistical Report" and "Information on the socio-economic situation of the country".

2. Basic definitions

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boars, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

Gross agricultural output includes of:

- **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year),
- **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stock (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural products sales at procurement centres and on market-places.

In agricultural output since 2004 includes supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds, pulses and plants intended for seeds and feed).

Price indices of gross and market agricultural output expressed synthetically the changes of prices of the sold products, i.e. average procurement prices and prices received by farmers on market-places.

Price indices of sold agricultural products reflect changes in average weighted procurement prices and marketplace prices received by farmers.

Price indices of purchased goods and services illustrate changes in retail prices of goods and services purchased for consumer, current agricultural production or investment purposes. The following weight systems have been applied for goods and services intended for:

- consumption – the structure of expenditure (excluding own consumption) of households of farmers resulting from households budget survey;

- current agricultural production – the structure of purchases which were carried out by private farms;
- investment – the structure of monetary expenditure based on data from national accounts concerning gross capital formation.

Index of price relations (“price gap”) constitutes the ratio of price index of sold agricultural products to price index of purchased goods and services.

Relations between retail prices of means of production for agriculture and procurement prices of agricultural products inform about a quantity of agricultural products that should be sold to buy the given mean of production. Relations have been computed with the use of average monthly, quarterly and annual prices.

An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a separate management (holder or manager) and which **conduct agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by natural person. Private farms include:

- holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities

Agricultural land area includes agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in good agricultural conditions – maintained in accordance with norms complying the requirements of the Act of 5 February 2015 on payments under the direct support system (unified text Journal of Laws of 2015, item 1551)- presented in the division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land – agricultural land not cultivated and not used and maintained in a good agricultural condition.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in good agricultural condition, in compliance with environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under cover.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crop.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include cultivation in the kitchen garden.

Data regarding fruit trees and fruit bushes until 2014 included its cultivation outside the orchards. In 2015 data on the cultivation area of fruit trees and fruit bushes had not include cultivation outside the orchards, but data on crop production from that period included fruit production in orchards as well as outside. Since 2016 data regarding the cultivation area and crop production of fruit from trees and bushes relate only to its crop cultivation in the orchards.

Cereals, unless otherwise stated, are:

- basic cereals: wheat, rye, barley, oats and triticale,
- cereal mixed for grain,
- buckwheat, millet, maize for grain and other cereals.

Legumes grain are:

- edible legumes (peas, bean, broad bean and other),
- feed pulses (mixed cereals and pulses, field pea, vetch, field bean, lupine, and other).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, turnip rape, poppy, sun flower, soya, mustard and oily flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hops, chicory).

Feed plants include:

- legumes for green forage,
- small-seeded papilionaceous plants legumes (of which perennial: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses for green forage,
- root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip and others),
- maize for green forage.

Other plants contain: vegetables, strawberries, seedlings of roots plants and others, i.e. herbs.

Yield is understood as a weight unit's (dt) of particular agricultural products harvested from the area unit (ha).

Information about **procurement of agricultural products** concern quantity and the value of several agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers, wherein data about procurement of:

- **cereals**, unless otherwise stated, concern grain of cereals for consumption, for feeds and sowing, with separation of basic cereals (incl. cereal mixed), wheat, rye, barley and oats (including cereal mixed) as well as triticale.
- **potatoes**, apart from delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potatoes flakes and drying houses,
- **animals for slaughter**, (cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter (including animals purchased for exports purposes), excluding animals for breeding.
- **pigs**, excluding piglets and young pigs from 20 to 50 kg.

Procurement prices are average prices calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of several agricultural products purchased at a given period by economics entities purchasing agricultural products directly from producers.

Sales of plant protection products for agricultural provision covering sale by producers and from import. The selected plant protection products allowed for using were included in surveys of sale until 2004. Since 2005 according to EUROSTAT requirements all plant protection products allowed for using in Poland are surveyed. In 2016 it was 1651.

Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2016/17 farming year covers the period from 1 VII 2016 to 30 VI 2017).